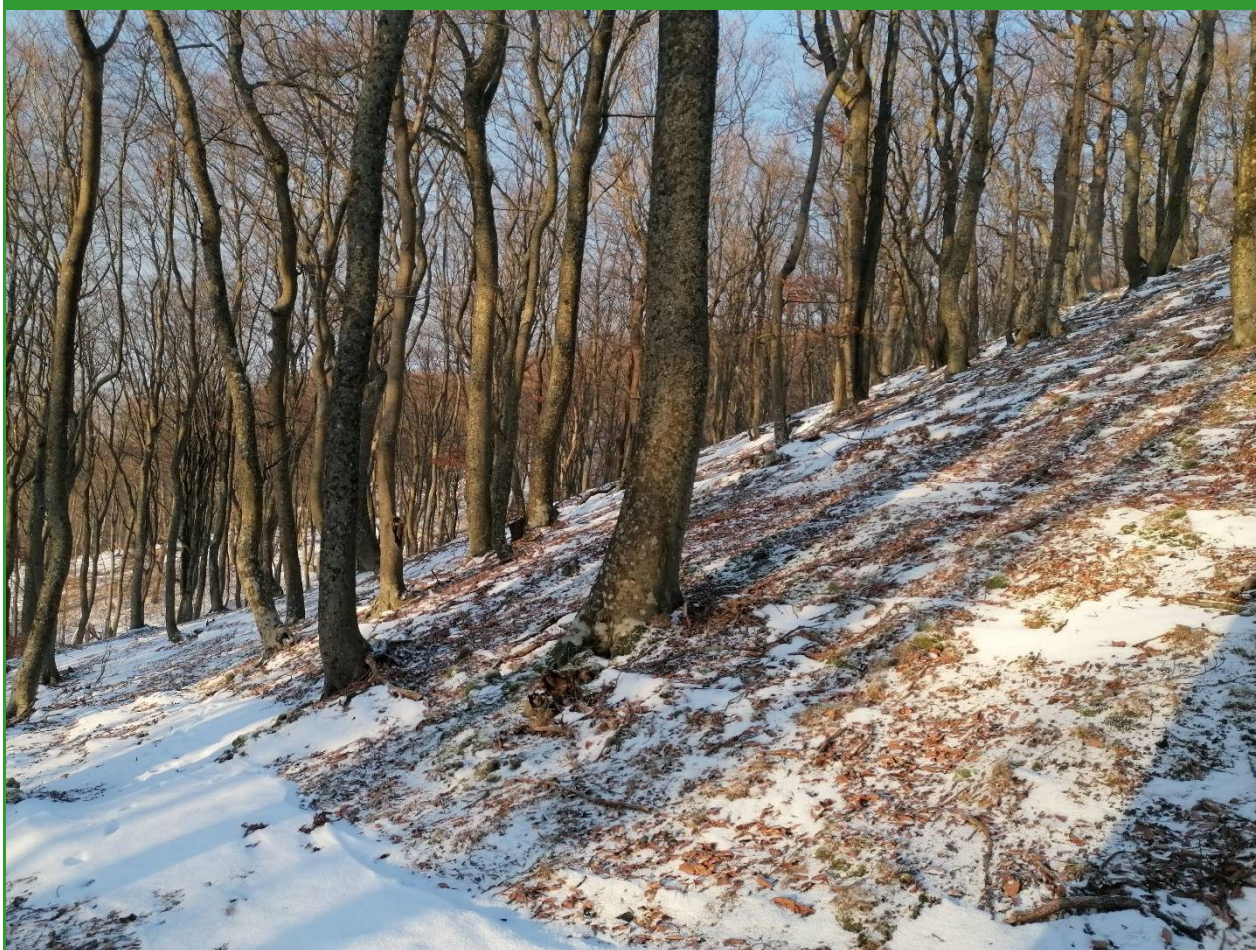

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W GDAŃSKU**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
PROGRAM OCHRONY PRZYRODY
NA LATA 2025-2034
DLA NADLEŚNICTWA WEJHEROWO**

FOT. M. KAPLARNY

SPIS TREŚCI:

1	WSTĘP.....	7
2	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA.....	10
2.1	Położenie administracyjne Nadleśnictwa.....	10
2.2	Miejsce i rola w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju	12
2.2.1	<i>Dane ogólne.....</i>	12
2.2.2	<i>Porównanie wybranych cech taksacyjnych .....</i>	13
2.3	Kompleksy leśne	15
2.4	Podział przyrodniczo-leśny i geograficzny Nadleśnictwa.....	16
2.4.1	<i>Regionalizacja przyrodniczo-leśna .....</i>	16
2.4.2	<i>Regionalizacja fizyczno - geograficzna.....</i>	18
2.4.3	<i>Regiony geobotaniczne .....</i>	22
2.4.4	<i>Potencjalna roślinność naturalna .....</i>	23
2.5	Klimat obszaru Nadleśnictwa	24
3	FORMY OCHRONY PRZYRODY	29
3.1	Formy ochrony przyrody - zestawienie.....	29
3.2	Obszary Europejskiej Sieci Natura 2000.....	32
3.2.1	<i>PLH220063 Bielawa i Bory Bażynowe.....</i>	41
3.2.2	<i>PLB220010 Bielawskie Błota.....</i>	43
3.2.3	<i>PLH220072 Kaszubskie Klify .....</i>	44
3.2.4	<i>PLH220099 Opalińskie Buczyny .....</i>	45
3.2.5	<i>PLH220019 Orle.....</i>	46
3.2.6	<i>PLH 220021 Piaśnickie Łąki.....</i>	47
3.2.7	<i>PLB 220007 Puszcza Darżlubska .....</i>	47
3.2.8	<i>PLH 220029 Trzy Młyny.....</i>	49
3.2.9	<i>PLH220054 Widowo.....</i>	51
3.2.10	<i>PLH220032 Zatoka Pucka i Półwysep Helski.....</i>	52
3.2.11	<i>PLB220005 Zatoka Pucka .....</i>	54
3.2.12	<i>PLB990002 Przybrzeżne Wody Bałtyku .....</i>	54
3.2.13	<i>Nakładanie się ostoi Natura 2000 z innymi obszarowymi formami ochrony przyrody .....</i>	54
3.3	Rezerваты przyrody	55
3.3.1	<i>Rezerwat przyrody Bielawa .....</i>	64
3.3.2	<i>Rezerwat przyrody Darżlubskie Buki.....</i>	65
3.3.3	<i>Rezerwat przyrody Helskie Wydmy.....</i>	67
3.3.4	<i>Rezerwat przyrody Piaśnickie Łąki .....</i>	69

3.3.5	Rezerwat przyrody Widowo	70
3.3.6	Rezerwat przyrody Zielone	73
3.3.7	Rezerwat przyrody Źródlika Czarnej Wody	75
3.3.8	Rezerваты przyrody zlokalizowane w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa na gruntach	77
	poza zarządem Lasów Państwowych	77
3.3.8.1	Rezerwat przyrody Beka.....	77
3.3.8.2	Rezerwat przyrody Dolina Chłapowska	77
3.3.8.3	Rezerwat przyrody Przylądek Rozewski	78
3.3.8.4	Rezerwat przyrody Słone Łąki.....	78
3.4	Parki krajobrazowe	78
3.4.1	Nadmorski Park Krajobrazowy	79
3.5	Obszary chronionego krajobrazu	81
3.5.1	OChK Nadmorski.....	82
3.5.2	OChK Puszczy Darżlubskiej	83
3.5.3	OChK Pradoliny Redy - Łeby.....	84
3.5.4	OChK Bielawski	85
3.5.5	OChK Doliny Rzeki Płutnicy.....	85
3.6	Pomniki przyrody	87
3.7	Stanowiska dokumentacyjne.....	100
3.8	Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe	100
3.9	Użytki ekologiczne	102
3.10	Chronione i zagrożone gatunki roślin, zwierząt i grzybów.....	106
3.11	Strefy ochrony zwierząt.....	108
3.12	Projektowane i proponowane formy ochrony przyrody	110
4	WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE	111
4.1	Fizjografia Nadleśnictwa Wejherowo	111
4.1.1	Hydrografia	115
4.2	Ekosystemy wodno-błotne	118
4.3	Mała retencja.....	120
4.4	Siedliska przyrodnicze Natura 2000.....	124
4.5.1	Bogactwo gatunkowe	127
4.5.2	Struktura pionowa	131
4.5.3	Pochodzenie	132
4.5.4	Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi	133
4.5.5	Formy aktualnego stanu siedliska	136
4.5.6	Formy degeneracji ekosystemu leśnego.....	141

4.5.6.1	Borowacenie (pinetyzacja)	141
4.5.6.2	Monotypizacja (ujednolicenie składu gatunkowego i wiekowego).....	143
4.5.6.3	Neofityzacja	144
4.5.7	Drzewostany ponad 100 - letnie	145
4.5.8	Lasy ochronne – kategorie ochronności	146
4.5.9	Martwe drewno w lesie.....	148
5	WALORY HISTORYCZNO-KULTUROWE.....	150
5.1	Stanowiska archeologiczne	150
5.2	Miejsca kultu i pamięci.....	155
5.4	Park kulturowy Osada Łowców Fok	158
5.4	Obiekty zabytkowe.....	160
6	ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	168
6.1	Zagrożenia abiotyczne.....	170
6.1.1	Szkody powodowane przez czynniki klimatyczne.....	170
6.1.2	Pożary	170
6.2	Zagrożenia biotyczne.....	173
6.2.1	Owady.....	173
6.2.2	Szkody powodowane przez ssaki	175
6.2.3	Szkody powodowane przez patogeniczne grzyby	177
6.3	Zagrożenia antropogeniczne	177
6.3.1	Stan i zanieczyszczenie powietrza.....	177
6.3.2	Stan i zanieczyszczenie wód.....	181
6.3.3	Inne zniekształcenia i zagrożenia środowiska leśnego.....	184
7	TURYSTYKA I EDUKACJA PRZYRODNICZA	185
7.1	Turystyka	185
7.2	Edukacja przyrodnicza.....	189
8	PLAN DZIAŁAŃ	193
8.1	Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej	193
8.1.1	Podział na gospodarstwa	195
8.1.2	Wytyczne w zakresie planowania hodowlanego	196
8.2	Ochrona różnorodności biologicznej	200
8.3	Kształtowanie stref ekotonowych	201
8.4	Kształtowanie stosunków wodnych.....	201
8.5	Postępowanie w obiektach objętych różnymi formami ochrony.....	202

8.6	Metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków	220
8.7	Ochrona siedlisk przyrodniczych	221
8.7.1	<i>Zalecenia ochronne w stosunku do leśnych siedlisk przyrodniczych .....</i>	<i>221</i>
8.7.2	<i>Zalecenia ochronne w stosunku do nieleśnych siedlisk przyrodniczych.....</i>	<i>223</i>
9	LITERATURA	225
10	SPIS RYCIN.....	227
11	SPIS FOTOGRAFII	228
12	SPIS TABEL.....	229
13	KRONIKA	232

1 WSTĘP

Ochrona przyrody to zespół działań mających na celu zachowanie, właściwe wykorzystywanie oraz odnawianie zasobów i składników przyrody, szczególnie dziko występujących gatunków roślin i zwierząt oraz kompleksów przyrodniczych i ekosystemów. Podstawą do planowania i wykonywania działań z zakresu ochrony przyrody jest rozpoznanie i ocena walorów przyrodniczych.

„Program Ochrony Przyrody” dla Nadleśnictwa Wejherowo został sporządzony zgodnie z „Instrukcją sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie” – dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa.

Program jest integralną częścią „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Wejherowo” opracowanego według stanu na 01.01.2025 roku.

Szczegółowe cele „Programu Ochrony Przyrody” to:

- zinwentaryzowanie i przedstawienie walorów przyrodniczych terenu Nadleśnictwa Wejherowo oraz zagrożeń dla przyrody,
- poprawa warunków ochrony zasobów przyrodniczych ekosystemów leśnych oraz zachowanie różnorodności biologicznej,
- doskonalenie gospodarki leśnej i sprawowania ochrony przyrody z pełnym wykorzystaniem prac glebowo-siedliskowych,
- ochrona obiektów kultury materialnej w lasach,
- wskazanie kolejnych obiektów do objęcia szczególnymi formami ochrony,
- przedstawienie planu działania, którego realizacja umożliwi zachowanie oraz wzrost walorów przyrodniczych terenu Nadleśnictwa,
- umożliwienie wykonania w przyszłości szeregu analiz porównawczych wybranych charakterystyk stanu lasu,
- omówienie zasad gospodarowania na Obszarach Natura 2000

„Program Ochrony Przyrody” powstał w oparciu o dostępne akty prawne (ustawy, rozporządzenia, Dyrektywy UE, Konwencje międzynarodowe), dokumenty planistyczne i instrukcje. Są to przede wszystkim:

1. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336),
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2024 poz. 54),
3. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112), dalej *ustawa OOS*,
4. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. 2024 poz. 530),
5. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 82),

6. Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu "Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000" (M. P. z 2019 r. poz. 1179),
7. Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (M. P. z 2019 r. poz. 794),
8. Uchwała nr 5 Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu "Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000" (M. P. z 2021 r. poz. 45),
9. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. 2023 poz. 672),
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j.: Dz.U. z 2014 r., poz. 1713),
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380)
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409),
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408),
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.)
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 30 marca 2005 roku w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz.U. z 2005 r. Nr 60, poz.533),
16. Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie "Instrukcji zarządzania lasu"
17. Operat Siedliskowy, Nadleśnictwo Wejherowo, stan na 01.01.2013 r., wykonany w BULiGL O/Gdynia,
18. Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce wraz z planem działań na lata 2006-2013, zatwierdzonej przez Ministra Środowiska w 2006 r.,
19. Aktualizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości 2014,
20. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2024/433 z dnia 2 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia siedemnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz.U. L, 2024/433, 19.2.2024),
21. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L. z 2010 r. Nr 20, str. 7 z późn. zm.) (Dyrektywa Ptasia),
22. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L. z 1992 r. Nr 206, str. 7 z późn. zm.) (Dyrektywa Siedliskowa),
23. Dyrektywa Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE. L. z 2000 r. Nr 327, str. 1 z późn. zm.), zwana w skrócie Dyrektywą Wodną,

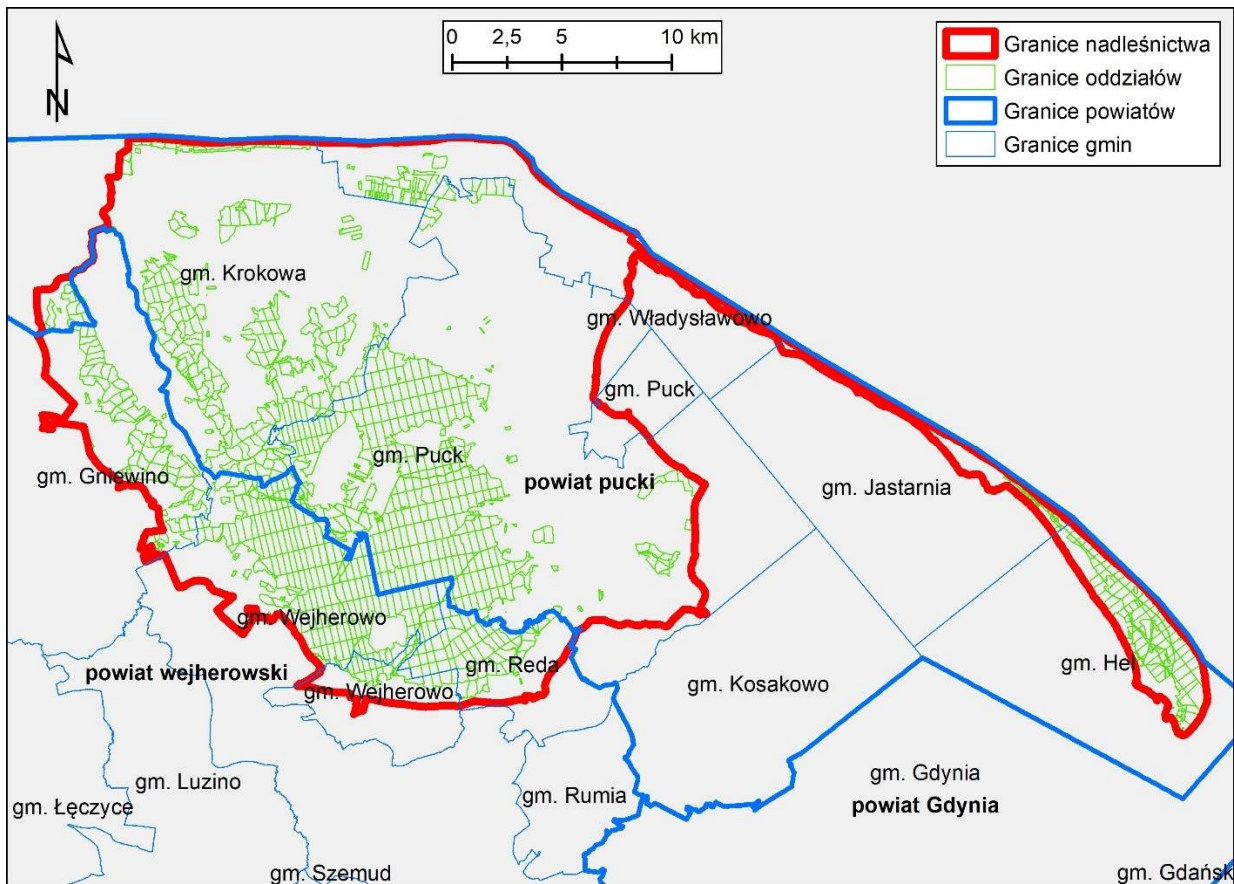
24. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2001 r. Nr 197, str. 30),
25. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2012 r. Nr 26, str. 1 z późn. zm.),
26. Dyrektywa Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu (Dz. U. UE. L. z 2004 r. Nr 143, str. 56 z późn. zm.), zwana w skrócie Dyrektywą szkodową,
27. Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (Konwencja Waszyngtońska – CITES) ratyfikowana przez Polskę w 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 27, poz. 112 z późn. zm.),
28. Konwencja o różnorodności biologicznej (Konwencja z Rio de Janeiro) ratyfikowana przez Polskę w 1995 roku (Dz. U. z 2002 r. Nr 184, poz. 1532),
29. Konwencja o obszarach wodno-błotnych (Konwencja Ramsarska) ratyfikowana przez Polskę w 1977 r. (Dz. U. z 1978 r. Nr 7, poz. 24 z późn. zm.),
30. Konwencja o ochronie gatunków europejskich dzikich zwierząt i roślin oraz siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska) ratyfikowana przez Polskę w 1995 roku (Dz. U. z 1996 r. Nr 58, poz. 263 z późn. zm.);
31. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska) ratyfikowana przez Polskę w 1995 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 2, poz. 17); na podstawie tej konwencji podjęto m.in. porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie,
32. Konwencja o ochronie światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego (Konwencja Paryska) (Dz. U. z 1978 r. Nr 7, poz. 24 z późn. zm.),

Przy opracowaniu Programu Ochrony Przyrody zostały wykorzystane dane i materiały udostępnione przez Nadleśnictwo Wejherowo, Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Gdańsku, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gdańsku, Nadmorski Park Krajobrazowy, a także dane terenowe zweryfikowane przez pracowników BULiGL Oddział w Gdyni oraz informacje zaczerpnięte z literatury regionu.

2 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

2.1 Położenie administracyjne Nadleśnictwa

Obszar Nadleśnictwa znajduje się w północnej części województwa pomorskiego na terenach powiatów puckiego i wejherowskiego. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Wejherowo położone są w zasięgu gmin: Gmina Miejska Puck, Hel, Jastarnia, Krokowa, Puck, Władysławowo (powiat pucki), Gmina Miejska Wejherowo, Gniewino, Reda, Wejherowo (powiat wejherowski). Położenie na tle podziału administracyjnego przedstawia rycina poniżej.

Ryc. 1 Położenie administracyjne Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: BULiGL Gdynia/Nadleśnictwo Wejherowo)

Siedziba nadleśnictwa mieści się w Wejherowie przy **ul. Sobieskiego 247B, 84-200 Wejherowo** tel./fax. **(58) 672 98 10/(58) 672 98 00**, e-mail **wejherowo@gdansk.lasy.gov.pl**.

Grunty Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie Nadleśnictwa wynoszą **20 326,76** ha, zaś powierzchnia leśna (grunty zalesione i niezalesione) oraz związana z gospodarką leśną wynosi **19 828,04** ha. Grunty nieleśne w zarządzie Nadleśnictwa zajmują **498,72** ha. Zestawienie powierzchni lasów Nadleśnictwa przedstawia tabela poniżej.

Fot. 1 Siedziba Nadleśnictwa Wejherowo (fot. Nadleśnictwo Wejherowo)

Tabela 1 Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa Wejherowo z podziałem na obręby (stan na 01.01.2025r.)

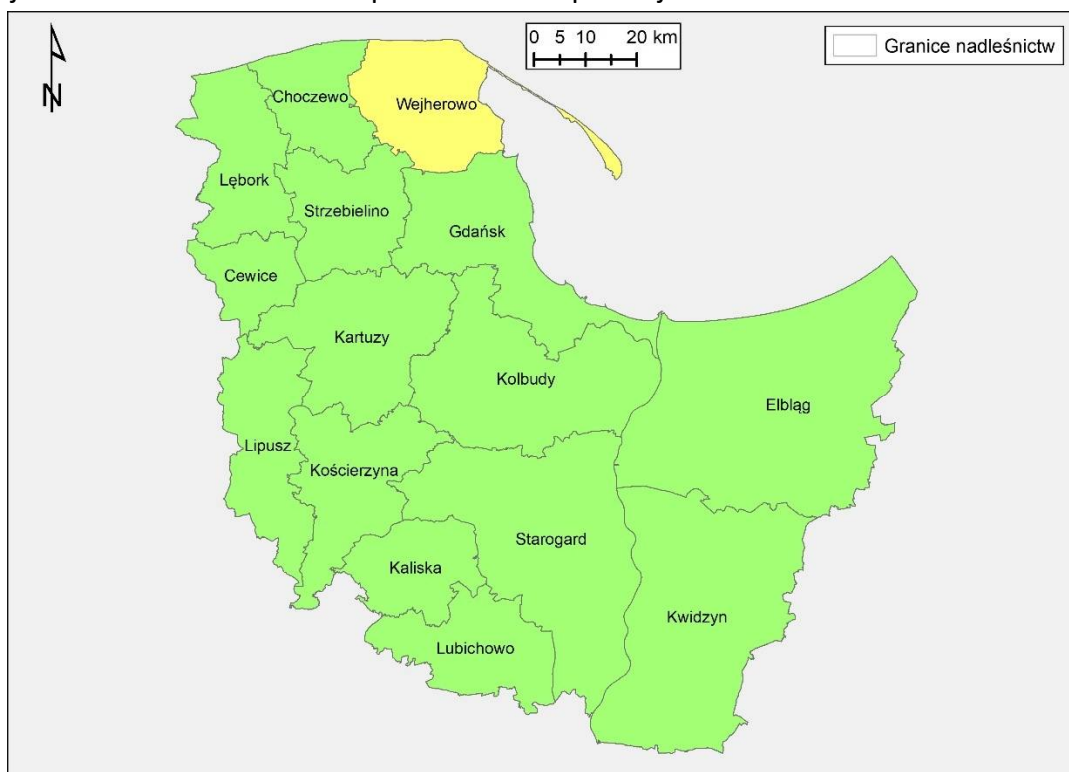
Nr	Obręb	Grunty leśne				Grunty nieleśne	Ogółem
		Zalesione	Niezalesione	Związane z gosp. leśną	Razem		
Powierzchnia [ha]							
1	Darżlubie	7 323,5754	117,9518	203,1938	7 644,7210	256,9075	7 901,6285
		7 323,62	117,96	203,29	7 644,87	257,22	7 901,82
2	Kolkowo	5 950,8666	44,3758	139,7741	6 135,0165	140,4816	6 275,4981
		5 950,83	44,35	139,64	6 134,82	140,58	6 275,28
3	Wejherowo	5 839,0341	21,7764	187,4682	6 048,2787	100,3486	6 148,6273
		5 839,04	21,78	187,53	6 048,35	100,92	6 148,89
Ogółem Nadleśnictwo		19 113,4761	184,1040	530,4361	19 828,0162	497,7377	20 325,7539
		19 113,49	184,09	530,46	19 828,04	498,72¹	20 326,76¹

¹ Powierzchnia zawiera grunty w współwłasności 0,77 ha.

2.2 Miejsce i rola w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju

2.2.1 Dane ogólne

Nadleśnictwo Wejherowo położone jest w północnej części Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku. Rozpoczynając od zachodu graniczy ono z Nadleśnictwem Choczewo, od południowego zachodu z Nadleśnictwem Strzebielino, od południa z Nadleśnictwem Gdańsk, natomiast od wschodu i północy z Zatoką Gdańską i Morzem Bałtyckim. Pomiedzy lasami Nadleśnictwa Wejherowo a Zatoką Gdańską i Morzem Bałtyckim znajduje się wąski pas lasów pod nadzorem Urzędu Morskiego w Gdyni (GUM). Położenie Nadleśnictwa Wejherowo na tle innych jednostek RDLP w Gdańsku przedstawiono poniżej.

Ryc. 2 Nadleśnictwo Wejherowo na tle innych jednostek organizacyjnych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku (źródło: BULiGL O/Gdynia)

Najdalej wysunięte punkty granicy zasięgu Nadleśnictwa Wejherowo przedstawiają się następująco:

Tabela 2 Punkty skrajne zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Wejherowo

	szerokość	długość
północ	54° 49' 9,998"	18° 17' 9,486"
wschód	54° 45' 28,117"	18° 0' 18,555"
południe	54° 35' 35,956"	18° 48' 32,487"
zachód	54° 40' 29,342"	18° 9' 9,998"

2.2.2 Porównanie wybranych cech taksacyjnych

Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa Wejherowo wynosi 82 lata i jest wyższy o 13 lat od średniego wieku drzewostanów w RDLP Gdańsk i wyższy o 19 lat od średniego wieku drzewostanów w Lasach Państwowych.

Przeciętna zasobność drzewostanów jest wyższa w stosunku do RDLP o 38 m³/ha, a w stosunku do PGL LP o 40 m³/ha.

Przeciętny przyrost w Nadleśnictwie jest wyższy od przeciętnego przyrostu w RDLP i PGL LP, kolejno o 0,8 m³/ha i 0,2 m³/ha.

Siedliska borowe mają mniejszy udział w stosunku do RDLP o 13,2% i w stosunku do PGL LP o 20,2%.

Również udział gatunków iglastych jest niższy: o 5,5% w stosunku do RDLP i o 10,2% w porównaniu do Lasów Państwowych.

Na przestrzeni ostatnich lat wzrosły w Nadleśnictwie: średni wiek – o 4 lata, i przeciętna zasobność – o 8 m³/ha. Przeciętny przyrost zmalał z 7,0 do 3,8 m³/ha. Zmalał też udział siedlisk borowych – o 0,4% oraz udział gatunków iglastych – o 0,8%.

Tabela 3 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa Wejherowo w latach 2015 i 2025

Obszar	Średni wiek (lat)		Przeciętna zasobność (m ³ /ha)		Przeciętny przyrost (m ³ /ha)		Udział siedlisk borowych [%]		Udział gatunków iglastych [%]	
	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025	2015	2025
Obręb Darzłubie	79	84	280	295	6,9	3,5	35,0	33,6	61,6	59,0
Obręb Kolkowo	75	80	314	321	7,0	4,0	28,7	28,9	60,6	60,9
Obręb Wejherowo	79	81	320	319	7,2	3,9	24,2	24,6	57,9	58,4
Nadleśnictwo Wejherowo	78	82	302	310	7,0	3,8	29,8	29,4	60,2	59,4
RDLP Gdańsk*	68	69	266	272	6,5	6,2	43,0	42,5	67,3	64,9
PGL Lasy Państwowe*	62	63	262	270	6,8	6,8	50,6	49,5	71,5	69,6

* Dane według aktualizacji zestawień BDL dla stanu na 1.01.2015 i 1.01.2024 r.

Tabela 4 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu.

Obiekt, nazwa: obrębu, nadleśnictwa	Grupa funkcji / nazwa rezerwatu	Średni wiek [lat]	Średnia zasobność [m ³ /ha]	Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	Udział siedlisk borowych (%)	Udział gatunków iglastych(%)
Rezerwaty	Bielawa	57	348,3	6,1	98,8	97,9
	Źródlika Czarnej Wody	102	523,6	5,1		17,9
	Darżlubskie Buki	190	630,0	3,3		
	Helskie Wydmy	131	160,6	1,2	100,0	100,0
	Piaśnickie Łąki	92	351,4	3,8	52,9	70,7
	Widowo	125	363,3	2,9	28,0	74,0
	Zielone	105	351,5	3,3	39,8	92,1
	Razem	101	389,4	3,9	54,2	68,1
1. DARŻLUBIE	Lasy glebochronne	106	221,3	2,1	80,6	88,3
	Lasy wodochronne	76	274,1	3,6	64,2	62,1
	Lasy cenne fragm. Przyrody	89	388,5	4,4		35,2
	Lasy w miastach i wokół miast	89	267,7	3,0	42,9	63,0
	Lasy stałe pow. badań i dośw.	57	269,1	4,7	5,5	9,6
	Razem lasy ochronne	88	282,6	3,2	42,5	63,5
	Lasy gospodarcze	72	316,1	4,4	6,3	46,2
	Lasy rezerwatowe	98	403,4	4,1	60,4	64,5
	Razem obręb	84	294,6	3,5	33,6	59,0
2. KOLKOWO	Lasy glebochronne	89	352,2	4,0	6,6	44,6
	Lasy wodochronne	79	355,0	4,5	14,0	42,7
	Lasy cenne fragm. Przyrody	139	221,0	1,6	100,0	100,0
	Lasy w miastach i wokół miast	75	301,7	4,0	59,0	82,0
	Lasy nasienne	126	405,2	3,2		
	Razem lasy ochronne	83	329,6	4,0	33,4	62,7
	Lasy gospodarcze	71	296,5	4,2	17,4	55,5
	Lasy rezerwatowe	109	356,6	3,3	39,5	76,4
	Razem obręb	80	320,5	4,0	28,9	60,9
3. WEJHEROWO	Lasy glebochronne	100	405,1	4,1	1,6	36,8
	Lasy wodochronne	77	321,6	4,2	45,5	51,3
	Lasy cenne fragm. Przyrody	54	323,0	6,0		100,0
	Lasy w miastach i wokół miast	81	319,2	3,9	24,6	58,4
	Lasy nasienne	117	544,6	4,7		
	Lasy ostoje zwierząt	92	298,1	3,2	10,8	26,7
	Razem lasy ochronne	81	319,2	3,9	24,6	58,4
	Lasy gospodarcze					
	Razem obręb	81	319,2	3,9	24,6	58,4
Nadleśnictwo	Lasy glebochronne	98	294,7	3,0	41,3	64,6
	Lasy wodochronne	77	308,9	4,0	46,2	54,0
	Lasy cenne fragm. Przyrody	89	387,2	4,4	0,2	36,3
	Lasy w miastach i wokół miast	83	298,9	3,6	36,8	64,1
	Lasy stałe pow. badań i dośw.	57	269,1	4,7	5,5	9,6
	Lasy nasienne	124	440,1	3,5		
	Lasy ostoje zwierząt	92	298,1	3,2	10,8	26,7
	Razem lasy ochronne	84	309,5	3,7	33,2	61,3
	Lasy gospodarcze	72	306,8	4,3	11,5	50,6
	Razem nadleśnictwo bez rezerwatów	83	301,5	3,6	33,1	59,9
	Razem nadleśnictwo	82	310,2	3,8	29,4	59,4

2.3 Kompleksy leśne

Jako kompleks leśny potraktowano zwarty obszar gruntów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa (zalesionych i niezalesionych, związanych z gospodarką leśną oraz nieleśnych), niepodzielony obszarami bezleśnymi. Przyjęto również, że elementy liniowe, takie jak rzeki, drogi, linie kolejowe, itp. o szerokości do ok. 30 m położone między gruntami leśnymi nie dzielą kompleksów leśnych.

Przez tereny Nadleśnictwa przebiegają na znacznej długości, niebędące w stanie posiadania, drogi publiczne oraz rzeki.

Grunty Nadleśnictwa składają się ze 96 kompleksów, dwa największe kompleksy poprzecinane są drogami publicznymi, rzekami i dawnymi torami kolejowymi. Pozostałe kompleksy położone są w mniejszej lub większej odległości od kompleksów głównych.

Tabela 5 Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa kompleksami

Wielkość kompleksu [ha]	Nadleśnictwo	
	[szt.]	[ha]
do 1,00	23	7,52
1,01 - 5,00	37	90,71
5,01 - 10,00	11	82,80
10,01 - 50,00	10	217,94
50,01 - 100,00	5	335,24
100,01 - 500,00	8	1658,41
500,01 - 1000,00	0	0
1000,01 - 2000,00	1	1543,92
powyżej 2000,00	1	16390,22
Razem		20326,76

Wśród gruntów nadleśnictwa znajduje się nieznaczna ilość enklaw obcych gruntów. Małe enklawy stanowią najczęściej zaniedbane grunty rolne, odłogi, zadrzewienia, rzadziej zabudowania.

Ogólnie można stwierdzić, że granice Nadleśnictwa charakteryzują się wielką nieregularnością, dość dużą ilością kompleksów i półenklaw, niekiedy głęboko wcinających się w obszary leśne.

2.4 Podział przyrodniczo-leśny i geograficzny Nadleśnictwa

2.4.1 Regionalizacja przyrodniczo-leśna

Regionalizacja przyrodniczo-leśna przedstawia zróżnicowanie warunków ekologicznych wzrostu i rozwoju roślinności, ze szczególnym uwzględnieniem ekosystemów leśnych. Zasady Hodowli Lasu (2012) uwzględniają ten podział, co pozwala na właściwe wykorzystanie elementów różnicujących dane mezoregiony dla potrzeb prowadzenia hodowli i urządzania lasu. Teren nadleśnictwa położony jest w pierwszej bałtyckiej krainie przyrodniczo – leśnej. Zgodnie z najnowszym podziałem nie wyodrębnia się dzielnic przyrodniczo – leśnych. Nadleśnictwo Wejherowo leży na terenie trzech mezoregionów opisanych poniżej (Zielony i in. 2012).

Podział Nadleśnictwa Wejherowo na mezoregiony przyrodniczo-leśne wygląda następująco:

Kraina: I Bałtycka

Mezoregion: 17. Wysoczyzny Żarnowieckiej

Mezoregion: 2. Wybrzeża Słowińskiego

Mezoregion: 16. Pradoliny Redy i Łeby

Mezoregion: 13. Mierzei Helskiej

Kraina I Bałtycka

Mezoregion Wysoczyzny Żarnowieckiej I.17 „Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 1051 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 40%. Dominują krajobrazy naturalne glacialne pagórkowate. Nieliczne są natomiast krajobrazy zalewowych den dolin – akumulacyjne. Obszar mezoregionu stanowi wysoczyznę, utworzoną z kilku małych obszarów morenowych (kępy: Swarzewska, Pucka, Oksywska, Redłowska), oddzielonych od siebie rynnami polodowcowymi, częściowo zajętyymi przez jeziora. Przeważają utwory geologiczne plejstocenyjskie: gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe zlodowacenia północnopolskiego. Znacznie mniej jest piasków i żwirów sandrowych, zlokalizowanych głównie na południowy wschód od Jeziora Żarnowieckiego. Na północ od Lęborka znajdują się niewielkie obszary iłów, mułków i piasków zastoiskowych. Dominują krajobrazy roślinne buczyn pomorskich oraz rzadziej buczyn i ubogich dąbrów w odmianie pomorskiej. Lesistość mezoregionu jest duża i wynosi 39%. Lasy tworzą małe i średnie kompleksy (Puszcza Wierzchucińska i Puszcza Darżłubska), z których największe położone są w części środkowej mezoregionu. Zajmują około 407 km², z czego 95% jest w zarządzie RDLP w Gdańsku - nadleśnictwa: Lębork – cz. centralna, Choczewo – cz. pld., Wejherowo – bez cz. ptn., Strzebielino – cz. ptn.-zach. (Zielony R., Kliczkowska A., 2012: Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, CILP, Warszawa).

Mezoregion Wybrzeża Słowińskiego I.2 „W jego granicach jest pas pobraża Bałtyku od okolic Koszalina po przylądek Rozewie, wraz z występującymi tam jeziorami: Jamno, Bukowo, Kopań, Wicko, Gardno i Łebsko. Powierzchnia mezoregionu wynosi 942 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 39%. Przeważają krajobrazy naturalne równin bagiennych –

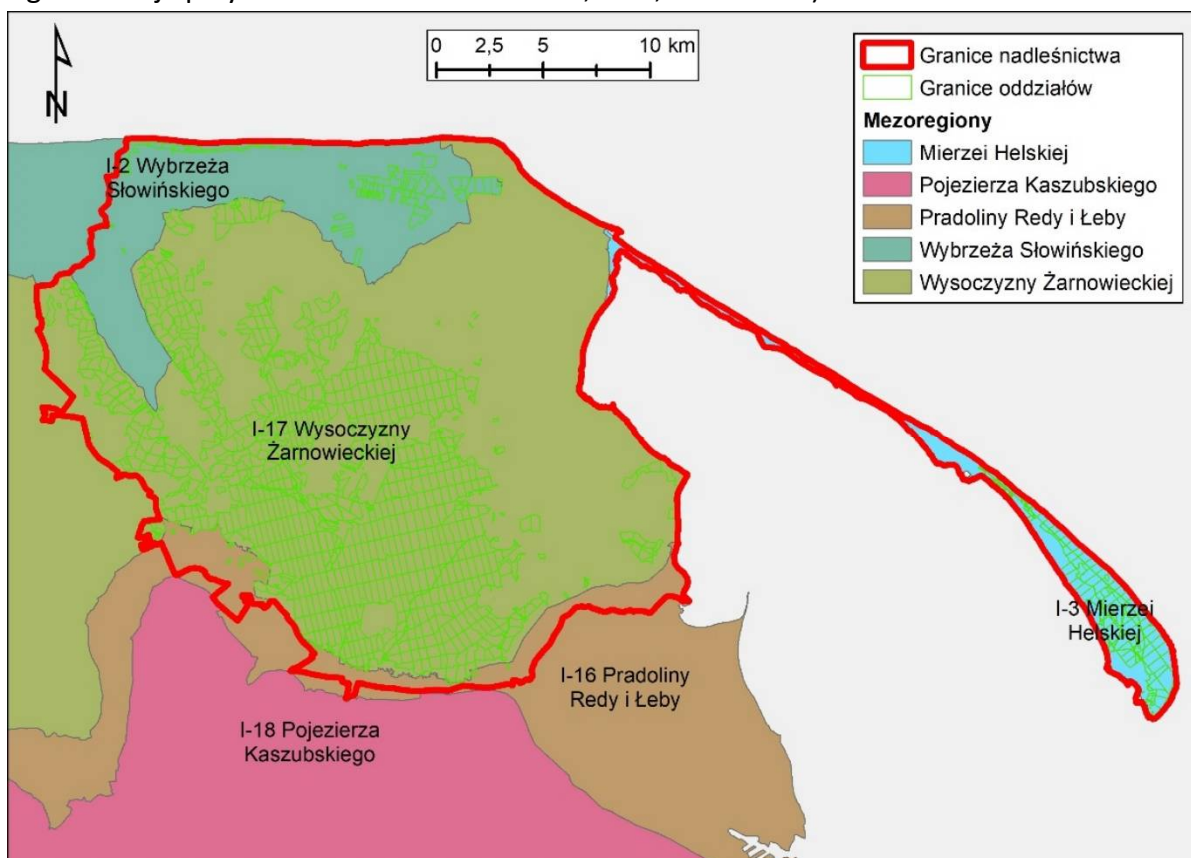

akumulacyjne, oraz zalewowych den dolin – akumulacyjne. Mniejsze obszary zajmują krajobrazy nizinne, głównie fluwioglacjalne równinne i faliste oraz glacialne pagórkowate. Miejscami spotykane są także krajobrazy eoliczne pagórkowate i wzgórzowe. W strefie brzegowej Bałtyku przeważają procesy akumulacji rzecznej, morskiej i eolicznej, a więc na obszarze mezoregionu dominują holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły, a miejscami występują też piaski, mułki, ropy i gytie jeziorne oraz mułki, piaski i żwiry morskie. Wzdłuż wybrzeża ciągnie się wąski pas piasków eolicznych, lokalnie w wydmach. Na małych powierzchniach występują utwory plejstocenijskie – piaski sandrowe zlodowacenia północnopolskiego oraz – w okolicach Władysławowa – piaski i żwiry stożków napływowych. Najczęstszym krajobrazem roślinnym jest krajobraz nadmorskich borów sosnowych, rzadziej – olsowy, a nielicznie – buczyn pomorskich, które miejscami pojawiają się w podwariancie z dużym udziałem łągów jesionowo-olszowych i olsów. Lesistość mezoregionu wynosi 29%. Lasy tworzą kompleksy o średniej wielkości; zajmują około 274 km², z czego 68% jest w zarządzie RDLP w Szczecinku (nadleśnictwa: Karnieszewice – cz. póln., Sławno – cz. póln.-zach., Ustka – cz. póln., Damnica – cz. póln.) oraz RDLP w Gdańsku - nadleśnictwa: Lębork – cz. póln., Choczewo – cz. póln., i Wejherowo – cz. póln.-zach. (Zielony R., Kliczkowska A., 2012: Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, CILP, Warszawa).

Mezoregion Pradoliny Redy i Łeby I.16 „Mezoregion obejmuje doliny rzek Redy i Łeby, znajdujące się na pograniczu Wysoczyzny Żarnowieckiej na północy, Pojezierza Kaszubskiego na południu oraz Wysoczyzny Damnickiej, położonej w granicach mezoregionu Równiny Słupskiej (I.11), na zachodzie. Szerokość mezoregionu kształtuje się od 1 km (w rejonie Redy) do 7 km (w rejonie Wicka), a długość ponad 85 km (mierzona od okolic jeziora Wicko na północy do okolic Redy na wschodzie). Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 354 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 14%. Dominują krajobrazy naturalne zalewowych den dolin – akumulacyjne, z niewielkimi płacami równin bagiennych – akumulacyjnych. Tylko w nielicznych miejscach wzniesień występują krajobrazy glacialne pagórkowate. Pradolinę, którą odpływały wody w okresie zanikania na terenie Polski ostatniego zlodowacenia, wypełniają holocenijskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły. Mniej liczne są piaski, mułki, ropy i gytie jeziorne oraz wyspowo zaznaczające się mułki, piaski i żwiry morskie. Utwory plejstocenijskie zajmują ok. 30% powierzchni; wśród nich znajdują się piaski i żwiry sandrowe zlodowacenia północnopolskiego, które występują w części środkowej mezoregionu (Nadl. Strzebielino), oraz gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe – zlokalizowane na północ od Gdyni. Przeważającymi krajobrazami roślinnymi są łągi jesionowo-olszowe oraz olsy. Rzadko spotyka się buczyny i ubogie dąbrowy w odmianie pomorskiej. Lesistość mezoregionu jest mała i wynosi 13%. Lasy tworzą niewielkie kompleksy; zajmują około 47 km², z czego 91% jest w zarządzie LP. Kształt mezoregionu jest wąski i wydłużony, w jego granicach znajdują się małe obszary w zarządzie RDLP w Szczecinku (Nadleśnictwo Damnica) i RDLP w Gdańsku - nadleśnictwa: Lębork, Strzebielino, Wejherowo i Gdańsk (Zielony R., Kliczkowska A., 2012: Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, CILP, Warszawa).

Mezoregion Mierzei Helskiej I.13 „Mezoregion w granicach Bałtyckiej krainy przyrodniczo-leśnej. Jest wąskim półwyspem o powierzchni ogólnej 33 km², gdzie lasy i ekosystemy seminaturalne

zajmują 76% pow. Występują tam wyłącznie eoliczne pagórkowate krajobrazy naturalne. Półwysep powstał wskutek działania fal morskich i wiatrów usypujących wydmy (obecnie zalesione). Tworzą go piaski eoliczne, lokalnie w wydmach z fragmentami holocenijskich mułków, piasków i żwirów morskich. Krajobrazem roślinnym na tym terenie są nadmorskie bory sosnowe. Lesistość mezoregionu wynosi 57%. Lasy zajmują około 19 km², z czego 84% jest w zarządzie RDLP w Gdańsku, (Nadleśnictwo Wejherowo – cz. wschodnia). W Lasach Państwowych dominują siedliska Bśw - 57% i Bs - 32% pow. Gatunkiem panującym w drzewostanach jest sosna, która zajmuje 87% pow. Średni wiek drzewostanów wynosi 93 lat, a miąższość na 1/ha 135 m³. Lasy ochronne zajmują 100% pow. (Zielony R., Kliczkowska A., 2012: Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, CILP, Warszawa).

Ryc. 3 Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Wejherowo na tle mezoregionów przyrodniczo – leśnych (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo, BULiGL O/Gdynia)

2.4.2 Regionalizacja fizyczno - geograficzna

Regiony fizycznogeograficzne to jednostki wyodrębnione na podstawie cech morfograficznych, morfogenetycznych i geologicznych. Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (Richling i in., 2021r.) obszar Nadleśnictwa leży w granicach następujących jednostek:

Prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31)
Podprowincja: Pobrzeża Południowobałtyckie (313)
Makroregion: Pobrzeże Koszalińskie (313.4)
Mezoregion: Wybrzeże Słowińskie (313.41)
Mezoregion: Wysoczyzna Choczewska (313.45)
Mezoregion: Pradolina Redy i Łeby (313.46)
Makroregion: Pobrzeże Gdańskie (313.5)
Mezoregion: Pobrzeże Kaszubskie (313.51)
Mezoregion: Mierzeja Helska (313.52)

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Nadleśnictwo Wejherowo znajduje się na obszarze pięciu mezoregionów należących do dwóch makroregionów oraz do jednej podprowincji. W krótkiej charakterystyce mezoregionów posłużono się opracowaniem „Regionalna geografia fizyczna Polski”.

Makroregion: Pobrzeże Koszalińskie (313.4)

Wybrzeże Słowińskie (313.41) obejmuje stosunkowo wąski i rozciągnięty w osi równoleżnikowej teren. Wyróżnia się wyraźnymi granicami morfologicznymi, nawiązującymi do przebiegu doliny Łeby oraz pasa nizin nadmorskich, domkniętych od północy pasem wybrzeża z wałami wydmowymi. Cechą charakterystyczną jest występowanie form rzeźby holoceniowej - rozległych nizin aluwialnych w dolinie Łeby i form akumulacji eolicznej na mierzejach odcinających jeziora Łebsko, Sarbsko i Gardno, z występowaniem wędrujących wydmy. Układ forma pokrycia terenu charakteryzuje się pasmowością, odzwierciedlającą warunki przyrodnicze. Od brzegu morza tworzą je piaszczyste plaże, zalesione wydmy, a następnie równiny akumulacji biogenicznej użytkowane głównie jako łąki, ale zajęte również przez jeziora i bagna. W dolinach rzecznych i obniżeniach terenu, z utworów organicznych wytworzyły się gleby torfowe i murszowe. W dolinie Łeby występują mady brunatne. Na piaskach eolicznych i wodnolodowcowych, powstały gleby rdzawe i bielcowe. Pod względem potencjalnej roślinności naturalnej, mezoregion wyróżnia się dominacją łągów jesionowo - olszowych oraz występowaniem w pasie nadmorskich borów bażynowych na formach wydmowych. Specyficzne jest również lokalne występowanie torfowisk wysokich oraz borów i brzezin bagiennych w dolinie Łeby.

Wysoczyzna Choczewska (313.45) położona jest we wschodniej części makroregionu. Dominują tu faliste wysoczyzny morenowe, opadające do pradolin i rynien wyraźnymi, porozcinanymi erozyjnie krawędziami morfologicznymi o wysokości dochodzącej do 100 m (ryzna Jeziora Żarnowieckiego). W części południowej, wzdłuż przebiegu pradoliny Redy-Łeby, występują wzniesienia moren czołowych, osiągające miejscami ponad 160–170 m n.p.m. W powierzchniowej budowie geologicznej występują osady plejstoceńskie z przewagą glin zwałowych. Formy moren czołowych i akumulacji szczelinowej budują piaski i żwiry, z udziałem materiału wodnolodowcowego, a także glin. W południowo-zachodniej części, w rejonie

Lęborka, występują ility i mułki zastoiskowe. Relatywnie niewielkie powierzchnie zajmują piaski i żwiry wodnolodowcowe. W dolinach rzek występują piaski i mułki rzeczne oraz torfy. Dominują tam gleby płowe, płowe zerodowane, rdzawe i brunatne, wytworzone z glin zwałowych oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych. Są one wykorzystywane przeważnie jako grunty orne. W mezoregionie występuje kilkanaście małych jezior oraz duże, rynnowe Jezioro Żarnowieckie (14,3 km²), ze zwierciadłem wody położonym na wysokości 1,5 m n.p.m. Pod względem roślinności potencjalnej, region cechuje się zdecydowaną dominacją siedlisk lasów bukowych – zespołów kwaśnej i żyznej buczyny niżowej. Przy granicy północnej i lokalnie w środkowej części jednostki zaznacza się udział siedlisk acydofilnych lasów bukowo-dębowych. Współczesne pokrycie terenu tworzy mozaika przeważających powierzchniowo pól uprawnych, zwykle o charakterze wielkoobszarowym, oraz lasów (ponad 40%), dominujących na północy regionu oraz w jego części południowo-wschodniej. Nieliczne formy ochrony przyrody, głównie rezerваты przyrody i obszary Natura 2000, obejmują głównie tereny leśne.

Pradolina Redy i Łeby (313.46) położona jest w południowo-wschodniej części makroregionu. Region jest jednorodny morfologicznie, obejmując w całości nisko położoną, rozległą formę pradoliny, o charakterystycznym meandrującym przebiegu, z lokalnie zaznaczonymi poziomami terasowymi i stożkami napływowymi. W budowie podłoża występują przede wszystkim młode osady holoceni – torfy i namuły torfiaste, z udziałem piasków, żwirów i lokalnie mułków akumulacji rzecznej i wodnolodowcowej, a także piasków stożków napływowych. W dnie pradoliny wykształciły się przeważnie gleby torfowe. W jej wschodniej części występują gleby rdzawe i bielcowe, wytworzone z piasków i żwirów wodnolodowcowych. W obrębie stosunkowo słabo zróżnicowanej roślinności potencjalnej, obszar wyróżnia się zdecydowaną przewagą siedlisk łągów jesionowo-olszowych, a także żyznych postaci suboceanicznych grądów. W dnie zachodniego odcinka pradoliny występują również izolowane siedliska borów bagiennych i torfowisk wysokich, zajęte przez dobrze wykształcone zbiorowiska rzeczywiste zgodne z potencjalnymi.

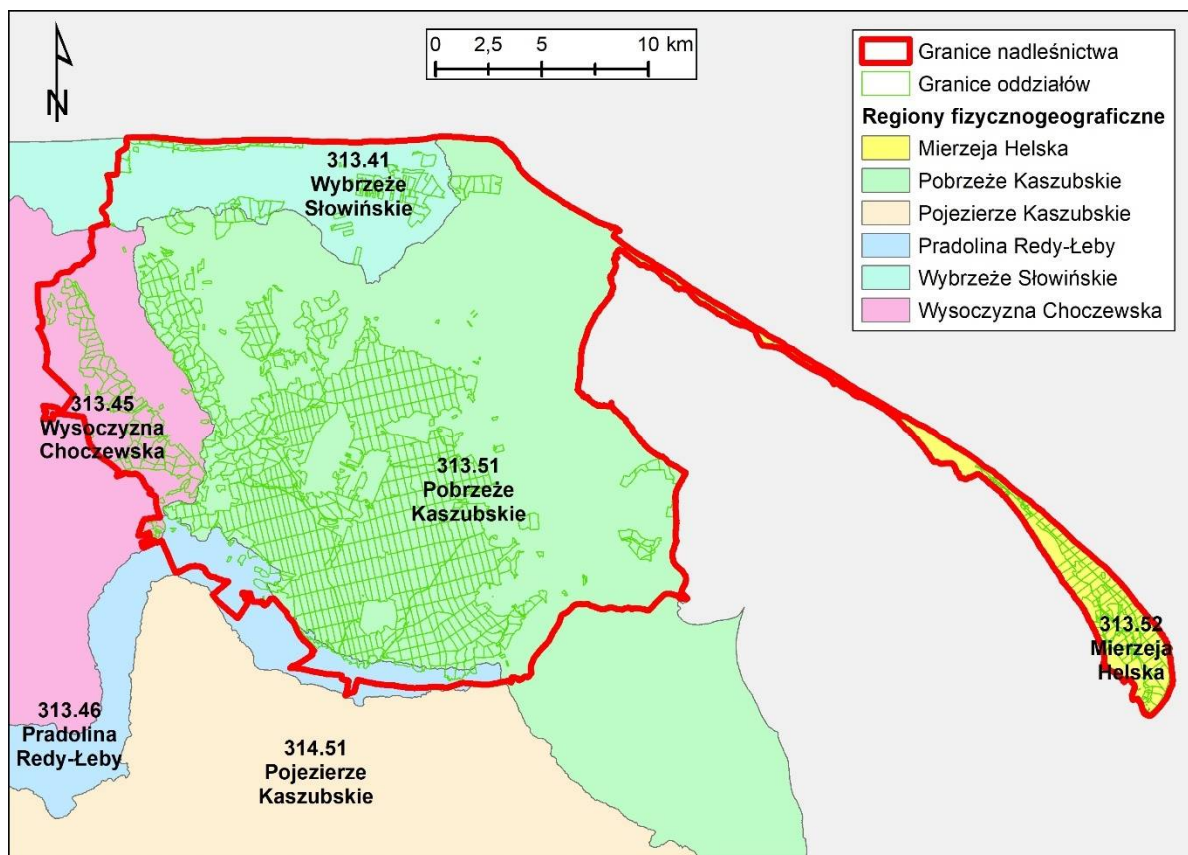
Makroregion: Pobrzeże Gdańskie (313.5)

Pobrzeże Kaszubskie (313.51) położone jest w północnej części makroregionu. Jego granice są bardzo wyraźnie zarysowane w morfologii terenu. Od strony zachodniej nawiązują do wybitnej formy rynnowej Jeziora Żarnowieckiego, z kolei od południa do równie wyraźnej formy pradoliny Redy-Łeby. Granice północną i wschodnią stanowią wybrzeża Morza Bałtyckiego. Dominują tam faliste wysoczyzny morenowe, opadające do pradolin i rynien wyraźnymi, porozcinanymi erozyjnie krawędziami morfologicznymi o wysokości dochodzącej do 100 m (rynna Jeziora Żarnowieckiego). W części wschodniej charakterystyczne jest głębokie porozcinanie płatów wysoczyzn morenowych (nazywanych kępami) przez system dolin i pradolin z ujściowym odcinkiem pradoliny Redy (tzw. Meander Kaszubski) i pradoliną Płutnicy). Wybrzeża klifowe, takie jak Jastrzębia Góra, Rozewie i Gdynia-Orłowo, osiągające wysokość 40–50 m n.p.m., rozwijają się w wyniku działań Bałtyku. W powierzchniowej budowie geologicznej charakterystyczny jest udział osadów plejstocenu – głównie glin zwałowych, podrzędnie piasków i żwirów wodnolodowcowych, a także istotny udział osadów holoceni – reprezentowanych głównie przez piaski eoliczne budujące formy mierzejowe, jak również torfy, namuły oraz piaski

i mułki rzeczne, wypełniające dna dolin i pradolin. Na glinach zwałowych i piaskach naglinowych wytworzyły się gleby brunatne i rdzawe. W pradolinach i dolinach występują gleby torfowe. Sieć hydrograficzną regionu tworzą Reda i Zagórska Struga oraz mniejsze ciek: Płutnica i Czarna Wda. Na północ od Wejherowa i na zachód od Pucka, w rymnie polodowcowej, położone jest śródleśne Jezioro Dobre. W strukturze roślinności potencjalnej przeważają lasy bukowe: żyzne buczyny niżowe oraz kwaśne buczyny. Lokalnie, w części środkowej zarysowuje się udział uboższych siedlisk lasów bukowo-dębowych. W dnach dolin i pradolin potencjalnie przeważają łągi jesionowo-olszowe. W roślinności rzeczywistej w pasie niskich wybrzeży Zatoki Gdańskiej na uwagę zasługują płaty roślinności solniskowej z udziałem słonaw nadmorskich i występowaniem rzadkich gatunków solniskowych. Cechą charakterystyczną użytkowania ziemi jest mozaika gruntów rolnych – pól uprawnych na wierzchołkach wysoczyzn oraz łąk i pastwisk w dnach dolin i pradolin oraz lasów (ponad 35% terenu), z największym kompleksem Puszczy Darżlubskiej. Występuje duża gęstość zabudowy rekreacyjnej w strefie przybrzeżnej oraz mieszkalnej Gdyni, Rumii i Redy. Najcenniejsze fragmenty wybrzeża – reprezentujące różne typy brzegów morskich – zostały objęte ochroną rezerwatową, np. brzegi klifowe w rezerwach przyrody Kępa Redłowska, Przylądek Rozewski i Dolina Chłapowska, a brzegi niskie, zalewowe w rezerwach przyrody Beka oraz Mechelińskie łąki i Słone łąki. Prawie cała strefa sąsiadująca z Bałtykiem objęta jest Nadmorskim Parkiem Krajobrazowym, a Puszcza Darżlubska to obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 i obszar chronionego krajobrazu.

Mierzeja Helska (313.52) położona jest w północnej części makroregionu. Region ten jest specyficzny i wyjątkowy, jeśli chodzi o jednoznaczność i wyrazistość granic, określonych przez występowanie unikalnej w skali kraju, wąskiej formy mierzejowej – kosa, otoczonej ze wszystkich stron wodami Bałtyku. Obszar jest jednorodny morfologicznie, obejmując w całości formę piaszczystej mierzei o długości ponad 34 km, budowanej przez piaski i żwiry morskie nadbudowane piaskami akumulacji eolicznej. Lokalnie wyróżniają się tam poszczególne wały wydymowe, z udziałem wydm parabolicznych, wznoszące się do ok. 20 m n.p.m. oraz obniżenia międzywydmowe, a także niewielkie powierzchnie równin akumulacji biogenicznej od strony Zatoki Gdańskiej. W powierzchniowej budowie geologicznej dominują zdecydowanie holocenyjskie piaski eoliczne, podścielone piaskami i żwirami morskimi. W obniżeniach lokalnie występują niewielkie nagromadzenia torfów. Na piaskach akumulacji eolicznej i morskiej wykształciły się gleby bielcowe. Lokalnie występują także gleby torfowe. Mierzeja Helska nie wykształciła sieci hydrogenicznej. Potencjalna roślinność naturalną stanowią w głównej mierze siedliska nadmorskiego boru bażynowego. Pokrycie terenu stanowią głównie lasy (ponad trzy czwarte obszaru). Na niewielkich powierzchniach sąsiadujących z brzegiem Zatoki Puckiej występują charakterystyczne zbiorowiska roślinności solniskowej. Cała mierzeja – wraz z sąsiadującymi akwenami – objęta jest ochroną jako obszary Natura 2000 oraz Nadmorski Park Krajobrazowy.

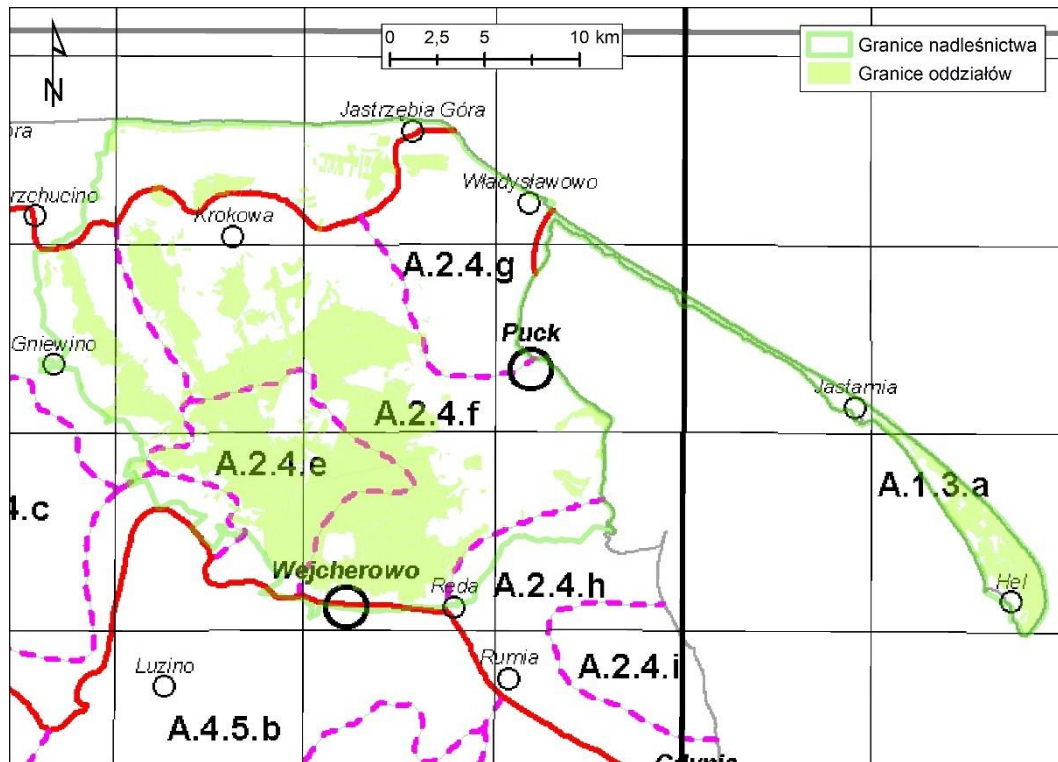

Ryc. 4 Położenie Nadleśnictwa Wejherowo na tle regionów fizycznogeograficznych (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo, BULiGL O/Gdynia)

2.4.3 Regiony geobotaniczne

Podział Nadleśnictwa Wejherowo na regiony geobotaniczne [J.M. Matuszkiewicz 2008] przedstawiono poniżej:

- Obszar:** Europejskie lasy liściaste i mieszane
Prowincja: Środkowoeuropejska
Podprowincja: Południowobałtycka
Dział: Pomorski (A)
- Kraina:** Południowego Brzegu Bałtyku (A.1)
    - Okręg:** Wybrzeża Słowińskiego (A.1.2)
      - Podokręg:** Jastrzębiogórski (A.1.2.e)
    - Okręg:** Wybrzeża Gdańskiego (A.1.3)
      - Podokręg:** Mierzei Helskiej (A.1.3.a)
  - Kraina:** Pobrzeża Południowobałtyckiego (A.2)
    - Okręg:** Pobrzeża Kaszubskiego (A.2.4)
      - Podokręg:** Choczewski (A.2.4.b)
      - Podokręg:** Piaśnicki (A.2.4.e)
      - Podokręg:** Pucki (A.2.4.f)
      - Podokręg:** Władysławowski (A.2.4.g)
      - Podokręg:** Rumiński (A.2.4.h)

Ryc. 5 Położenie Nadleśnictwa Wejherowo na tle regionów geobotanicznych (źródło: BULiGL O/Gdynia)

2.4.4 Potencjalna roślinność naturalna

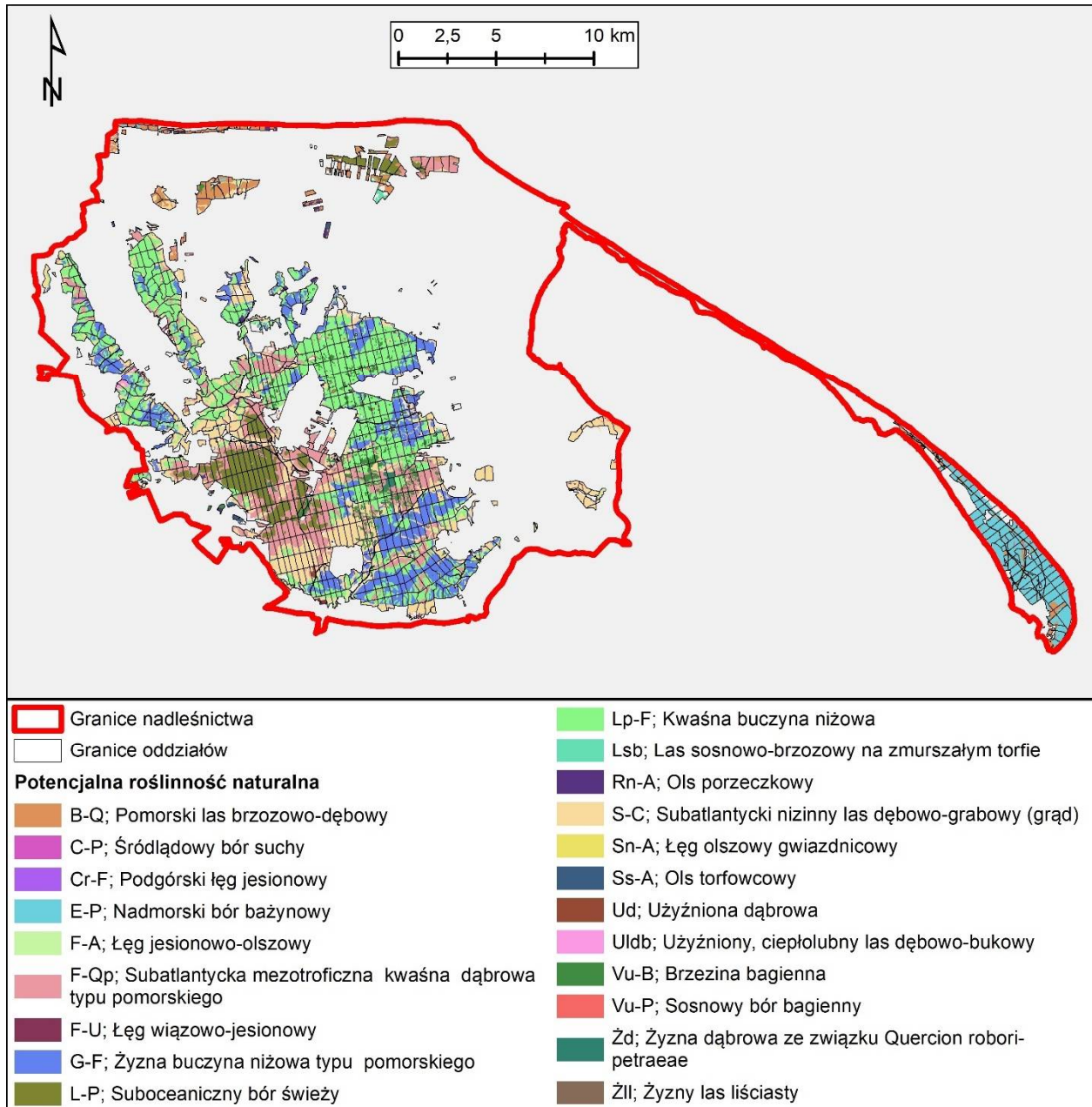
Pod pojęciem potencjalnej roślinności naturalnej należy rozumieć hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska (Matuszkiewicz 2008).

Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo, na gruntach zajętych przez lasy, jako potencjalna roślinność naturalna dominuje zbiorowisko kwaśnej (ubogiej) buczyny niżowej (*Luzulo pilosae-Fagetum*), żyznej buczyny (*Melico Fagetum*) oraz subatlantyckiej mezotroficznej kwaśnej dąbrowy typu pomorskiego (*Fago-Quercetum petraeae*). Na mniejszej powierzchni potencjalną roślinnością jest grąd (*Stellario Carpinetum*).

W Pradolinie Łeby dominującą potencjalną roślinnością naturalną jest łąg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum*). Na niewielkiej powierzchni teoretyczną granicą sukcesji naturalnej jest też sosnowy bór bagienny (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*).

Dla pasa nadmorskiego charakterystyczną jest potencjalna roślinność naturalna w formie nadmorskiego boru bażynowego (*Empetro nigri-Pinetum*).

Pozostałe zbiorowiska potencjalnej roślinności naturalnej tylko sporadycznie występują na gruntach zajętych przez kompleksy leśne Nadleśnictwa. Na przykład w przypadku potencjalnego zbiorowiska olsu środkowoeuropejskiego (*Carici elongatae-Alnetum*), którego większość występuje w pasie nadmorskim powodem jest znikoma powierzchnia lasów na tym terenie. Układ zbiorowisk potencjalnych w granicach Nadleśnictwa Wejherowo został przedstawiony poniżej (źródło: Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa 2008).

Ryc. 6 Potencjalna roślinność naturalna w granicach Nadleśnictwa Wejherowo (źródło CHARAKTERYSTYKA ROŚLINNOŚCI RZECZYWISTEJ ORAZ WSPÓŁCZESNEJ POTENCJALNEJ ROŚLINNOŚCI NATURALNEJ LEŚNEGO KOMPLEKSU PROMOCYJNEGO „LASY OLIWSKO-DARŻLUBSKIE” NADLEŚNICTWO WEJHEROWO wg stanu na 01.01.2008 BULiGL Oddział w Gdyni.). (źródło: BULiGL Gdynia/Nadleśnictwo Wejherowo)

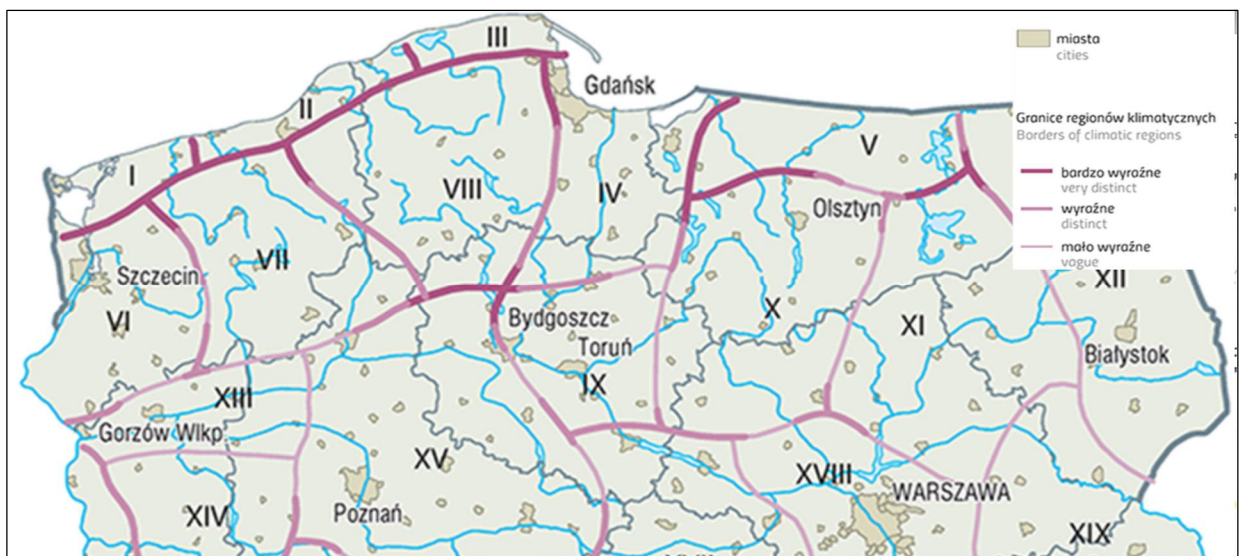
2.5 Klimat obszaru Nadleśnictwa

Klimat obszaru Nadleśnictwa Wejherowo związany jest z jego położeniem geograficznym. Wpływ Atlantyku i Morza Bałtyckiego z jednej strony i pnia kontynentalnego Europy Wschodniej i Azji z drugiej plasują go w typie klimatu umiarkowanego. Ścieranie się klimatycznych wpływów oceanicznych i kontynentalnych, wędrówki układów cyklonalnych oraz wahania ciśnienia atmosferycznego nadają cechy przejściowości, której następstwem jest duża zmienność stanów pogody. Decydujący wpływ na cyrkulację ma zmienność pola ciśnienia atmosferycznego, co regulują Wyż Azorski, Niż Islandzki oraz Wyż Azjatycki i sporadycznie Wyż Arktyczny.

W zasadzie w całym zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo zauważalny jest wpływ na klimat Morza Bałtyckiego - szacuje się, że do ok. 30 km od brzegu morza, przy czym najsilniejszy jest w strefie przybrzeżnej. Wiąże się to z np. mniejszymi rocznymi amplitudami temperatur niż na pozostałym obszarze. Wody Bałtyku wywierają bezpośredni wpływ na przebieg elementów klimatu w dolnej warstwie atmosfery. Proces wzajemnej wymiany ciepła między wodą a powietrzem daje w rezultacie długie okresy przejściowe między zimą a latem, przy tym wiosna jest chłodniejsza od jesieni. Wpływ Bałtyku łagodzi przebieg zimy pod względem termicznym, obniża temperatury lata oraz utrzymuje wysoką wilgotność powietrza przez cały rok.

Jedną z metod dzielącą Polskę na obszary o określonych cechach klimatycznych jest regionalizacja opracowana przez Alojzego Wosia - meteorologa i klimatologa, wieloletniego pracownika Zakładu Klimatologii Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Koncepcja ta została oparta o mapę izogradów klimatycznych wyznaczających średnie, roczne frekwencje dni z różnymi typami pogody za okres doby. Sytuuje ona Nadleśnictwo Wejherowo od północy w III regionie klimatycznym – Wschodnionadmorskim (Zdecydowana część Nadleśnictwa). Natomiast od południa w VIII regionie klimatycznym – Wschodniopomorskim i w IV regionie klimatycznym – Dolnej Wisły (Woś 1993) . Charakterystykę tego regionu przedstawia tabela poniżej.

Ryc. 7 Regiony klimatyczne Polski (źródło: Atlas obszarów wiejskich w Polsce, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN)

Tabela 6 Średnia roczna liczba dni z wybranymi typami pogody regionie klimatycznym nr III, IV i VIII (Źródło: Alojzy Woś, Regiony klimatyczne Polski w świetle częstotliwości występowania różnych typów pogody, Warszawa, 1993).

Region klimatyczny	Średnia, maksymalna i minimalna dobowa temperatura powietrza (°C)		Średnie dobowe zachmurzenie nieba (%)		Dobowa suma opadów atmosferycznych (mm)																	
	15,1-25,0 T max, Tmin>0	5,1-15,0 T max, Tmin>0	0,1-5,0 T max, Tmin>0	0,1-5,0 T max<0, Tmin<0	0,0(-5,0) Tmax>0 Tmin<0	0,0(-5,0) Tmax, Tmin>0	-5,1(-15,0) Tmax, Tmin>0	<-15,0 Tmax, Tmin>0														
III	11,9	26,9	18,0	12,9	48,1	32,1	1,8	10,9	21,5	11,8	11,6	7,4	6,8	1,0	3,3	5,9	2,5	4,0	2,7	0,1	0,0	
IV	12,2	34,5	17,6	9,8	45,9	33,1	0,6	9,0	18,1	11,5	10,9	8,2	7,6	0,9	4,5	6,5	3,5	7,4	3,8	0,3	0,0	
VIII	10,4	28,9	16,1	9,2	46,1	36,7	0,5	7,5	20,0	11,5	12,9	8,1	7,5	0,7	3,8	6,7	3,4	6,6	3,7	0,4	0,0	

Wpływ na warunki termiczne i roczne sumy opadów ma obecność Bałtyku i pradoliny rzecznej oraz ukształtowanie terenu. Elementy klimatu morskiego łagodzą temperatury w miesiącach zimowych oraz w przejściowych porach roku. W tabelach poniżej przedstawione zostały średnie miesięczne i roczne temperatury powietrza oraz sumy opadów. Źródłem pochodzenia danych jest Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy. Dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu Badawczego zostały przetworzone.

Tabela 7 Średnie miesięczne i roczne temperatury powietrza odnotowane na stacji w Helu w latach 2014-2023.

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Roczna
2014	-1.0	2.7	5.2	8.5	12.5	15.1	20.5	18.5	15.3	10.7	5.8	2.0	9.6
2015	2.3	2.1	4.7	7.6	11.7	15.4	18.1	19.4	15.3	9.3	6.9	5.4	9.8
2016	-0.8	3.1	4.0	7.7	13.7	17.2	18.9	18.3	16.2	8.7	4.8	3.7	9.6
2017	0.0	0.7	4.4	6.5	12.0	16.2	17.3	18.4	14.8	10.7	6.2	3.5	9.2
2018	1.7	-1.6	0.3	9.3	14.8	17.8	20.5	20.7	16.3	11.1	6.0	2.9	10.0
2019	0.8	3.2	4.9	7.8	11.7	19.6	17.7	19.4	15.3	11.2	6.8	4.7	10.3
2020	4.6	4.7	4.5	8.0	10.6	17.0	18.0	19.5	16.4	11.7	7.9	3.4	10.5
2021	0.6	-0.2	3.7	5.9	11.5	19.1	21.7	17.9	15.1	10.6	6.8	1.0	9.5
2022	2.8	3.3	3.1	6.1	11.6	17.3	18.7	20.7	13.6	12.0	6.3	1.6	9.8
2023	3.6	2.6	4.0	7.3	12.1	17.1	18.5	19.0	17.9	11.3	5.4	3,1	10,2
Średnia	1,5	2,1	3,9	7,5	12,2	17,2	19,0	19,2	15,6	10,7	6,3	3,1	9,8

Źródło: [<https://meteomodel.pl/dane/srednie-miesieczne/>]

Najwyższa średnia temperatura powietrza w ciągu roku wynosiła w sierpniu 19,2°C, a najniższa w styczniu: 1,5°C. Natomiast średnia roczna temperatura to 9,8°C. W omawianym okresie najwyższa średnia roczna temperatura wystąpiła w sierpniu 2018r. i wynosiła 20,7°C. Z kolei najniższą zanotowano w lutym 2018r. i wynosiła ona -1,6°C. W najzimniejszym miesiącu, którym zwykle jest styczeń najwyższa średnia miesięczna temperatura wynosiła 4,6°C (2020r.) a najniższa -1,0°C (2014r.), w najcieplejszym miesiącu – sierpniu, odpowiednio: 20,7°C (2022r.) i 17,9°C (2021r.). Należy zwrócić uwagę na tendencję wzrostową średnich temperatur rocznych w omawianym przedziale czasowym. Tendencja ta jest odnotowywana od połowy XIX wieku, jednak w ostatnich dziesięcioleciach zauważyć można nasilenie tego zjawiska. Bezpośrednio powiązane są z tym obserwacje zmniejszania ilości dni mroźnych (< °C) i bardzo mroźnych (≤ -10°C) oraz zwiększenie ilości dni upalnych – fale upałów (ciąg dni z maksymalną temperaturą dobową powietrza ≥30°C).

Tabela 8 Średnie miesięczne i roczne sumy opadów odnotowane na stacji w Helu w latach 2014-2023.

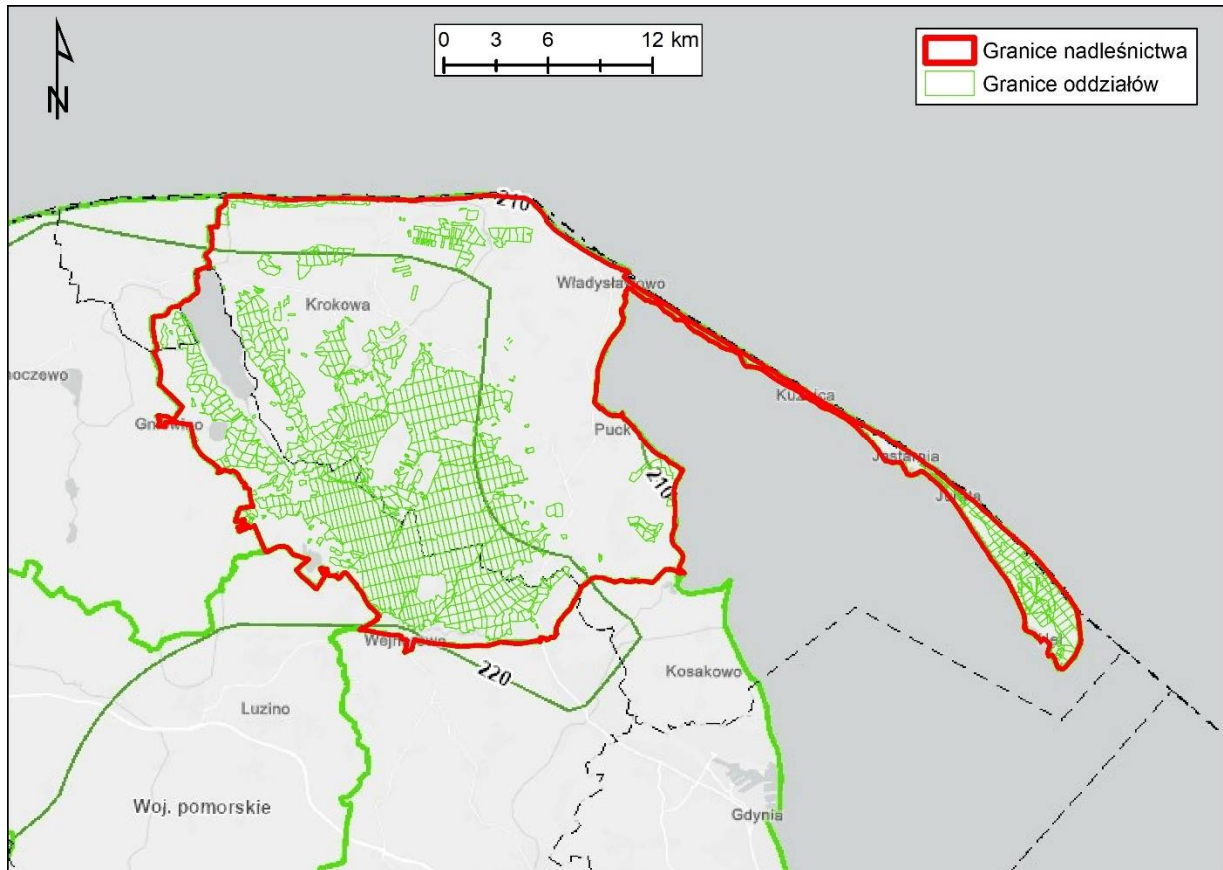
Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma Roczna
2014	37,7	10,2	40,9	22,7	49,4	69,7	45,9	41,8	29,0	30,3	17,9	59,0	454,5
2015	52,9	2,9	40,3	28,7	27,9	38,1	96,9	18,6	57,6	20,2	81,1	53,9	519,1
2016	23,8	26,5	27,5	30,2	37,4	66,3	189,2	77,8	17,7	59,5	97,6	49,8	703,3
2017	40,1	34,2	35,3	40,2	24,9	75,8	141,5	111,6	92,8	117,4	59,9	51,8	825,5
2018	47,2	25,7	27,8	35,4	8,9	20,7	78,7	56,4	22,0	48,8	22,3	75,5	469,4
2019	44,7	14,5	39,2	3,3	36,7	123,4	64,7	23,3	77,5	87,5	65,9	28,0	608,7
2020	37,8	27,6	32,2	6,5	68,5	45,5	33,4	33,9	19,8	63,6	25,3	42,0	436,1
2021	74,6	24,0	32,3	9,8	76,0	21,9	43,0	70,2	54,1	45,7	68,7	33,4	553,7
2022	44,4	38,7	4,0	9,7	44,7	42,8	76,1	33,4	65,6	22,2	22,7	42,1	446,4
2023	31,5	42,1	32,7	15,5	15,9	51,3	74,8	121,4	21,9	87,3	113,6	49,4	657,4
Średnia	43,5	24,6	31,2	20,2	39,0	55,6	84,4	58,8	45,8	58,3	57,5	48,5	567,4

Źródło: [<https://meteomodel.pl/dane/srednie-miesieczne/>]

Wysokość opadów w określonych przedziałach przedstawia tabela powyżej. W okresie letnim przypada 43,0% sumy opadów atmosferycznych w roku, następnie 20,4% na zimę, 20,3% na jesień, 20,4% na zimę i 15,8% na wiosnę.

Na terenie Nadleśnictwa kierunek wiatrów zależy od kierunku napływających mas powietrza. W ciągu roku przeważają wiatry z sektora W – 24%, S – 17%, SW – 12%, E – 11%, oraz rzadziej N – 10%, NW – 10%, SE – 9%, NE – 7%. (Źródło: <https://www.weatheronline.pl/>). Zwarte kompleksy leśne hamują swobodny przepływ powietrza, zmieniając kierunek i prędkość wiatru. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 14,6 km/h (4,06 m/s). Latem prędkości wiatru oscylują średnio w granicach 12,5 – 13,9 km/h (3,46 – 3,86 m/s) natomiast zimą przyjmują wartości 14,1 – 17,8 km/h (3,93 – 4,94 m/s) – dane z ostatnich 10 lat ze stacji na Helu. Należy uwzględnić, iż w okresie letnim mogą pojawiać się zjawiska dynamiczne w postaci trąb powietrznych bądź obejmujących większe obszary wiatrów huraganowych.

Istotnym wskaźnikiem klimatycznym jest również długość okresu wegetacyjnego. Może on być wykorzystywany zarówno w ocenie potencjału produkcyjnego leśnictwa, jak i w ocenie tendencji klimatycznych, których skutkiem może być zmiana struktury gatunkowej terenów leśnych. Na podstawie danych meteorologicznych pochodzących z bazy NCEP GFS-FNL (*National Centers for Environmental Prediction Global Forecast System Final*) przetworzonych przez *Weather Research and Forecasting* (WRF) wyznaczone zostały izolinie przedstawiające przestrzenny rozkład długości okresu wegetacyjnego. Na obszarze Nadleśnictwa Wejherowo długość okresu wegetacyjnego wynosi 210 – 220 dni.

Ryc. 8 Izolinie długości okresu wegetacyjnego w Nadleśnictwie Wejherowo (źródło: <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>).

W szerokim spektrum skutków globalnych zmian klimatycznych jest m.in. podwyższenie temperatury, a co za tym idzie wydłużenie okresu wegetacyjnego na terenie Polski. Wykazano, że w latach 2001 – 2009 okres wegetacyjny był dłuższy o 8 dni niż w latach 1971 – 2000. Prognozuje się, że do 2030 roku okres będzie dłuższy o 10-14 dni w stosunku do ostatnich trzech dekad XX wieku, natomiast do 2050 roku może to być nawet 30 dni (Nieróbca A. i in. 2013).

3 FORMY OCHRONY PRZYRODY

3.1 Formy ochrony przyrody - zestawienie

Nadleśnictwo Wejherowo wyróżnia się zarówno zróżnicowaniem form ochrony przyrody, jak i ich liczebnością. Obiektami podlegającymi ochronie prawnej są:

- obszary Natura 2000,
- rezerваты przyrody,
- park krajobrazowy,
- obszary chronionego krajobrazu,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody,
- stanowiska gatunków chronionych i strefy ochrony gatunkowej.

Liczbę i powierzchnie obiektów chronionych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo przedstawia tabela poniżej.

Tabela 9 Obiekty chronione w Nadleśnictwie Wejherowo.

Rodzaj obiektu	Na gruntach Nadleśnictwa*		W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa (razem z gruntami LP) [ha]	Według aktów prawnych [ha]	Uwagi
	Liczba	Powierzchnia [ha]			
Obszary Natura 2000					
1. Bielawa i Bory Bażynowe PLH220063	1	325,98	1341,51	1341,51**	Dyrektywa Siedliskowa (SOO)
2. Bielawskie Błota PLB220010	1	191,26	1101,29	1101,29**	Dyrektywa Ptasia (OSO)
3. Kaszubskie Klify PLH220072	1	--	227,61	227,61	Dyrektywa Siedliskowa (SOO)
4. Opalińskie Buczyny PLH220099	1	348,75	355,67	355,67	Dyrektywa Siedliskowa (SOO)
5. Orle PLH220019	1	55,85	269,92	269,92	Dyrektywa Siedliskowa (SOO)
6. Piaśnickie Łąki PLH220021	1	57,66	387,23	1084,99	Dyrektywa Siedliskowa (SOO)
7. Puszcza Darżłubska PLB220007	1	6191,09	6452,63	6452,63	Dyrektywa Ptasia (OSO)
8. Trzy Młyny PLH220029	1	404,40	765,88	765,88	Dyrektywa Siedliskowa (SOO)
9. Widowo PLH220054	1	38,03	99,14	99,14	Dyrektywa Siedliskowa (SOO)
10. Zatoka Pucka i Półwysep Helski PLH220032	1	1678,57	4062,72	26566,43	Dyrektywa Siedliskowa (SOO)
11. Zatoka Pucka PLB220005	1	--	W bezpośred. sąsiedztwie	62430,43	Dyrektywa Ptasia (OSO)
12. Przybrzeżne wody Bałtyku PLB990002	1	--	W bezpośred. sąsiedztwie	194626,73	Dyrektywa Ptasia (OSO)
Razem	12	9291,59 (9100,33)**	15063,60	295322,23	-
Rezerваты Przyrody					
1. Bielawa	1	136,67	721,41	721,41	powiększenie pow. rezerwatu w związku z przejęciem gruntów przez N-ctwo, pozostała część na gruntach innej własności
2. Darżłubskie Buki	1	28,31	28,31	28,90	różnica powierzchni wynika z aktualnej powierzchni działki ewidencyjnej w granicach której znajduje się rezerwat
3. Darżłubskie Buki - otulina	1	32,79	50,02	50,02	pozostała część na gruntach innej własności
4. Helskie Wydmy	1	97,24	108,48	108,48	pozostała część na gruntach innej własności
5. Helskie Wydmy – otulina	1	0,00	3,90	7,62	-
6. Piaśnickie Łąki	1	55,67	61,40	61,40	zmiana granicy rezerwatu w 2024 r., pozostała część na gruntach innej własności
7. Piaśnickie Łąki - otulina	1	4,15	205,47	255,24	Pozostała część poza zas. teryt. N-ctwa

Rodzaj obiektu	Na gruntach Nadleśnictwa*		W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa (razem z gruntami LP) [ha]	Według aktów prawnych [ha]	Uwagi
	Liczba	Powierzchnia [ha]			
8. Widowo	1	38,47	90,63	90,63	pozostała cz. na gr. innej własności
9. Widowo - otulina	1	32,35	279,99	279,99	-
10. Zielone	1	17,02	17,02	17,02	-
11. Zielone - otulina	1	22,06	59,55	59,55	-
12. Źródlika Czarnej Wody	1	50,58	50,58	50,58	-
13. Źródlika Czarnej Wody - otulina	1	12,94	111,00	111,00	-
14. Beka	1	-	132,73	355,60	-
15. Beka - otulina	1	7,13	402,96	795,50	-
16. Dolina Chłapowska	1	--	24,83	24,83	-
17. Dolina Chłapowska - otulina	1	--	47,82	47,82	-
18. Przylądek Rozewski	1	--	12,54	12,54	-
19. Przylądek Rozewski - otulina	1	--	44,99	44,99	-
20. Słone Łąki	1	--	28,33	28,33	-
21. Słone Łąki - otulina	1	--	44,38	44,38	-
Razem (bez otulin)	21	423,96	1276,26	1499,72	-
Razem z otulinami	42	535,38	2526,34	3195,83	-
Parki Krajobrazowe					
Nadmorski Park Krajobrazowy	1	2033,36	6012,59	18804,00	-
Nadmorski Park Krajobrazowy - otulina	1	1229,45	10595,60	17540,00	-
Razem (bez otuliny)	1	2033,36	6012,59	18804,00	-
Razem z otuliną	2	3262,81	16608,19	36344,00	-
Obszary Chronionego Krajobrazu					
1. OChK Nadmorski	1	377,52	2510,67	14940,00	-
2. OChK Puszczy Darżlubskiej	1	12994,72	16466,36	16466,36	Cały w zasięgu
3. OChK Pradoliny Redy - Łęby	1	286,03	1402,64	19516,00	-
4. OChK Bielawski	1	506,99	3270,45	3270,45	Cały w zasięgu
5. OChK Doliny Rzeki Płutnicy	1	64,19	2567,91	2567,91	Cały w zasięgu
Razem	5	14229,45	26218,03	56760,72	-
Zespoły Przyrodniczo-krajobrazowe					
1. ZP-K Helski Cypel	1	279,76	292,85	292,85	
Razem	1	279,76	292,85	292,85	
Użytki ekologiczne					
1. Helskie Wydmy	1	67,08	-	67,08	-
2. Jezioro Witalicz (Rogoźnica)	1	8,51	-	8,51	-
3. Świecińska Topiel	1	1,25	-	1,25	-
4. Łuczyczne Błoto	1	3,62	-	3,62	-
5. Księża Łąka	1	3,80	-	3,80	-
6. Porąbski Moczar	1	1,19	-	1,19	-
7. Lisewskie Łąki	1	2,46	-	2,46	-
8. Głuszewskie Moczary	1	3,22	-	3,22	-

Rodzaj obiektu	Na gruntach Nadleśnictwa*		W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa (razem z gruntami LP) [ha]	Według aktów prawnych [ha]	Uwagi
	Liczba	Powierzchnia [ha]			
9. Mechowska łąka	1	3,85	-	3,85	-
10. Darżlubskie Źródłiska	1	1,20	-	1,20	-
11. Muzowa łąka	1	0,67	-	0,67	-
12. Nanicka łąka	1	4,60	-	4,60	-
13. Nanicki Szuwar	1	1,41	-	1,41	-
14. Piaśnickie Oparzelisko	1	1,09	-	1,17	Różnica powierzchni opisana w rozdziale 3.9
15. Kępiński Moczar	1	2,16	-	2,16	-
16. Pryśniewska łąka	1	3,67	-	3,64	Różnica powierzchni opisana w rozdziale 3.9
17. Migowa łąka	1	7,06	-	7,06	-
18. Migowe Wzgórza	1	0,75	-	0,75	-
Razem	18	117,59		117,66	-
Pomniki przyrody	56	-	-	-	-
Chronione gatunki roślin	102	-	-	-	-
Chronione gatunki grzybów	43	-	-	-	-
Chronione gatunki zwierząt	264	-	-	-	-
Strefy ochrony gatunków zwierząt	11	299,83	-	-	-
Ochrona całoroczna	11	103,84	-	-	-
Ochrona okresowa	7	195,99	-	-	-
Strefy ochrony grzybów	1	0,79	-	-	-

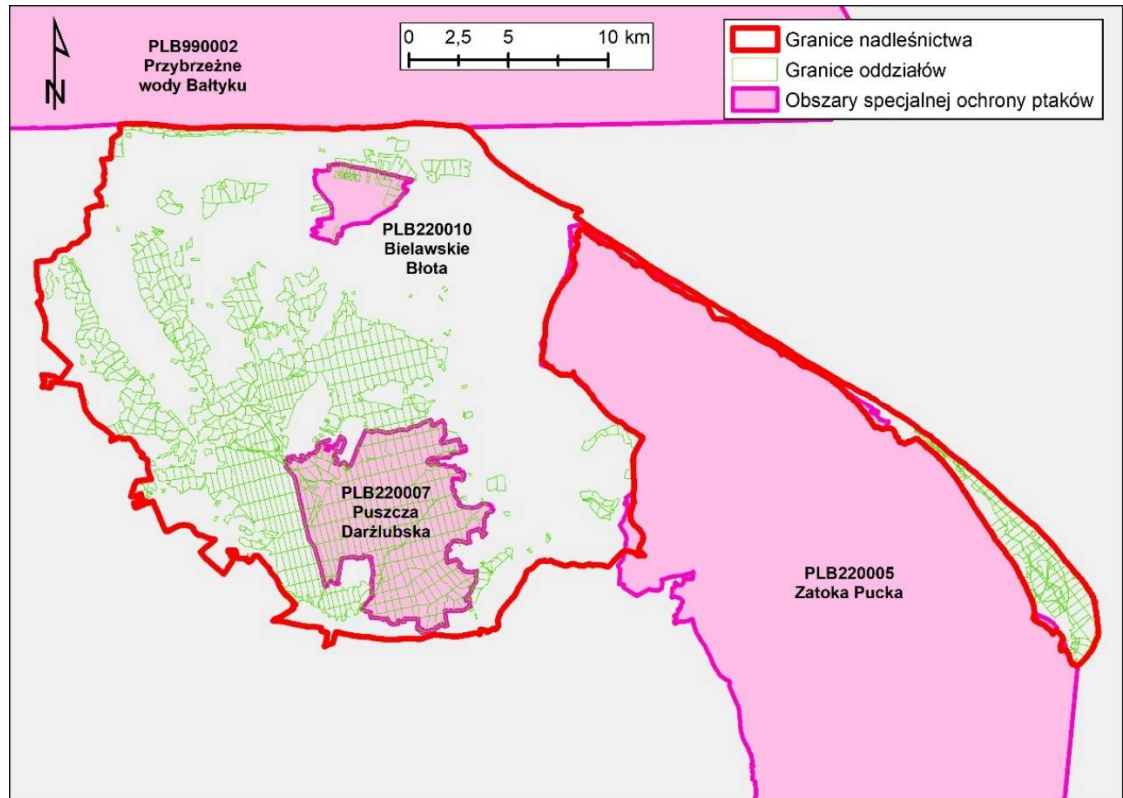
* Powierzchnię w zarządzie Nadleśnictwa podano na podstawie aktualnie przyjętej powierzchni urzędniowej wydzieleń leśnych (według stanu na 01.01.2025 r.)

** Obszary Bielawskie Błota PLB220010 i Bielawa i Bory Bażynowe PLH220063 oraz Zatoka Pucka PLB220005 i Zatoka Pucka i Półwysep Helski PLH220032 częściowo się pokrywają

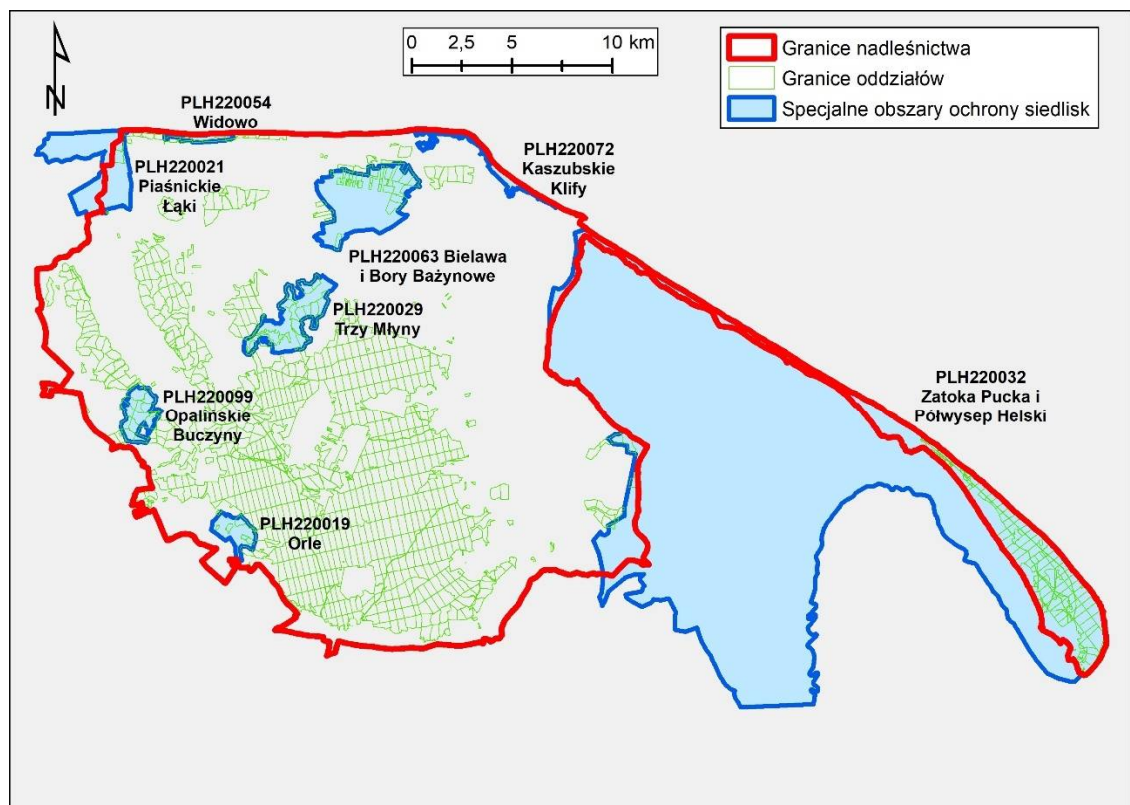
3.2 Obszary Europejskiej Sieci Natura 2000

W zasięgu i w bezpośrednim sąsiedztwie Nadleśnictwa Wejherowo występują cztery ostoje ptasie: Bielawskie Błota (PLB220010), Puszcza Darżlubska (PLB220007), Zatoka Pucka (PLB220005), Przybrzeżne wody Bałtyku (PLB990002) oraz osiem obszarów ochrony siedlisk: Bielawa i Bory Bażynowe (PLH220063), Kaszubskie Klify (PLH220072), Opalińskie Buczyny (PLH220099), Orle (PLH220019), Piaśnickie Łąki (PLH220021), Trzy Młyny (PLH220029), Widowo (PLH220054), Zatoka Pucka i Półwysep Helski (PLH220032). Położenie wymienionych obszarów przedstawiają ryciny poniżej.

Ryc. 9 Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) w granicach Nadleśnictwa Wejherowo z wyróżnieniem gruntów w PGL LP (źródło: BULiGL Gdynia/Nadleśnictwo Wejherowo)

Ryc. 10 Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) w granicach Nadleśnictwa Wejherowo z wyróżnieniem gruntów w PGL LP (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo)

Tabela 10 Charakterystyka obszarów sieci Natura 2000 w Nadleśnictwie Wejherowo

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia [ha] wg SDF	Powierzchnia na gruntach w zarządzie N-ctwa [ha]	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym N-ctwa [ha]	Dyrektywa	Akt prawny	Plan zadań ochronnych (PZO) – akt prawny
1. Bielawa i Bory Bażynowe	PLH220063	1341,51	325,98		Dyrektywa siedliskowa (SOO)	DECYZJA KOMISJI z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE), (Dz. Urz. UE L 33 z 08.02.2011, str. 146) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bielawa i Bory Bażynowe (PLH220063), (Dz. U. z 2021 r. poz. 2196)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bielawa i Bory Bażynowe PLH220063 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 25 marca 2020 r. Poz. 1581)
2. Bielawskie Błota	PLB220010	1101,29	191,26		Dyrektywa Ptasia (OSO)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275 z 2007-09-28) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 11 czerwca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bielawskie Błota PLB220010 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2014r. Poz. 2318)
3. Kaszubskie Klify	PLH220072	227,61	0,00	227,61	Dyrektywa siedliskowa (SOO)	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 5 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia [ha] wg SDF	Powierzchnia na gruntach w zarządzie N-ctwia [ha]	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym N-ctwia [ha]	Dyrektywa	Akt prawny	Plan zadań ochronnych (PZO) – akt prawny
						<p>Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE), (Dz. Urz. UE L 33 z 08.02.2011, str. 146)</p> <p>Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 18 lutego 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kaszubskie Klify (PLH220072), (Dz. U. z 2022 r. poz. 493)</p> <p>Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 grudnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kaszubskie Klify (PLH220072), (Dz. U. z 2022 r. poz. 2585)</p>	Natura 2000 Kaszubskie Klify PLH220072 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 18.05.2023 r. Poz. 2394)
4. Opalińskie Buczyny	PLH220099	355,67	348,75		Dyrektywa siedliskowa (SOO)	<p>Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE), (Dz. Urz. UE L 33 z 08.02.2011, str. 146)</p> <p>Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Opalińskie Buczyny (PLH220099), (Dz. U. z 2021 r. poz. 467)</p>	Brak dokumentu planistycznego

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia [ha] wg SDF	Powierzchnia na gruntach w zarządzie N-ctwia [ha]	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym N-ctwia [ha]	Dyrektywa	Akt prawny	Plan zadań ochronnych (PZO) – akt prawny
5. Orle	PLH220019	269,92	55,85		Dyrektywa siedliskowa (SOO)	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE), (Dz. Urz. UE L 12 z 15.01.2008, str. 383) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Orle (PLH220019), (Dz. U. z 2017 r. poz. 1185)	Zarządzenie nr 34/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 września 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Orle PLH220019 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 lipca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Orle PLH220019 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 24 sierpnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Orle PLH220019 (Dz. U. z 2022 r. poz. 3225)
6. Piaśnickie Łąki	PLH220021	1084,99	57,66		Dyrektywa siedliskowa (SOO)	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE), (Dz.	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Piaśnickie Łąki PLH220021 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 12.05.2014 r. Poz. 1816)

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia [ha] wg SDF	Powierzchnia na gruntach w zarządzie N-ctwa [ha]	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym N-ctwa [ha]	Dyrektywa	Akt prawny	Plan zadań ochronnych (PZO) – akt prawny
						Urz. UE L 12 z 15.01.2008, str. 383) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Piaśnickie Łąki (PLH220021), (Dz. U. z 2021 r. poz. 2304)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 26 listopada 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Piaśnickie Łąki PLH220021 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 21.12.2015 r. Poz. 4392) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 listopada 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Piaśnickie Łąki PLH220021 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 07.11.2016 r. Poz. 3596)
7. Puszcza Darżłubska	PLB220007	6452,63	6191,33		Dyrektywa Ptasia (OSO)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 9 maja 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Darżłubska PLB220007 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 19.05.2014r. Poz. 1920) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18 lutego 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Darżłubska PLB220007 (Dziennik

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia [ha] wg SDF	Powierzchnia na gruntach w zarządzie N-ctwa [ha]	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym N-ctwa [ha]	Dyrektywa	Akt prawny	Plan zadań ochronnych (PZO) – akt prawny
							Urządowy Województwa Pomorskiego z 16.03.2016r. Poz. 1108)
8. Trzy Młyny	PLH220029	765,88	404,40	765,88	Dyrektywa siedliskowa (SOO)	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE), (Dz. Urz. UE L 12 z 15.01.2008, str. 383) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Trzy Młyny (PLH220029), (Dz. U. z 2021 r. poz. 1402)	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzy Młyny PLH220029 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 06.06.2014r. Poz. 2090) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 2 września 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzy Młyny PLH220029, (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 07.09.2016r. Poz. 3101)
9. Widowo	PLH220054	99,14	38,47		Dyrektywa siedliskowa (SOO)	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE), (Dz. Urz. UE L 43 z 13.02.2009, str. 63) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk	Plan Zadań Ochronnych na dzień 26 września 2024 jest w trakcie procedowania

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia [ha] wg SDF	Powierzchnia na gruntach w zarządzie N-ctwia [ha]	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym N-ctwia [ha]	Dyrektywa	Akt prawny	Plan zadań ochronnych (PZO) – akt prawny
						Widowo (PLH220054), (Dz. U. z 2021 r. poz. 2230)	
10. Zatoka Pucka i Półwysep Helski	PLH220032	26566,43	1678,57		Dyrektywa siedliskowa (SOO)	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE), (Dz. Urz. UE L 12 z 15.01.2008, str. 383) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Zatoka Pucka i Półwysep Helski (PLH220032), (Dz. U. z 2022 r. poz. 80)	Brak dokumentu planistycznego
11. Zatoka Pucka	PLB220005	62430,43	0,00	0,00	Dyrektywa Ptasia (OSO)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz.	Brak dokumentu planistycznego

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia [ha] wg SDF	Powierzchnia na gruntach w zarządzie N-ctwa [ha]	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym N-ctwa [ha]	Dyrektywa	Akt prawny	Plan zadań ochronnych (PZO) – akt prawny
						133)	
12. Przybrzeżne wody Bałtyku	PLB990002	194626,73	0,00	0,00	Dyrektywa Ptasia (OSO)	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133)	Brak dokumentu planistycznego

Sumaryczna powierzchnia wszystkich obszarów sieci Natura 2000 na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Wejherowo wynosi 9292,27 ha. Obszary Bielawskie Błota PLB220010 i Bielawa i Bory Bażynowe PLH220063 częściowo się pokrywają, stąd też rzeczywista powierzchnia, czyli pomniejszona o powierzchnię nakładających się obszarów (191,26 ha) wynosi 9101,01 ha.

Na obszarach Natura 2000 nie obowiązują specjalne zakazy. Istnieje jednak konieczność unikania działań mogących znacząco negatywnie wpłynąć na cele ochrony, dla jakich został ustanowiony. Oznacza to, że zabiegi gospodarcze prowadzone w lesie w ramach planowej gospodarki nie mogą pogarszać stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt dla ochrony, których dany obszar został wyznaczony.

Ostoją ptasia ma zapewnić ochronę i zachowanie populacji ptaków naturalnie występujących w stanie dzikim. O wyodrębnieniu obszarów służących ochronie ptaków w oddzielną kategorię zdecydowały przede wszystkim cechy biologii ptaków, zwłaszcza ich niezwykle silnie rozwinięta wędrówność. O ile chroniąc inne organizmy koncentrujemy się zazwyczaj na lokalnej populacji, to chroniąc ptaki nie można się ograniczać tylko do populacji lęgowych. Należy też pamiętać o ptakach okresu poza lęgowego, czyli przebywających na danym obszarze w czasie wędrówek i zimą. Dlatego właśnie OSO zajmują tak duże powierzchnie.

Szczegółowy opis poszczególnych obszarów Natura 2000 znajduje się w tzw. „standardowych formularzach danych” dostępnych dla każdego obszaru na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska – <http://natura2000.gdos.gov.pl>. Zawierają one m. in. informacje na temat chronionych w nich siedlisk, zwierząt itp.

Należy pamiętać o tym, że Obszar Natura 2000 jest specyficzną formą ochrony przyrody, w której ochronie podlega nie cały teren w granicach obszaru, ale tylko określone siedliska przyrodnicze, siedliska określonych gatunków i same gatunki. Jako "wartości" należy więc identyfikować występowanie odpowiednich gatunków i siedlisk przyrodniczych (w kategoriach A, B, C), a nie sam fakt objęcia lasu granicą obszaru Natura 2000.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono obszary Natura 2000, które znajdują się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo i dwa obszary bezpośrednio z nim sąsiadujące. Wiąże się to z tym, że przedstawione poniżej opisy poszczególnych obszarów dotyczą całego obszaru Natura 2000, a nie tylko części będącej w zasięgu Nadleśnictwa Wejherowo.

3.2.1 PLH220063 Bielawa i Bory Bażynowe

Obszar położony jest w pasie nizin nadmorskich Pobrzeża Kaszubskiego, na wschodnim krańcu Wybrzeża Słowińskiego pomiędzy Jastrzębią Górą, Sławoszynem i Parszkowem, na północ od Ostrowa, 1,6-5,8 km od brzegu Bałtyku. Granica obejmuje współczesną pozostałość kopuły rozległego torfowiska bałtyckiego, które wraz z sąsiadującymi z nim na wschodzie jeziorami dystroficznymi tworzy kompleks torfowisk, nazywany tu Bielawą lub Bielawskimi Błotami. W granicy obszaru znajdują się przyległe od zachodu i południa wilgotne łąki i łągi ciągnące się po Kanał Czarnej Wdy oraz okalający torfowisko od północy pas wydm nadmorskich oparty o niewielką wyspę morenę - Kępę Ostrowską. Obszar ten stanowi jeden spójny układ

hydrologiczny. Całość powstała w systemie pradolinny Pradoliny Kaszubskiej i pochodzi z czasów ostatniego zlodowacenia. Wody gruntowe, zasilające łąki i przepływające w podłożu mineralnym pod kopułą torfową, spływają z pobliskich wysoczyzn morenowych. Samo złożę torfów wysokich i przejściowych kopuły Bielawy dawniej było od tych wód odcięte. Sytuacja została zmieniona w wyniku przeprowadzonej w latach 70-tych melioracji odwadniającej. Złożę torfu zalega na nierównych, zwydmionych, utworach wodnolodowcowych: piaskach różnoziarnistych, pyłach i ilach. Obecnie, poprzez głęboko wcięte dna niektórych rowów melioracyjnych, woda gromadzona w złożach torfu ma kontakt z wodą podziemną znajdującą się w mineralnym podłożu podtorfowym.

Omawiany obszar obejmuje torfowisko Bielawa (zwane też Bielawskimi Błotami) wraz z przyległymi lasami i łąkami podmokłymi, tworzącymi spójną jednostkę hydrologiczną, a także przyległy od północy nadmorski bór bażynowy. Bielawa jest jednym z większych torfowisk wysokich typu bałtyckiego w Polsce. Rozległa kopuła torfowiska (blisko 600 ha), zdegradowana melioracją odwadniającą przeprowadzoną w latach 70-tych oraz pożarami w latach 80-tych i 90-tych, obecnie zdominowana jest przez wilgotne wrzosowisko z wrzoścem bagiennym (4010) - prawie 17%.

Na obszarze otaczającym kopułę torfowiska znajduje się 11 siedlisk z zał. I Dyrektywy Siedliskowej, w tym jeziora dystroficzne szeroko obrzeżone płem mszarnym (3160 i 7140) z udziałem gatunków wysokotorfowiskowych i bażyny czarnej *Empetrum nigrum*, niewielkie przygielkowska (7150) z przygielką białą i brunatną *Rhynhospora alba* i *R. fusca* (gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi), a także 2 siedliska priorytetowe - bory i lasy bagiennie (91D0) i niewielkie płaty łągów olszowych (91E0). W zróżnicowanym ekosystemie wydm i zagłębień międzywydmowych wykształciły się bory bażynowe w pełnym spektrum ekologicznym: od najbardziej wilgotnych, bagiennych, na głębokim podłożu torfowym w pobliżu jezior dystroficznymi, do najbardziej suchych z dominacją chrobotków, na piaskach eolicznych. W niektórych zagłębieniach międzywydmowych zachowały się niewielkie torfowiska przejściowe i trzęsawiska na głębokim torfie (7140). Flora naczyniowa Bielawskich Błot liczy 323 gatunki, z czego 15 gatunków roślin objętych jest całkowitą ochroną prawną, 5 figuruje na czerwonej liście roślin zagrożonych w Polsce, 21 gat. znajduje się na czerwonej liście flory naczyniowej Pomorza Gdańskiego. Charakterystyczne dla Bielawskich Błot jest współwystępowanie gatunków o atlantyckim (14 gat.) oraz borealnym (13 gat.) typie zasięgu. Bielawskie Błota są ostoją ptasią co najmniej 9 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie łągowym obszar zasiedla co najmniej 1 % populacji krajowej łączaka (PCK) i sowy błotnej (PCK). W okresie przelotów stosunkowo duże koncentracje (C7) osiąga żuraw. Na Bielawskich Błotach występuje traszka grzebieniasta (1042) - Dyrektywa Siedliskowa, zał. II oraz zespół cennych bezkręgowców wodnych: ważki *Leucorrhinia pectoralis* (1166) - Dyrektywa Siedliskowa, zał. II, *L. albifrons* (Konwencja Berneńska), *L. dubia* (gatunek parasolowy dla torfowisk wysokich), *Aeschna subarctica elisabethae* (tyrfobiont, Polska Czerwona Lista), *Aeschna juncea* (Polska Czerwona Lista), pluskwiak *Notonecta lutea* (gatunek parasolowy dla torfowisk wysokich), największa krajowa wodopójka - *Hydrachna geographica* (bardzo rzadki w Polsce). Wśród drobnych zwierząt na największą uwagę zasługuje rzęsorek mniejszy *Neomys anomalus*, umieszczony w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.

Obszar obejmuje: rezerwat przyrody "Bielawa" oraz ostoję Natura 2000 "Bielawskie Błota" (PLB220010). W całości znajduje się także w Nadmorskim Obszarze Chronionego Krajobrazu oraz otulinie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego.

Obecnie dla omawianego obszaru obowiązuje Plan Zadań Ochronnych utworzony na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bielawa i Bory Bażynowe PLH220063 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 25 marca 2020 r. Poz. 1581).

3.2.2 PLB220010 Bielawskie Błota

Obszar Natura 2000 „Bielawskie Błota”, jest ostoją ptasią, położoną w północnej części województwa pomorskiego, między wsiami Ostrowo, Sławoszyno i Mieroszyno. Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo na całym obszarze pokrywa się z poprzednio omówionym obszarem „Bielawa i Bory Bażynowe”. Zawiera też w sobie rezerwat przyrody „Bielawa” i w całości znajduje się w otulinie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego.

Obszar ten obejmuje rozległe torfowisko wysokiego typu bałtyckiego wraz z przyległymi wrzosowiskami, fragmentami boru sosnowego świeżego, łąkami, grądem i inicjalnymi formami łągów. Na torfowisku występują liczne jeziora dystroficzne, potorfia i rowy odwadniające stale lub okresowo wypełnione wodą. Teren jest silnie zniszczony przez wieloletnią eksploatację złoża torfowego. Związane jest z tym silne odwodnienie, a także powtarzające się rozległe pożary. Obszar mimo silnego zniszczenia jest wciąż wartościowy i wart renaturyzacji.

Na obszarze Bielawskie Błota występują tu co najmniej 32 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 16 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1 % populacji krajowej łączaka (PCK) i sowy błotnej (PCK). W okresie przelotów stosunkowo duże koncentracje osiąga żuraw. Bielawskie Błota są jedynym miejscem lęgowym łączaka w Polsce. Gatunek ten przystępuje tu do łągów, jednak bardzo nieregularnie i stale obserwuje się spadek jego liczebności.

Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG występujące na obszarze to:

A223 Włochatka zwyczajna (*Aegolius funereus*), A255 Świergotek polny (*Anthus campestris*), A091 Orzeł przedni (*Aquila chrysaetos*), A089 Orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*), A029 Czapla purpurowa (*Ardea purpurea*), A222 Uszatka błotna (*Asio flammeus*), A021 Bąk (*Botaurus stellaris*), A224 Lelek (*Caprimulgus europaeus*), A031 Bocian biały (*Ciconia ciconia*), A030 Bocian czarny (*Ciconia nigra*), A081 Błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), A082 Błotniak zbożowy (*Circus cyaneus*), A084 Błotniak łąkowy (*Circus pygargus*), A122 Derkacz (*Crex crex*), A037 Łabędź czarnodzioby (*Cygnus columbianus bewickii*), A038 Łabędź krzykliwy (*Cygnus cygnus*), A236 Dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), A098 Drzemlik (*Falco columbarius*), A097 Kobczyk (*Falco vespertinus*), A127 Żuraw (*Grus grus*), A075 Bielik (*Haliaeetus albicilla*), A338 Gąsiorek (*Lanius collurio*), A246 Lerka (*Lullula arborea*), A073 Kania czarna (*Milvus migrans*), A074 Kania ruda (*Milvus milvus*), A094 Rybołów (*Pandion haliaetus*), A072 Trzmielojad (*Pernis*

apivorus), A151 Batalion (*Philomachus pugnax*), A140 Siewka złota (*Pluvialis apricaria*), A119 Kropiatka (*Porzana porzana*), A307 Jarzębatka (*Sylvia nisoria*), A166 Łęczak (*Tringa glareola*).

Obecnie dla omawianego obszaru obowiązuje Plan Zadań Ochronnych utworzony na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 11 czerwca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bielawskie Błota PLB220010 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2014r. Poz. 2318).

Wśród głównych zagrożeń dla obszaru wymienia się: kłusownictwo w obszarze Natura 2000 powodujące penetrację terenu torfowiska w okresie lęgów a przez to płoszenie ptaków, niekontrolowaną turystykę poza wyznaczonymi miejscami, polujące w obszarze Natura 2000 psy i koty pochodzące z pobliskiej zabudowy powodują nasilenie drapieżnictwa (szczególnie na gniazdach w czasie składania i inkubacji jaj) i powodują płoszenie, przybliżanie się zabudowy rekreacyjnej lub mieszkaniowej a w związku z tym płoszenie i niepokojenie zwierząt, rozwój zabudowy rekreacyjnej w granicach obszaru, użytkowanie rekreacyjne terenów przyległych do torfowiska może powodować wzrost zagrożenia zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych (powoduje procesy eutrofizacji torfowisk – zarastania m.in. trzcina, a w rezultacie zmniejszania się powierzchni siedliska gatunku), zanieczyszczeniem odpadami.

W ostoi ptasiej myśliwi mają ważną i pozytywną rolę w utrzymywaniu na niskim poziomie populacji drapieżników lęgów żurawia (lis, jenot, szop pracz). Redukcję przez myśliwych tych zwierząt zapisano w planie zadań ochronnych.

Bariery w migracji (takie jak np. farmy wiatrowe, wysokie budynki, wieże telekomunikacyjne, linie elektroenergetyczne) w obszarze Natura 2000 i w jego otoczeniu mogą powodować utrudnienia w zdobywaniu pokarmu i przelotach poszczególnych gatunków.

3.2.3 PLH220072 Kaszubskie Klify

Obszar Kaszubskie Klify obejmuje 9-kilometrowy odcinek brzegu klifowego rozciągający się od Władysławowa do Jastrzębiej Góry, zlokalizowany na północno-wschodniej i północnej krawędzi wysoczyzny morenowej - Kępy Swarzewskiej. Obejmuje fragment abrazyjno – akumulacyjnego brzegu między 125,9 a 134,8 km brzegu według kilometrażu Urzędu Morskiego w Gdyni. Do obszaru włączono przyległy do klifu fragment wierzchowiny wraz z rozcięciami erozyjnymi (Wąwóz Chłapowski, Łebski Żleb, Lisi Jar, Strondowy Jar) oraz teren plaży. Wschodni i zachodni kraniec obszaru stanowi wybrzeże wydmowe. Rzeźba terenu ma charakter polodowcowy i jest modyfikowana przez współczesne procesy morfogenetyczne - abrazję i procesy zboczowe. Centralna część klifu ma najwyższą wyniesioną krawędź - 67 m n.p.m., ku zachodowi i wschodowi krawędź klifu stopniowo obniża się, a zbocza stają się bardziej piaszczyste. Większość klifów ma charakter aktywny, porasta je roślinność pionierska, murawowa i zaroślowa. Część brzegu obejmuje porośnięte buczyną klify współcześnie nieaktywne m.in. ustabilizowany betonową opaską fragment klifu w okolicy Przylądka Rozewie. Siedliskami występującymi na omawianym obszarze według Standarowego Formularza Danych są:

1210 Kidzina na brzegu morskim (*Atriplicetalia littoralis*), 2120 Nadmorskie wydmy białe (*Elymo-Ammophiletum*), 2130 Nadmorskie wydmy szare (*Helichryso-Jasionetum litoralis*), 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphyllion*), 6120 Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*).

Obecnie dla omawianego obszaru obowiązuje Plan Zadań Ochronnych utworzony na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 5 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kaszubskie Klify PLH220072 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 18.05.2023 r. Poz. 2394).

Jest to obszar o wyjątkowych walorach turystycznych dlatego jest intensywnie wykorzystywany do rekreacji. W ramach turystyki pieszej, rowerowej a nawet zmotoryzowanej wierzchowina klifu jest miejscami wydeptywana lub rozjeżdżana. Oddziaływanie generują też zejścia na plażę i poruszanie się pieszych po samowolnych wydepczyskach, co inicjuje proces erozji zbrocza. W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru znajdują się kempingi, posesje prywatne oraz pola namiotowe. Regularnie obserwuje się zrzut biomasy (z koszenia, pielęgnacji zadrzewień i zakrzewień), co wprowadza do obszaru obce siedliskowo nasiona oraz prowadzi do eutrofizacji. Nielegalny zrzut wód opadowych, rozdeptywanie, brak konserwacji infrastruktury zabezpieczającej klif oraz działalność morza – abrazja w czasie sztormów powodują erozję. W płatach klifu odnotowano również gatunki obce takie jak rdestowiec japoński, czeremcha amerykańska, wierzba kaspijska, róża pomarszczona, niecierpek drobnokwiatowy, które zmieniają warunki ekologiczne i skład gatunkowy typowy dla siedliska.

Obszar leży poza gruntami administrowanymi przez Nadleśnictwo Wejherowo.

3.2.4 PLH220099 Opalińskie Buczyny

Obszar stanowi niewielki fragment strefy krawędziowej Wysoczyzny Żarnowieckiej na południowo-zachodnim brzegu Jez. Żarnowieckiego. Obszar bardzo silnie urozmaicony geomorfologicznie z licznymi rozcięciami erozyjnymi, niszami źródłkowymi i głazowiskami. Występują tu znaczne spadki terenu oraz różnice wysokości względnych, których wartość przekracza 100 m. W południowej części obszaru znajdują się doliny z dwoma niewielkimi strumieniami uchodzącymi do Piaśnicy. Zasila je kilka czynnych źródeł oraz obszarów wysiękowych częściowo na trawertynach. Dominujące tu układy ekologiczne lasów bukowych - kwaśna buczyna niżowa i żyzna buczyna pomorska obejmująca obszary wokół źródeł i wododziały. Niewielkie fragment lasów grądowych i łęgowych zlokalizowane są w dolinach strumieni oraz na dość znacznym obszarze wysiękowym we wschodniej części ostoi.

Ostoja obejmuje unikatowe w skali kraju i niżu europejskiego, a przy tym dobrze zachowane, zbiorowiska źródłkowe. Bardzo cenne są też łągi olszowo-jesionowe i jesionowowiązowe na trawertynach. Na uwagę zasługuje znaczny obszar niewiele zniekształconych lasów bukowych, w tym żyznej buczyny pomorskiej. Ostoja stanowi przestrzenne i merytoryczne uzupełnienie innych obiektów tego typu w regionie, które związane są z strefami krawędziowymi wysoczyzn morenowych. Omawiany obszar jest jednocześnie stanowiskiem

szeregu rzadkich, ginących i objętych ochroną prawną gatunków roślin i zwierząt, w tym taksonów o podgórsko-górskim charakterze zasięgu.

Do typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony występujących na terenie obszaru należą: 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*) 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Obszar nie posiada dokumentu planistycznego.

3.2.5 PLH220019 Orle

Obszar Natura 2000 „Orle” to najlepiej zachowany fragment torfowiska nawapiennego w Pradolinie Redy, wykształcony na grubych pokładach gytii i kredy jeziornej. Charakteryzuje się bogatą mozaiką zbiorowisk łąkowych i żyznych torfowisk przejściowych, będącą wyrazem zróżnicowania występujących tu siedlisk. Zespoły *Juncetum subnodulosi* i *Cirsio-Polygonetum* (przy wschodniej granicy zasięgu) w postaci nawapiennej, stanowią najlepiej zachowane i największe powierzchniowo zasoby tych syntaksonów na Pomorzu. Występują tu zróżnicowane siedliskowo i florystycznie zbiorowiska szuwarów turzycowych. Bardzo bogata jest flora roślin naczyniowych i zarodnikowych z obecnością wielu rzadkości botanicznych, w tym szeregu gatunków uznawanych za relikty glacialne oraz rzadkich i zagrożonych w kraju i regionie, często w populacjach liczących setki i tysiące egzemplarzy oraz 2 gatunki roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: 1903 Lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*) i 1393 Haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*). Stwierdzono tu rzadko notowane na innych obszarach niektóre gatunki (np. rodzaj *Dactylorhiza*) w populacjach reprezentujących szereg podgatunków i odmian, co ma znaczenie dla zachowania puli genowej taksonów. Przedmioty ochrony tj. siedlisko 7230 oraz gatunki roślin lipiennik Loesela *Liparis Loeselii* i haczykowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus* występują w zasadzie w obrębie najlepiej zachowanej, północnej części torfowiska i zarazem obszaru, w jego przykrawędziowej strefie. Niewielkie płyty siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk zlokalizowane są w południowej części obszaru. Siedlisko w obrębie północnej części, obszaru charakteryzuje się dobrym wykształceniem charakterystycznych cech tj. fizjonomią, strukturą gatunkową itp. Na uwagę zasługuje dobrze rozwinięta warstwa mszysta z licznymi gatunkami mchów brunatnych. Siedlisko zajmuje zwarty, niepofragmentowany obszar o pow. ponad 30 ha co należy do rzadkości w skali całego kraju.

Istniejącymi i potencjalnymi zagrożeniami dla siedliska przyrodniczego 7230 a także dla roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG są melioracje odwadniające - zaburzenie warunków wodnych skutkujące zmianami powierzchniowej warstwy torfowiska (mineralizacja wierzchniej warstwy torfu), brak ekstensywnego użytkowania prowadzący do sukcesji w kierunku szuwarów trzcinowych i turzycowych oraz ekspansji drzew, krzewów i ziołorośli, budowa nowych i udrażnianie starych rowów melioracyjnych skutkująca przyśpieszonym odpływem wód gruntowych, nawożenie użytków rolnych graniczących z torfowiskiem.

Dla omawianego obszaru brak jest aktualnego dokumentu planistycznego. Dokumentem obowiązującym do dnia 11.10.2023 było Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 24 sierpnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Orle PLH220019.

3.2.6 PLH 220021 Piaśnickie Łąki

Obszar obejmuje fragment Równiny Błot Przymorskich. Jest ona pokryta w niewielkiej części zmiennowilgotnymi łąkami i szuwarami. W granicach obszaru znajdują się starorzecza Piaśnicy położone wśród urozmaiconej mozaiki zbiorowisk roślinności nieleśnej i leśnej (lasy głównie brzoźowo-dębowe). Wśród nich pojawiają się płaty zarośli wierzbowych i woskownicy europejskiej. W granicach obszaru znajduje się też torfowisko wysokie Wierzchucińskie Bagno, niezalesione wydmy w okolicy ujścia Piaśnicy, estuarium Piaśnicy oraz fragment brzegu morskiego z typowym kompleksem siedlisk.

Obszar stanowi unikatowy kompleks łąkowych, szuwarowych, zaroślowych oraz leśnych zbiorowisk roślinnych, charakterystycznych w przeszłości dla tego regionu. Fragmenty obszaru chronione w rezerwach („Piaśnickie Łąki i poza zasięgiem Nadleśnictwa Wejherowo – „Długosz Królewski w Wierzchucinie”) są dobrze zachowane i bardzo wartościowe. Natomiast pozostała część obszaru daje duże możliwości renaturyzacji.

Stwierdzono tu 10 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród nich bogate florystycznie łąki trzęślicowe (jedyne stanowisko dobrze zachowanych łąk trzęślicowych na Pomorzu), młaki niskoturzycowe (w tym zbiorowisko *Caricetum buxbaumii*), psiary niżowe, zarośla *Myrica gale* i lasy brzoźowo-dębowe. Na terenach leśnych wyróżniono regenerujące torfowisko wysokie z borem i brzezią bagienną. Niektóre z wymienionych zbiorowisk mają tu jedyne stanowiska na Pobrzeżu Bałtyku, inne występują na wschodniej granicy zasięgu. Bardzo bogata i zróżnicowana pod względem ekologicznym flora roślin naczyniowych (265 gatunków), w tym ok. 20 taksonów uznawanych za zagrożone w Polsce i na Pomorzu. Poza tym jedyne lub jedno z nielicznych na Pomorzu stanowisko kosańca syberyjskiego (*Iris sibirica*) - najliczniejsza populacja w Polsce północnej. Z rzadkich roślin wymienia się tu: mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus*), turzyca Buxbauma (*Carex buxbaumii*), turzyca Hartmana (*Carex hartmanii*), fiołek mokradłowy (*Viola persicifolia*), selernica żyłkowana (*Cnidium dubium*), okrzyń łąkowy (*Laserpitium prutenicum*).

Dokument planistyczny został zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 listopada 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Piaśnickie Łąki PLH220021.

3.2.7 PLB 220007 Puszcza Darżlubska

Obszar stanowi duży, zwarty kompleks leśny, ograniczony od północy Równiną Błot Nadmorskich (Bielawskie i Karwieńskie Błota), od wschodu brzegiem Zatoki Puckiej, od południa pradoliną rzeki Redy, a od zachodu nieregularnie biegnącą rynną jeziora Żarnowieckiego i częściowo doliną Piaśnicy. Występuje tu bardzo urozmaicona rzeźba terenu. Obszary równinne i faliste stanowią około 50% powierzchni, resztę - tereny pagórkowate.

„Puszcza Darżłubska” należy do zlewni kilku rzek: Czarnej Wody, Płutnicy, Piaśnicy, Redy i Gizdepi. W drzewostanach dominuje sosna, a na drugim miejscu jest buk.

Występuje tu co najmniej 13 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, ponadto 3 gatunki zamieszczone zostały na liście ptaków zagrożonych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.

Jest to największy obszar Natura 2000 jaki wyznaczono na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Wejherowo – jego powierzchnia wynosi 6452,6 ha. Z tego też względu ma duże znaczenie w prowadzeniu bieżącej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie.

Głównym przedmiotem ochrony w omawianym obszarze są dwa gatunki ptaków: **włochatka** (*Aegolius funereus*) oraz **mucholówka mała** (*Ficedula parva*). Na terenie tej ostoi ptasiej konieczna jest modyfikacja gospodarki leśnej pod kątem ochrony tych gatunków. Powinno się to odbywać poprzez dążenie do utrzymywania na dotychczasowym poziomie udziału drzewostanów dojrzałych, choć ze względu na przestrzenno-wiekową dynamikę zasobów leśnych, dopuszczalne jest jego okresowe zmniejszenie, nie więcej jednak niż o 15%. Do powierzchni tej dolicza się także kępy starodrzewia nie stanowiące osobnych wydzielei – tzw. powierzchnie referencyjne. W odniesieniu do terminów wykonywania zabiegów gospodarczych, poprzez nieprowadzenie wycinki drzew w ramach cięć rębnych i trzebieży w okresie lęgowym włochatki (od 1 sierpnia do 14 lutego) w miejscach stwierdzonego lub prawdopodobnego jej gniazdowania (do 50 m od zajętych dziupli, a także miejsc stwierdzenia – w ramach corocznego monitoringu stanu ochrony włochatki – samców odzywających się głosem godowym lub przynajmniej dwukrotnego stwierdzenia (w ramach tego monitoringu) samców odzywających się głosem terytorialnym). W trakcie wykonywania zabiegów gospodarczych powinna być kontynuowana dotychczasowa dobra praktyka, czyli pozostawianie w lesie drzew dziuplastych.

Gatunkiem kluczowym dla utrzymania stanowisk dla włochatki jest dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*). Gatunki te są z sobą powiązane w ten sposób, iż często włochatka zasiedla dziuple kute przez dzięcioła czarnego. Włochatka jako gatunek dla którego utworzono ostoję musi być objęta monitoringiem, który ma za zadanie wykrywanie zagrożeń, ocenę populacji oraz stan zachowania jej siedlisk. Stąd do oceny jakości siedliska należy objąć monitoringiem także dzięcioła czarnego, jako gatunek tworzący potencjalne miejsca gniazdowe dla włochatki. Ewentualny spadek liczebności dzięcioła czarnego może być sygnałem poprzedzającym pogarszanie się stanu populacji włochatki. Zatem pożądanym byłoby zainwentaryzowanie dziupli dzięcioła czarnego i traktowanie ich jako potencjalnych miejsc gniazdowania włochatki, a co się z tym wiąże – z ich ochroną.

Włochatka podlega w Polsce ochronie ścisłej oraz jest gatunkiem wymagającym ochrony czynnej. Aktualnie wymaga też tworzenia strefy ochrony całorocznej - do 50 m od gniazda

Obszar Natura 2000 „Puszcza Darżłubska” prawie w całości znajduje się w zasięgu obszaru chronionego krajobrazu o tej samej nazwie – Puszczy Darżłubskiej.

Obowiązującym dokumentem planistycznym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu

zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Darżłubska PLB220007 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2014 r. poz. 1920).

Fot. 2 Obszar Natura 2000 Puszcza Darżłubska – tablica informacyjna (fot. M.Kaplarny)

3.2.8 PLH 220029 Trzy Młyny

Obszar obejmuje teren źródłiskowy małej rzeki przymorskiej - Czarnej Wody (Czarnej Wdy), z bardzo licznymi, rozległymi niszami źródłowymi oraz dolinę dolnego biegu tej rzeki. Długość strugi wynosi 19,9 km. Początek biegu znajduje się poza obszarem Natura 2000, około 600 m na południe od granicy obszaru, na zachód od drogi wojewódzkiej nr 218. W granicach obszaru Natura 2000 rzeka płynie na odcinku 6,5 km (około 1/3 długości) od wysokości 26 do 4,5 m n.p.m. (spadek 3,3‰). Na południe od Świecina u podnóża stoków występują cyrki źródłowe charakteryzujące się silną erozją wsteczną. Prawie od samych źródeł bieg Czarnej Wody jest

wyprostowany, a dno doliny zmeliorowane z gęstą siecią rowów. Szerokość doliny wynosi od 50m do 600 m, przy czym charakter przełomowy ma tylko w pobliżu mostu na drodze wojewódzkiej nr 218. Znajdują się też dawne piętrzenia młyńskie oraz stawy z hodowlą ryb (pstrąg tęczy, węgorz).

Starsze podłoże obszaru stanowi fragment platformy wschodnioeuropejskiej z niesfałdowanymi utworami paleozoicznymi i mezozoicznymi. Przykryte są one utworami trzeciorzędowymi, z których na uwagę zasługuje miocenska warstwa brunatno-węglowa oraz gruba warstwa utworów czwartorzędowych pochodzenia lodowcowego. Kilkukrotna transgresja lądolodu skandynawskiego uformowała ostateczne oblicze geologiczne tych terenów. Środek obszaru zajmuje rynna glacialna będąca przedłużeniem rynny Jez. Dobrego. Jest to pradolina powstała w wyniku erozyjnej działalności wód polodowcowych w czasie deglacjacji o schyłku plejstocenu w ostatniej gardzieńskiej fazie zlodowacenia bałtyckiego. Posiada ona równe, płaskie dno i strome zbocza. Dno przykrywają osady biogeniczne (torfy i utwory mułowo-torfowe). Pradolina rozcina Wysoczyznę Żarnowiecką zbudowaną z naprzemianległych glin zwałowych i utworów fluwioglacialnych. Część Wysoczyzny na południe od pradoliny można zaliczyć do Kępy Puckiej. Tylko niewielki fragment obszaru „Trzy Młyny” w pobliżu Świecina obejmuje wierzchowinę Kępy – granice obejmują głównie strefę krawędziową. Na dnie doliny można wyróżnić trzy niewielkie wydłużone wyniesienia o charakterze ozów z piaskami i żwirami. Najbardziej strome fragmenty, w tym jary dochodzące do pradoliny zawierają piaski i gliny deluwialne, w łagodniej nachylonych fragmentach występują piaski i żwiry wodnolodowcowe. Strefy krawędziowe wyróżniają się dużym nachyleniem terenu i wysokościami względnymi. Różnica wysokości między dnem doliny a wierzchowiną wysoczyzny sięga nawet do 50 m. Istnieje więc zagrożenie erozją. Występują tu gleby brunatne właściwe i wyługowane, wytworzone z piasków gliniastych naglinowych i glin zwałowych średnich i ciężkich. Stwierdzono też unikatowe na Pomorzu gleby typu pararendzin wapiennych.

Około jedną czwartą obszaru zajmuje płaskie dno doliny Czarnej Wody z wilgotnymi łąkami i płatami lasów łęgowych. Pozostałą część zajmują głównie lasy bukowe porastające strome zbocza wysoczyzny. Jedyne niewielkie fragmenty na stokach o najmniejszym nachyleniu oraz wierzchowina wysoczyzny koło Świecina jest użytkowana jako grunty orne. Głęboko położona dolina o półnaturalnym krajobrazie posiada wysokie walory wizualne.

W obszarze stwierdzono 5 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Szczególnie cenne są dobrze zachowane łągi olszowo-jesionowe, często w postaci źródliskowej. Ponadto występują tu zróżnicowane, liczne zbiorowiska źródliskowe, a także płaty żyznych i kwaśnych buczyn typowo wykształconych, nawapienne łąki i ziołorośla. Ogółem rodzaje siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmują ponad 80 % obszaru. Odnotowano tu liczne stanowiska rzadkich i ginących gatunków roślin naczyniowych.

Jest to jedno z najbardziej na północ wysuniętych stanowisk roślin o podgórskim charakterze zasięgu w Polsce. Występuje tu rzadki w skali kraju **rzęsorek mniejszy** (*Neomys anomalus*).

W środkowej części obszaru znajdują się trzy młyny: Młyn Lisewski, Potchowski (Polkowicki) i Robaczewski.

W badaniach ichtiofauny górnego biegu Czarnej Wdy nie stwierdzono gatunków ryb wymienionych w załączniku do Dyrektywy Siedliskowej. Dominują ciernik i cierniczek.

Obszar Trzy Młyny w całości zawiera się w Obszarze Chronionego Krajobrazu Puszczy Darżlubskiej.

Do typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony występujących na terenie obszaru należą: 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) , 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*) 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Dla całości obszaru Natura 2000 „Trzy Młyny” obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 2 września 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzy Młyny PLH220029 z dnia 19 maja 2014 r.

3.2.9 PLH220054 Widowo

Obszar Natura 2000 PLH220054 Widowo całkowicie pokrywa się rezerwatem przyrody „Widowo”. Ochronie w obszarze (rezerwacie) podlega fragment wybrzeża morskiego z zespołem form wydmych (wały i pagóry wydmy, wydmy paraboliczne, niecki i rynny deflacyjne) wraz z interesującymi zbiorowiskami leśnymi, których głównym elementem są bory nadmorskie o różnowiekowych drzewostanach oraz pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy. Lokalnie występują inicjalne stadia nadmorskich wydmy białych, nadmorskie wydmy białe oraz nadmorskie wydmy szare. Na uwagę zasługuje występowanie na terenie rezerwatu drzew o okazałych rozmiarach. Ciekawostką jest również stopień zasypania tych drzew przez wydmy (aktualnie ustabilizowaną). Elementem podlegającym ochronie jest również malowniczy krajobraz. Lokalizacja nad brzegiem Bałtyku, układ geomorfologiczny jak też historia rezerwatu czyni ten teren unikalnym i wartościowym. Przed wojną były to ruchome wydmy, dziś kompleks lasów porastających wydmy. Występujące tu ekosystemy odznaczają się wieloma indywidualnymi cechami rzadko spotykanymi na innych odcinkach polskiego wybrzeża. Urozmaicony zespół form wydmych z wysokimi grzbietami i kulminacjami wydmy parabolicznych, wałem wydmy przedniej, potężnymi wydmami wałów przybrzeżnych (pozostałości) i klifami wydmy, a także strefa przejściowa do Równiny Błot Przymorskich i niskie tereny tej równiny sprawiają, że mozaika zbiorowisk roślinnych przywiązanych do poszczególnych siedlisk tworzy krajobraz o wybitnych walorach widokowych. Obserwuje się tutaj stale procesy erozyjne i pojawianie się bardzo zróżnicowanych inicjalnych i pionierskich ekosystemów oraz ich stopniowe przekształcanie się w procesie sukcesji ekologicznej. W efekcie ukształtował się swoisty obraz różnorodności biologicznej na poziomie gatunkowym i ekosystemowym. Stanowi to o dużej wartości przyrodniczej tego obiektu zarówno w skali regionu, jak i kraju.

Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru to: 2120 Nadmorskie wydmy białe (*Elymo-Ammophiletum*), 2180 Lasy mieszane na wydmach nadmorskich (*Quercion robori-petraeae*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori -petraeae*).

Dla obszaru Natura 2000 na dzień 26.09.2024 jest opracowany , w trakcie procedowania. Natomiast zadania ochronne zostały ustalone Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Widowo".

3.2.10 PLH220032 Zatoka Pucka i Półwysep Helski

Obszar Natura 2000 „Zatoka Pucka i Półwysep Helski” obejmuje Półwysep Helski wraz z Zatoką Pucką Wewnętrzzną oraz fragmentem wybrzeża od Władysławowa do Mechelinek (Kępy Oksywskie). Przeważającą część obszaru zajmuje obszar morski (82,05%). Obszar lądowy na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo występuje na Półwyspie Helskim (leśnictwo Jastarnia w całości) oraz fragment leśnictwa Darżlubie na nadmorskim brzegu w okolicach Rzucewa.

Rzeźba terenu jest efektem działania lądolodu, zmodyfikowana przez współczesne procesy morfogenetyczne. Dominujące formy to fragmenty kęp pochodzenia morenowego i pradoliny wyerodowane przez wody roztopowe lądolodu, a przede wszystkim obszar płytkiej zatoki i forma mierzejowa typu kosy, wysunięta daleko w morze. Spotyka się tu specyficzny typ niskiego, bagiennego wybrzeża morskiego oraz mierzejowe (wydmowe) wybrzeże na Mierzei Helskiej, o charakterze akumulacyjnym. Znajdują się tu ciągi wydmowe położone równoległe do linii brzegowej. Odmienny charakter ma klif wykształcony na brzegu Zatoki Puckiej, na krawędzi Kępy Swarzewskiej i Kępy Puckiej oraz koło Osłonina. Jest to obecnie w dużej części klif żywy, z zachodzącymi zjawiskami abrazji, z typowymi dla tego siedliska zbiorowiskami roślinnymi, w kilku odcinkach dobrze wykształconymi. Obecne są także fragmenty z zachowanymi płatami zbiorowisk zaroślowych i leśnych w relatywnie dobrym stanie zachowania. Na półwyspie Helskim dominują bory sosnowe i acidofilne dąbrowy, fragmentarycznie zachowały się murawy napiaskowe. W Zatoce Puckiej występują łąki podwodne. W ujściach pradolin dominuje roślinność nieleśna z przewagą łąk słonoroślowych.

Obszar ważny dla zachowania dużej, płytkiej zatoki morskiej i związanych z nią morskich biotopów. Rejon Zatoki Puckiej jest miejscem najliczniejszych w Polsce obserwacji i złowień migrujących ssaków morskich: foki szarej i morświna. Godne uwagi są różnorodność i bogactwo zespołów roślin i zwierząt dennych w Zatoce Puckiej. Obszar jest także ważny dla ptaków migrujących oraz zapewnia ochronę znaczącego fragmentu klifów na wybrzeżu Bałtyku w miejscach przylegania kęp wysoczyznowych.

Wśród przedmiotów ochrony na obszarze Natura 2000 wymienia się chronione siedliska przyrodnicze takie jak: 1130 Płytkie ujścia rzek , 1160 Duże płytkie zatoki, 1210 Halofilna i nitrofilna roślinność na brzegu morza – kidzina (*Cakiletea maritimae*), 1230 Klify na wybrzeżu Bałtyku, 1330 Bagienne solniska nadmorskie (*Glauco-Puccinietalia*), 2110 Inicjalne stadia nadmorskich wydm białych (*Honckenyo-Agrophyretum juncie*), 2120 Nadmorskie wydmy białe (*Elymo-Ammophiletum*), 2130 Nadmorskie wydmy szare (*Koelerion albescentis*) , 2140 Nadmorskie wrzosowiska bażynowe (*Salici-Empetretum nigri*) , 2160 Nadmorskie wydmy z

zaroślami rokitnika i wierzby piaskowej – z przewagą rokitnika (*Hippophao-Salicetum arenariae*), 2170 Nadmorskie wydmy z zaroślami rokitnika i wierzby piaskowej – z przewagą wierzby piaskowej (*Hippophao-Salicetum arenariae*), 2180 Lasy mieszane na wydmach nadmorskich (*Quercion robori-petraeae*), 2190 Wilgotne zagłębienia międzywydmowe (*Ericion tetralicis*, *Rhynchosporion albae*, *Myricetum gale*, *Littorelion*), 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Calluno-Arctostaphylion*), 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion*), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6430 Górskie i niżowe ziołorośla nadrzeczne i okrajkowe (*Galio-Urticenea*), 6510 Niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatheretalia elatioris*), 7230 Torfowiska alkaliczne (*Caricion davalianae*), 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*), 91E0 Lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe (*Alnenion glutinoso-incanae*, *Salicion albae*), 91F0 łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ulmenion minoris*).

Jako cele ochrony zidentyfikowano też chronione gatunki roślin: haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*), lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*) i Inica wonna (*Linaria odora*).

Na omawianym obszarze Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo występują też inne powierzchniowe formy ochrony przyrody: rezerваты przyrody „Helskie Wydmy”, „Beka”, „Mechelińskie Łąki”, „Słone Łąki”, użytki ekologiczne „Helskie Wydmy”, „Torfowe Ktyle”, „Nadmorski Park Krajobrazowy”. Z omawianym obszarem pokrywa się też częściowo obszar ptasi Natura 2000 „Zatoka Pucka”.

Dla obszaru Natura 2000 „Zatoka Pucka i Półwysep Helski” nie opracowano planu ochrony.

Fot. 3 Wydmy w Obszarze Natura 2000 Zatoka Pucka i Półwysep Helski (fot. M.Kaplarny)

3.2.11 PLB220005 Zatoka Pucka

Obszar obejmuje Zatokę Pucką i część głębszych wód Zatoki Gdańskiej rozpościerających się na wschód od niej. Obejmuje również niskie wybrzeża zalewowe znajdujące się koło Ostonina, Rewy, Pucka, Władysławowa oraz na Płw. Helskim. Celem ochrony jest zachowanie miejsca masowego zimowania, koncentracji podczas migracji oraz gniazdowania licznych, często rzadkich gatunków ptaków. Występują tu co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 2 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi odbywają tu lęgi (sieweczka obrożna, biegus zmienny).

W okresie wędrówek pojawia się tu znacząca część populacji perkoza dwuczubego i perkoza rogatego, stosunkowo duże koncentracje osiągają: łabędź krzykliwy, łęczak, biegus krzywodzioby, biegus zmienny, brodziec śniady, głowienka, kamusznik, kulik mniejszy, kulik wielki, ostrygojad, sieweczka obrożna.

W okresie zimy występuje tu dość licznie bielaczek, czernica, gągoł, nurogęś, ogorzałka, perkoz dwuczuby, bardzo licznie zimuje łabędź niemy.

Najpoważniejsze zagrożenia dla obszaru to zrzuty oczyszczonych ścieków komunalnych z oczyszczalni Dębogóra i Swarzewo, niosące duży ładunek biogenów; masowa rekreacja na wybrzeżach Zatoki; intensywny rozwój sportów wodnych na jej wodach; pewne formy rybołówstwa (sieci stawne).

Obszar leży w bezpośrednim sąsiedztwie zasięgu administracyjnego Nadleśnictwa.

Nie posiada dokumentu planistycznego.

3.2.12 PLB990002 Przybrzeżne Wody Bałtyku

Obszar ten obejmuje pas wód przybrzeżnych Bałtyku o około 15 kilometrowej szerokości i głębokości osiagającej od 0 do 20 m. Rozciąga się na odcinku 200 km, poczynając od nasady Półwyspu Helskiego po granicę z ostoją Zatoki Pomorskiej przebiegającą prostopadle do zachodnich krańców jeziora Bukowo (Łazy). Dno morskie jest nierówne, deniwelacje dna sięgają 3 m. W faunie bentosowej dominują drobne skorupiaki. Rzadko obserwowane są morskie ssaki duże - foki szare i obrączkowane oraz morświny. Obszar stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej. Na obszarze zimują w znaczących ilościach 2 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej: nur czarnoszyi i nur rdzawoszyi. Szczególne znaczenie mają również populacje lodówki, nurnika i uhli.

Podstawowym zagrożeniem dla tego ekosystemu są plany lokowania tu farm elektrowni wiatrowych oraz pewne formy rybołówstwa - sieci stawne i sznury hakowe oraz turystyka.

Obszar leży w bezpośrednim sąsiedztwie zasięgu administracyjnego Nadleśnictwa.

Nie posiada dokumentu planistycznego.

3.2.13 Nakładanie się ostoi Natura 2000 z innymi obszarowymi formami ochrony przyrody

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w Art. 6 wymienia 10 form ochrony przyrody. Są to zarówno obszarowe jak i punktowe formy ochrony przyrody (np. pomniki przyrody).

Poszczególne formy ochrony przyrody cechują się zróżnicowanym reżimem ochronnym. Od najwyższego obowiązującego w parkach narodowych i rezerwach przyrody po niewielki w np. obszarach chronionego krajobrazu.

Obszary Natura 2000 jako forma ochrony przyrody w Polsce zaczęły obowiązywać po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Odmienne były cele tworzenia krajowych form ochrony przyrody funkcjonujących przed 2004 rokiem oraz sieci Natura 2000.

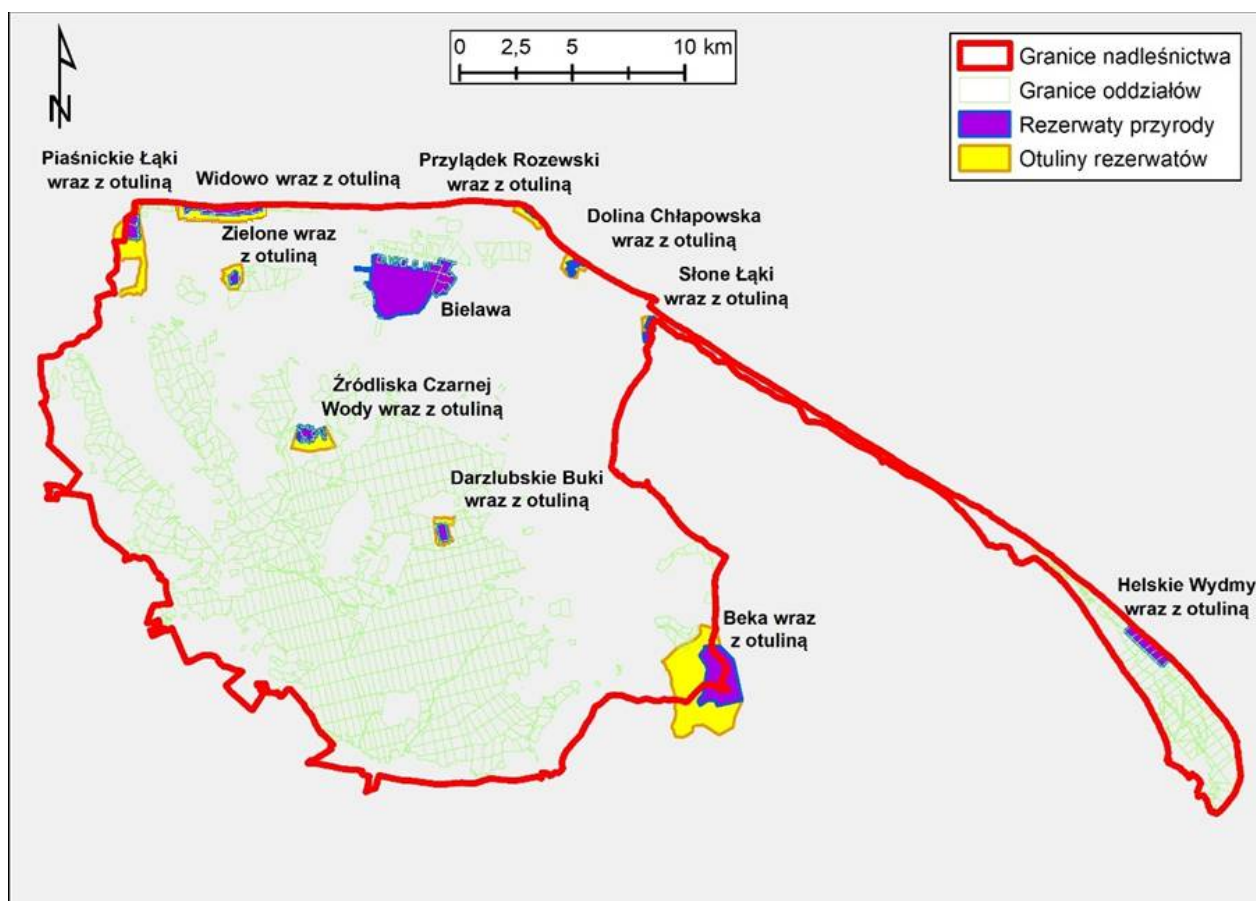
Celem „pozanaturowej” ochrony przyrody jest zabezpieczenie wartości przyrodniczych i krajobrazowych ważnych w skali kraju i poszczególnych jego regionów. Natomiast celem istnienia sieci Natura 2000, złożonej ze specjalnych obszarów ochrony siedlisk i obszarów specjalnej ochrony ptaków, jest zabezpieczenie różnorodności biologicznej w skali całej Europy, a ściślej – w wyróżnionych na naszym kontynencie regionach biogeograficznych. Zatem możliwe jest, że niektóre gatunki bądź siedliska rzadkie i wymagające ochrony w skali naszego kraju, nie będą chronione w ramach Natura 2000, gdyż np. w skali całej Europy są powszechne. Może zdarzyć się też odwrotnie – gatunek lub siedlisko powszechne w Polsce, w skali całego kontynentu może zostać uznane za tak rzadkie i ważne, że wymagać będzie tworzenia obszarów Natura 2000.

Obszary Natura 2000 nie zastępują dotychczasowych form ochrony przyrody, lecz je uzupełniają. Fakt włączenia rezerwatów przyrody się sieci Natura 2000 należy interpretować tak, że elementy środowiska chronione w rezerwacie są też cenne z punktu widzenia całej Unii Europejskiej. W przypadku rezerwatu objęcie go dodatkową ochroną w postaci obszaru Natura 2000 niewiele zmienia. Reżim ochronny pozostaje taki sam. Dochodzi natomiast obowiązek monitorowania stanu siedlisk i gatunków, które były podstawą włączenia danego terenu do sieci Natura 2000 oraz raportowania wyników tego monitoringu.

3.3 Rezerwaty przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (art. 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo występuje 7 rezerwatów przyrody. Natomiast w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się 3 rezerwaty przyrody. Lokalizację tych form ochrony przyrody przedstawia rysunek, natomiast charakterystykę tabela:

Ryc. 11 Lokalizacja rezerwatów przyrody na terenie Nadleśnictwa Wejherowo

Tabela 11 Wykaz rezerwatów w Nadleśnictwie Wejherowo

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urzęd. lub Monitora Polskiego	planu ochrony lub u.l.	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	
1.	Bielawa	<u>1. Zarządzenie</u> Nr 165/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 19 listopada 1999 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 1999 r. Nr 122, poz. 1075) <u>2. Rozporządzenie</u> Nr 8/2005 Wojewody Pomorskiego z dnia 30 maja 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2005 r. Nr 59, poz. 1110)	Obręb leśny: Darżlubie oddz. 17 18 c; 18 d; 18 f; 18 g; 18 ~b; 19 b; 19 c; 19 i; 20 j; 20 l; 20 m; 20 n; 20 o; 20 r; 20 s; 20A c; 20A d; 20A f; 20A g; 20A h; 20A i; 20A ~a; 20A ~b; 20A ~c; 20B a; 20B b; 20B c; 20B d; 20B f; 20B h; 20B ~a; 20B ~b	gm. Krokowa, Puck, Władysławowo l-ctwo: Starzyno	rodzaj: torfowiskowy typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych	typ: torfowiskowy (bagienny) podtyp: torfowisk wysokich	721,41	136,67 (pozostałe grunty są w zarządzie RDOŚ, właścicielem części jest także osoba prywatna)	mszary wrzoścowe, zbiorowiska torfowiskowe i wodne - bór bagienny – <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , brzezina bagienna – <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>	ptaki wodno-błotne	Obowiązują zadania ochronne zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17 marca 2023 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Bielawa". Nie wyznaczono otuliny

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj , typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urzęd. lub Monitora Polskiego	planu ochrony lub u.l.	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	
2.	Darżlubskie Buki	<u>1. Zarządzenie</u> Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 lutego 1960 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski - M. P. z 1960 r. Nr 31, poz. 151) <u>2. Zarządzenie</u> Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Gdańsku z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Darżlubskie Buki” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2023 r. poz. 4151)	Obręb leśny: Darżlubie, 148 a; 148 ~a	gm. Puck l-ctwo: Darżlubie	rodzaj: leśny, typ, podtyp - Fitocenotyczny (PFI), podtyp - zbiorowiska leśne (zl),	Leśny i borowy (EL), lasów nizinnych (Ini)	28,90 Otulina:50,02	28,31	naturalny las bukowy stanowiący resztkę dawnej tzw. „Puszczy Darżlubskiej”, czyli „ <i>Luzulo pilosae - Fagetum</i> ” – kwaśna buczyna pomorska	-	Nie obowiązuje plan ochrony. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanowił na 5 lat zadania ochronne dnia 22 lipca 2014 r. Wyznaczono otulinę rezerwatu.

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj , typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urzęd. lub Monitora Polskiego	planu ochrony lub u.l.	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	
3.	Helskie Wydmy	Rozporządzenie Wojewody Pomorskiego Nr 91/06 z dnia 5 grudnia 2006 w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz.Urz. Woj. Pom. z 2006 r. Nr 128, poz. 2665)	Obręb leśny: Darżlubie, oddz. 252 a; 252 b; 252 ~a; 253 b; 253 c; 253 ~a; 254 a; 254 b; 254 ~a; 255 a; 255 b; 255 c; 255 ~a; 256 a; 256 b; 256 c; 256 d; 256 ~b; 257 a; 257 b; 257 c	gm. Hel l-ctwo: Jastarnia	rodzaj: florystyczny typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny podtyp: biocenozy naturalnych i półnaturalnych	typ: wydmy podtyp: wydmy nadmorskich	108,48 Otulina: 7,62	97,24	bażynowy bór nadmorski – <i>Empetro nigri-Pinetum</i> , wrzosowisko bażynowe – <i>Carici arenariae-Empetretum</i>		Obowiązuje plan ochrony zgodnie z Zarządzeniem nr 25/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 24.09.2012 r. Wyznaczono otulinę rezerwatu o powierzchni 7,62 ha – poza LP.

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urzęd. lub Monitora Polskiego	planu ochrony lub u.l.	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	
4.	Piaśnickie łąki	<u>1. Zarządzenie</u> Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 listopada 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1959 r. Nr 97, poz. 525); <u>2. Zarządzenie</u> Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Gdańsku z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Piaśnickie łąki" (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2024 r., poz. 3895)	Obręb leśny: Kolkowo, oddz. 1,2	gm. Krokowa l-ctwo: Lisewo	rodzaj: florystyczny typ, podtyp - Biocenotyczny i fizjocenotyczny (Pbf), biocenozy naturalnych i półnaturalnych (bp);	-Różnych ekosystemów (EE), lasów i łąk (ll)	61,40 Otulina: 255,24	55,67	pomorski las brzozowo-dębowy <i>Betulo-Quercetum</i> oraz zarośla woskownicy europejskiej i zbiorowiska łąkowe		Obowiązują zadania ochronne; Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 24 lipca 2023 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Piaśnickie łąki" Wyznaczono otulinę rezerwatu..

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj , typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urzęd. lub Monitora Polskiego	planu ochrony lub u.l.	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	
5.	Widowo	Zarządzenie Nr 119/99 Wojewody pomorskiego z dnia 20 lipca 1999 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Pom. z 1999 r. Nr 76, poz. 439)	Obwód leśny: Kolkowo, oddz3C g-j; 3C m; 3D a- f; 3D ~a; 3D ~b; 3D ~c; 3F a- g; 3G h; 3G i	gm. Krokowa l-ctwo: Lisewo	rodzaj: krajobrazowy typ: fitocenotyczny, podtyp: zbiorowisk leśnych	typ: leśny i borowy podtyp: borów nizinnych	90,63 Otulina: 279,99	38,47 (pozostała część znajduje się na gruntach Urzędu Morskiego w Gdyni)	„ <i>Vaccinio – Piceetea</i> ” – nadmorski bór sosnowy oraz „ <i>Helichryso – Jasionetum</i> ” – zbiorowisko wydmy szarej	-	Nie posiada planu ochrony Zadania ochronne były ustanowione w 2018 r. Wyznaczono otulinę rezerwatu.

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj , typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urzęd. lub Monitora Polskiego	planu ochrony lub u.l.	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	
6	Zielone	<u>1. Zarządzenie</u> Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1983 r. Nr 39, poz. 230) <u>2. Zarządzenie</u> Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Zielone" (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 2918)	Obwód leśny: Kolkowo, oddz. 9 b- j; 9 k; 9 m; 9 ~c	gm. Krokowa l-ctwo: Lisewo	rodzaj: florystyczny typ, podtyp - nie określono w akcie prawnym	nie określono w akcie prawnym	17,02 Otulina: 59,55	17,02	„ <i>Sphagno squarrosi</i> – <i>Alnetum</i> ” leśne zbiorowiska zastępcze na kwaśnym olsie		Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Zielone” (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 3139). Wyznaczono otulinę rezerwatu.

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt prawny	Położenie		Rodzaj , typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze		Uwagi
			oddz. poddz.	Gmina, Leśnictwo	przedmiotu ochrony	typu ekosystemu	Dz. Urzęd. lub Monitora Polskiego	planu ochrony lub u.l.	zbiorowiska, zespoły roślinne	grupy zwierząt	
7	Źródłiska Czarnej Wody	Zarządzenie Nr 139 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 września 1999 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz.Urz. z 1999 r. Nr 103, poz. 983)	Obręb leśny: Darżlubie, oddz. 33 a- f; 33 ~a; 33 ~b; 34 a- j; 34 ~a; 34 ~b; 35 f; 35 j; 35 k	gm. Krokowa l-ctwo: Starzyno	rodzaj: leśny typ: florystyczny, zbiorowisk leśnych	typ: leśny i borowy podtyp: lasów nizinnych	50,58 Otulina: 111,00	50,58	„Luzulo – Pilosae – Fagetum” kwaśna buczyna niżowa „Circaeo – Alnetum” łągi olszowo – jesionowe		Nie posiada planu ochrony - jest projekt planu ochrony sporządzony przez BULiGL. Wyznaczono otulinę rezerwatu.

3.3.1 Rezerwat przyrody Bielawa

Rezerwat przyrody Bielawa powołany został na mocy Rozporządzenia Nr 8/2005 Wojewody Pomorskiego z dnia 30 maja 2005 r. (dz. U. W. P. nr 59, poz. 1110). Powstał w wyniku połączenia rezerwatów: „Woskownica Bielawskiego Błota” i rezerwatu „Moroszka Bielawskiego Błota”, powołanych na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 kwietnia 1977 r. (M. P. Dz. U. PRL nr 10, poz. 64) oraz rezerwatu Bielawa, powołanego na mocy Zarządzenia Nr 165/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 19 listopada 1999 r. (Dz. U. W.P. nr 122, poz. 1075).

Rezerwat ten zlokalizowany jest na terenie otuliny Nadmorskiego Parku Krajobrazowego. Obejmuje swym zasięgiem fragment Lasów Państwowych obrębu Darżlubie w leśnictwie Starzyno rozciągający się ok. 1,5 km na południe od miejscowości Ostrowo. Większość powierzchni rezerwatu znajduje się na gruntach zarządzanych przez Dyрекcję Nadmorskiego Parku Krajobrazowego. W zarządzie i użytkowaniu Nadleśnictwa Wejherowo znajdują się grunty rezerwatu o powierzchni 136,67 ha. W związku z przejściem gruntów przez Nadleśnictwo powierzchnia rezerwatu w zarządzie LP w porównaniu do poprzedniego planu wzrosła o ok. 4 ha. Ogólna powierzchnia tego największego w województwie pomorskim rezerwatu przyrody wynosi 721,41 ha.

Rezerwat Bielawa (z przyległymi gruntami) jest jednym z największych torfowisk wysokich w Polsce i mimo wieloletniej eksploatacji torfu i licznych pożarów jest pięknym krajobrazowo i bardzo cennym przyrodniczo obiektem. W części północnej (zarządzanej przez Nadleśnictwo Wejherowo) dominują zespoły leśne antropogenicznie zniekształcone przez sztuczne nasadzenia sosny, natomiast w części środkowej zachowały się mszary wrzoścowe oraz cenne naturalne zespoły torfowiskowe i zaroślowe jak również zbiorowiska wodne.

Występują tu liczne gatunki roślin chronionych i regionalnie rzadkich. Do najcenniejszych składników flory rezerwatu należą: woskownica europejska (*Myrica gale*), malina moroszka (*Rubus chamaemorus*), przygiętka brunatna (*Rhynchospora fusca*), bagnica zwyczajna (*Scheuchzeria palustris*), wełnianeczka darniowa (*Trichophorum caespitosum*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), bażyna czarna (*Empetrum nigrum*), jeżogłówka pokrewna (*Sparganium affine*), wrzosiec bagienny (*Erica tetralix*).

Walory przyrodnicze rezerwatu zwiększa duża koncentracja ptaków wodno – błotnych - lęgowych i przelotnych. Szczególną uwagę zwraca liczna populacja żurawi, szczególnie w okresie migracji oraz bardzo rzadkie w skali kraju stanowiska sowy błotnej. Ewenementem jest jedno z kilku w skali kraju stanowisko lęgowe łączaka (*Tringa glareola*). Z ptaków przelotnych warto wspomnieć o orłach, kobuzach, batalionach i bekasowatych. Faunę omawianego terenu wzbogacają liczne gatunki owadów (w tym ponad 20 gatunków motyli), jaszczurki, zające, lisy, borsuki, sarny i drobne ssaki drapieżne.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z charakterystyczną roślinnością, stanowiącego ostoję ptactwa wodno-błotnego.

Rezerwat aktualnie nie posiada planu ochrony, choć objęty jest ochroną czynną. W jej ramach do tej pory wykonywano zadania ochronne. Obecnie obowiązującym dokumentem planistycznym jest „Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia

17 marca 2023 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Bielawa".

Obowiązujące zadania ochronne przewidują kontynuację zadań mających na celu usunięcie części drzew z nadmiernie zwartych drzewostanów pochodzących z samosiewu i nasadzeń, a w szczególności:

- usuwać pojedyncze okazy świerka wskazane przez sprawującego nadzór nad rezerwatem przyrody, zabieg nastawiony na usunięcie świerka i zachowanie najstarszych drzew,
- usuwać pojedyncze osobniki brzozy oraz sosny wskazane przez sprawującego nadzór nad rezerwatem przyrody, zabieg nastawiony na kształtowanie właściwego składu gatunkowego pomorskiego lasu dębowo-brzozowego i zachowanie najstarszych drzew,
- usuwać osobniki drzew (głównie sosna) wskazane przez sprawującego nadzór nad rezerwatem przyrody, zabieg nastawiony na kształtowanie właściwego składu gatunkowego borów bagiennych i zachowanie najstarszych drzew.

Zadania ustanowiono na okres 4 lat

Rezerwat „Bielawa” oprócz tego, że leży w otulinie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, znajduje się także w całości na dwóch obszarach Natura 2000 tj. :

- „Bielawa i Bory Bażynowe” - PLH220063
- „Bielawskie Błota” - PLB220010

Wspomniane wyżej zadania ochronne dla rezerwatu Bielawa nie są sprzeczne z zapisami zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Bielawa i Bory Bażynowe” - PLH220063 i „Bielawskie Błota” - PLB220010.

3.3.2 Rezerwat przyrody Darżlubskie Buki

Rezerwat przyrody Darżlubskie Buki powołany został na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 lutego 1960 r. (Monitor Polski z 1960 r. Nr 31, poz. 151). Powierzchnia rezerwatu wg. aktu powołującego wynosiła 27,08 ha (obecnie 28,90 ha - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Darżlubskie Buki”).

Obszar rezerwatu w całości znajduje się na terenie Nadleśnictwa Wejherowo, obrębu Darżlubie, w leśnictwie Darżlubie. Jego aktualna powierzchnia ewidencyjna wynosi 28,31 ha, różnica powierzchni wynika z aktualnej powierzchni działki ewidencyjnej w granicach której znajduje się rezerwat.

Północna granica rezerwatu znajduje się ok. 850 m na południe od miejscowości Mechowo. Dla rezerwatu ustanowiono otulinę o powierzchni 50,02 ha, w tym na gruntach Nadleśnictwa 32,79 ha.

Celem utworzenia rezerwatu było zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu naturalnego lasu bukowego w stanie nie zmienionym, stanowiącego resztkę dawnej Puszczy Darżlubskiej.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ekosystemu leśnego wraz z jego charakterystycznymi biocenozami i biotopami, przede wszystkim kwaśnej buczyny niżowej *Luzulo pilosae – Fagetum*.

Fot. 4 Rezerwat Darżlubskie Buki – tablica informacyjna na granicy rezerwatu (fot. M.Kaplarny)

Jest to rezerwat częściowy. Stanowi on fragment dawnej puszczy porośnięty 190–letnim drzewostanem bukowym z pojedynczo występującymi sosną i dębem. Przyrodniczą wartość obiektu podnosi występowanie kilkunastu niewielkich zbiorowisk bagiennych z okresowo stagnującą wodą.

Flora roślin naczyniowych w rezerwacie jest stosunkowo uboga i liczy 111 gatunków z czego 6 podlega ochronie prawnej oraz 3 zaliczone są do grupy roślin ginących i zagrożonych. Niewielka liczba gatunków roślin jest typowa dla przeważającego zbiorowiska roślinnego na terenie rezerwatu, czyli kwaśnej buczyny niżowej (*Luzulo pilosae-Fagetum*).

Plan ochrony rezerwatu na lata 2000 – 2019 sporządzono w BULiGL O/Gdynia. Obecnie rezerwat nie posiada obowiązującego planu ochrony. Ostatnie zadania ochronne zostały zdefiniowane w „Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 22 lipca 2014 r.” Obowiązywały przez 5 lat.

Wspomniane wyżej zarządzenia wśród zagrożeń dla rezerwatu wymieniają zniekształcenie struktury gatunkowej fitocenoz kwaśnej buczyny niżowej na skutek obecności świerka, obsiewającego się z drzew rosnących w sąsiedztwie rezerwatu. Aby temu zapobiec określono zadania ochronne, polegające na eliminacji samosiewów świerka z terenu rezerwatu.

3.3.3 Rezerwat przyrody Helskie Wydmy

Rezerwat przyrody Helskie Wydmy powołany został na mocy Rozporządzenia Wojewody Pomorskiego Nr 91/06 z dnia 5 grudnia 2006 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego – Dz.Urz. z 2006 r. Nr 128, poz. 2665). Zajmuje powierzchnię 108,48 z czego w Nadleśnictwie Wejherowo – 97,24 ha. Pozostała część rezerwatu znajduje się na gruntach Urzędu Morskiego w Gdyni. Dla rezerwatu wyznaczono otulinę o powierzchni 7,62 ha poza gruntami LP.

Rezerwat zlokalizowany jest na Półwyspie Helskim – od strony północnej poprzez wąską otulinę zabezpieczającą rezerwat przed nadmierną antropopresją z plaży, styka się z Morzem Bałtyckim. Od południa, przez stanowiącą tam jego granicę linię kolejową Gdynia-Hel, sąsiaduje z zalesioną częścią półwyspu. Od zachodu rezerwat graniczy z zamkniętą jednostką wojskową, a od wschodu z lasami Nadleśnictwa Wejherowo. Granica rezerwatu ma kształt zbliżony do trapezu – jego szerokość to ok. 480 m, natomiast długość jest znacznie większa i wynosi ok. 2300 m.

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ekosystemów murawowych, wrzosowiskowych i leśnych, w szczególności bardzo bogatych biot porostów i grzybów naporostowych, charakterystycznych dla naturalnego nadmorskiego krajobrazu wydmowego. Rezerwat Helskie Wydmy został zaklasyfikowany jako rezerwat florystyczny (FI). Ze względu na dominujący przedmiot ochrony, zaliczono go do typu rezerwatu biocenotycznego i fizjocenotycznego (Pbf) i podtypu biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp). Ze względu na główny typ ekosystemu rezerwat uznano za wydmowy (EWd), należący do podtypu wydmy nadmorskich (wn).

Nadrzędnym celem ochrony w rezerwacie „Helskie Wydmy” jest zachowanie fragmentów naturalnego nadmorskiego krajobrazu wydmowego z występującymi tu ekosystemami murawowymi, wrzosowiskowymi i leśnymi.

Rezerwat „Helskie Wydmy” został powołany w celu zachowania rzadkich ekosystemów murawowych, wrzosowiskowych i leśnych, w szczególności bogatych biot porostów i grzybów naporostowych. Jest unikalnym w skali kraju obiektem, chroniącym zestaw ekosystemów o specyficznym, przymorskim charakterze, a także – w części jeszcze ruchome – wydmy. W rezerwacie zabezpieczone są też różnorodne procesy geomorfologiczne i glebowe oraz stadia rozwojowe roślinności nawydmowej.

Obszar ten objęty jest ochroną czynną. Dla rezerwatu Helskie Wydmy do 2032 roku obowiązuje plan ochrony powołany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 23 maja 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Helskie Wydmy” (Dz. Urz. Województwa Pomorskiego - Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2034).

Wg powyższego dokumentu planistycznego najważniejsze zagrożenia dla rezerwatu to:

- Nadmierny ruch turystyczny i rekreacyjny w sezonie letnim – niszczenie roślinności i porostów, rozdeptywanie i zanieczyszczanie wydmy;
- Zaśmiecanie obszaru rezerwatu odpadami mogącymi stwarzać pułapki dla zwierząt oraz pogarszającymi walory krajobrazowe rezerwatu związanymi z turystyką i rekreacją oraz bezpośrednim sąsiedztwem terenów wojskowych;

Działania ochronne mają na celu:

- Utrzymanie siedlisk przyrodniczych 2120, 2130, 2170, 2180, 2216 w obecnym, właściwym stanie ochrony
- Utrzymanie szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego, remont lub uzupełnianie tablic informacyjnych i edukacyjnych – według potrzeb
- wykonanie koniecznych zabiegów renowacyjnych i zamknięć do podziemnej części obiektów militarycznych; wykonywane prace nie mogą stanowić zagrożenia dla przedmiotu ochrony rezerwatu
- Usuwanie odpadów związanych z turystyką i rekreacją oraz sąsiedztwem terenów wojskowych
- Usuwanie nalotów drzew i krzewów z płatów wydmy szarej

Rezerwat jest udostępniony do zwiedzania, lecz wyłącznie po wyznaczonej do tego celu, umocnionej płytami betonowymi i oznakowanej ścieżce przyrodniczej. Biegnie ona przez oddz. 253a oraz b. Przy ścieżce ustawione są tablice informujące o celu ochrony, na barwnych zdjęciach są też przedstawione najcenniejsze składniki flory rezerwatu. Należą do nich m. in. Inica wonna (*Linaria odora*), tajeża jednostronna (*Goodyera repens*) oraz mikołajek nadmorski (*Eryngium maritimum*) – będący symbolem polskiego wybrzeża. Wszystkie wymienione rośliny są w Polsce objęte ścisłą ochroną gatunkową. Dodatkowo Inica wonna znajduje się w „Polskiej Czerwonej Księdze Roślin”. Oprócz wymienionych roślin w rezerwacie stwierdzono też występowanie 12 gatunków porostów będących w Polsce pod ochroną ścisłą.

Fot. 5 Rezerwat Helskie Wydmy - tablica informacyjna przy ścieżce przyrodniczej (POP 2015)

Rezerwat Helskie Wydmy w całości znajduje się w obrębie obszaru Natura 2000 Zatoka Pucka i Półwysep Helski – PLH220032 oraz w Nadmorskim Parku Krajobrazowym.

3.3.4 Rezerwat przyrody Piaśnickie Łąki

Unikatowy charakter i wyjątkowe walory botaniczne tego terenu zostały wysoko ocenione przez jego badaczy już na początku ubiegłego wieku a później podkreślane w okresie międzywojennym. Rezerwat został utworzony jeszcze przed II wojną światową w roku 1936 Zarządzeniem Dyrektora Naczelnego Lasów Państwowych z dnia 17 stycznia 1936 roku (zn. spr. ogr. 2025/15). Z powodu zmian jakie zaszły po wojnie rezerwat ten odtworzono ponownie w roku 1959 Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 listopada 1959 roku (MP z 1959 r. Nr 97 Poz. 525).

Do tej pory obowiązującym aktem prawnym było Obwieszczenie Wojewody Pomorskiego z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wykazu rezerwatów przyrody województwa pomorskiego ustanowionych przed dniem 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. z 2001 r. Nr 79, poz. 976). W ostatnim czasie zostało ono zastąpione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Piaśnickie Łąki”. Zarządzenie weszło w życie z dniem 27 września 2024 r. (publikacja w dniu 12.09.2024).

Zgodnie z aktem prawnym powierzchnia rezerwatu wynosi 61,40 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa znajduje się 55,67 ha natomiast pozostała część rezerwatu znajduje się na gruntach innej własności. Dla rezerwatu wyznaczono otulinę o powierzchni 255,24 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa 4,15 ha.

Rezerwat uznaje się za częściowy zaliczony do fizjocenotycznych biocenoz naturalnych i półnaturalnych. W akcie powołującym rezerwat uznano za florystyczny.

Omawiany rezerwat przyrody leży na obszarze pierwotnej, bagnistej niziny nadmorskiej, wykształconej pomiędzy mierzejowym wałem wydмовym a wysoczyzną polodowcową. W warunkach naturalnego systemu hydrograficznego, Dolna Piaśnica, czyli jej odcinek pomiędzy Jeziolem Żarnowieckim a Bałtykiem - składała się z dwóch równoległych i meandrujących koryt. Zachodnie koryto Piaśnicy - zwane Starą Piaśnicą lub starorzeczem - funkcjonowało do połowy ubiegłego stulecia. Obecnie niemal całkowicie zanikło a ocalałe niektóre jego fragmenty występują jedynie w rejonie rezerwatu.

Piaśnickie Łąki obejmują północny kraniec terenu pomiędzy korytami Dolnej Piaśnicy, ograniczony zejściem się obydwu koryt w jeden nurt rzeczny, przedzierający się przez wał wydмовy do ujścia w Morze Bałtyckie. Łąki i lasy w rezerwacie występują naprzemiennymi pasami, równoległymi do wału wydмовego - prostopadle do ogólnego biegu Dolnej Piaśnicy - zgodnymi z przebiegiem niskich wydм i pól przewianych piasków oraz wydłużonych nisz deflacyjnych, wypełnionych płytkim torfem.

Dzięki takiemu pierwotnemu położeniu hydrograficznemu i geomorfologicznemu wytworzyły się w tym terenie swoiste stosunki wodne. Charakteryzowały się one okresowym obniżaniem zwierciadła wód gruntowych podczas niskich stanów wód Bałtyku, głównie latem, oraz zalewaniem pasów łąkowych w okresie sztormowych wezbrań powodziowych Piaśnicy, głównie jesienią i wiosną. Taki rytm sezonowych i krótkookresowych wahań zawilgocenia jest optymalny dla zbiorowisk łąkowych i szuwarowych, chronionych w rezerwacie.

Flora naczyniowa omawianego rezerwatu liczy 308 gatunków, w tym aż 28 gatunków zagrożonych wyginięciem na Pomorzu, a 7 zagrożonych w skali kraju. Wiele z tych roślin występuje tu masowo - turzyca Buxbauma (*Carex buxbaumii*), turzyca dwustronna (*Carex disticha*), woskownica europejska (*Myrica gale*). Bardzo licznie występuje również: turzyca Hartmana (*Carex hartmanii*) i Hosta (*Carex hostiana*), selernica żyłkowana (*Cnidium dubium*), mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus*), oman wierzbolistny (*Inula salicina*), kosaciec syberyjski (*Iris sibirica*), okrzyń łąkowy (*Laserpitium prutenicum*), groszek błotny (*Lathyrus palustris*), fiołek mokradłowy (*Viola stagnina*). Stwierdzono tu także gatunki specjalnej troski takie jak: tajęża jednostronna (*Goodyera repens*), gnieźnik leśny (*Neottia nidus-avis*), turzyca drobna (*Carex demissa*).

Dla rezerwatu na lata 2002-2021 opracowano plan ochrony - Rozporządzenie Nr 3/2002 Wojewody Pomorskiego z dnia 11 lutego 2002 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Piaśnickie Łąki. Obecnie obowiązującym dokumentem planistycznym są zadania ochronne - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 24 lipca 2023 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Piaśnickie Łąki", które będą obowiązywać do 2025 roku. Jako główne zagrożenia wymienia się: ubożenie florystyczne oraz negatywne zmiany struktury fitocenozy łąk zmiennowilgotnych wskutek zaniechania koszenia, ekspansję odrośli drzew i krzewów z powierzchni leśnych na siedliska łąk zmiennowilgotnych, rozwój drzew i krzewów w zaroślach woskownicy europejskiej *Myrica gale*. Do zadań ochrony czynnej należą:

- Ekstansywne koszenie łąk zmiennowilgotnych,
- Usuwanie odrośli drzew i krzewów z powierzchni łąk,
- Usuwanie drzew i krzewów gatunków konkurencyjnych rosnących w zaroślach woskownicy europejskiej *Myrica gale*.

Całość powierzchni rezerwatu Piaśnickie Łąki zawiera się w Obszarze Siedliskowym Natura 2000 o tej samej nazwie – PLH220021, a także leży na terenie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego.

3.3.5 Rezerwat przyrody Widowo

Rezerwat przyrody Widowo został powołany na mocy Zarządzenia Nr 119/99 Wojewody pomorskiego z dnia 20 lipca 1999 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Widowo" (Dz. Urz. z 1999 r. Nr 76, poz. 439).

Według aktów prawnych obszar rezerwatu obejmuje powierzchnię 90,63 ha, z czego w Nadleśnictwie Wejherowo – 38,47 ha. Pozostała część powierzchni rezerwatu znajduje się na gruntach Urzędu Morskiego w Gdyni. Rezerwat tworzy zwarty kompleks.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie krajobrazu brzegu morskiego, procesów akumulacji i abrazji warunkujących zróżnicowanie form geomorfologicznych, tj. wydm i zagłębień międzywydmowych, oraz związanych z nimi biocenoz wydmowych i leśnych.

Wg rodzaju rezerwat określono jako: Krajobrazowy (K), ze względu na dominujący przedmiot ochrony: Biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), biocenoz naturalnych i

półnaturalnych (bp), ze względu na główny typ ekosystemu: Wydmowy (EWd), wydm nadmorskich (wn).

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczono otulinę o powierzchni 279,99 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo – 32,35 ha.

Omawiany rezerwat zajmuje pas łądu wzdłuż brzegu Bałtyku o długości ok. 3,3 km i szerokości ok. 350 m. Jest to tzw. Mierzeja Kaszubska położona na północ od miejscowości Dębki i Karwieńskie Błota. Krajobraz rezerwatu od strony Morza Bałtyckiego na niewielkim fragmencie jest wydmowy, natomiast od strony łądu przeważa krajobraz leśny.

Fot. 6 Rezerwat Widowo – granica LP i GUM (fot. M. Kaplarny)

Rezerwat Widowo położony jest na zalesionym przymorskim pasie wydmowym. Ochronie podlega tutaj fragment wybrzeża morskiego z zespołem form wydmowych (wały i pagóry wydmowe, wydmy paraboliczne, niecki i rynny deflacyjne) wraz z interesującymi zbiorowiskami leśnymi, których głównym elementem są bory nadmorskie o różnowiekowych drzewostanach. Znaczące powierzchnie zajmuje również pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy. Lokalnie występują inicjalne stadia nadmorskich wydm białych, nadmorskie wydmy białe oraz nadmorskie wydmy szare.

Ponadto na obszarze tym występuje 271 gatunków roślin, z czego 18 objętych jest ochroną gatunkową. Pokazny jest również zestaw gatunków zagrożonych wyginięciem, łącznie 11 taksonów, z czego 2 to gatunki zagrożone w skali Polski, 7 gatunków zagrożonych jest w skali Pomorza Zachodniego oraz 11 zagrożonych na Pomorzu Gdańskim. Do najcenniejszych elementów flory rezerwatu zaliczamy gatunki objęte ochroną ścisłą takie jak: pomocnik baldaszkowy (*Chimaphila umbellata*), naparstnica zwyczajna (*Digitalis grandiflora*), kruszczyk rdzawoczerwony (*Epipactis atrorubens*), kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*), tajeża

jednostronna (*Goodyera repens*), Inica wonna (*Linaria odora*), podkolan biały (*Platanthera bifolia*). Wśród mchów zinwentaryzowano 6 gatunków objętych ochroną częściową, wśród porostów – 6 (1 – ścisła, 5 – częściowa), wśród których 3 gatunki zagrożone są w skali kraju i 1 na Pomorzu Gdańskim. Spośród grzybów odnotowanych na terenie rezerwatu 1 jest objęty ochroną częściową oraz 2 gatunki zagrożone są w skali kraju. Ponadto zinwentaryzowano tu 6 gatunków mchów objętych ochroną częściową, 4 gatunki porostów pod ochroną częściową oraz jeden pod ochroną ścisłą.

Zadania ochronne były ustanowione w 2018 r. Natomiast Plan zadań ochronnych został opracowany ale na dzień opracowania POP nie został jeszcze zatwierdzony.

Wg zapisów w obecnie procedowanym PZO największe istniejące zagrożenia dla rezerwatu to: Silna presja turystyczna i rekreacyjna, wiążąca się z usytuowaniem na obszarze wykorzystywanym dla celów wypoczynkowych. Przemieszczanie się dużej liczby osób licznymi przejściami na plażę, przecinającymi obszar Natura 2000, powoduje dewastację runa leśnego w bezpośrednim sąsiedztwie tych przejść. Niszczenie roślinności jest szczególnie nasilone wzdłuż drogi gruntowej przy południowej granicy obszaru Natura 2000, powodowane parkowaniem samochodów. Istotnym potencjalnym zagrożeniem jest zagrożenie powodziowe o charakterze odmorskim. Wzrost poziomu morza stwarza fizyczne zagrożenie strefy brzegowej.

Rezerwat Widowo leży w zasięgu Nadmorskiego Parku Krajobrazowego i Obszarze Natura 2000 PLH220054 Widowo.

Fot. 7 Rezerwat Widowo – tablice informacyjne (fot. M. Kaplarny)

3.3.6 Rezerwat przyrody Zielone

Rezerwat przyrody Zielone – jest położony w leśnictwie Lisewo, ok. 1,5 km na wschód od Odargowa i 0,5 km na zachód od Szarego Dworu. Zlokalizowany jest na skraju kompleksu leśnego. Powierzchnia rezerwatu wynosi 17,02 ha i w całości znajduje się na gruntach Nadleśnictwa. Powołany został na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983 r. (M.P. z 1983 r. Nr 39, poz. 230). Wokół rezerwatu wyznaczono otulinę o powierzchni 59,55 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo – 22,06 ha.

Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie populacji wiciokrzewu pomorskiego *Lonicera periclymenum* oraz umożliwienie renaturyzacji zniekształconych fitocenoz leśnych. Zarówno sam gatunek jak i jego stanowisko przedstawiają wyjątkowo dużą wartość przyrodniczą na Pomorzu Gdańskim, a nawet w szerszej skali. Prawnie chroniony w Polsce wiciokrzew pomorski (suchokrzew) jest subatlantyckim składnikiem w naszej florze i osiąga u nas wschodni kres występowania. W regionie gdańskim jest rośliną rzadką, znaną z kilkunastu zaledwie miejsc występowania. Stanowisko wiciokrzewu w rezerwacie Zielone jest największe i najbogatsze w osobniki w tej części Pomorza, a ze względu na rozmiary osiągnięte przez liczne egzemplarze, należy do wyjątkowych zjawisk w skali wybrzeża. Jest ono usytuowane w pobliżu wschodniej granicy zasięgu geograficznego tego gatunku. Ze względu na stan zachowania populacji, niezwykłą bujność wiciokrzewu i występowanie wielu okazałych, starych egzemplarzy rezerwat posiada duże znaczenie dydaktyczne i naukowe. Wartość tą podkreśla zauważalny w mocno zniekształconych zbiorowiskach leśnych rezerwatu proces ich powolnej, samorzutnej naturalizacji, w dużej części prowadzącej do fitocenoz ubogiego, acidofilnego lasu brzoźowo-dębowego *Betulo-Quercetum roboris*.

Fot. 8 Rezerwat Zielone – girlandy wiciokrzewu pomorskiego/punkt informacyjny (fot. M. Kaplarny)

Rezerwat jest udostępniony do zwiedzania korzystając ze specjalnie wyznaczonej i oznakowanej ścieżki przyrodniczej.

Rezerwat Zielone znajduje się w zasięgu Nadmorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz otuliny Nadmorskiego Parku Krajobrazowego. Nie leży natomiast w zasięgu sieci Natura 2000.

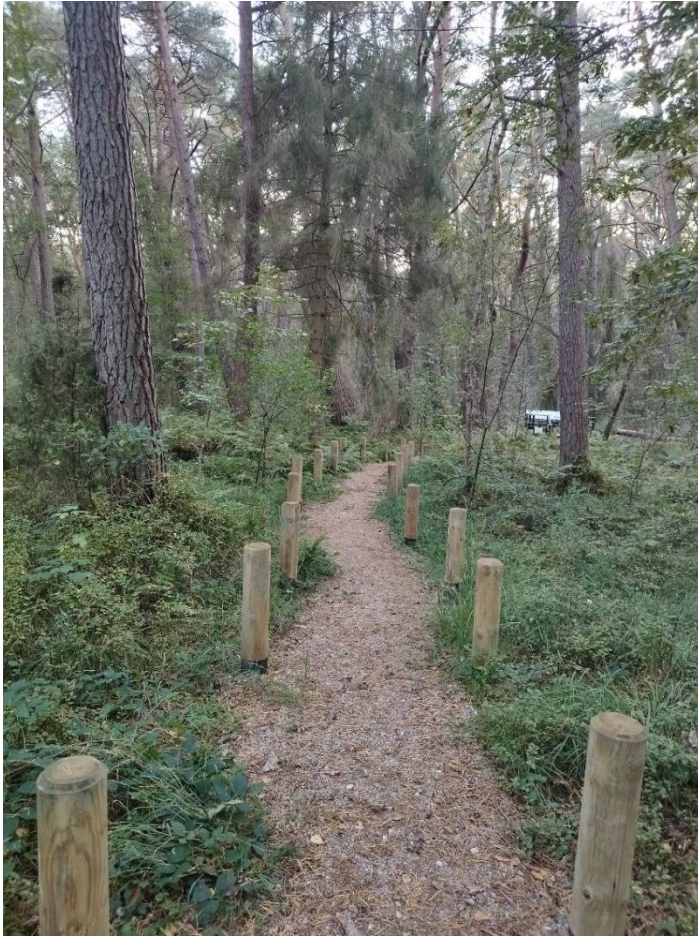
Dla rezerwatu opracowano plan ochrony wprowadzony w życie Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Zielone (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 3139). Ma on obowiązywać do 2038 roku.

Wg planu ochrony najważniejsze zagrożenia dla rezerwatu to:

- Obecność świerka zaburzającego fitocenozy leśne ograniczającego rozwój wiciokrzewu,
- Znacznie zaburzona struktura gatunkowa drzewostanów lasu brzozowo-dębowego (dominacja sosny, miejscami świerka, obecność buka oraz nieznaczny udział dębu),
- Nieustabilizowane warunki wodne - obecność czynnych rowów na granicy rezerwatu odwadniających fitocenozy rezerwatu,
- Antropopresja: niszczenie żywych i nieożywionych elementów przyrody, wydeptywanie roślinności poza udostępnionym szlakiem, zaśmiecanie, płoszenie zwierząt, rozbudowa lokalnych dróg gruntowych,
- Zanieczyszczenie gleby, wód powierzchniowych i podziemnych oraz powietrza na skutek działalności zakładu górniczego – wydobycia ropy naftowej „Żarnowiec”.

Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, mają na celu:

- Eliminacja świerka ze wszystkich fitocenz,
- Wspieranie przebudowy drzewostanu lasu brzozowodębowego,
- Przebudowa drzewostanów w zbiorowiskach zastępczych na siedlisku lasu brzozowodębowego,
- Ograniczenie niekorzystnych zmian stosunków wodnych,
- Ograniczenie antropopresji i jej skutków.

Fot. 9 Ścieżka w rezerwacie (fot. M. Kaplarny)

3.3.7 Rezerwat przyrody Źródlika Czarnej Wody

Rezerwat powołany został na mocy Zarządzenia Nr 139 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 września 1999 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody Źródlika Czarnej Wody (Dz.Urz. z 1999 r. Nr 103, poz. 983). Jako jego cel ochrony wskazano zachowanie w stanie niezmienionym zespołu źródeł i rzadkich regionalnie gleb zbliżonych do pararendziny wapiennej, porastających je zbiorowisk leśnych i źródliskowych oraz rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt. W okresie przed formalnym powstaniem rezerwatu gospodarka leśna na terenie rezerwatu była prowadzona, jednak zabiegi prowadzono tylko sporadycznie ze względu na trudnodostępność terenu.

W całości znajduje się na gruntach w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo, w leśnictwie Starzyno, ok. 500 m na północ od wsi Świecino. Powierzchnia rezerwatu wynosi wg aktu prawnego i PUL 50,58. Wyznaczono też otulinę rezerwatu o łącznej powierzchni 111,00 ha, w tym na gruntach Nadleśnictwa 12,94 ha.

Obszar rezerwatu odznacza się bardzo urozmaiconą rzeźbą terenu. Występuje tu 12 głębokich wąwozów, które prowadzą wody okresowo, w trakcie intensywnych opadów. W dolnej części często występują źródlika. Poniżej wąwozów znajduje się równina akumulacyjna o bardzo niewielkim nachyleniu.

Na uwagę zasługuje również, występująca tutaj silna erozja wsteczna, która jest efektem intensywnego wypływu wód ze źródeł. To ciekawe zjawisko geomorfologiczne obserwuje się tu prawie przy każdym większym źródle.

Urozmaiconą rzeźbę terenu podkreślają dodatkowo duże deniwelacje, w niektórych miejscach przekraczające nawet 30 metrów. Najwyżej położoną częścią rezerwatu są południowe skraje, które dochodzą do 66 m n.p.m. Natomiast najniższe miejsce leży na wysokości poniżej 25 m n.p.m. w części północnej.

W związku z mocno urozmaiconą orografią i dużymi wysokościami względnymi obserwuje się tu także duże spadki terenu, nierzadko wynoszące 20 - 30°, a miejscami przekraczające nawet 40°. Tak mocno nachylone zbocza graniczą często z niemal płaskimi terenami źródeł.

Wśród 30 gatunków roślin naczyniowych należących do tzw. gatunków szczególnej troski (tj. prawnie chronionych oraz zagrożonych w różnym stopniu i w różnej skali przestrzennej) stwierdzonych w rezerwacie do najciekawszych i będących pod ochroną ścisłą należą: dzwonek szerokolistny (*Campanula latifolia*), stoplamek (kukułka) Fuchsa (*Dactylorhiza fuchsii*), kukułka plamista (*Dactylorhiza maculata*), wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*), listera jajowata (*Listera ovata*) i gnieźnik leśny (*Neottia nidus-avis*).

Źródła są specyficznym typem siedliska obficie reprezentowanym w rezerwacie, w dużej mierze decydującym o jego wysokich walorach przyrodniczych. Także pod względem biologicznym źródła są najcenniejszym typem siedlisk w rezerwacie. Mszaki bowiem w źródłach porastają głównie wilgotne kamienie, większe głazy oraz mokre kłody i konary. Łącznie naliczono ich w rezerwacie 88 gatunków, w tym 8 objętych ochroną ścisłą i 12 objętych ochroną częściową.

Generalnie roślinność rezerwatu wykazuje wysoki stopień naturalności. Znotowano tu 14 gatunków antropofitów co stanowi około 6,2% całej współczesnej flory naczyniowej rezerwatu.

Spśród antropofitów widoczną rolę przestrzenną odgrywają jedynie tzw. fanerofity, czyli świerk, modrzewie i daglezie. Żaden z omawianych gatunków nie jest obecnie specjalnie ekspansywny na terenie rezerwatu – nie stwierdzono ich licznego odnawiania się.

W początkach XX w. teren rezerwatu pokryty był w większości lasem. Szczególnie trudnodostępna południowa jego część. Północna część rezerwatu nie była wtedy zalesiona – obecnie są tam drzewostany powstałe z odnowienia sztucznego. Gatunkiem panującym jest sosna, olcha i w jednym przypadku – modrzew. Dostrzegamy też, że przez środek rezerwatu w miejscu gdzie dziś istnieje głęboki wąwóz, kiedyś biegła droga.

Dla omawianego rezerwatu były opracowane zadanie ochronne - Zarządzenie Nr 11/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 26 kwietnia 2011 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Źródła Czarnej Wody".

W latach 2011-2013 dla rezerwatu opracowano Projekt Planu Ochrony Rezerwatu Przyrody Źródła Czarnej Wody. Wg opracowanego Projektu Planu Ochrony istniejące i potencjalne zagrożenia dotyczą siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Trzy Młyny PLH 220029, w którego zasięgu znajduje się obszar rezerwatu. Do tych siedlisk należą 9110 (kwaśne buczyny), 9130 (żyźne buczyny), 9160 (grąd subatlantycki),

91E0 (łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe). Głównymi zagrożeniami dla wymienionych przedmiotów ochrony to:

- Antropopresja ogólnie (w tym: niszczenie roślinności zielonej, zaśmiecanie),
- Lokalnie występujące zubożenie runa w niektórych silnie zniekształconych fitocenozach, będące efektem nasadzeń świerka, sosny, modrzewi i daglezi,
- Miejscowe i okresowe zaburzenia w rozwoju drzewostanów, polegające na tworzeniu się zbyt silnie zwartych podszytów z leszczyny. Zauważalne zubożenie runa lub nawet jego brak w fitocenozach buczyn w wyniku zbyt dużego zwarcia drzewostanów.

3.3.8 Rezerwaty przyrody zlokalizowane w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa na gruntach poza zarządem Lasów Państwowych

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo znajdują się jeszcze 4 rezerwaty przyrody, usytuowane na gruntach poza zasięgiem administracji Lasów Państwowych. Ze względu jednak na charakterystykę wartości przyrodniczych Nadleśnictwa jako całości, konieczną jest krótka charakterystyka również tych obszarów chronionych.

3.3.8.1 Rezerwat przyrody Beka

Powstał na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 17 listopada 1988 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. z 1988 r. Nr 32, poz. 292), natomiast aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody Beka (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 2025).

Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ekosystemów części zalewowej niziny nadmorskiej Meandru Kaszubskiego (Pradoliny Redy-Łeby) i przylegającego do niego fragmentu Zatoki Puckiej wraz z ich zasobami przyrodniczymi i procesami kształtującymi ekosystem brzegu w rejonie ujścia rzeki Redy.

Rezerwat posiada ustanowione zadania ochronne na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 9 maja 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Beka.

3.3.8.2 Rezerwat przyrody Dolina Chłapowska

Powstał na mocy Zarządzenia Nr 150/2000 Wojewody Pomorskiego z dnia 4 sierpnia 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody Dolina Chłapowska (Dz. Urz. z 2000 r. Nr 79, poz. 479).

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie krajobrazu nadmorskiej doliny erozyjnej w strefie krawędziowej Kępy Swarzewskiej wraz z charakterystyczną roślinnością.

Dla rezerwatu opracowano zadania ochronne obowiązujące do 08.11.2021 - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 9 listopada 2018 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Dolina Chłapowska.

3.3.8.3 Rezerwat przyrody Przylądek Rozewski

Powstał na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 stycznia 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1959 r. Nr 13, poz. 48), natomiast aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Obwieszczenie Wojewody Pomorskiego z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wykazu rezerwatów przyrody województwa pomorskiego ustanowionych przed dniem 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. z 2001 r. Nr 79, poz. 976).

Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu wybrzeża klifowego porośniętego lasem mieszanym z udziałem buka oraz w celu ochrony stanowiska jarzębu szwedzkiego (*Sorbus intermedia*).

Dla rezerwatu nie opracowano planu ochrony ani nie ustanowiono zadań ochronnych.

3.3.8.4 Rezerwat przyrody Słone Łąki

Powstał na mocy Zarządzenia Nr 173/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 30 listopada 1999 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody Słone Łąki (Dz. Urz. z 1999 r. Nr 131, poz. 1129).

Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody Słone Łąki (Dz. Urz. z 2024 r. poz. 2520).

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ekosystemów strefy brzegowej zatorfionej niziny nadmorskiej wraz z ich zasobami przyrodniczymi, w szczególności łąkami halofilnymi i siedliskami ptaków, a także procesami kształtującymi niskie wybrzeże zalewowe.

Rezerwat posiada ustanowione zadania ochronne na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 10 czerwca 2024 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Słone Łąki obowiązujące do 09.06.2029 r.

3.4 Parki krajobrazowe

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych walorów w warunkach zrównoważonego rozwoju (art. 16 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). W Polsce wyznaczono 126 parków krajobrazowych, które łącznie zajmują powierzchnię 2,6 mln ha (Główny Urząd Statystyczny „Ochrona Środowiska 2023”, Warszawa 2023, str. 121). W województwie pomorskim istnieje 9 parków (w tym dwa parki częściowo poza granicą woj. pomorskiego) o łącznej powierzchni 167 855 ha (Rocznik Statystyczny Województwa Pomorskiego 2023, Gdańsk 2023, str. 20).

Utworzenie parku krajobrazowego następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, której projekt wymaga uzgodnienia z właściwą miejscowo Radą Gminy oraz właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo znajduje się zdecydowana większość obszaru Nadmorskiego Parku Krajobrazowego.

3.4.1 Nadmorski Park Krajobrazowy

Nadmorski Park Krajobrazowy został powołany w 1978 roku jako jeden z pierwszych Parków Krajobrazowych w Polsce. Decyzję o utworzeniu Parku podjęto na podstawie Uchwały Nr IX/49/78 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku z dnia 5 stycznia 1978 r. (Dz.Urz.WRN w Gdańsku z 1978 r. Nr 1, poz. 3). Cele i ograniczenia obowiązujące w Parku zostały określone w uchwale nr 142/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 roku dotyczącej Nadmorskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2011 r. Nr 66, poz. 1457), następnie zmienione poprzez Uchwałę Nr. 444/XLII/17 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2017 r. o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 202).

W zasięgu Nadleśnictwa Wejherowo znajduje się 6012,59 ha, natomiast na gruntach w zarządzie 2033,36 ha.

Dla Nadmorskiego Parku Krajobrazowego wyznaczono otulinę o powierzchni 17540,00 ha, z czego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa 10595,60 ha a na gruntach w zarządzie 1229,45 ha.

Park zajmuje obszar o powierzchni 18 804 ha, z czego 7 452 ha to ląd, a 11 352 ha to wody morskie Zatoki Puckiej. W obrębie Parku znajduje się Zatoka Pucka Wewnętrzna, oddzielona od reszty Zatoki piaszczystym, podłużnym wypłyceniem znanym jako Ryf Mew. Obszar lądowy Parku obejmuje całość Półwyspu Helskiego oraz wąski pas wybrzeża morskiego sięgający od Białogóry do Władysławowa, wraz z obszarem Karwieńskich Błot. Na południe od Władysławowa granica NPK obejmuje przymorskie fragmenty Kępy Swarzewskiej i Puckiej, pradolinowe obniżenia Płutnicy i Redy, aż do miejscowości Mechelinki. W Parku można spotkać wszystkie typy brzegów charakterystyczne dla południowego Bałtyku, takie jak wybrzeża klifowe związane genetycznie z wysoczyznami morenowymi, wybrzeża wydmore ukształtowane przez akumulacyjną działalność fal morskich i przybrzeżnych prądów, oraz niskie wybrzeża zalewowe związane z występowaniem równin torfowych lub równin organogeniczno-mineralnych na Półwyspie Helskim.

Takie zróżnicowanie terenu i występowanie różnorodnych siedlisk sprzyjają obfitości i różnorodności flory w Nadmorskim Parku Krajobrazowym. Park ten jest domem dla rzadkich w skali kraju zespołów roślin halofilnych (słonolubnych), psammofilnych (charakterystycznych dla piasków wydmore) oraz torfowiskowych związanych z wysokim torfowiskiem atlantyckim i zagłębieniami wydmore.

Ponad 40% powierzchni Parku pokrywają lasy, w większości są to zbiorowiska borowe, m.in. charakterystyczny dla wybrzeża bór bażynowy z wyróżniającą to zbiorowisko krzewinką - bażyną czarną *Empetrum nigrum*. Na terenie Parku występują malina moroszka *Rubus chamaemorus* będąca reliktem borealnym oraz woskownica europejska *Myrica gale*, która osiąga tu wschodnią granicę swojego zasięgu. Zróżnicowanie ekosystemów na obszarze NPK stwarza dogodne warunki życia wielu gatunkom zwierząt. Szczególnie bogata jest awifauna Parku. Półwysep Helski jest miejscem intensywnych przelotów ptaków podczas jesiennej i wiosennej migracji (południowo -bałtycki szlak wędrówek ptaków). Płytkie wody Zatoki Puckiej umożliwiają masowe zimowanie licznym gatunkom ptaków głównie kaczek. Na terenie NPK

znajdują się również miejsca lęgowe bardzo rzadkich ptaków Polski – łączaka *Tringa glareola*, biegusa zmiennego *Calidris alpina* czy też ostrzygojada *Haematopus ostralegus*.

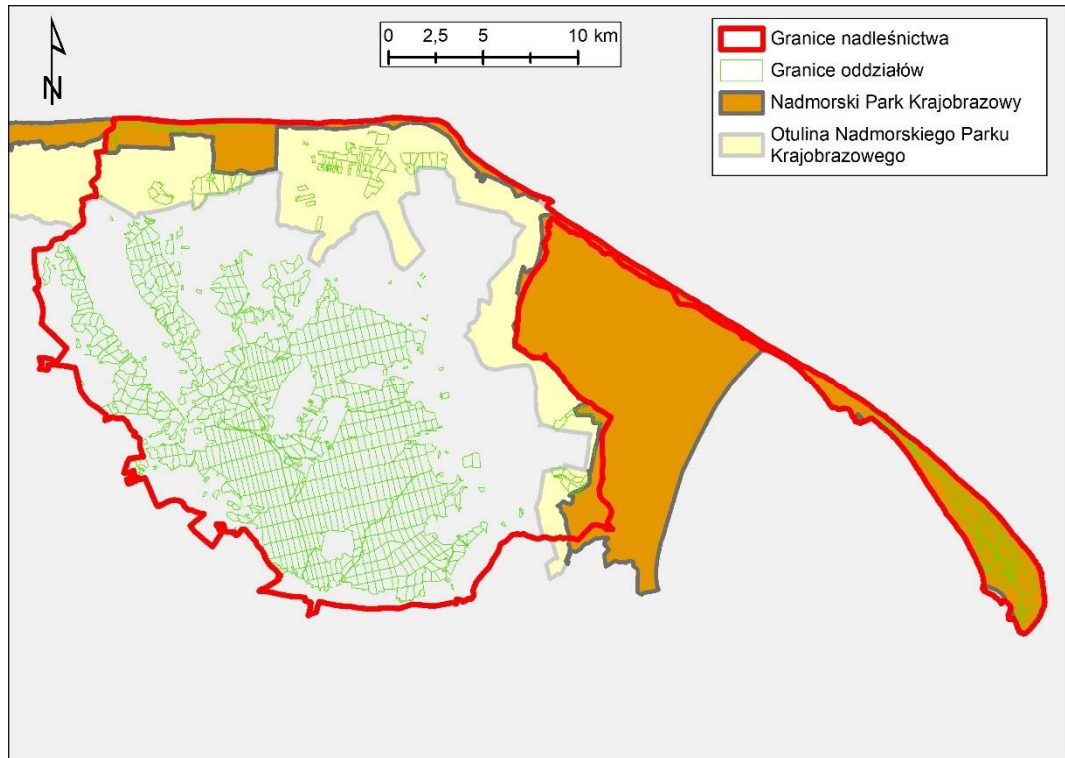
Fot. 10 Widok na piaszczystą plażę w Nadmorskim Parku Krajobrazowym (fot. M. Kaplarny)

Szczególnymi celami ochrony Parku są: zachowanie naturalnego charakteru brzegów morskich i ujściowych odcinków rzek oraz specyfiki form mierzejowych, zachowanie charakterystycznego układu strefowego i ciągłości przestrzennej ekosystemów nadmorskich, ochrona wartości florystycznych i fitocenotycznych, ochrona miejsc rozrodu, żerowania i odpoczynku poszczególnych grup zwierząt, zachowanie historycznie zróżnicowanych typów przestrzennych wsi rybackich i rolniczych, zachowanie wartości kultury niematerialnej, ochrona charakterystycznych krajobrazów wybrzeży otwartego morza oraz wybrzeży nad zatokowych.

Ograniczenia obowiązujące w Parku zostały określone w Uchwale nr 142/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 roku dotyczącej Nadmorskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2011 r. Nr 66, poz. 1457), następnie zmienione poprzez Uchwałę Nr. 444/XLII/17 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2017 r. o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 202).

Nadmorski PK posiada plan ochrony powołany mocą „UCHWAŁY NR 789/LXIII/24 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Nadmorskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Pom. 2024r. poz.1908)”.

Ryc. 12 Położenie NPK oraz jego otuliny na terenie Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo)

3.5 Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych (art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Obszary chronionego krajobrazu są mało restrykcyjną formą ochrony przyrody, nastawioną głównie na działalność rekreacyjną. Obszary te obejmując cenne z przyrodniczego punktu widzenia tereny, pełnią rolę ekologicznego łącznika pomiędzy wszystkimi formami ochrony przyrody, układając się w rezultacie w system obszarów chronionych.

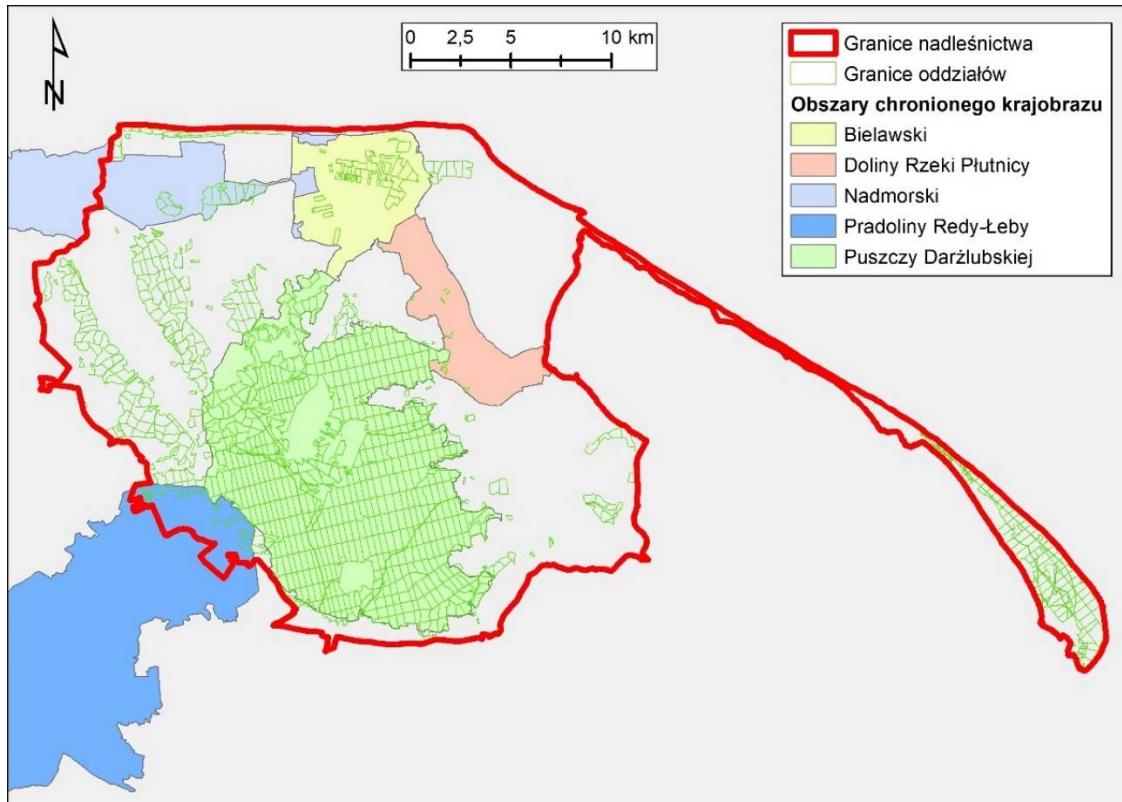
Działalność gospodarcza podlega tylko niewielkim ograniczeniom. Obowiązują między innymi zakaz wznoszenia obiektów szkodliwych dla środowiska i niszczenia środowiska naturalnego. Ograniczenia gospodarowania na tych obszarach dotyczą głównie tych form, które są zagrożeniem dla stałości przyrody.

Reasumując należy podkreślić, że obowiązujące w nich ograniczenia i zalecenia nie mają większego wpływu na działalność gospodarczą Nadleśnictwa. Zwłaszcza, że na części obszarów chronionego krajobrazu przyznano lasom inne funkcje ochronne (np. glebochronne, wodochronne, sieć Natura 2000).

Według stanu na koniec 2022 r. na terenie Polski było 388 OChK o łącznej powierzchni 7 026,10 tys. ha (Główny Urząd Statystyczny „Ochrona Środowiska 2023”, Warszawa 2023, str. 122). Utworzenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały Sejmiku Województwa.

W zasięgu administracyjnym i terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo znajduje się 5 Obszarów Chronionego Krajobrazu: Bielawski, Doliny Rzeki Płutnicy, Nadmorski, Pradoliny Redy-Łęby, Puszczy Darżlubskiej.

Rozmieszczenie OChK w zasięgu Nadleśnictwa Wejherowo przedstawia rycina poniżej.

Ryc. 13 Obszary Chronionego Krajobrazu w granicach Nadleśnictwa Wejherowo

3.5.1 OChK Nadmorski

Został utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń (Dz. Urz. z 1994 r. Nr 27, poz. 139).

Obszar ten leży na południe od Nadmorskiego Parku Krajobrazowego. W dużej mierze pokrywa się z otuliną tego parku krajobrazowego. Na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo wszystkie wyłączenia leśne, które leżą w jego zasięgu (część leśnictwa Starzyno i Lisewo) jednocześnie znajdują się także w otulinie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego.

Obszar ten obejmuje brzeg morski, zalesiony i bezleśny pas wydm ciągnących się wzdłuż wybrzeża, a we wschodniej części Równinę Błot Przymorskich i północne fragmenty sąsiadującej z nią Wysoczyzny Żarnowieckiej. Podstawowym walorem jest tu zachowany naturalny układ stref krajobrazowych.

Wśród ważniejszych zagrożeń wymienia się intensywną i nieorganizowaną rozbudowę infrastruktury turystycznej, nadmierną presję ruchu turystycznego i zaburzenie stosunków wodnych na terenie Bielawskich Błot (melioracje odwadniające).

Powierzchnia całkowita OChK Nadmorskiego zgodnie z Uchwałą nr 259/XXIV/16 sejmiku województwa pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2942) wynosiła 14940,00 ha, lecz z części jego terenu na mocy Uchwały nr 424/XXXV/21 sejmiku województwa pomorskiego z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie Bielawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu został utworzony Bielawski OChK. Dlatego z powierzchni geometrycznej przyjęto, że OChK Nadmorski ma powierzchnie 11049,90 ha. Na dzień opracowania nie opublikowano uchwały zmieniającej jego powierzchnie.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo znajduje się 2510,67 ha z czego 377,52 ha na gruntach w zarządzie.

3.5.2 OChK Puszczy Darżlubskiej

Został utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń (Dz. Urz. z 1994 r. Nr 27, poz. 139).

Obszar zajmuje duży kompleks leśny na północ od Wejherowa w południowo-centralnej części Nadleśnictwa. Prawie w całości nakłada się na inną formę ochrony przyrody – ptasi obszar Natura 2000 Puszcza Darżlubska.

Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Darżlubskiej położony jest na morenowym terenie Kępy Puckiej i na Sandrze Piaśnickim, w północnej części województwa pomorskiego na terenie miast: Redy i Wejherowa oraz gmin: Wejherowo, Puck i Krokowa. Głównym walorem tego obszaru jest występowanie zwartego kompleksu leśnego o dużej zgodności drzewostanów z siedliskiem. Obejmuje on tereny chronione ze względu na wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe rozległego i zwartego ekosystemu leśnego, w tym fragmentów starodrzewów buczyny pomorskiej z obszarami źródłiskowymi rzek Czarna Woda i Piaśnica oraz walory historyczno-kulturowe.

W efekcie wieloletniego gospodarowania i rozwoju zjawisk urbanizacji i suburbanizacji obszar ten uległ jednak częściowym przekształceniom, w wyniku których doszło do dewaloryzacji i degradacji części pierwotnych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych. Jednocześnie obszar ten, w stosunku do terenów sąsiednich, cechuje się wciąż wysokim stopniem zachowania naturalności krajobrazu.

Powierzchnia całkowita OChK Puszczy Darżlubskiej wynosi 16466,36 ha.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo znajduje się cała powierzchnia obszaru oraz większość na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa – 12994,72 ha.

Fot. 11 Ciek wodny w buczynie w OChK Puszczy Darżlubskiej (fot. M. Kaplarny)

3.5.3 OChK Pradoliny Redy - Łęby

Został utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń (Dz. Urz. z 1994 r. Nr 27, poz. 139).

Cechuje się nagromadzeniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Obejmuje dno pradoliny rzecznej, stanowiące największą tego typu jednostkę w województwie, oraz zbocza krawędzi Wysoczyzny Żarnowieckiej i Pojezierza Kaszubskiego. Odwadniają ją dwie rzeki – Łęba oraz Reda. Charakteryzuje go bardzo silnie urozmaicona rzeźba terenu, obecność dużych i stosunkowo dobrze zachowanych kompleksów leśnych i bardzo cennych geobotanicznie zbiorowisk łąkowych oraz szuwarowych w rejonie wytopiskowego jeziora Orle. Walory tego obszaru są rangą zbliżone do wartości Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.

Powierzchnia całkowita OChK Pradoliny Łęby – Redy wynosi 19516,00 ha, z czego 1402,64 ha znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo, a 286,03 ha na gruntach w zarządzie.

3.5.4 OChK Bielawski

Bielawski OChK został utworzony na podstawie UCHWAŁY NR 424/XXXV/21 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie Bielawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2021 r. poz. 3095). Teren tego obszaru na podstawie powyższej uchwały został wyodrębniony z większego Nadmorskiego OChK.

Bielawski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający go krajobraz charakteryzujący się unikatowymi walorami przyrodniczymi oraz znaczącą rolą w układzie ponadregionalnym poprzez pełnienie funkcji korytarza ekologicznego, a także możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem. Celem ochrony jest zachowanie w stanie niezmienionym naturalnych ekosystemów hydrogenicznym, w tym torfowiska bałtyckiego wraz z kopułą torfowiska w zagłębieniu bezodpływowym.

Całość obszaru (3270,45 ha) znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo z czego 506,99 ha na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.

Na Obszarze wprowadzono dwie strefy funkcjonalne: A - zwaną rdzeniową (obszar OChK o wysokich walorach krajobrazowo-przyrodniczych) i B - zwaną rozwojową (o ograniczonej liczbie zakazów).

W bezpośrednim otoczeniu Bielawskiego OChK znajdują się również drobne fragmenty Nadmorskiego OChK. Błąd ten wynika najprawdopodobniej z faktu zmiany technologii wyznaczania granic OChKów w przepisach powołujących. Granice Bielawskiego OChK, który powstał w 2012 r. z wydzielenia fragmentu Nadmorskiego OChK, są opisane współrzędnymi w Załączniku nr 2 do Uchwały nr 424/XXXV/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie Bielawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. 2021.3095). Jednocześnie granice nowopowstałego OChK nie były identyczne ze starymi granicami i w ten sposób powstały drobne, kilkuhektarowe, eksklawy Nadmorskiego OChK. Zaznaczyć należy iż w dokumencie obowiązującym dla Nadmorskiego OChK (Dz. Urz. Woj. 2016.2942) Gmina Puck, na terenie której znajdują się wyłącznie kilkuhektarowe eksklawy Nadmorskiego OChK, jest wymieniona jako obszar Nadmorskiego OChK, zatem należy uznać powyższy stan za obowiązujący. Ta nieścisłość wymaga korekty dokumentów przez uchwałodawcę.

3.5.5 OChK Doliny Rzeki Płutnicy

Obszar Doliny Rzeki Płutnicy został utworzony na mocy UCHWAŁY NR 425/XXXV/21 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Płutnicy (Dz. Urz. z 2021 r. poz. 3096).

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Płutnicy obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się naturalny krajobraz pradoliny, charakteryzujące się unikatowymi walorami przyrodniczymi i fizjonomicznymi, wartościowe ze względu na ekosystemy hydrogeniczne tworzące tzw. Puckie Błota, walory krajobrazowe i możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz pełnioną funkcję korytarza ekologicznego rangi subregionalnej. Celem ochrony jest zachowanie w stanie niezmienionym naturalnych ekosystemów hydrogenicznym dna doliny rzeki Płutnicy oraz zachowanie ciągłości przestrzennej i ekologicznej korytarza ekologicznego.

Powierzchnia obszaru wynosi 2567,91 ha i w całości znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa z czego 64,19 ha pod jego zarządem.

We wszystkich wymienionych powyżej OChK obowiązują zakazy zawarte w Ustawie o Ochronie Przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. (Tekst jednolity: Dz.U. 2023 poz. 1336) (Art. 24). Zakazy te dotyczą:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- 9) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

3.6 Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Zapisy ustawy o ochronie przyrody mają zastosowanie do pomników przyrody oraz do stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego. Pomnik przyrody podlega ochronie nawet w momencie zamarcia. Jedynie Rada Gminy może znieść tę formę ochrony przyrody w drodze uchwały (Art. 44 ust 3 Ustawy o ochronie przyrody). Nawet żywy, istniejący pomnik przyrody w uzasadnionych przypadkach Rada Gminy w drodze uchwały może zlikwidować (Art. 44 ust 3 Ustawy o ochronie przyrody).

Do weryfikacji ilościowej pomników przyrody znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo uwzględniono stany ilościowe pomników według powołań prawnych, wymienionych w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody - GDOŚ (<http://crfop.gdos.gov.pl/>), dane taksacyjne oraz zestawienie weryfikacyjne przygotowane przez Nadleśnictwo Wejherowo.

Obiekty zlokalizowane bezpośrednio na terenach pod zarządem Lasów Państwowych zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 12 Wykaz pomników na terenie Nadleśnictwa Wejherowo

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyńska, Smólski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	1005	Darżlubie	143 a	Puck	0009	280	pnącze	bluszcz pospolity	-	25	20	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	uschnięty bluszcz na sośnie ok. 100 lat	-
2	959	Domatowo	126 j	Puck	0004	126	drzewo	jarząb brekinia	130	260	15	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995	rozłamany, zgnilizna pnia	4
3	1006	Domatowo	131 a	Puck	0004	275	drzewo	buk zwyczajny	150	310	35	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		2
4	1013	Domatowo	194 a	Puck	0007	853	pnącze	bluszcz pospolity		24	19	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		-
5	992	Domatowo	56 d	Krokowa	0014	56/15	drzewo	buk zwyczajny	190	445	30	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	zgnilizna pnia	4

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniak, Smólski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
												w województwie gdańskim			
6	993	Domatowo	56 f	Krokowa	0014	56/15	drzewo	buk zwyczajny	150	330	28	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	zgnilizna pnia	4
7	77	Domatowo	57 b	Krokowa	0014	166	głąz	-	-	260		Orzeczenie nr 77 Prezydium WRN w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 1 poz. 4 z dn. 31.01.1955	"Boża Stopka"	-
8	78	Domatowo	77 d	Puck	0020	405	głąz	-	-	1250		Orzeczenie nr 78 Prezydium WRN w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 1 poz. 4 z dn. 31.01.1955	"Diabelski Kamień"	-
9	470	Mechowo	115 s	Puck	0009	115	drzewo	cyprysik Lawsona	160	301	19	Orzeczenie nr 470 Wojewody Gdańskiego w sprawie uznania za pomnik przyrody	-	Ogród leśniczówki	2
10	1007	Mechowo	121 a	Puck	0007	834	drzewo	buk zwyczajny	210	370	23	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	zgnilizna pnia	4
11	1008	Mechowo	62 a	Puck	0020	62	grupa pnączy	bluszcz pospolity		26	18	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		-

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniak, Smółski 1973)	
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)					
													niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim			
12	955	Starzyno	21 c	Krokowa	0018	260	drzewo	buk zwyczajny	180	605	34	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995	ułamany 1 konar - leży na ziemi, z dołu pień zmruszał, stan zdrowotny zły	5	
13	996	Starzyno	25 j	Krokowa	0014	85	drzewo	sosna zwyczajna	220	325	27	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		2	
14	999	Starzyno	29 d	Krokowa	0014	29/3	grupa pnączy	bluszcz pospolity		24 + 20	17	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	2 szt. na olszy ok. 100 l; poprzednio omyłkowo zlokalizowany w oddz. 28 a	-	
15	944	Starzyno	29 g	Krokowa	0014	29/3	drzewo	buk zwyczajny	220	290	26	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995		2	
16	945	Starzyno	29 g	Krokowa	0014	29/3	drzewo	buk zwyczajny	220	330	20	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w	Dz. Urz. WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995	ułamany wierzchołek, zgnilizna pnia	4	

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniak, Smółski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
												województwie gdańskim			
17	946	Starzyno	29 g	Krokowa	0014	29/3	drzewo	buk zwyczajny	220	445	26	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995	3 konary, zdrowotność dobra	2
18	947	Starzyno	30 f	Krokowa	0014	89	drzewo	buk zwyczajny	220	508	28	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995	5 konarów, z czego 1 utamany i wisi; zgnilizna pnia	4
19	948	Starzyno	30 f	Krokowa	0014	89	drzewo	buk zwyczajny	220	423	25	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995	2 konary, zdrowotność dobra	2
20	995	Starzyno	30 h	Krokowa	0014	89	drzewo	dąb szypułkowy	220	385	28	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		2
21	994	Starzyno	31 k	Krokowa	0014	90	drzewo	czereśnia ptasia	95	165	20	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	drzewo pochylone i oparte na sąsiednim buku ok. 110 lat, dzięki temu nie przewróciło się;	5

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniak, Smółski 1973)	
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)					
															naderwany system korzeniowy	
22	998	Starzyno	32 a	Krokowa	0014	91	drzewo	lipa drobnolistna	130	540	18	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i gałęzi w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	3 szt. zrosnięte; rozległa zgnilizna na ok. 2 m wysokości - miejsce po utamamym konarze	4	
23	1000	Starzyno	34 i	Krokowa	0019	163	pnącze	bluszcz pospolity		30 + 30	18	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i gałęzi w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	2 szt. zrosnięte	-	
24	997	Starzyno	54 g	Krokowa	0014	96	drzewo	sosna zwyczajna	180	370	19	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i gałęzi w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	poprzednio źle zlokalizowany w oddz. 54a; 3 zrosnięte pnie, drzewo martwe, zaatakowane przez grzyby saprofityczne - m. in. opieńkę	5	
25	950	Starzyno	55 a	Krokowa	0014	97	drzewo	sosna zwyczajna	145	200	29	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995	forma z dachówkowato odstającą korą, tworzącą kryzy	2	
26	980	Sobieńczyce	180 a	Gniewino	0009	316	drzewo	jesion wyniosły	140			Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z	Dz. Urz. WG Nr 50	przewrócony 16 lat temu przez	5	

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniak, Smółski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
												dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	poz. 134 z dn. 18.12.1996	wichurę, leży na ziemi - martwy	
27	938	Sobieńczyce	180 b	Gniewino	0009	316	drzewo	sosna zwyczajna	180	335	27	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995		4
28	71	Lisewo	9 r	Krokowa	0003	9	głąz	-	-	1950	3,5 (wysokość nadziemna)	Orzeczenie nr 71 Prezydium WRN w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 1 poz. 4 z dn. 31.01.1955	"Pogański Kamień"	-
29	97	Rybno	208 g	Gniewino	0009	259	głąz	-	-	950	2,0 (wysokość nadziemna)	Orzeczenie nr 97 Prezydium WRN w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 1 poz. 4 z dn. 31.01.1955		-
30	981	Rybno	214 a	Gniewino	0009	224	drzewo	dagleźnia zielona	180	390	46	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		2
31	982	Rybno	217 b	Gniewino	0009		pnącze	bluszcz pospolity		25	17	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		-

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniak, Smółski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
												niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim			
32	1032	Kępino	102 o	Wejherowo	0006	102/2	grupa drzew	buk zwyczajny	180	310	27	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		3
33	1033	Kępino	173 a	Wejherowo	0002	173/1	pnącze	bluszcz pospolity		30	19	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	przewrócony razem z sosną na której rośnie	-
34	1034	Kępino	173 b	Wejherowo	0001	173/2	pnącze	bluszcz pospolity		25	19	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	bluszcz uschnięty	-
35	1030	Kępino	190 a	Wejherowo	0001	190/26	drzewo	buk zwyczajny	220	430	27	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		4
36	960	Kępino	32 c	Puck	0007	32	drzewo	dąb bezszypułkowy	270	383	28	Rozporządzenie nr 5/95 Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w	Dz. Urz. WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995	tablica informacyjna,	3

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniak, Smółski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
												województwie gdańskim			
37	1009	Kępino	64 f	Puck	0007	64	pnącze	bluszcz pospolity		36	19	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	przy ścieżce dydaktycznej	-
38	1010	Kępino	64 f	Puck	0007	64	grupa pnączy	bluszcz pospolity		27	19	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	przy ścieżce dydaktycznej	-
39	1011	Kępino	64 f	Puck	0007	64	grupa pnączy	bluszcz pospolity		27	19	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	przy ścieżce dydaktycznej	-
40	1020	Nanice	188 a	Reda	0004	188	drzewo	świerk pospolity	145	339	35	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	drzewo złamane, leży na ziemi w 3 częściach - silnie rozłożone	5
41	100	Nanice	195 b	Reda	0004	195	drzewo	buk zwyczajny	260	480	33	Orzeczenie nr 100 Prezydium WRN w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 1 poz. 4 z dn. 31.01.1955	Ubytki po gałęziach	3
42	961	Nanice	199 f	Reda	0004	199	drzewo	dagleżja	150	330	41	Rozporządzenie nr 5/95	Dz. Urz.		3

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniak, Smółski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
								zielona				Wojewody Gdańskiego z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w województwie gdańskim	WG Nr 33 poz. 144 z dn. 29.12.1995		
43	202	Nanice	217 b	Reda	0004	217	drzewo	buk zwyczajny	200	420	29	Wydz.RiL Prez.WRN w Gdańsku z 1968-07-01	Orzeczenie Nr 202		3
44	1022	Nanice	217 b	Reda	0004	217	drzewo	buk zwyczajny	200	450	30	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		3
45	201	Nanice	219 h	Reda	0004	219	grupa drzew	dąb szypułkowy dąb szypułkowy dąb szypułkowy	220 220 -	322 283 -	22 22 -	Orzeczenie nr 201 Prezydium WRN Wydz.RiL w Gdańsku o uznaniu za pomnik przyrody	Dz. Urz. WRN w Gdańsku Nr 12 poz. 61 z dn. 08.08.1968	jeden dąb uschnięty	4 5
46	103	Nanice	220 b	Reda	0004	220/10	głąz	-	-	1150	3,7 (wysokość nadziemna)	Uchwała nr LI/505/2022 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie pomników przyrody, znajdujących się na terenie Gminy Miasto Reda	Dz. Urz. z 2022 r. poz. 3460		-
47	773	Nanice	220 b	Reda	0004	220/10	drzewo	dąb szypułkowy	210	400	28	Rozporządzenie nr 3/91 Wojewody Gdańskiego z dnia 25 lutego 1991 r w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 7 poz. 54 z dn. 14.03.1991	posusz gałęzi, zgrubienie pnia na wys. pierśnicy	3

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniak, Smółski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
48	1035	Orle	140 c	Wejherowo	0002	140	pnące	bluszcz pospolity		0,27	16	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	bluszcz na sośnie	-
49	1019	Sławutówko	125 f	Reda	0004	125/2	pnące	bluszcz pospolity	-	0,38	19	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996	na dębie ok. 170 lat	-
50	554	Sławutówko	85 j	Puck	0018	332	głąz	-	-	580	0,8 (nad ziemią)	Zarządzenie Wojewody Gdańskiego 23/87	1987.10.06	głąz "Perkun", ślady wiercenia - 4 otwory ok. 10 cm głębokości i 7-8 cm średnicy	-
51	1014	Sławutówko	91 i	Reda	0004	91/1	drzewo	modrzew europejski	175	350	36	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		3
52	1015	Sławutówko	91 i	Reda	0004	91/1	drzewo	modrzew europejski	175	320	36	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		3
53	1016	Sławutówko	91 i	Reda	0004	91/1	drzewo	modrzew europejski	175	380	38	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z	Dz. Urz. WG Nr 50		3

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Lp.	Nr rej. wojew.	Lokalizacja					Opis obiektu					Akt prawny	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Uwagi	Ocena zdrowotności (Pacyniak, Smółski 1973)
		Leśnictwo	Oddz. Poddz.	Gmina	Obr. ew.	Nr. działki	Rodzaj	Gatunek	Wiek	Obwód (cm)	Wysokość (m)				
												dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	poz. 134 z dn. 18.12.1996		
54	1017	Sławutówko	91 i	Reda	0004	91/1	drzewo	modrzew europejski	175	326	36	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		3
55	1018	Sławutówko	92 d	Reda	0004	92/1	drzewo	modrzew europejski	170	370	38	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		3
56	1031	Sławutówko	93 d	Wejherowo	0004	93	grupa drzew	modrzew europejski	180	240	34	Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Gdańskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew i głązów w województwie gdańskim	Dz. Urz. WG Nr 50 poz. 134 z dn. 18.12.1996		3

Fot. 12. Pomnik przyrody – głaz narzutowy „Pogański Kamień” – leśnictwo Lisewo (fot. M. Kaplarny).

Łącznie w Nadleśnictwie Wejherowo znajduje się 56 pomników przyrody. Pojedynczych drzew są 34 szt., grupy 3 drzew - 2 szt., grupy 7 drzew - 1 szt. (grupowe pomniki przyrody), pnączy – 9 szt. , grup pnączy – 4 szt. oraz 6 głazów narzutowych. Łącznie jest to 65 drzew. Przeważają wśród nich buki zwyczajne, których jest 17 szt. oraz modrzewie europejskie - 12 szt. Wymienione pomniki przyrody zgodnie z art. 45. ustawy o ochronie przyrody podlegają pewnym ograniczeniom.

Zakazy związane z pomnikami przyrody, stanowiskami dokumentacyjnymi, użytkami ekologicznymi i zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi zabraniają:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;

8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11. umieszczania tablic reklamowych.

3.7 Stanowiska dokumentacyjne

Zgodnie z Art. 41. 1. Ustawy o ochronie przyrody stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2022r. w Polsce było 182 stanowisk dokumentacyjnych o łącznej powierzchni 929,0 ha (Główny Urząd Statystyczny „Ochrona Środowiska 2023”, Warszawa 2023, str. 126).

Na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo jest zlokalizowane jedno stanowisko dokumentacyjne o nazwie „Szary Dwór” w północno-zachodniej części oddz. 6d w leśnictwie Lisewo. Jest to nieczynna żwirownia o pow. 0,5 ha z profilem kopalnej gleby bielkowej. Zostało utworzone na mocy Zarządzenia Woj. Pomorskiego Nr 162/99 z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów w woj. pomorskim za stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej (Dz. Urz. Woj. Pom. z 1999 Nr 121 poz. 1072).

Celem ochrony jest zachowanie wyrobiska odślaniającego osady kemowe wraz z występującą na nich kopalną bielicą, przykrytą piaskami eolicznymi.

Ze względu na stopniową utratę walorów ekspozycyjno-edukacyjnych stanowisko to zostało zgłoszone w Urzędzie Gminy Krokowa do likwidacji.

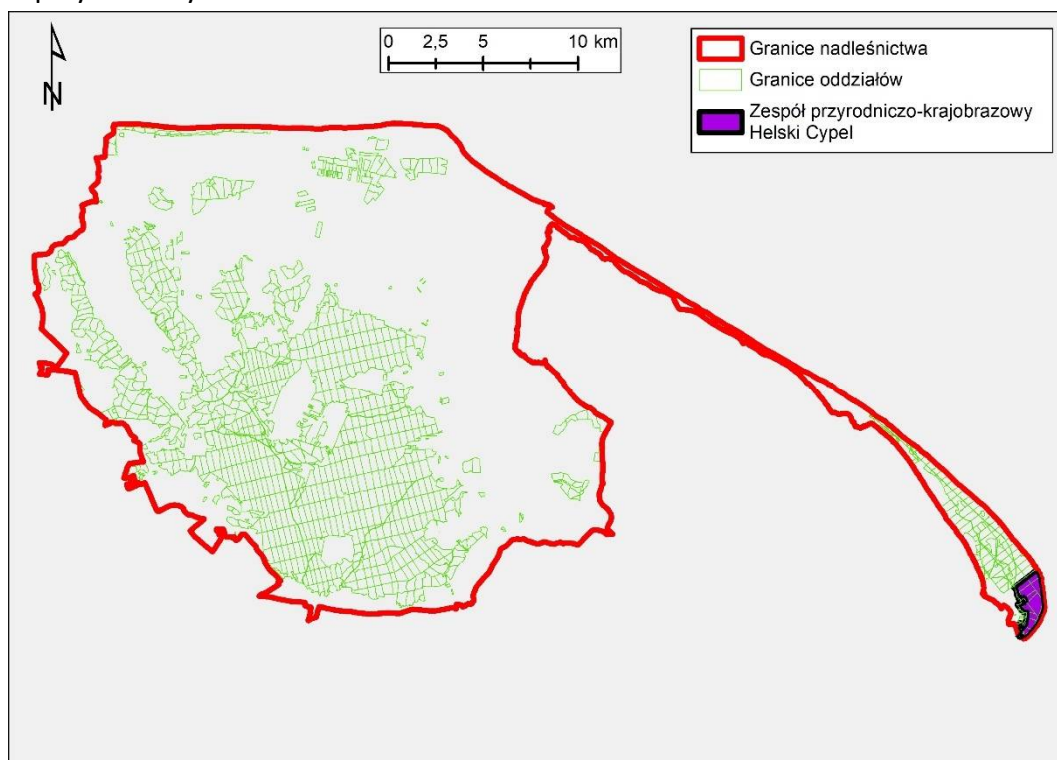
3.8 Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości przyrodniczych, kulturowych i estetycznych. Ustanowienie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Polsce na koniec 2022r. było 324 zespołów przyrodniczo – krajobrazowych o łącznej powierzchni 117,1 tys. ha (Główny Urząd Statystyczny „Ochrona Środowiska 2023”, Warszawa 2023, str. 127).

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się zespół przyrodniczo-krajobrazowy **Helski Cypel** utworzony Uchwałą Nr XXVI/155/08 Rady Miasta Helu z dnia 29 października 2008 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Helski Cypel” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2008 r. Nr 136, poz. 3453). Zgodnie z uchwałą powierzchnia Zespołu wynosi 292,8505 ha. Na gruntach Nadleśnictwa zajmuje on 279,76 ha.

Celem utworzenia **ZP-K Helski Cypel** jest ochrona cennych fragmentów tradycyjnego krajobrazu nadmorskiego z zachowanymi zespołami architektury militarnej oraz wysokich walorów przyrodniczych.

Ryc. 14 Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Helski Cypel”

Na terenie opisywanego zespołu przyrodniczo - krajobrazowego wprowadzono następujące zakazy :

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych;

- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- umieszczania tablic reklamowych.

3.9 Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania (art. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Według danych za rok 2022 na terenie Polski znajduje się 8329 użytki ekologiczne, których łączna powierzchnia wynosi 56,1 tys. ha (Główny Urząd Statystyczny „Ochrona Środowiska 2023”, Warszawa 2023, str. 127).

Na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo ustanowiono 18 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 117,69 ha. Wykaz oraz dodatkowe informacje przedstawia tabela poniżej.

Tabela 13 Użytki ekologiczne występujące na terenie Nadleśnictwa Wejherowo

Lp.	Nazwa obiektu	Przedmiot ochrony	Pow. [ha]	Leśnictwo	Oddz. pododdz.	Rok utworzenia, Podstawa prawna	Nr w rejestrze Wojewody	Uwagi
1	Helskie Wydmy	wydmy białe i szare wraz z typowymi zespołami roślinnymi	67,08	Jastarnia	252 a, 253 a,d 254 a, 255 a, 256 a, 257 a	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	209	
2	Jezioro Witalicz (Rogoźnica)	płytkie jezioro eutroficzne z szuwarem turzycowym, skrzypowym i ponikłowym	8,51	Domatowo	60 c, f, g	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	210	Miejsce to było w bezpośrednim sąsiedztwie pola bitwy pod Świecinem w roku 1462

Lp.	Nazwa obiektu	Przedmiot ochrony	Pow. [ha]	Leśnictwo	Oddz. pododdz.	Rok utworzenia, Podstawa prawna	Nr w rejestrze Wojewody	Uwagi
3	Świecińska Topiel	kompleks szuwarów turzycowych i stadiów rozwojowych olsów	1,25	Domatowo	83 d	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	211	
4	Łuczywne Błoto	torfowisko przejściowe, mszar torfowiskowy z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin	3,62	Mechowo	76 c	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	212	
5	Księża Łąka	kompleks wilgotnych łąk i torfowisk przejściowych	3,80	Piaśnica	96 c	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	213	
6	Porąbski Moczar	torfowisko przejściowe	1,19	Lisewo	47 g	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	214	
7	Lisewskie Łąki	wilgotne łąki i szuwały turzycowe	2,46	Starzyno	24 h	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	215	
8	Głuszewskie Moczary	torfowiska przejściowe oraz stanowiska rzadkich i chronionych roślin	3,22	Starzyno	53 d, h	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	216	
9	Mechowska Łąka	wilgotna łąka ostrożeńiowo - rdestowa i ziołorośla	3,85	Darżlubie	145 f	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	217	

Lp.	Nazwa obiektu	Przedmiot ochrony	Pow. [ha]	Leśnictwo	Oddz. pododdz.	Rok utworzenia, Podstawa prawna	Nr w rejestrze Wojewody	Uwagi
10	Darżlubskie Źródlika	zbiorowiska źródłiskowe, szuwały turzycowe i wilgotne łąki	1,20	Darżlubie	156 f	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	218	
11	Muzowa Łąka	wilgotne i mokre łąki z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin	0,67	Kępino	31 d	Zarządzenie Nr 163/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 16 listopada 1999 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 121 poz. 1073 z 17.11.1999r.)	219	
12	Nanicka Łąka	łąka ziołoroślowa	4,60	Kępino/Nanice	166 k, 189 j	Zarządzenie Nr 183/2000 Wojewody Pomorskiego z dnia 28 listopada 2000 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 115 poz. 738 z dnia 16.12.2000r.)	241	
13	Nanicki Szuwar	łąka ziołoroślowa	1,41	Kępino	168 l	Zarządzenie Nr 183/2000 Wojewody Pomorskiego z dnia 28 listopada 2000 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 115 poz. 738 z dnia 16.12.2000r.)	242	
14	Piaśnickie Oparzelisko	śródleśne oczko wodne, łąka ziołoroślowa	1,09	Domatowo	166 w, 200 c, i	Zarządzenie Nr 183/2000 Wojewody Pomorskiego z dnia 28 listopada 2000 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 115 poz. 738 z dnia 16.12.2000r.)	243	W ewidencji gruntów oznaczony jest jako "Ls", w opisie taksacyjnym opisany jako grunt przeznaczony do naturalnej sukcesji. Cały użytek wymaga aktualizacji aktu prawnego.
15	Kępiński Moczar	torfowisko przejściowe	2,16	Kępino	103 c	Zarządzenie Nr 183/2000 Wojewody Pomorskiego z dnia 28 listopada 2000 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 115 poz. 738 z dnia 16.12.2000r.)	244	

Lp.	Nazwa obiektu	Przedmiot ochrony	Pow. [ha]	Leśnictwo	Oddz. pododdz.	Rok utworzenia, Podstawa prawna	Nr w rejestrze Wojewody	Uwagi
16	Pryśniewska łąka	torfowisko przejściowe i łąka nawapienna	3,67	Orle	47 n, o, s	Zarządzenie Nr 183/2000 Wojewody Pomorskiego z dnia 28 listopada 2000 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 115 poz. 738 z dnia 16.12.2000r.)	245	Różnica powierzchni w stosunku do aktu prawnego wynika z powierzchni ewidencyjnej użytku PS w granicach którego znajduje się użytek ekologiczny. Wymaga aktualizacji aktu prawnego.
17	Migowa łąka	śródleśna łąka	7,06	Orle	160 d	Zarządzenie Nr 183/2000 Wojewody Pomorskiego z dnia 28 listopada 2000 r. w sprawie uznania niektórych obszarów za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 115 poz. 738 z dnia 16.12.2000r.)	246	
18	Migowe Wzgórze	rzadkie kalcyfilne gatunki roślin	0,75	Orle	158 p	Uchwała Nr XVI/190/2012 Rady Gminy Wejherowo z dnia 21 marca 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Migowe Wzgórze” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego poz. 1284 z dnia 04.04.2012 r.)	359	
łącznie			117,59					

Fot. 13 Użytek ekologiczny „Migowa Łąka” (POP 2015)

3.10 Chronione i zagrożone gatunki roślin, zwierząt i grzybów

Na podstawie prac inwentaryzacyjnych oraz planów ochrony rezerwatów, parków krajobrazowych, standardowych formularzy danych obszarów Natura 2000, danych z Nadleśnictwa i z powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej, opracowań i publikacji naukowych została sporządzona lista gatunków chronionych i zagrożonych występujących na terenie Nadleśnictwa Wejherowo.

Obowiązującymi aktami prawnymi w sprawie ochrony gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt są: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów oraz Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2020 poz. 26). W stosunku do poprzednio obowiązujących rozporządzeń zaszły dość duże zmiany w kategoriach ochrony wielu gatunków. Zostały one uwzględnione w zestawieniach.

Łącznie na terenie Nadleśnictwa Wejherowo występuje 478 gatunków objętych ochroną gatunkową.

Tabela 14 Zestawienie liczbowe chronionej fauny, flory oraz grzybów w Nadleśnictwie Wejherowo.

Grupa systematyczna	Sumaryczna liczba gatunków			Gatunki Natura 2000* z wyłączeniem gatunków z zał. II DS i zał. I DP	Gatunki Natura 2000* z II zał. Dyrektywy Siedliskowej / I zał. Dyrektywy Ptasiej
	Objętych ochroną ścisłą	Objętych ochroną częściową	Razem		
Mszaki	0	51	51	0	0
Paprotniki	3	1	4	0	0
Nasienne	24	20	44	0	1
Widłaki	0	3	3	2	0
Grzyby i grzyby zlichenizowane	5	38	43	0	0
Owady	5	24	29	2	4
Minogi	0	2	2	0	2
Ryby	0	6	6	0	4
Płazy	7	7	14	8	3
Gady	1	5	6	0	3
Ptaki	233	9	242	45	69
Ssaki	18	14	32	13	7
Ślimaki	0	2	2	1	0
Razem	296	182	478	71	93
Razem gatunki Natura 2000*				164	

*gatunki wymienione w Dyrektywie Siedliskowej/Dyrektywie Ptasiej

Pełna lista gatunków objętych ochroną na terenie Nadleśnictwa Wejherowo znajduje się w Załączniku I *Lokalizacja chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz stref ochrony gatunkowej* do Programu Ochrony Przyrody, stanowiącym osobne opracowanie. oddzielny załącznik zawiera także informacje odnośnie roślin i grzybów chronionych zawarte w planach ochrony rezerwatów na terenie Nadleśnictwa

3.11 Strefy ochrony zwierząt

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska powołuje dla wskazanych gatunków zwierząt strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Gatunki, których to dotyczy, określa załącznik 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.), zmieniony Rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2020, poz. 26). Podkreślić należy, iż stanowisko gatunku podlega ochronie strefowej z momentem rozpoczęcia procedury przez RDOŚ. Oznacza to, że potencjalne strefy będące w fazie projektu muszą spełniać rygory ochrony takie same jak strefy już powołane decyzją RDOŚ. Zatem z chwilą rozpoczęcia projektowania strefy dla zgłoszenia o gniazdowaniu gatunku, gospodarka leśna podlega ograniczeniom zgodnym z Rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.).

Tabela 15 Wymogi stref ochrony miejsca rozrodu bielika, włośchatki i kani ruda.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Strefa ochrony całorocznej w promieniu	Strefa ochrony okresowej w promieniu	Okresowy termin ochrony
1	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	do 200 m od gniazda	do 500 m od gniazda	01.01-31.07
2	Włośchatka	<i>Aegolius funereus</i>	50 m od gniazda	-	całoroczna
3	Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	100 m od gniazda	500 m od gniazda	1.03-31.08

Strefy ochrony bielika zostały wyznaczone na mocy:

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 14.10.2013 r. (RDOŚ-Gd-PNII.6442.22.2013.EK.1). W związku ze zmianą miejsca gniazdowania bielika przebieg granicy tej strefy został zmieniony Decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 13.12.2023 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.9.2022.EK.3),

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 16.10.2013 r. (RDOŚ-Gd-PNII.6442.23.2013.EK.1),

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 08.05.2014 r. (RDOŚ-Gd-PNII.6442.6.2014.EK.1),

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17.03.2016 r. (RDOŚ-Gd-PNII.6442.19.2015.EK.2), (dwa gniazda)

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 26.02.2024 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.29.2023.EK.3),

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 23.05.2024 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.30.2023.EK.4). Poprawka do decyzji: - Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 09.06.2024 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.30.2023.EK.5),

Strefy zlikwidowane:

- Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18.10.2013 r. (RDOŚ-Gd-PNII.6442.24.2013.EK.1) –Z uwagi na brak zasiedlenia strefy przez bielika została zlikwidowana mocą Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 23.01.2024 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.8.2022.EK.4),
- Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 01.04.2021 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.6.2019.EK.4),
- Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28.02.2018 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.2.2018.EK.1),
- Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 13.03.2023 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.7.2022.EK.3),

Strefa ochrony kani rudej zostały wyznaczone na mocy:

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 01.03.2012 r. (RDOŚ-Gd-WZG.6442.5.2012.EK.1).

Strefa ochrony włośchatki zostały wyznaczone na mocy:

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17.11.2015 r. (RDOŚ-Gd-PNII.6442.28.1.2015.EK.1),
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17.11.2015 r. (RDOŚ-Gd-PNII.6442.28.2.2015.EK.1),
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17.11.2015 r. (RDOŚ-Gd-PNII.6442.28.2015.EK.1).

Łącznie w Nadleśnictwie Wejherowo na dzień opracowania Planu wyznaczono 11 stref rozrodu i gniazdowania ptaków o łącznej powierzchni 299,83 ha.

Planowane użytkowanie oraz powierzchnie z podziałem na typ ochrony w obszarze strefy zawiera *Załącznik I do POP*.

W strefach ochrony okresowej zaprojektowano zabiegi pielęgnacyjne na powierzchni 139,45 ha oraz cięcia odnowieniowe w rębniach złożonych (II, IV –22,03 ha).

Planowane prace związane z wycinką drzew w strefie ochrony okresowej mogą być wykonywane wyłącznie poza okresem ochronnym. Cięcia rębne w strefach ochrony okresowej gatunków chronionych powinny być rozłożone w czasie w taki sposób, by w jednym sezonie cięcia prowadzić na jednym pasie zrębowym na raz, ewentualnie na dwóch mniejszych powierzchniowo. Pozwoli to na stopniowe wprowadzania zmian w siedlisku danego gatunku. Nie należy prowadzić prac rębnych, w tym odnowieniowych, w jednym czasie z różnych kierunków wokół gniazda.

W strefach ochrony całorocznej nie zaplanowano żadnych zabiegów.

Przy wykonywaniu prac leśnych wskazane jest wykonywanie ich poza okresem lęgowym ptaków, najlepiej w terminie od 16 października do końca lutego z zachowaniem drzew martwych, zamierających i dziuplastych oraz drewna martwego w postaci posuszu gatunków liściastych, kłód i gałęzi (o ile takie występują na przedmiotowym terenie, w miejscach gdzie nie zagraża to bezpieczeństwu publicznemu).

3.12 Projektowane i proponowane formy ochrony przyrody

Wszystkie zaproponowane do ochrony obiekty wymagają opracowania dokumentacji według wymogów prawnych, a następnie zatwierdzenia przez odpowiedni organ lub instytucję (Radę Gminy, Sejmik Wojewódzki, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Ministra właściwego ds. ochrony środowiska, Radę Ministrów, Parlament RP). Sejmik wojewódzki ustanawia Obszary Chronionego Krajobrazu, rada ministrów wydaje decyzje w przypadku projektowanych obszarów Natura 2000, parlament zatwierdza parki narodowe. W rozporządzeniach powołujących obiekty należy określić szczegółowe wytyczne konserwatorskie gwarantujące zachowanie walorów przyrodniczych tych obszarów.

Z informacji pozyskanych i będących w posiadaniu Nadleśnictwa Wejherowo wynika, że planowane jest utworzenie dwóch rezerwatów przyrody:

„Źródlika Gizdeпки” – obszar proponowanego rezerwatu stanowi naturalny ciek wodny, który niewielkim jarem uchodzi do Zatoki Puckiej. Olsy, które tam rosną nie były użytkowane przez nadleśnictwo od wielu lat ze względu na próbę naturalizacji szaty roślinnej (czyli kompleksu leśnego, hydrologicznego i glebowego) oraz bogactwo krajobrazowe i różnorodność gatunkową. Jest to potencjalna ostoja zwierząt.

Celem powołania rezerwatu jest zachowanie i ochrona zespołu źródlisk rzeki Gizdeпки wraz porastającym je olsem jesionowym. Powierzchnia proponowanego rezerwatu wynosi 38,03 ha.

„Lisewskie Moczary w Dolinie Czarnej Wody” – Proponowany obiekt stanowią Olsy i łąki położone bezpośrednio przy rzece Czarna Woda niedaleko wsi Lisewo. Działania, które są tam podejmowane przez nadleśnictwo mają na celu naturalizację szaty roślinnej (ochronę kompleksu leśnego, hydrologicznego i glebowego). Jest to potencjalna ostoja zwierząt. W 1999 r. został tam utworzony użytek ekologiczny "Lisewskie łąki".

Celem powołania rezerwatu jest zachowanie oraz ochrona olsów i łąk (siedlisko przyrodnicze 91E0;9110;6510) położonych wzdłuż rzeki Czarnej Wody.

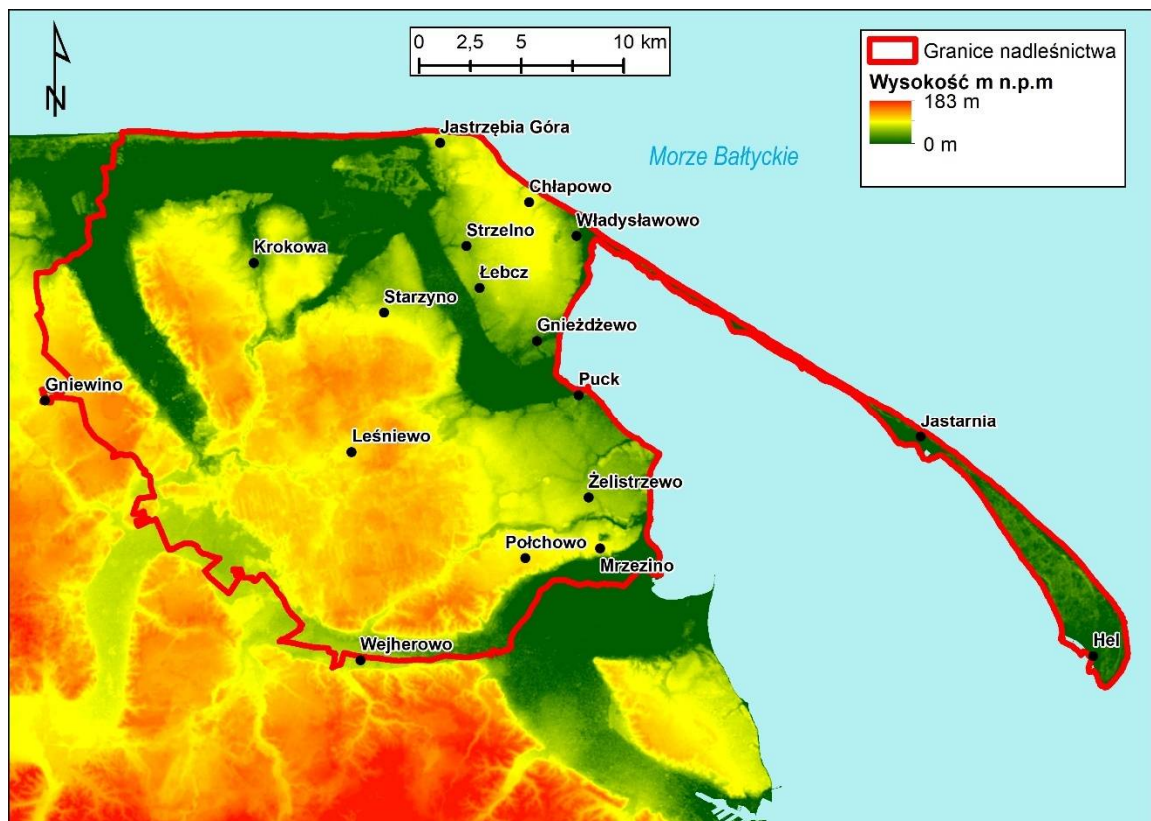
Nadleśnictwo Wejherowo na bieżąco monitoruje i zgłasza stwierdzenia gatunków zwierząt wymagających ustalenie stref ochrony, ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania – wymienione w załączniku nr 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.).

W styczniu 2021 r. do Komisji Europejskiej przekazano propozycję korekty granic obszaru, zaakceptowaną uchwałą RM w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu „Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000” (M.P. z 2021 r. poz 45). Tereny włączane w granice obszaru Natura 2000 należy traktować jako proponowane obszary Natura 2000 – są one chronione na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i powinny być brane pod uwagę m. in. W trakcie autoryzacji planów i przedsięwzięć. Zmiany są uwidocznione w Geoserwisie GDOŚ w zakładce „Zmiany granic Natura 2000” (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>).

Zgodnie z tą uchwałą zmianie nie uległa żadna powierzchnia i zasięg obszaru Natura 2000 znajdującego się na terenie Nadleśnictwa Wejherowo.

4 WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE

4.1 Fizjografia Nadleśnictwa Wejherowo

Ryc. 15 Mapa hipsometryczna Nadleśnictwa Wejherowo na podstawie modelu SRTM (Shuttle Radar Topography Mission)

Powyższa mapa obrazuje zróżnicowanie wysokości terenu w Nadleśnictwie Wejherowo oraz pozwala zorientować się w położeniu wysokościowym Nadleśnictwa. Legenda została tak dobrana, by podkreślić znaczne różnice wysokości terenu między Wysoczyzną Żarnowiecką (kolor żółty i pomarańczowy), Pobrzeżem Kaszubskim (kolor żółty i jasno-zielony w części wschodniej zasięgu Nadleśnictwa), Wybrzeżem Słowińskim w północnej części zasięgu Nadleśnictwa (kolor ciemno-zielony) oraz Pradolina Łeby-Redy na południu Nadleśnictwa (z przewagą koloru jasno-zielonego).

Rzeźba terenu w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo jest zróżnicowana. Decydującą rolę w ukształtowaniu obecnej rzeźby omawianego terenu odegrał lądolód skandynawski i jego wody roztopowe. Lądolód ten w okresie czwartorzęd tylko te flary pewnie wtedy by się zdążyły wypalić, w epoce plejstocenu, podczas cofania się zdzierał

powierzchnie starokrystalicznego masywu tarczy bałtyckiej i Gór Skandynawskich, by osadzić je w Europie Środkowej (J. Barbag, A. Dylikowa *"Geografia Polski"*, 1968).

Kilkukrotne nasuwanie się lądolodu, którego grubość prawdopodobnie przekraczała 1500 m spowodowało osadzenie transportowanego materiału w postaci glin, żwirów i piasków z gładzami na utworach trzeciorzędowych, które pierwotnie pokrywały tereny obecnej Polski. Grubość utworów czwartorzędowych pokrywających tereny północnej Polski jest różna, często przekracza 150 m, lokalnie na Pojezierzu Kaszubskim sięga nawet 200 m. W Pradolinie Łeby i Redy utwory trzeciorzędowe znajdują się na głębokości ok. 30 m.

W okresach interglacjalnych, a także po całkowitym ustąpieniu lodowca następowała faza ocieplenia, podczas której dochodziło do modelowania ostrych wzniesień i wypłykania dolin. Tego typu procesy mają zresztą charakter ciągły i przebiegają również w chwili obecnej. Są one spowodowane zarówno czynnikami naturalnymi (erozja) jak i działalnością człowieka. Jednakże z zasady mają one bardzo łagodny przebieg, przez co praktycznie pozostają niezauważalne w krótkim okresie czasu.

Każde zlodowacenie rozdzielał okres międzylodowcowy, w czasie którego z topniejącego lodu wody wymywały materiał skalny odkładając go w postaci różnych form stanowiących elementy współczesnej rzeźby. Przyczyną wycofywania się i powracania lądolodu były zmiany klimatyczne (G. Labuda - praca zbiorowa), *„Ziemia Wejherowska”*, Wydawnictwo Morskie, Gdańsk 1980).

Obecnie panuje holocen, który jest współczesną (drugą) częścią czwartorzędu - okresu polodowcowego, trwającego od zakończenia ostatniego zlodowacenia - około 10 tys. lat temu - do dnia dzisiejszego. U jego początków zanikła ostatecznie wieczna zmarzlina, zanikły procesy typowe dla peryglacjału, rozwinęła się roślinność. Ukształtował się nowy układ cieków, wykorzystujący rynny glacialne, pojawiły się zbiorniki wodne. Holocenyjskie procesy geologiczne miały ogromny wpływ na ukształtowanie rzeźby powierzchni (powstanie Półwyspu Helskiego, utworzenie się klifowych odcinków wybrzeża, nizin nadmorskich, itp.). Rozwojowi klifów towarzyszyło powstawanie osypisk, obrywów, splayów i zsuwów. Biorąc pod uwagę czas trwania obecnego okresu oraz poprzednich interglacjalów, można wyrazić pogląd, że niezależnie od okresowych zmian klimatycznych, jesteśmy na początku interglacjału.

Rzeźbę młodoglacjalną, która przeważa na omawianym terenie charakteryzują tylko dla niej właściwe zespoły form. W czasie równomiernego topnienia lodu materiał skalny osadzany był w formie moreny dennej odznaczającej się falistą powierzchnią z nieregularnymi wzniesieniami i zagłębieniami. Morenę denną budują głównie gliny zwałowe przemieszane z piaskami, żwirem i pojedynczymi gładzami.

Podczas spadków temperatury lądolód topniał znacznie wolniej i nierównomiernie. Czoło lądolodu długo pozostawało w jednym miejscu. W takich warunkach z materiału polodowcowego usypywane były ciągi moren czołowych. Są to długie wały pojedynczych lub grupowych pagórków, zbudowane z chaotycznie nagromadzonego materiału piaszczysto-żwirowego, z licznymi gładzami. Morena denna stanowi stosunkowo najbardziej korzystny teren dla osadnictwa i budowy dróg. Sprzyjają temu dość żyzne gleby oraz niewielkie deniwelacje terenu. Natomiast morena czołowa nie jest obszarem łatwym do zagospodarowania. Dużym

utrudnieniem są znaczne różnice wysokości względnej oraz stosunkowo ubogie gleby. Przede wszystkim więc były zalesiane.

Większe płaty piasków i żwirów wodnolodowcowych wytworzyły się w południowo - zachodniej części Nadleśnictwa (sandr Piaśnicki). W strefie przymorskiej i na Półwyspie Helskim występują piaski eoliczne i piaski morskie. Z działalnością morza związane jest występowanie klifu o wysokości od kilku do kilkudziesięciu metrów (Jastrzębia Góra - Władysławowo, Swarzewo - Gniezdzewo, Puck - Ostonino). Pas nizin nadmorskich (Odargowskie łąki, Karwieńskie Błoto) są to tzw. równiny lagunowe. Utworzyły się w obrębie obniżeń Pradoliny Kaszubskiej, następnie zamienioną na zatokę morską, odcinaną sukcesywnie mierzejami od morza. Tworzące się laguny ulegały stopniowemu zamulaniu i zarastaniu.

Ważnym elementem fizjografii terenu są również obniżenia wytopiskowe i rynny glacialne. Wypełniają je utwory holoceniowe, w tym głównie torfy o miąższości od 0,5m do około 3m. W niewielkich płatach występują tu również osady jeziorne (gytie), deluwialne.

Ukształtowanie powierzchni terenu jest silnie zróżnicowane. Wysokość obszaru Nadleśnictwa Wejherowo waha się bowiem od 0 m n.p.m. (tereny przymorskie) do 155 m n.p.m. w leśnictwie Sobieńczyce, północnej części leśnictwa Piaśnica i w leśnictwie Rybno.

Największe różnice w wysokości względnej występują w okolicach Jeziora Żarnowieckiego i w części południowej Nadleśnictwa, w miejscu zejścia wysoczyzny ku terenom pradolinny. Tereny o stonowanym reliefie występują głównie na terenie leśnictw Piaśnica, Domatowo, Darżlubie, Jastarnia.

Lasy Nadleśnictwa Wejherowo leżą w pięciu różniących się obszarach fizjograficznych co wiąże się z rzeźbą terenu. Największym z nich jest Wysoczyzna Żarnowiecka. Oddzielona jest ona od zachodu i południa Pradolina Łeby i Redy. W regionie tym liczne są wzgórza morenowe rozczłonkowane licznymi obniżeniami terenu. W części środkowej znajduje się głęboka rynna Jeziora Żarnowieckiego. Znaczna część porośnięta lasami, w części wschodniej nazywana jest Puszcza Darżlubską. W okolicach Mechowa znajduje się rodzaj jaskini, częściowo udostępnionej turystycznie, powstałej w scementowanych węglanem wapnia piaskach glaciofluwialnych. Nad jeziorem Żarnowieckim zwierciadło wody znajduje się na wysokości 1,5 m n.p.m., a jego dno jest kryptodepresją, czyli znajduje się poniżej poziomu morza.

Charakterystycznym obszarem fizjograficznym jest Półwysep Helski. Jest to piaszczysty wał w kształcie kosi, będący ciągiem zalesionych wydm, utworzonych przez wiatr i prąd morski płynący na wschód wzdłuż polskiego brzegu.

Obszary Nadleśnictwa między brzegiem Bałtyku a południowym zboczem Pradoliny Łeby-Redy leżą na Pobrzeżu Kaszubskim. Istotną cechą Pobrzeża Kaszubskiego jest głębokie porozcinanie wysoczyzn deluwialnych pradolinami. Następstwem tego jest występowanie na całym obszarze obok siebie płatów wysoczyznowych zwanych kępami oraz obniżeń pradolinnych. Poszczególne kompleksy leśne leżą w obrębie Wysoczyzny Żarnowieckiej w skład której wchodzi kępy: Pucka, Ostrowska, Sławoszyńska, Swarzewska i Żarnowiecka. Dna pradolin stanowią dość zróżnicowany poziom niski, nawiązujący do poziomu Bałtyku.

Gleby Nadleśnictwa

Według operatu glebowo-siedliskowego (BULiGL 2013) na badanym terenie skartowano 19 typów gleb. W obszarze Nadleśnictwa dominuje typ gleb rdzawych (RD), który występuje na 46% jego powierzchni. Następnymi znaczącymi typami gleb w warunkach Nadleśnictwa są gleby brunatne (BR) - ok. 30% oraz gleby bielcowe (B) - ok. 9%. Pozostałe typy występują w zdecydowanie mniejszej ilości, ale stanowią ważny element warunkujący zróżnicowanie przyrodnicze całego obszaru.

Tabela 16 Typy gleb występujące na terenie Nadleśnictwa

Lp.	Typ gleby	Powierzchnia (%)
1	Arenosole (AR)	4,3
2	Pelosole (PE)	0,0
3	Pararędziny (PR)	0,0
4	Gleby brunatne (BR)	30,2
5	Gleby płowe (P)	0,1
6	Gleby rdzawe (RD)	46,0
7	Gleby ochrowe (OC)	0,0
8	Gleby bielcowe (B)	9,1
9	Gleby gruntowoglejowe (G)	1,0
10	Gleby opadowoglejowe (OG)	0,5
11	Gleby mułowe (Mł)	0,1
12	Gleby torfowe (T)	1,5
13	Gleby murszowe (M)	3,7
14	Gleby murszowate (MR)	1,3
15	Mady rzeczne (MD)	0,2
16	Mady Morskie (MDM)	0,0
17	Gleby deluwialne (D)	1,1
18	Gleby kulturoziemne (AK)	0,2
19	Gleby industroziemne i urbanoziemne (AU)	0,2
20	Inne powierzchnie	0,5
Łącznie Nadleśnictwo		100,00

Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo wyróżniono następujące główne jednostki geologiczno – glebowe:

a) utwory akumulacji morskiej:

- mady morskie,
- piaski morskie;

b) utwory utwory akumulacji lodowcowej:

- gliny zwałowe,
- piaski stożków napływowych,
- piaski wodnolodowcowe (sandrów, ozów, kemów, tarasów kemowych, moren sp,
- piaski zwałowe,
- piaszczysto-pyłowe utwory zastoiskowe i limnoglacialne akumulacji jeziornej;

- c) utwory akumulacji eolicznej:**
  - piaski eoliczne,
  - piaski eoliczne na wydmach,
  - piaski eoliczne wydm nadmorskich;
- d) utwory akumulacji rzecznej:**
  - mady rzeczne,
  - piaski rzeczne holoceniowe,
  - piaski rzeczne tarasów plejstoceniowych;
- e) utwory akumulacji bagiennej:**
  - mursze,
  - torfy;
- f) utwory deluwialne:**
  - deluwia;
- g) utwory antropogeniczne.**

4.1.1 Hydrografia

Głównymi rzekami na terenie Nadleśnictwa Wejherowo są: rzeka Reda, która przepływa w południowej części Nadleśnictwa, rzeka Piaśnica tocząca swe wody w części południowo – zachodniej i przepływająca przez Jezioro Żarnowieckie, rzeka Płutnica - zbiera wody z Kępy Swarzewskiej i Kępy Puckiej, wpada bezpośrednio do Zatoki Puckiej, oraz rzeka Czarna Woda - odprowadza wody z centralnej i północnej części Nadleśnictwa bezpośrednio do Bałtyku.

Wymienione rzeki dość silnie meandrują, stwarzając – zwłaszcza na terenach leśnych – bardzo malowniczy krajobraz. Sieć cieków na omawianym terenie uzupełniają niewielkie strumienie spływające z okolicznych wysoczyzn (niekiedy tylko okresowo) oraz liczne kanały i rowy odwadniające dno pradoliny Redy-Łeby oraz Wybrzeże Słowińskie.

Biorąc pod uwagę pojezierny charakter rzeźby terenu Nadleśnictwa Wejherowo stosunkowo niewiele jest tutaj naturalnych zbiorników wodnych. Do ważniejszych jezior kształtujących krajobraz Nadleśnictwa należą jeziora: Żarnowieckie (1431 ha) leżące w zachodniej części, jezioro Orle (64,7 ha) na południu, jezioro Bielawa (5,9 ha) - koło Domatowa i jezioro Dobrze (20,62 ha) w oddz. 88 leśnictwa Piaśnica.

Obszar Nadleśnictwa Wejherowo pod względem hydrograficznym należy do Kaszubskiego Systemu Hydrograficznego. W skład systemu wchodzi następujące jednostki: zlewnia Bałtyku obejmuje swym zasięgiem północno - wschodnią część Nadleśnictwa wraz z półwyspem Helskim, zlewnia Piaśnicy obejmuje wody spływające w kierunku zachodnim i południowo - zachodnim, dorzecze Redy - to wody spływające w kierunku południowym. Szczegółowy wykaz zlewni przedstawia się następująco: Przymorze od Czarnej Wody do Półwyspu Helskiego, Przymorze od Piątnicy do Kanału Karwianka, Czarna Woda od Strugi do dopływu z polderu Ostrowo (I), Polder Karwia, Przymorze od Kanału Karwianka do Czarnej Wody, Kanał Karwianka od dopływu spod Sławoszyna do dopływu z polderu Karwia (I), Polder Ostrowo, Piaśnica od jez. Żarnowieckiego do dopływu z polderu Dębki I (p), Dopływ spod Sławoszyna, Polder Dębki II, Kanał Karwianka do dopł. spod Sławoszyna (p), Struga,

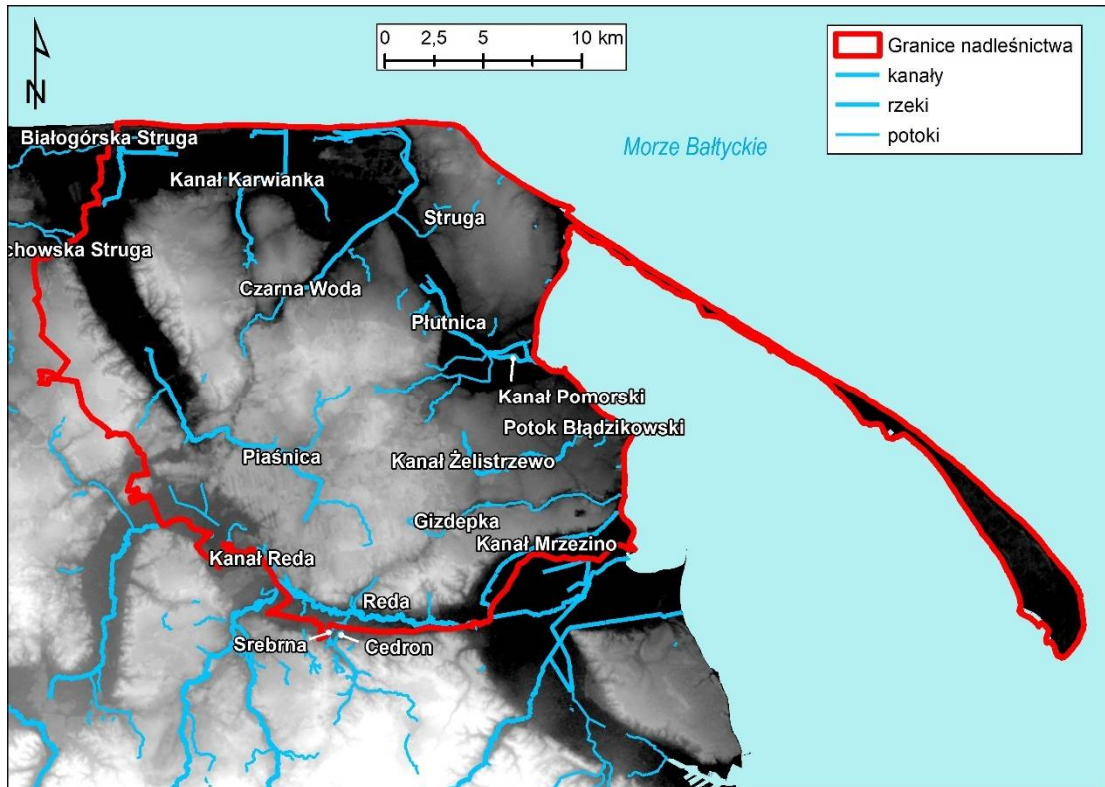
Bezpośrednia zlewnia jez. Żarnowieckiego, Czarna Woda do Strugi (p), Przymorze od Półwyspu Helskiego do Płutnicy, Bychowska Struga od Salinki do dopływu z Prusewa (p), Półwysep Helski, Płutnica do oddzielenia się Kanału Pompowego, Płutnica od oddzielenia się Kanału Pompowego do ujścia Kanału Pompowego (p), Piaśnica od dopływu z Domatowa do jez. Żarnowieckiego, Dopływ z Domatowa, Kanał Młyński do dopływu z Darżlubia (p), Kanał Młyński od dopływu z Darżlubia do ujścia, Przymorze od Płutnicy do Kanału Żelistrzewo, Dopływ z Darżlubia, Kanał Kostkowo do dopływu w Kostkowie (p), Kanał Żelistrzewo, Przymorze od Kanału Żelistrzewo do Gizdepki, Zlewnia jeziora Orle, Piaśnica do dopływu z Domatowa (p), Gizdepka, Reda od jeziora Orle do Bolszewki (p), Kanał Mrzezino, Przymorze od Kanału Mrzezino do Redy, Reda od Cedronu do oddzielenia się Kanału Łysek, Reda od Bolszewki do Cedronu (p).

Zasoby wody ściśle związane są z średnią roczną z wielolecia ilością wody, która z niej odpływa. Dla terenu Nadleśnictwa odpływ powierzchniowy wynosi około 5-6 l/s/km² w części północnej i wschodniej. Nieco wyższy 6-7 l/s/km² spływ powierzchniowy występuje w części południowo - zachodniej. Jest to związane z bardziej urozmaiconą rzeźbą terenu.

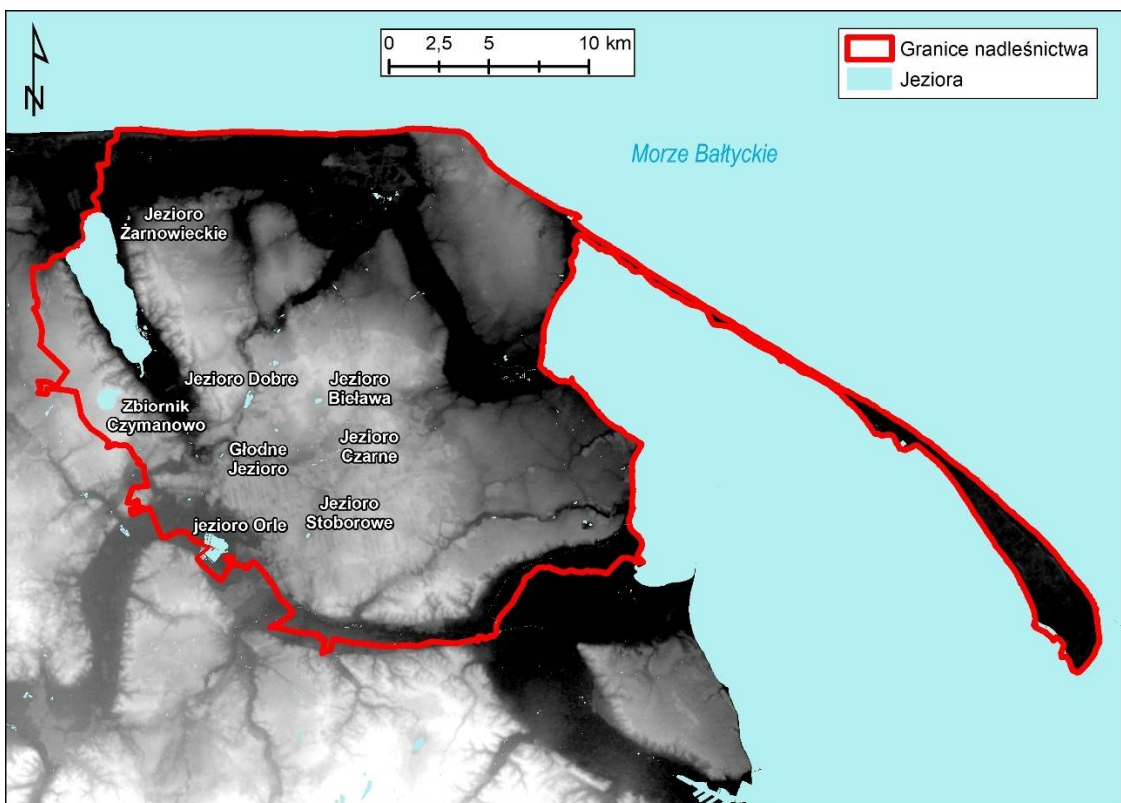
Podmokłości związane są przede wszystkim z torfowiskami. Na terenie Nadleśnictwa są to najczęściej niewielkie zagłębienia bezodpływowe, niekiedy wielkość dochodzi do kilkunastu hektarów, wypełnione są torfem. Szczególne nagromadzenie torfowisk o powierzchni od kilku arów do kilkudziesięciu hektarów występuje na terenie leśnictw Darżlubie, Mechowo, Domatowo i Sławutówko.

Do wód powierzchniowych zaliczane są również wycieki i wysięki. Występują głównie u podnóża zboczy, szczególnie w terenach wzgórz morenowych. Wody zawieszane w glinach występują przeważnie na głębokości 3-4 m i związane są z wkładkami piasków i piasków gliniastych lub glin piaszczystych. Niekiedy występują na małych głębokościach 0,8-1,7 m i wtedy tworzą się na nich siedliska zwane wilgotnymi.

Na terenach przymorskich szczególnie w obrębie Karwieńskich Błot, Odargowskich Łąk, Bielawskich Błot, Półwyspu Helskiego występują okresowe wahania poziomu wody gruntowej, spowodowane spiętrzeniami sztormowymi. Dochodzi do bezpośrednich intruzji wód morskich do wód lądowych oraz do zakłóceń sezonowego rytmu odpływu wód lądowych do morza. Wlewy te powodują wyraźne zmiany cech fizycznych i chemicznych wód śródlądowych.

Ryc. 16 Schemat przebiegu rzek w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo, BULiGL O/Gdynia)

Ryc. 17 Schemat położenia jezior w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo, BULiGL O/Gdynia)

Wody podziemne

Na omawianym obszarze w okresie ostatnich 40 lat poziom wód gruntowych obniżył się o 2-3 m. Na rozległych terenach zniknął całkowicie pierwszy horyzont wód podziemnych. Na skutek działalności człowieka pogorszyła się także ich jakość. Główne zagrożenia dla wód gruntowych są podobne jak dla wód wgłębnych. Trendy te uwidoczniły się również na terenie Nadleśnictwa - nastąpiło znaczne ograniczenie retencji podziemnej. Związane jest to z utrzymującą się suszą hydrologiczną, ale także jest to efekt intensywnej eksploatacji złóż surowców naturalnych oraz jednostronnych melioracji odwadniających w rolnictwie. Melioracje te doprowadziły do przekształcenia torfowisk turzycowo - mszystych w łąki dwukośne tzw. łąki grądowe. Obniżenie poziomu wód gruntowych odczuły także drzewostany, co szczególnie widać w przypadku wypadania świerka i jesionu.

Wody w przedziale 0-2 m występują w północnej części Nadleśnictwa, głównie na terenach Karwieńskich Błot, Odargowskich Łąk, Bielawskich Błot, Półwyspu Helskiego, obniżenia wokół jeziora Żarnowieckiego, Pradoliny Redy, Pradoliny Kaszubskiej, Pradoliny Płutnicy. Drugi poziom wód gruntowych obejmuje tereny bezpośrednio przylegające do poprzednich lub nieznacznie wyżej położone. Zwierciadło wody gruntowej poniżej 10m spotykamy w obrębie Kępy Żarnowieckiej, Kępy Ostrowskiej, Kępy Puckiej, Kępy Sławoszyńskiej, Kępy Osieckiej i Kępy Swarzewskiej. W obrębie wymienionych „Kęp” występują liczne lokalne obniżenia, często wypełnione utworami organicznymi, gdzie poziom wód gruntowych waha od 1 do 5m (tereny leśnictwa Darżlubie, Domatowo, Sławutówko).

Fakt, że wody podziemne pochodzą z powierzchni terenu, z infiltracji opadów atmosferycznych, powoduje, że niosą one zanieczyszczenia typowe dla zagospodarowania terenu.

Wody podziemne leżące poniżej 3 m są najczęściej odizolowane od wpływu wód powierzchniowych warstwą gliny.

Podsumowując, stan zasobów wodnych na terenach Nadleśnictwa jest dość zróżnicowany i sprowadza się głównie do siedlisk bagiennych i wilgotnych oraz łąk i pastwisk, oraz wód otwartych. Z jezior największym jest jezioro Żarnowieckie o powierzchni 1431 ha. Z większych jezior w stanie posiadania znajdują się ponadto: Domatowo i Dobre. Korzystny wpływ na wilgotność powietrza ma bezpośrednie sąsiedztwo morza i zatoki.

4.2 Ekosystemy wodno-błotne

Ochrona obszarów wodno-błotnych jest istotna zarówno w skali lokalnej czy krajowej, jak również w ujęciu globalnym. Stanowi ona istotny wkład w osiągnięcie zrównoważonego rozwoju na świecie. Dokumentem sankcjonującym tę tezę jest Konwencja Ramsarska podpisana w Ramsarze 2 lutego 1971 roku. Dotychczas ratyfikowało ją 171 państw, które wyznaczyły 2372 obszary wodno-błotne. Polska jest stroną konwencji od 22 marca 1978 roku.

Konwencja definiuje obszary wodno-błotne jako: „tereny bagien, błot, torfowisk lub zbiorniki wodne, tak naturalne jak i sztuczne, stałe i okresowe, o wodach stojących lub płynących, słodkich, słonawych lub słonych, łącznie z wodami morskimi, których głębokość podczas odpływu nie przekracza sześciu metrów.”

Ekosystemy wodno-błotne to bardzo swoiste układy ekologiczne reprezentowane przez szerokie spektrum bioróżnorodności. Ekosystemy te posiadają wybitne właściwości akumulacyjne, gdyż w swoim wnętrzu gromadzą przez siebie wytworzone utwory geologiczne – torfy. Torfy zdolne są do magazynowania znacznej ilości wody, która kilkadziesiąt razy przekracza ciężar masy nagromadzonych torfów. Ekosystemy wodno-błotne odgrywają szczególną rolę w kształtowaniu środowiska przyrodniczego, polegającą np. na:

- regulowaniu stosunków wodnych;
- retencjonowaniu wód;
- ograniczaniu pożarów;
- magazynowaniu dużej ilości węgla i azotu, ograniczając przez to np. skutki efektu cieplarnianego;
- uczestniczeniu w obiegu pierwiastków, dzięki czemu poprawiają również jakość wód;
- zwiększaniu różnorodności biologicznej,
- zwiększaniu zróżnicowania siedlisk istotnych dla wielu zagrożonych gatunków

Tabela 17 Ekosystemy wodno-błotne w Nadleśnictwie Wejherowo.

Rodzaj powierzchni	Darżlubie		Kolkowo		Wejherowo		Nadleśnictwo Wejherowo	
	Liczba wydz.	Pow. ha	Liczba wydz.	Pow. ha	Liczba wydz.	Pow. ha	Liczba wydz.	Pow. ha
Bagna nieliterowane	218	23,62	72	8,41	87	8,39	377	40,42
Bagna literowane	29	35,08	38	36,18	12	6,02	79	77,28
Siedliska bagienne (Bb, BMb, LMb)	174	328,81	33	54,61	123	231,06	330	614,48
Siedliska olsowe (Ol, Oll)	52	80,04	84	125,07	51	87,92	187	293,03
Siedliska łąkowe (Lł)	14	17,92	0	0	18	30,01	32	47,93
Użytki ekologiczne na bagnie i wodach (E-N, E-Ws)	17	86,72	2	4,99	1	2,16	20	93,87
Jeziora	2	4,84	2	22,71	1	4,19	5	31,74
Zbiorniki	4	2,50	2	0,48	1	0,25	7	3,23
Rzeka	0	0,00	18	0,52	0	0,00	18	0,52
Razem	510	579,53	251	252,97	294	370,13	1055	1202,50

Tabela 18 Zestawienie źródeł na terenie Nadleśnictwa Wejherowo.

Lp.	Obręb	Adres leśny	Osobliwość przyrodnicza
1	Darżlubie	15-14-1-01-22 -f -00	ŹRÓDŁA
2	Darżlubie	15-14-1-01-24 -f -00	ŹRÓDŁA
3	Darżlubie	15-14-1-01-33 -b -00	ŹRÓDŁA
4	Darżlubie	15-14-1-01-33 -d -00	ŹRÓDŁA
5	Darżlubie	15-14-1-01-34 -c -00	ŹRÓDŁA
6	Darżlubie	15-14-1-01-34 -i -00	ŹRÓDŁA
7	Wejherowo	15-14-3-12-46 -d -00	ŹRÓDŁA
8	Wejherowo	15-14-3-12-47 -l -00	ŹRÓDŁA

Lp.	Obręb	Adres leśny	Osobliwość przyrodnicza
9	Wejherowo	15-14-3-10-83 -h -00	ŹRÓDŁA
10	Wejherowo	15-14-3-10-83 -m -00	ŹRÓDŁA
11	Wejherowo	15-14-3-10-88 -i -00	ŹRÓDŁA
12	Wejherowo	15-14-3-10-118 -a -00	ŹRÓDŁA
13	Wejherowo	15-14-3-10-120 -j -00	ŹRÓDŁA
14	Wejherowo	15-14-3-11-168 -b -00	ŹRÓDŁA
15	Wejherowo	15-14-3-13-205 -c -00	ŹRÓDŁA

Naturalna sukcesja roślinności to rozciągnięty w czasie proces spontanicznego pojawiania się kolejnych, następujących po sobie stadiów rozwojowych roślinności. Końcowym etapem sukcesji naturalnej w naszych warunkach klimatycznych jest zbiorowisko leśne.

Na utworach organogenicznych – torfach, rzadziej murszach wyodrębniono w trakcie prac terenowych siedliska bagienne (Bb, BMb, LMB, Ol, OIJ) różnych stopni żyzności.

Swoistość hydrologiczna torfowisk tworzy z nich specyficzne zbiorniki retencyjne doskonale funkcjonujące, korzystnie zlokalizowane, modyfikujące klimat. Fitocenozy oraz powstałe z nich osady biogeniczne odznaczają się zdolnościami filtracyjnymi i umiejętnością związania znacznych ilości dwutlenku węgla.

Na obszarze Nadleśnictwa Wejherowo ekosystemy wodno-błotne stanowią istotny element przyrodniczy i krajobrazowy, zajmując powierzchnię 1202,50 ha.

4.3 Mała retencja

Mała retencja to zatrzymywanie bądź spowalnianie spływu wód w obrębie małych zlewni przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Działania związane z małą retencją prowadzone są w Lasach Państwowych od lat 90-tych, czyli wraz z przyjęciem zasad zrównoważonej gospodarki leśnej.

Program zwiększania możliwości retencyjnych na gruntach zarządzanych przez Lasy Państwowe jest realizowany od 1998 roku, a wspierany przez fundusze unijne od 2007 roku. Przedsięwzięcie to, nazywane małą retencją, ograniczając odpływ wody z lasów przyczynia się do przeciwdziałania skutkom zmian klimatu. Do efektów wymienionych działań należą m. in.:

- zwiększenie zasobów wodnych w lesie,
- minimalizowanie skutków suszy;
- lokalne zmniejszenie zagrożenia powodziowego;
- zwiększenie różnorodności biologicznej świata roślin i zwierząt;
- regeneracja mokradł;
- stworzenie wodopojów dla zwierząt;
- wykorzystywanie zbiorników wodnych w ochronie przeciwpożarowej.

Poprzez gromadzenie i zatrzymywanie wody w środowisku Nadleśnictwo przyczyniło się do poprawy niekorzystnych zmian stosunków wodnych w ekosystemach leśnych co z kolei wpływa pozytywnie na poprawę kondycji, zdrowotności i odporności na zagrożenia biotyczne

drzewostanów. Dodatkowo działania te wpłynęły na poprawę uwilgotnienia i zwiększenia różnorodności siedlisk leśnych oraz łatwiejszego dostępu do wody dla zwierzyny.

Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo pobudowano ponad 100 obiektów w ramach programu małej retencji wodnej:

Tabela 19. Obiekty małej retencji w Nadleśnictwie Wejherowo

Lp.	Leśnictwo	Oddz./ pododz.	Nr INW.	Ilość zbiorników	Rok budowy /przebudowy	Powierzchnia (ha)	Masa zretencjonowanej wody (m ³)
1	Nanice	145 i	B49/700	1	1994	0,17	1800
2	Orle	158 d	B49/710	1	1997	0,2	2400
3	Rybno	206 s	B49/721	1	1998	0,04	420
4	Sławutówko	120 g	B49/715	2	1998	0,08	1200
5	Kępino	31w	B49/716	1	1998	0,35	5250
6	Nanice	178 h	B49/704	1	1999	0,05	480
7	Rybno	222 g	224/549	1	1999	0,6	6000
8	Darżlubie	168 b	224/633	1	2000	0,06	420
9	Rybno	202 f	224/631	2	2000	0,15	920
10	Domatowo	164 f	224/641	1	2000	0,9	11000
11	Kępino	35 d	224/632	1	2000	0,18	1800
12	Kępino	35 d	224/637	1	2000	0,04	400
13	Kępino	32 c	224/634	1	2000	0,01	70
14	Kępino	33 b	224/635	1	2000	0,12	1200
15	Kępino	33 b	224/636	1	2000	0,02	105
16	Kępino	33 b	224/638	1	2000	0,05	262
17	Orle	140 h	224/639	1	2000	0,08	800
18	Lisewo	45 h	B49/814	1	2003	0,21	300
19	Orle	158 g	B49/776	1	2003	0,13	1300
20	Orle	158 g	B49/815	1	2003	0,2	2000
21	Orle	158 g	B49/816	1	2003	0,03	350
22	Piaśnica	131 g	224/846	1	2004	0,20	1 500
23	Lisewo	15 b	224/847	1	2004	0,10	1 200
24	Sobieńczyce	71 d	224/941	1	2004	0,06	400
25	Rybno	206 o	224/942	1	2004	0,03	150
26	Rybno	206 o	224/943	1	2004	0,03	180
27	Rybno	218 j	224/921	1	2004	0,35	1 000
28	Rybno	215 h	224/922	1	2004	0,15	600
29	Mechowo	86 a	224/923	1	2004	0,10	1 400
30	Mechowo	86 a	224/924	1	2004	0,09	1 000
31	Mechowo	86 b	224/925	1	2004	0,09	500
32	Mechowo	112 d	224/926	1	2004	0,06	500
33	Mechowo	113 a	224/927	1	2004	0,15	950
34	Mechowo	113 a	224/928	1	2004	0,08	450
35	Mechowo	64 a	224/929	1	2004	0,08	1 000
36	Mechowo	116 g	224/930	1	2004	0,15	750
37	Starzyno	32 a	224/931	1	2004	0,07	450
38	Starzyno	32 a	224/932	1	2004	0,07	500

Lp.	Leśnictwo	Oddz./ pododz.	Nr INW.	Ilość zbiorników	Rok budowy /przebudowy	Powierzchnia (ha)	Masa zretencjonowanej wody (m ³)
39	Starzyno	32 a	224/933	1	2004	0,09	500
40	Starzyno	32 b	224/934	1	2004	0,22	1 500
41	Starzyno	32 f	224/935	1	2004	0,24	1 500
42	Starzyno	26 f	224/936	1	2004	0,17	1 000
43	Domatowo	78 j	224/937	1	2004	0,90	3 600
44	Domatowo	107 a	224/938	1	2004	0,26	1 900
45	Domatowo	109 a	224/939	1	2004	0,06	300
46	Orle	12 c	224/940	1	2004	0,06	300
47	Sobieńczyce	179a	224/1202	1	2007	0,03	172
48	Sobieńczyce	179 a	224/1203	1	2007	0,02	138
49	Sobieńczyce	180 a	224/1204	1	2007	0,03	128
50	Sobieńczyce	181 a	224/1205	1	2007	0,03	138
51	Kępino	167 c	224/1206	1	2007	0,03	120
52	Nanice	189 m	224/1207	1	2007	0,03	180
53	Nanice	189 s/p	224/1208	1	2007	0,03	210
54	Nanice	204 c	224/1209	1	2007	0,02	90
55	Nanice	204 c	224/1210	1	2007	0,02	100
56	Nanice	204 d	224/1211	1	2007	0,01	40
57	Nanice	205 c	224/1212	1	2007	0,01	50
58	Nanice	205 c	224/1213	1	2007	0,01	50
59	Nanice	205 c	224/1214	1	2007	0,01	50
60	Nanice	228 a	224/1215	1	2007	0,01	50
61	Nanice	228 a	224/1216	1	2007	0,01	50
62	Nanice	228 a	224/1217	1	2007	0,01	50
63	Nanice	228 a	224/1218	1	2007	0,01	50
64	Nanice	228 a	224/1219	1	2007	0,01	50
65	Nanice	228 a	224/1220	1	2007	0,01	50
66	Nanice	228 a	224/1221	1	2007	0,01	50
67	Darżlubie	170 c	224/1230	1	2008	0,03	264
68	Darżlubie	170 c	224/1231	1	2008	0,05	236
69	Darżlubie	170 c	224/1232	1	2008	0,06	321
70	Darżlubie	171 d	224/1233	1	2008	0,04	208
71	Rybno	208 f	224/1234	1	2008	0,05	290
72	Kępino	167 c	224/1235	1	2008	0,01	60
73	Kępino	168 b	224/1236	1	2008	0,01	60
74	Kępino	168 b	224/1237	1	2008	0,01	60
75	Nanice	185 d	224/1238	1	2008	0,02	100
76	Nanice	185 d	224/1239	1	2008	0,01	50
77	Nanice	185 d	224/1240	1	2008	0,01	50
78	Nanice	185 d	224/1241	1	2008	0,01	50
79	Starzyno	39 r	224/1242	1	2008	0,10	738
80	Starzyno	40 i	224/1243	1	2008	0,13	837
81	Starzyno	40 b	224/1244	1	2008	0,19	862
82	Starzyno	40 a	224/1245	1	2008	0,07	226

Lp.	Leśnictwo	Oddz./ pododz.	Nr INW.	Ilość zbiorników	Rok budowy /przebudowy	Powierzchnia (ha)	Masa zretencjonowanej wody (m ³)
83	Starzyno	42 m	224/1246	1	2008	1,07	10173
84	Orle	140 i	224/1341	1	2009	0,02	300
85	Orle	141 b	224/1342	1	2009	0,1	190
86	Orle	160 b	224/1343	1	2009	0,07	380
87	Lisewo	21 n	224/1439	1	2010	0,16	950
88	Piaśnica	116 h	224/1440	1	2010	0,12	1600
89	Orle	160 a	224/1689	1	2011	0,06	360
90	Starzyno	48 j	224/1699	1	2011	0,02	500
91	Domatowo	106 a	224/1698	1	2011	0,08	480
92	Orle	140 h	224/1962	1	2012	0,1	760
93	Rybno	207 g	224/1963	4	1998	0,2	1080
94	Rybno	210 b	224/1964	1	1998	0,12	400
95	Nanice	221a	224/2143	1	2013	0,009	45
96	Nanice	221a	224/2144	1	2013	0,008	40
97	Nanice	221a	224/2145	1	2013	0,006	36
98	Rybno	215f	224/2310	1	2014	0,036	220
99	Rybno	216a	224/2311	1	2014	0,032	160
100	Rybno	216b	224/2312	1	2014	0,056	280
101	Lisewo	15 a	224/3490	1	2019	0,03	1200
Razem				106		10,952	86989

4.4 Siedliska przyrodnicze Natura 2000

Siedlisko przyrodnicze to obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 77 poz. 510) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. (Dz. U. 2013 poz. 1302) zawierają listę siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami zainteresowania Wspólnoty oraz wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000.

W ramach prac nad PUL dokonano weryfikacji rozmieszczenia i stanu siedlisk przyrodniczych oraz ich powierzchni na terenie Nadleśnictwa Wejherowo. Dane na temat lokalizacji płatów siedlisk przyrodniczych zawierają również plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. W przypadku, gdy siedlisko przyrodnicze stanowiło jedyne siedlisko przyrodnicze w danym wyłączeniu zapisywane było w polu dla niego przewidzianym z przypisaną powierzchnią całego wydzielenia. W sytuacji, gdy w danym wydzieleniu leśnym było kilka płatów różnych siedlisk przyrodniczych, przy czym często nie obejmowały one całego wydzielenia, informacja o tym jakie siedlisko przyrodnicze występuje w wydzieleniu zapisana została w polu dla niego przewidzianym z przypisaną powierzchnią danego fragmentu siedliska.

W warunkach Nadleśnictwa Wejherowo, zgodnie z wyżej wymienionym Rozporządzeniem, ochronie prawnej podlegają następujące siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000:

Tabela 20 Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie prawnej w obszarach

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Stan zachowania według SDF	Pow. [ha]	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5
Obręb Darżlubie				
1210	Kidzina na brzegu morskim	C	0,11	Fragmety wydzieleni: 312f, 312d
1230*	Nadmorskie wydmy szare	B	4,47	Fragmety wydzieleni: 224a, 224b, 224c, 228a, 228d, 228i, 228k, 228p, 228r
2120	Nadmorskie wydmy białe	C	1,46	Fragmety wydzieleni: 224c, 298i, 299g, 300f, 301c, 302g, 303d, 311d, 311f, 311h
2130*	Nadmorskie wydmy szare	C	146,33	Oddziały: 239A, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 282, 283, 284, 287, 289, 290, 291, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 311,312
2140	Nadmorskie wrzosowiska bażynowe (<i>Empetrium nigri</i>)	-	0,12	Fragmety wydzieleni: 255a, 257a
2170	Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej	-	0,20	Fragmety wydzieleni: 253a, 254a, 256a

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Stan zachowania według SDF	Pow. [ha]	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony
2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich	B	1173,17	Oddziały: 224, 235, 236, 237, 238, 239, 239A, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 311, 312
9110	Kwaśne buczyny (Luzulo - Fagenion)	B	139,22	Fragmenty wydzieleni: 22a, 22g, 23b, 23c, 23d, 23f, 23g, 23i, 24a, 24b, 24d, 24j, 24k, 24m, 25c, 22b, 22c, 22d, 22f, 22h, 25d, 25g, 25k, 25l, 26a, 26d, 23a, 23h, 23j, 24i, 24l, 26f, 26h, 26i, 26j, 26m, 27a, 27b, 27d, 28a, 28b, 28g, 29b, 29c, 29d, 29f, 29g, 29h, 29j, 29l, 29m, 29n, 30a, 30b, 31a, 31b, 31g, 31j, 31k, 32b, 32c, 32d, 32f, 35i, 36b, 36c, 36f, 36h, 36i, 36l, 36m, Całe wydzielenia: 24f, 25c, 25j, 26c, 26g, 32g, 32h, 32k, 33g, 36n
9130	Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	C	87,11	Fragmenty wydzieleni: 22a, 23b, 23c, 23d, 23f, 23g, 23i, 24a, 22b, 22d, 22f, 21c, 21d, 21f, 26m, 27a, 27d, 28a, 28b, 28g, 28j, 29f, 29g, 29h, 29l, 29m, 29n, 29o, 30a, 30b, 30d, 30f, 30h, 30i, 31a, 31b, 31c, 31d, 31f, 31g, 31i, 31j, 31k, 31l, 32a, 32c, 32d, 32f, Całe wydzielenia: 26h, 28c, 28d, 28f, 28h, 28i, 28j, 29p, 30c, 31h
9160	Grąd subatlantycki (Stellario – Carpinetum)	C	103,91	Fragmenty wydzieleni: 24k, 24m, 25l, 26b, 26j, 27a, 30a
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incane</i> , olsy źródłiskowe)	A	32,52	Fragmenty wydzieleni: 23d, 23g, 23i, 23k, 24c, 24d, 24h, 24m, 25d, 26a, 26d, 23a, 23h, 24g, 24i, 24l, 26b, 26f, 26h, 26m, 27a, 23j, 29b, 29c, 29d, 29a, 29f, 29g, 29m, 32f, 35d, 36b, 36m Całe wydzielenia: 24c, 24h, 24g, 29a
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	B	1,99	Fragmenty wydzieleni: 30b, 30d, 30f, 30i
Razem obręb Darżlubie			1690,61	
Obręb Kolkowo				
1130	Płytkie ujście rzek (estuaria)	A	0,01	Fragmenty wydzieleni: 3l g
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	B	10,39	Fragmenty wydzieleni: 1a, 2f, 2t, 1c, 1b, 1f, 1g, 1h, 1i, 2a, 2b, 2d, 2g, 2k, 2l, 2m, 2p, 2r, 2s, 2w, 2x, 2y, 2z

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Stan zachowania według SDF	Pow. [ha]	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony
9190	Kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae)	B	35,60	Całe wydzielanie: 2o Fragmenty wydzieleń: 2k, 2l, 2m, 2p, 2r, 2s, 2w, 2x, 2y, 2z, 1a, 2f, 2kx, 2t, 1c, 1d, 1f, 1g, 1h, 1i, 1j, 2a, 2b, 2c, 2d, 2g, 2h, 2i, 2j, 1b
Razem obręb Kolkowo			46,00	
Obręb Wejherowo				
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	A	0,47	Fragmenty wydzieleń: 14d, 14i
Razem obręb Wejherowo			0,47	
Razem Nadleśnictwo			1737,08	

*siedliska o znaczeniu priorytetowym

4.5 Drzewostany

Drzewostany są najważniejszym elementem ekosystemu leśnego, dlatego też w „Programie Ochrony Przyrody” poświęcono im stosunkowo dużo uwagi. Podjęto próbę ich oceny i interpretacji pod kątem:

- bogactwa gatunkowego,
- struktury pionowej,
- pochodzenia,
- zgodności składu gatunkowego z warunkami siedliskowymi,
- form aktualnego stanu siedliska,
- form degeneracji ekosystemu leśnego.

4.5.1 Bogactwo gatunkowe

W analizie uwzględniono tylko gatunki występujące w górnej warstwie drzew, określone w opisach taksacyjnych jako skład I piętra.

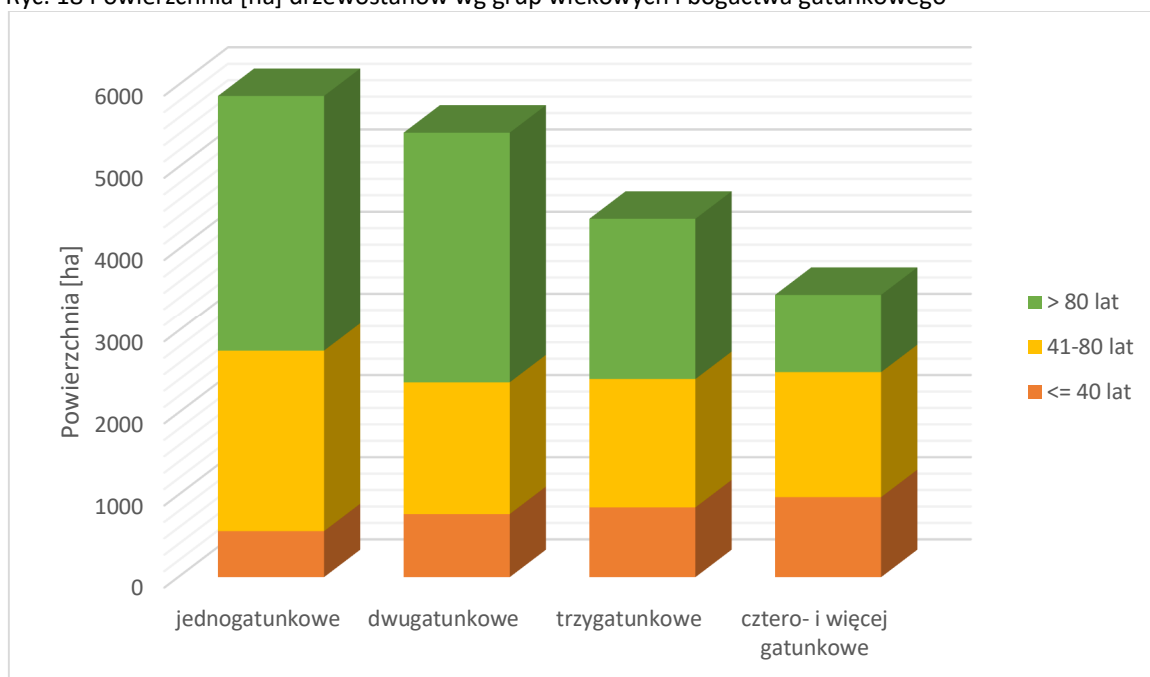
Tabela 21 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (Wzór 13).

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb DARŻLUBIE	jednogatunkowe	ha	142,26	874,47	1284,55	2301,28	31,4
		m ³	20468	241624	344380	606472	27,9
	dwugatunkowe	ha	192,42	535,57	1028,70	1756,69	24,0
		m ³	25244	170143	340293	535680	24,6
	trzygatunkowe	ha	274,11	712,67	640,47	1627,25	22,2
		m ³	33459	228547	245425	507431	23,3
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	403,77	769,84	464,79	1638,40	22,4
		m ³	44998	269115	211113	525226	24,2
	łącznie	ha	1012,56	2892,55	3418,51	7323,62	100
		m ³	124169	909429	1141211	2174809	100
Obręb KOLKOWO	jednogatunkowe	ha	180,13	642,46	943,10	1765,69	29,7
		m ³	28916	201098	356920	586934	30,4
	dwugatunkowe	ha	212,99	627,11	824,08	1664,18	28,0
		m ³	22227	197569	319255	539051	28,0
	trzygatunkowe	ha	283,61	446,18	736,34	1466,13	24,6
		m ³	29504	151966	296835	478305	24,8
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	325,48	430,65	298,70	1054,83	17,7
		m ³	46363	154219	122260	322842	16,8
	łącznie	ha	1002,21	2146,40	2802,22	5950,83	100
		m ³	127010	704852	1095270	1927132	100
Obręb WEJHEROWO	jednogatunkowe	ha	242,99	688,58	875,96	1807,53	31,0
		m ³	26960	208338	334055	569353	30,3
	dwugatunkowe	ha	353,56	433,72	1209,00	1996,28	34,2
		m ³	33183	140768	492360	666311	35,4
	trzygatunkowe	ha	294,43	407,13	579,41	1280,97	21,9
		m ³	34762	125033	251875	411670	21,9
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	247,36	317,64	189,26	754,26	12,9
		m ³	34217	113115	84965	232297	12,4
	łącznie	ha	1138,34	1847,07	2853,63	5839,04	100
		m ³	129122	587254	1163255	1879631	100
Nadleśnictwo	jednogatunkowe	ha	565,38	2205,51	3103,61	5874,50	30,8
		m ³	76344	651060	1035355	1762759	29,4

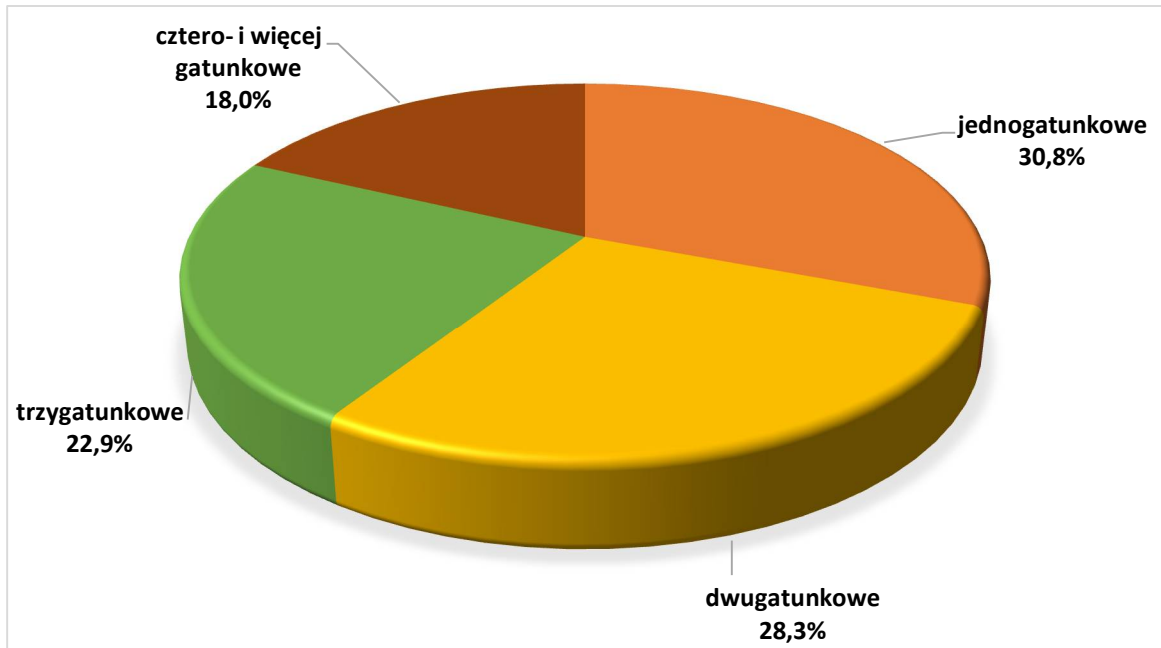
Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	dwugatunkowe	ha	758,97	1596,40	3061,78	5417,15	28,3
		m ³	80654	508480	1151908	1741042	29,1
	trzygatunkowe	ha	852,15	1565,98	1956,22	4374,35	22,9
		m ³	97725	505546	794135	1397406	23,4
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	976,61	1518,13	952,75	3447,49	18,0
		m ³	125578	536449	418338	1080365	18,1
	łącznie	ha	3153,11	6886,02	9074,36	19113,49	100
		m ³	380301	2201535	3399736	5981572	100

Ryc. 18 Powierzchnia [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

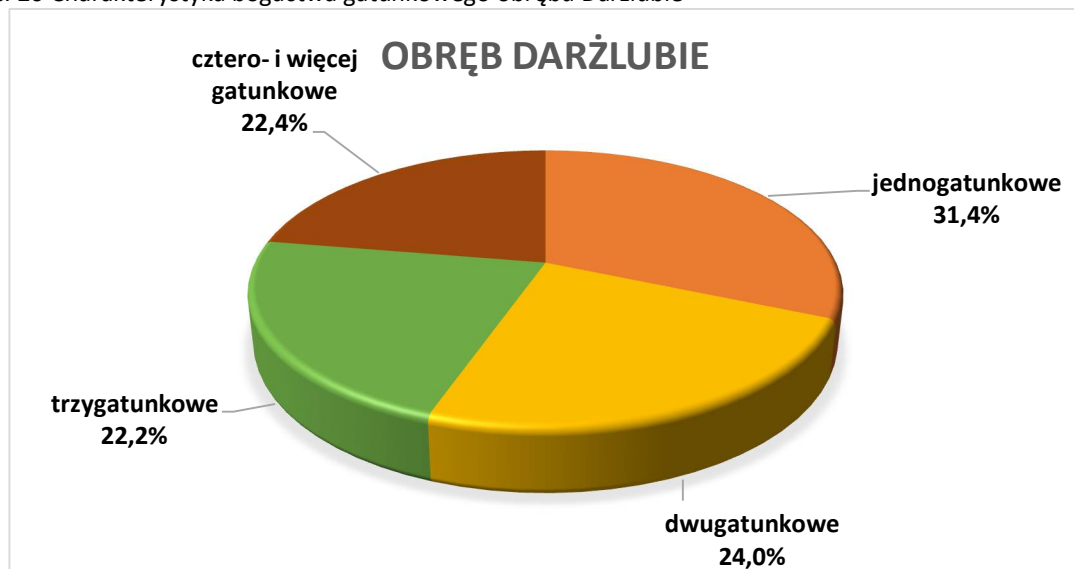

Ryc. 19 Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie [ha]

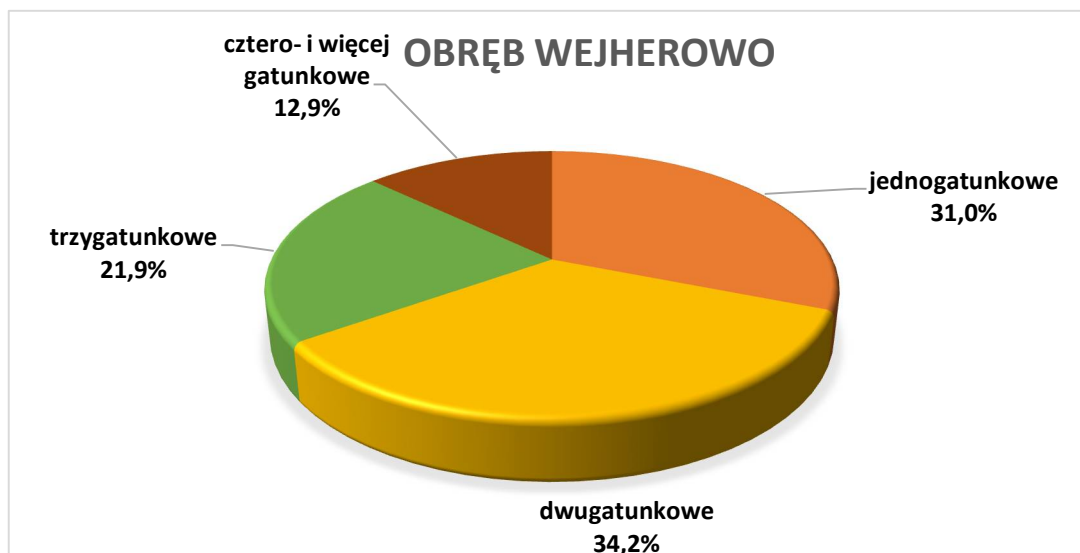
Ryc. 20 Charakterystyka bogactwa gatunkowego obrębu Darżlubie

Ryc. 21 Charakterystyka bogactwa gatunkowego obrębu Kolkowo

Ryc. 22 Charakterystyka bogactwa gatunkowego obrębu Wejherowo

Drzewostany Nadleśnictwa Wejherowo są umiarkowanie zróżnicowane pod względem składu gatunkowego. Największą część obszaru leśnego stanowią drzewostany jednogatunkowe, obejmujące 30,8% powierzchni (PUL 2015 – 26,1%). Jednocześnie drzewostany dwugatunkowe zajmują 28,3% terenu leśnego (PUL 2015 – 27,8%), a trzygatunkowe drzewostany stanowią 22,9% powierzchni (PUL 2015 – 28,2%). Warto podkreślić obecność drzewostanów cztero- i więcej gatunkowych, reprezentowane w 18,0% obszaru leśnego (PUL 2015 – 20,6%). Ta różnorodność gatunkowa odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu ekosystemów leśnych, wpływając na ich stabilność i funkcje ekologiczne.

Ryciny powyżej wskazują na inne proporcje w przypadku analizy poszczególnych obrębów. Obręb Wejherowo jest najmniej zróżnicowany. Drzewostany trzy- i cztero- i więcej gatunkowe zajmują tutaj 34,8%. Najbardziej zróżnicowany jest obręb Darżlubie, gdzie drzewostany trzy- i cztero- i więcej gatunkowe zajmują 44,6%.

4.5.2 Struktura pionowa

Dominującymi pod względem struktury pionowej w Nadleśnictwie Wejherowo są drzewostany jednopiętrowe (76,8% powierzchni leśnej zalesionej) z występującymi niekiedy formami okapowymi oraz podrostami w różnej fazie rozwoju pochodzenia naturalnego, które w przyszłości utworzą dolne piętro.

Występują także drzewostany z podsadzeniami wykonywanymi w ramach przebudowy dla poprawy struktury pionowej oraz składu gatunkowego. Preferuje się tu gatunki liściaste, których hodowanie jest bardzo utrudnione, bowiem są one zgryzane przez zwierzynę łowną.

Drzewostany w klasie odnowienia i do odnowienia z odnowieniami naturalnymi i sztucznie wprowadzanymi, których przebudowa rozłożona jest na dłuższy okres czasu stanowią 13,2% zalesionych gruntów Nadleśnictwa. Na części powierzchni występują drzewostany po przebudowie (dawne klasy odnowienia), różnowiekowe, wielogatunkowe, świadczące o umiejętnym wykorzystaniu odnowień naturalnych.

W niewielkiej ilości występują drzewostany wielopiętrowe (0,1%) i o budowie przerębowej (2,1%). Drzewostany o budowie przerębowej występują tylko w obrębie Darżlubie (5,6%). W drzewostanach dwupiętrowych, które stanowią 7,7% powierzchni, w górnym piętrze dominuje sosna z domieszkami gatunków liściastych, w dolnym grab, buk, dąb, świerk. W okapie drzewostanów spotyka się takie gatunki, jak: buk, dąb, grab, świerk, brzoza, lipa, klon. Wspomnieć należy o przestojach różnych gatunków drzew występujących w wielu wyłączeniach, które podnoszą walory krajobrazowe oraz korzystnie wpływają na otaczające środowisko.

W porównaniu do PUL 2015 wzrosła powierzchnia drzewostanów o budowie przerębowej i wielopiętrowej, które w poprzednim planie nie występowały.

Tabela 22 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury (Wzór 14).

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb DARŻLUBIE	jednopiętrowe	ha	997,53	2525,52	2162,50	5685,55	77,6
		m ³	121019	793779	760198	1674996	77,0
	dwupiętrowe	ha		167,49	327,07	494,56	6,8
		m ³		76380	170495	246875	11,0
	wielopiętrowe	ha	15,03	8,83		23,86	0,3
		m ³	3150	2230		5380	
	przerębowe	ha		106,19	304,44	410,63	5,6
		m ³		18285	48915	67200	3,0
	w KO i KDO	ha		84,52	624,50	709,02	9,7
		m ³		18755	161603	180358	8,0
łącznie	ha	1012,56	2892,55	3418,51	7323,62	100,0	
	m ³	124169	909429	1141211	2174809	100,0	
Obręb KOLKOWO	jednopiętrowe	ha	1002,21	1910,64	1664,67	4577,52	76,9
		m ³	127010	614242	684335	1425587	73,0
	dwupiętrowe	ha		139,16	361,81	500,97	8,4
		m ³		62140	187870	250010	12,0
	wielopiętrowe	ha			2,23	2,23	0,0
		m ³			575	575	
	przerębowe	ha					
		m ³					
	w KO i KDO	ha		96,60	773,51	870,11	14,6
		m ³		28470	222490	250960	13,0
łącznie	ha	1002,21	2146,40	2802,22	5950,83	100,0	

		m ³	127010	704852	1095270	1927132	100,0
Obręb WEJHEROWO	jednopiętrowe	ha	1138,34	1710,22	1565,98	4414,54	75,6
		m ³	129122	533399	681235	1343756	71,0
	dwupiętrowe	ha		116,45	361,51	477,96	8,2
		m ³		48545	198540	247085	13,0
	wielopiętrowe	ha					
		m ³					
	przerębowe	ha					
		m ³					
	w KO i KDO	ha		20,40	926,14	946,54	16,2
		m ³		5310	283480	288790	15,0
łącznie	ha	1138,34	1847,07	2853,63	5839,04	100,0	
	m ³	129122	587254	1163255	1879631	100,0	
Nadleśnictwo	jednopiętrowe	ha	3138,08	6146,38	5393,15	14677,61	76,8
		m ³	377151	1941420	2125768	4444339	74,3
	dwupiętrowe	ha		423,10	1050,39	1473,49	7,7
		m ³		187065	556905	743970	12,4
	wielopiętrowe	ha	15,03	8,83	2,23	26,09	0,1
		m ³	3150	2230	575	5955	0,1
	przerębowe	ha		106,19	304,44	410,63	2,1
		m ³		18285	48915	67200	1,1
	w KO i KDO	ha		201,52	2324,15	2525,67	13,2
		m ³		52535	667573	720108	12,0
łącznie	ha	3153,11	6886,02	9074,36	19113,49	100,0	
	m ³	380301	2201535	3399736	5981572	100,0	

4.5.3 Pochodzenie

W Nadleśnictwie Wejherowo najczęściej zinwentaryzowano drzewostanów z odnowienia sztucznego, stanowią one 47,7% powierzchni zalesionej. Drugą dużą grupą pod względem pochodzenia są drzewostany odnowione naturalnie z samosiewu. W lasach Nadleśnictwa zajmują 35,2% powierzchni. Dla 17,0% drzewostanów, trudno jednoznacznie określić pochodzenie. Można domniemać, że drzewostany iglaste pochodzą głównie z odnowień sztucznych, a liściaste oprócz sadzenia bądź siewu odnawiano również sposobem naturalnym przez samosiew lub odrośla.

Pochodzenia naturalnego są w zasadzie drzewostany bukowe, częściowo brzozowe i częściowo sosnowe oraz olszowe. Domieszki graba, osiki, niekiedy świerka, lipy, klonu, wierzby są też pochodzenia naturalnego. Występujące w tutejszych lasach gatunki liściaste odnawiają się naturalnie, a jedynie dąb nie znajduje odpowiednich warunków.

Zaznaczyć należy, iż rzeczywista powierzchnia odnowienia z samosiewu jest wyższa. Podawany sposób odnowienia drzewostanu odnosi się do całych wydzieleń i uwzględnia jedynie pochodzenie najliczniejszego gatunku (przeważnie sztucznie wprowadzanej sosny), a nie uwzględnia domieszek naturalnego pochodzenia.

W lasach Nadleśnictwa Wejherowo przyjąć można, że główne gatunki lasotwórcze są lokalnego pochodzenia, a obce występują sporadycznie.

Tabela 23 Zestawienie powierzchni [ha] według rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (Wzór 15).

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Wiek/powierzchnia (ha)			Ogółem	Ogółem [%]
		<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb DARŻLUBIE	odroślowe	2,08	6,84	7,87	16,79	0,2
	z samosiewu	205,58	1437,76	1903,57	3546,91	48,5
	z odnowienia sztucznego	386,69	1039,21	1123,88	2549,78	34,8
	brak informacji	418,21	408,74	383,19	1210,14	16,5
Obręb KOLKOWO	odroślowe	0,57			0,57	0,0
	z samosiewu	204,16	562,50	924,38	1691,04	28,4
	z odnowienia sztucznego	312,25	1204,38	1508,47	3025,10	50,9
	brak informacji	485,23	379,52	369,37	1234,12	20,7
Obręb WEJHEROWO	odroślowe					
	z samosiewu	200,60	548,04	736,90	1485,54	25,4
	z odnowienia sztucznego	443,90	1200,80	1903,83	3548,53	60,8
	brak informacji	493,84	98,23	212,90	804,97	13,8
Nadleśnictwo	odroślowe	2,65	6,84	7,87	17,36	0,1
	z samosiewu	610,34	2548,30	3564,85	6723,49	35,2
	z odnowienia sztucznego	1142,84	3444,39	4536,18	9123,41	47,7
	brak informacji	1397,28	886,49	965,46	3249,23	17,0

4.5.4 Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskowym lub przyrodniczym typem lasu jest jednym z ważniejszych wskaźników wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk leśnych. Pozwala ona na formułowanie wielu wniosków w zakresie hodowli lasu. Jest to także wskaźnik bogactwa przyrodniczego, a głównie stopnia naturalności ekosystemów leśnych.

Stopnie zgodności przyjęto wg „Instrukcji urządzania lasu” z 2012 r. (§40, pkt. 1-5).

W grupie drzewostanów o składzie niezgodnym wyróżniono dodatkowo (Tabela 24):

- niezgodność obojętną - gdy zamiast zalecanego gatunku liściastego występuje inny gatunek liściasty,
- niezgodność negatywną - gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez sosnę lub świerka.

Tabela 24 Zestawienie powierzchni [ha] według zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem (Wzór 20).

Obręb	Siedlisko	Stopień zgodności								Suma powierzchni
		Zgodne		Częściowo zgodne		Niezgodne				
		ha	%	ha	%	negatywne		obojętne		
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
1. DARŻLUBIE	Bs	235,15	63,7	11,83	3,2	122,09	33,1			369,07
	Bśw	979,37	99,7	1,22	0,1	2,19	0,2			982,78
	Bw	35,32	95,4			1,71	4,6			37,03
	Bb	20,55	87,4	2,96	12,6					23,51
	BMśw	286,41	47,2	258,35	42,6	58,30	9,6	3,97	0,7	607,03
	BMw			48,33	27,1	106,11	59,5	23,80	13,4	178,24

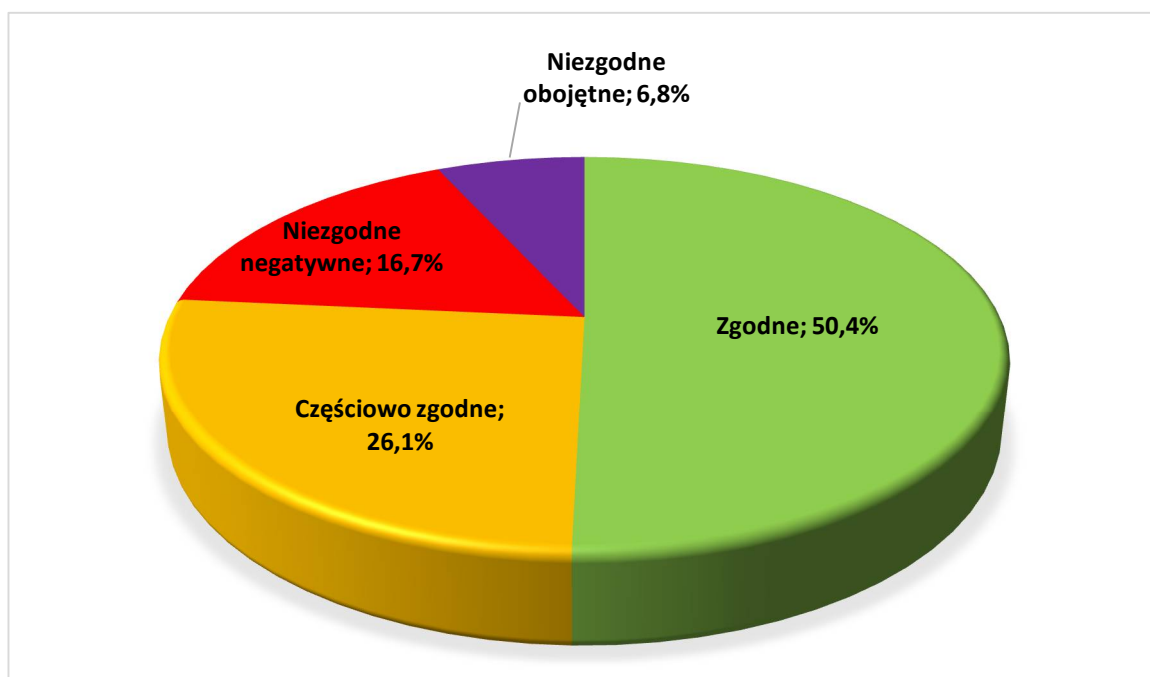

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

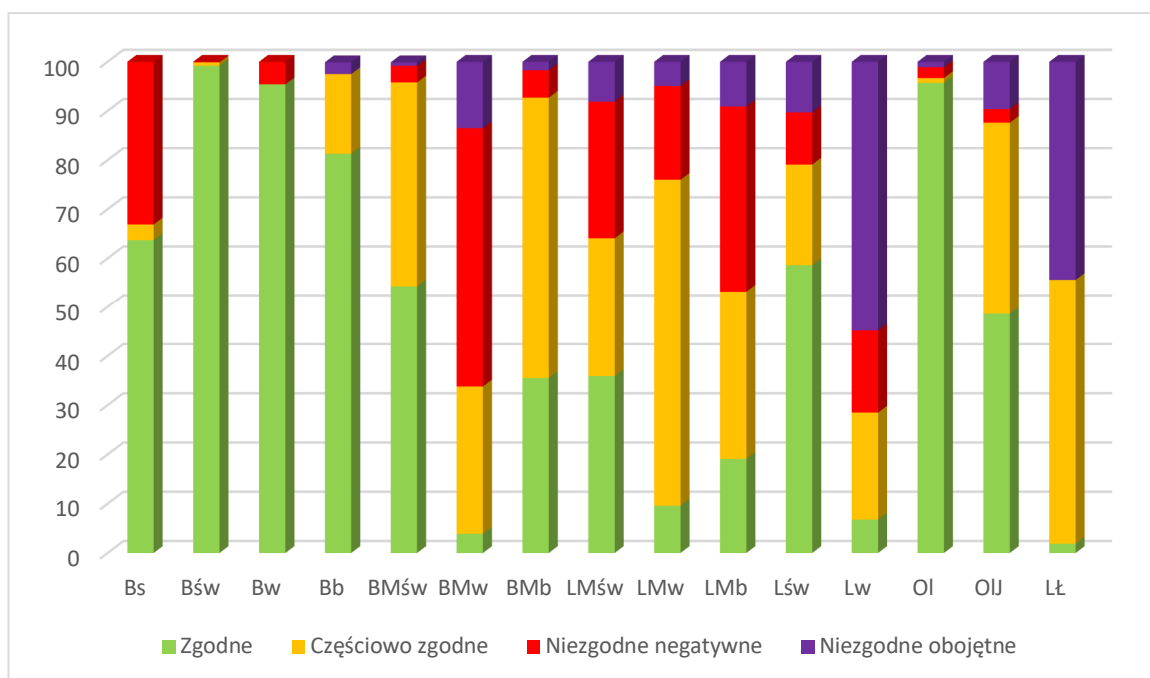
Obręb	Siedlisko	Stopień zgodności								Suma powierzchni
		Zgodne		Częściowo zgodne		Niezgodne				
		ha	%	ha	%	negatywne		obojętne		
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
	BMb	88,39	33,9	153,68	59,0	12,59	4,8	5,86	2,2	260,52
	LMśw	1 373,32	44,2	733,47	23,6	808,33	26,0	192,88	6,2	3 108,00
	LMw	4,58	6,1	56,71	75,4	11,14	14,8	2,76	3,7	75,19
	LMB	8,47	24,5	17,85	51,6	8,26	23,9			34,58
	Lśw	942,84	62,4	280,76	18,6	151,85	10,1	135,39	9,0	1 510,84
	Lw	2,74	6,6	6,95	16,7	2,75	6,6	29,06	70,0	41,50
	OI	50,84	96,5	0,48	0,9			1,39	2,6	52,71
	OIJ	16,25	65,8	5,21	21,1	1,38	5,6	1,86	7,5	24,70
	Ł			14,56	81,3			3,36	18,8	17,92
Razem 1. DARŻLUBIE		4 044,23	55,2	1 592,36	21,7	1 286,70	17,6	400,33	5,5	7 323,62
2. KOLKOWO										
	Bśw	609,29	100,0							609,29
	Bb	0,91	28,3	1,63	50,6			0,68	21,1	3,22
	BMśw	642,41	61,4	364,07	34,8	30,55	2,9	9,87	0,9	1 046,90
	BMw	3,73	9,4	20,46	51,5	9,40	23,7	6,13	15,4	39,72
	BMb	2,20	10,5	15,32	73,1	3,43	16,4			20,95
	LMśw	919,32	35,6	708,96	27,5	733,57	28,4	217,35	8,4	2 579,20
	LMw	16,76	11,4	95,62	64,8	29,67	20,1	5,40	3,7	147,45
	LMB	6,81	32,8	0,61	2,9	10,37	50,0	2,97	14,3	20,76
	Lśw	678,69	50,3	358,46	26,6	140,93	10,5	170,23	12,6	1 348,31
	Lw	1,09	8,6	5,16	40,5	2,10	16,5	4,38	34,4	12,73
	OI	39,90	97,8			0,88	2,2			40,78
	OIJ	35,74	44,1	33,28	41,0	1,04	1,3	11,05	13,6	81,11
Razem 2. KOLKOWO		2 956,85	49,7	1 603,57	26,9	961,94	16,2	428,06	7,2	5 950,83
3. WEJHEROWO										
	Bśw	224,78	95,3	11,08	4,7					235,86
	Bb	1,52	100,0							1,52
	BMśw	494,49	51,2	465,81	48,2	1,32	0,1	4,54	0,5	966,16
	BMw	6,03	19,7	5,51	18,0	15,39	50,3	3,64	11,9	30,57
	BMb	79,40	40,3	104,72	53,2	10,74	5,5	2,07	1,1	196,93
	LMśw	568,60	24,9	803,47	35,2	675,34	29,6	235,27	10,3	2 282,68
	LMw	1,04	10,9	1,74	18,3	3,44	36,1	3,30	34,7	9,52
	LMB	1,07	3,5	10,79	35,4	13,73	45,0	4,89	16,0	30,48
	Lśw	1 197,02	61,5	346,96	17,8	214,30	11,0	188,97	9,7	1 947,25
	Lw	1,58	6,2	5,21	20,3	8,52	33,2	10,36	40,4	25,67
	OI	22,53	90,4	0,68	2,7	1,72	6,9			24,93
	OIJ	28,71	47,7	26,33	43,7	2,19	3,6	2,99	5,0	60,22
	Ł	0,84	3,1	9,69	35,6			16,72	61,4	27,25
Razem 3. WEJHEROWO		2 627,61	45,0	1 791,99	30,7	946,69	16,2	472,75	8,1	5 839,04
Nadleśnictwo										
	Bs	235,15	63,7	11,83	3,2	122,09	33,1			369,07
	Bśw	1 813,44	99,2	12,30	0,7	2,19	0,1			1 827,93
	Bw	35,32	95,4			1,71	4,6			37,03
	Bb	22,98	81,3	4,59	16,2			0,68	2,4	28,25
	BMśw	1 423,31	54,3	1 088,23	41,5	90,17	3,4	18,38	0,7	2 620,09
	BMw	9,76	3,9	74,30	29,9	130,90	52,7	33,57	13,5	248,53
	BMb	169,99	35,5	273,72	57,2	26,76	5,6	7,93	1,7	478,40
	LMśw	2 861,24	35,9	2 245,90	28,2	2 217,24	27,8	645,50	8,1	7 969,88
	LMw	22,38	9,6	154,07	66,4	44,25	19,1	11,46	4,9	232,16
	LMB	16,35	19,1	29,25	34,1	32,36	37,7	7,86	9,2	85,82
	Lśw	2 818,55	58,6	986,18	20,5	507,08	10,6	494,59	10,3	4 806,40
	Lw	5,41	6,8	17,32	21,7	13,37	16,7	43,80	54,8	79,90
	OI	113,27	95,7	1,16	1,0	2,60	2,2	1,39	1,2	118,42

Obręb	Siedlisko	Stopień zgodności								Suma powierzchni
		Zgodne		Częściowo zgodne		Niezgodne				
		ha	%	ha	%	negatywne		obojętne		
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
	OIJ	80,70	48,6	64,82	39,0	4,61	2,8	15,90	9,6	166,03
	LŁ	0,84	1,9	24,25	53,7			20,08	44,5	45,17
Razem nadleśnictwo		9 628,69	50,4	4 987,92	26,1	3 195,33	16,7	1 301,14	6,8	19 113,49

Ryc. 23 Charakterystyka zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem siedliskowym lasu.

Ryc. 24 Udział [%] stopni zgodności składu gatunkowego drzewostanów w typach siedliskowych lasu.

W Nadleśnictwie Wejherowo drzewostany zgodne z siedliskiem stanowią 50,4% powierzchni leśnej zalesionej. Częściowo zgodnych jest 26,1%. Natomiast drzewostany niezgodne z siedliskiem stanowią 23,5% powierzchni w tym niezgodność negatywną wykazuje 16,7% i niezgodność obojętną 6,8% powierzchni drzewostanów.

Drzewostany o składzie niezgodnym negatywnie występują głównie na siedliskach BMW, LMB, Bs, LMŚw, LMw. Duża niezgodność negatywna na siedlisku Bs wynika z występowania na tym siedlisku sosny czarnej oraz kosodrzewiny, która tworzy tam drzewostany. Niezgodność obojętną wykazują głównie drzewostany na siedlisku Lw i Lł. Największy stopień zgodności z siedliskiem wykazują drzewostany na siedliskach BŚw, Bw, Bb, Ol.

Dostosowywanie składu gatunkowego do warunków siedliskowych powinno się ponadto odbywać poprzez:

- szeroko rozumianą przebudowę drzewostanów niezgodnych z siedliskiem,
- odnawianie i zalesianie gatunkami zgodnymi z gospodarczym typem drzewostanu,
- preferowanie w poprawkach i uzupełnieniach gatunków będących w niedoborze w stosunku do gospodarczego typu drzewostanu,
- wykonywanie czyszczeń i trzebieży ukierunkowanych na eliminację gatunków niezgodnych z siedliskiem i poprawienie warunków wzrostu gatunkom zgodnym.

4.5.5 Formy aktualnego stanu siedliska

Siedliska w stanie naturalnym i zbliżonym do naturalnego zajmują w Nadleśnictwie Wejherowo 73,2% powierzchni, a siedliska zniekształcone stanowią 26,7%.

Większość siedlisk borowych znajduje się w stanie zbliżonym do naturalnego – 74,8%, stan naturalny reprezentuje 15,6%, pozostały odsetek (9,6%) siedlisk jest w stanie zniekształconym. Bory mieszane w 69,9% znajdują się w stanie zbliżonym do naturalnego, 28,7% jest natomiast w stanie zniekształconym. Podobne wartości procentowe udziału siedlisk w stanie zbliżonym do naturalnego wykazują lasy mieszane i lasy – odpowiednio 62,2% i 59,7%. Siedliska zniekształcone również mają wartości zbliżone w przypadku lasów mieszanych – 29,8% i lasów – 28%. Siedlisk lasu mieszanego i lasu w stanie naturalnym – jest odpowiednio 8,1% i 12,3%. Szczegółowe zestawienie udziału stanu poszczególnych siedlisk w ujęciu powierzchniowym przedstawia tabela poniżej.

Tabela 25 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] według grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (Wzór 21)

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]
				<=40 lat	41-80	>80 lat		
1 DARŻLUBIE	bory	naturalne	ha	6,33	67,30	275,28	348,91	24,7
			m ³	515	10500	49485	60500	25,2
		zbliżony do naturalnego	ha	60,96	300,68	493,37	855,01	60,5
			m ³	7714	59985	83400	151099	62,8
		zniekształcone	ha	0,46	28,23	179,78	208,47	14,8
			m ³	35	4425	24360	28820	12,0
	razem	ha	67,75	396,21	948,43	1412,39	100	
		m ³	8264	74910	157245	240419	100	
	bory mieszane	zbliżony do naturalnego	ha	61,63	197,81	241,35	500,79	47,7
			m ³	10502	65393	74600	150495	47,6

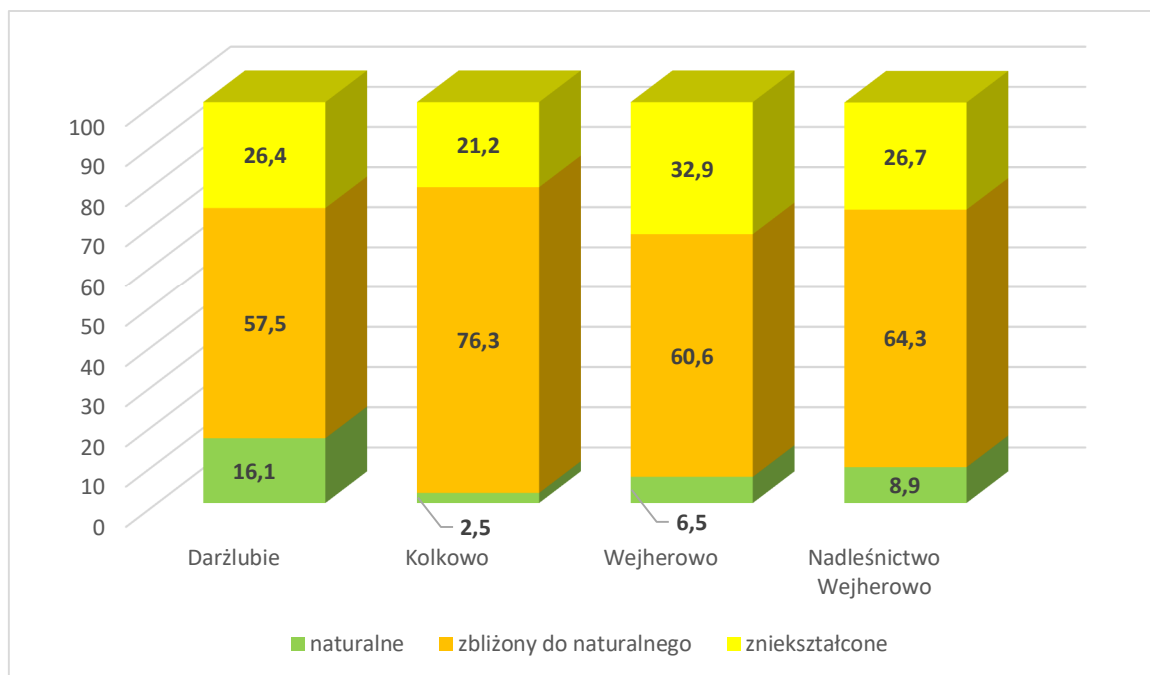
Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]	
				<=40 lat	41-80	>80 lat			
2 KOLKOWO	lasy mieszane	zniekształcone	ha	71,90	357,49	119,60	548,99	52,3	
			m ³	12732	115019	38025	165776	52,4	
		razem	ha	133,53	555,30	360,95	1049,78	100	
			m ³	23234	180412	112625	316271	100	
		las	naturalne	ha	69,41	154,91	327,70	552,02	17,2
				m ³	8133	42298	140890	191321	18,5
	zbliżony do naturalnego		ha	298,93	711,15	829,01	1839,09	57,2	
			m ³	32431	237850	317005	587286	56,8	
	zniekształcone		ha	174,75	437,35	210,57	822,67	25,6	
			m ³	23188	156302	75850	255340	24,7	
	łącznie obręb	razem	ha	543,09	1303,41	1367,28	3213,78	100	
			m ³	63752	436450	533745	1033947	100	
		naturalne	ha	39,67	34,49	203,77	277,93	16,9	
			m ³	3247	9407	93718	106372	18,2	
		zbliżony do naturalnego	ha	114,76	458,90	444,36	1018,02	61,8	
			m ³	10595	154075	204648	369318	63,2	
	zniekształcone	ha	113,76	144,24	93,72	351,72	21,3		
		m ³	15077	54175	39230	108482	18,6		
	bory	razem	ha	268,19	637,63	741,85	1647,67	100	
			m ³	28919	217657	337596	584172	100	
		naturalne	ha	115,41	256,70	806,75	1178,86	16,1	
			m ³	11895	62205	284093	358193	16,5	
		zbliżony do naturalnego	ha	536,28	1668,54	2008,09	4212,91	57,5	
			m ³	61242	517303	679653	1258198	57,9	
	zniekształcone	ha	360,87	967,31	603,67	1931,85	26,4		
		m ³	51032	329921	177465	558418	25,7		
	bory mieszane	razem	ha	1012,56	2892,55	3418,51	7323,62	100	
			m ³	124169	909429	1141211	2174809	100	
		zbliżony do naturalnego	ha	124,47	223,59	254,77	602,83	98,4	
			m ³	20370	68757	87990	177117	98,6	
zniekształcone		ha		9,68		9,68	1,6		
		m ³		2460		2460	1,4		
las	razem	ha	124,47	233,27	254,77	612,51	100		
		m ³	20370	71217	87990	179577	100		
	naturalne	ha	1,80	6,71	37,65	46,16	4,2		
		m ³	360	1980	13690	16030	4,2		
	zbliżony do naturalnego	ha	94,02	313,83	516,45	924,30	83,5		
		m ³	14218	107950	189860	312028	82,7		
zniekształcone	ha	4,21	51,74	81,16	137,11	12,4			
	m ³	754	17070	31440	49264	13,1			
las	razem	ha	100,03	372,28	635,26	1107,57	100		
		m ³	15332	127000	234990	377322	100		
	naturalne	ha			44,79	44,79	1,6		
		m ³			21380	21380	2,3		
	zbliżony do naturalnego	ha	286,60	659,44	1203,51	2149,55	78,2		
		m ³	23569	216535	479580	719684	78,6		
zniekształcone	ha	117,77	330,10	105,32	553,19	20,1			
	m ³	20378	114727	38910	174015	19,0			
las	razem	ha	404,37	989,54	1353,62	2747,53	100		
		m ³	43947	331262	539870	915079	100		
	naturalne	ha	10,21	10,81	37,89	58,91	4,0		
		m ³	978	2420	18405	21803	4,8		
	zbliżony do naturalnego	ha	174,14	296,23	394,72	865,09	58,3		
		m ³	18343	89543	162080	269966	59,3		
zniekształcone	ha	188,99	244,27	125,96	559,22	37,7			
	m ³	28040	83410	51935	163385	35,9			
razem	ha	373,34	551,31	558,57	1483,22	100			
	m ³	47361	175373	232420	455154	100			

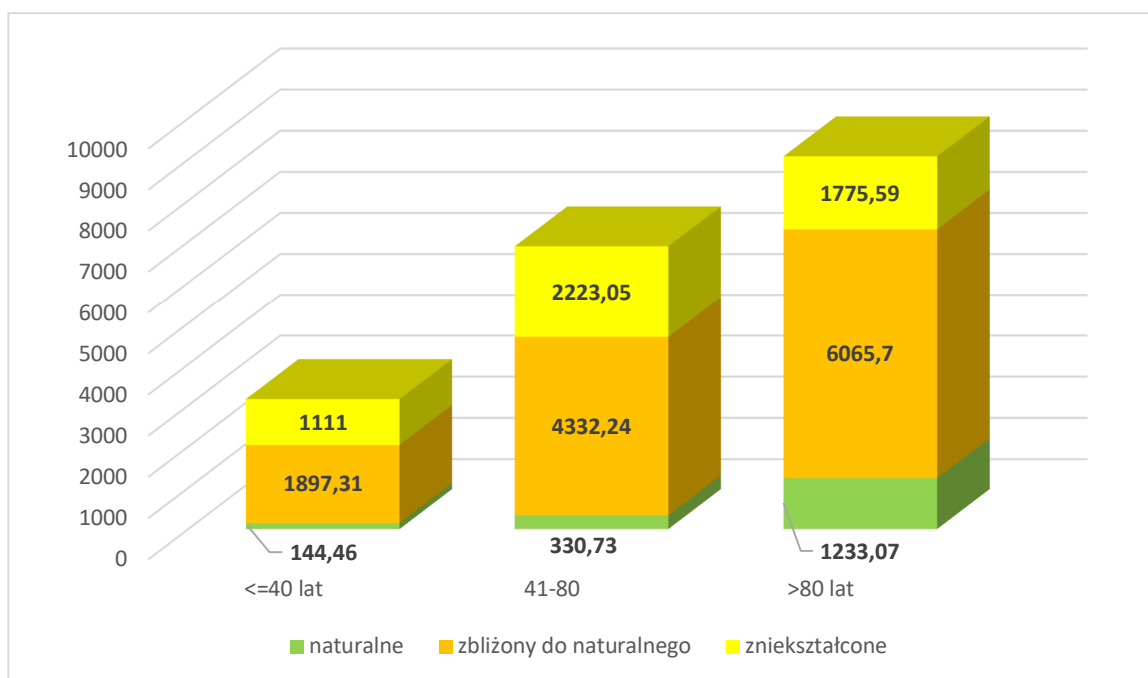
Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]	
				<=40 lat	41-80	>80 lat			
3 WEJHEROWO	łącznie obręb	naturalne	ha	12,01	17,52	120,33	149,86	2,5	
			m ³	1338	4400	53475	59213	3,1	
		zbliżony do naturalnego	ha	679,23	1493,09	2369,45	4541,77	76,3	
			m ³	76500	482785	919510	1478795	76,7	
		zniekształcone	ha	310,97	635,79	312,44	1259,20	21,2	
			m ³	49172	217667	122285	389124	20,2	
	razem	ha	1002,21	2146,40	2802,22	5950,83	100		
		m ³	127010	704852	1095270	1927132	100		
	bory	naturalne	ha			3,81	3,81	1,6	
			m ³			1470	1470	2,2	
			zbliżony do naturalnego	ha	43,55	94,55	95,47	233,57	98,4
				m ³	4314	27157	32720	64191	97,8
			razem	ha	43,55	94,55	99,28	237,38	100
				m ³	4314	27157	34190	65661	100
		bory mieszane	naturalne	ha			1,14	1,14	0,1
				m ³			295	295	0,1
			zbliżony do naturalnego	ha	186,59	350,72	381,86	919,17	76,6
				m ³	27962	107081	124835	259878	75,3
			zniekształcone	ha	42,63	91,02	145,57	279,22	23,3
				m ³	5512	28580	51015	85107	24,6
	razem	ha	229,22	441,74	528,57	1199,53	100		
		m ³	33474	135661	176145	345280	100		
	lasy mieszane	naturalne	ha	10,57	6,12	55,18	71,87	3,1	
			m ³	426	2032	21950	24408	3,3	
zbliżony do naturalnego		ha	179,42	359,95	618,11	1157,48	50,0		
		m ³	18693	119459	256660	394812	54,1		
zniekształcone		ha	259,14	366,75	461,23	1087,12	46,9		
		m ³	32590	119455	159115	311160	42,6		
silnie zdegradowane		ha	0,34			0,34	0,0		
		m ³	15			15	0,0		
razem		ha	449,47	732,82	1134,52	2316,81	100		
		m ³	51724	240946	437725	730395	100		
lasy	naturalne	ha	6,47	50,39	245,86	302,72	14,5		
		m ³	131	12546	128655	141332	19,1		
	zbliżony do naturalnego	ha	272,24	365,39	592,72	1230,35	59,0		
		m ³	22367	110568	272200	405135	54,9		
	zniekształcone	ha	137,39	162,18	252,68	552,25	26,5		
		m ³	17112	60376	114340	191828	26,0		
	razem	ha	416,10	577,96	1091,26	2085,32	100		
		m ³	39610	183490	515195	738295	100		
łącznie obręb	naturalne	ha	17,04	56,51	305,99	379,54	6,5		
		m ³	557	14578	152370	167505	8,9		
	zbliżony do naturalnego	ha	681,80	1170,61	1688,16	3540,57	60,6		
		m ³	73336	364265	686415	1124016	59,8		
	zniekształcone	ha	439,16	619,95	859,48	1918,59	32,9		
		m ³	55214	208411	324470	588095	31,3		
	silnie zdegradowane	ha	0,34			0,34	0,0		
		m ³	15			15	0,0		
	razem	ha	1138,34	1847,07	2853,63	5839,04	100		
		m ³	129122	587254	1163255	1879631	100		
Nadleśnictwo	bory	naturalne	ha	6,33	67,30	279,09	352,72	15,6	
			m ³	515	10500	50955	61970	12,8	
		zbliżony do naturalnego	ha	228,98	618,82	843,61	1691,41	74,8	
			m ³	32398	155899	204110	392407	80,8	
		zniekształcone	ha	0,46	37,91	179,78	218,15	9,6	
			m ³	35	6885	24360	31280	6,4	
		razem	ha	235,77	724,03	1302,48	2262,28	100	
			m ³	32948	173284	279425	485657	100	

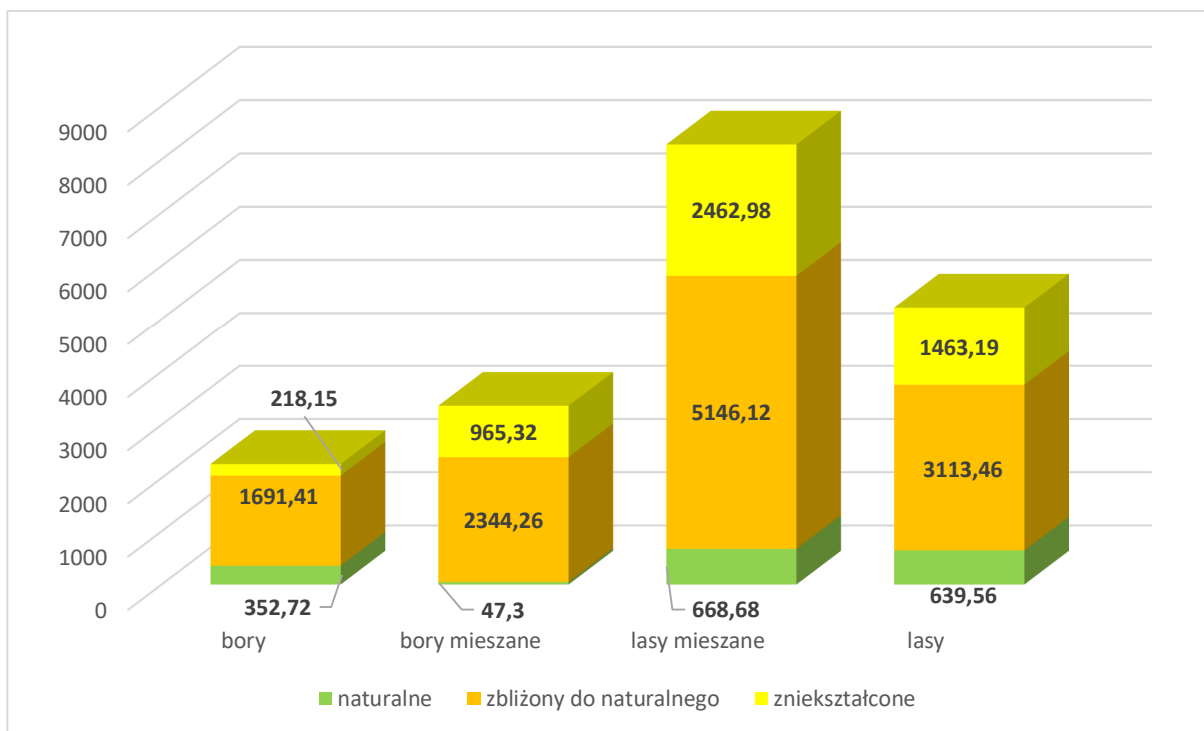
Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]
				<=40 lat	41-80	>80 lat		
	bory mieszane	naturalne	ha	1,80	6,71	38,79	47,30	1,4
			m ³	360	1980	13985	16325	1,6
		zbliżony do naturalnego	ha	342,24	862,36	1139,66	2344,26	69,8
			m ³	52682	280424	389295	722401	69,5
		zniekształcone	ha	118,74	500,25	346,33	965,32	28,8
			m ³	18998	160669	120480	300147	28,9
	razem	ha	462,78	1369,32	1524,78	3356,88	100	
		m ³	72040	443073	523760	1038873	100	
	lasy mieszane	naturalne	ha	79,98	161,03	427,67	668,68	8,1
			m ³	8559	44330	184220	237109	8,8
		zbliżony do naturalnego	ha	764,95	1730,54	2650,63	5146,12	62,2
			m ³	74693	573844	1053245	1701782	63,5
		zniekształcone	ha	551,66	1134,20	777,12	2462,98	29,8
			m ³	76156	390484	273875	740515	27,6
		silnie zdegradowane	ha	0,34			0,34	0,0
			m ³	15			15	0,0
	razem	ha	1396,93	3025,77	3855,42	8278,12	100	
		m ³	159423	1008658	1511340	2679421	100	
	lasy	naturalne	ha	56,35	95,69	487,52	639,56	12,3
			m ³	4356	24373	240778	269507	15,2
		zbliżony do naturalnego	ha	561,14	1120,52	1431,80	3113,46	59,7
			m ³	51305	354186	638928	1044419	58,8
		zniekształcone	ha	440,14	550,69	472,36	1463,19	28,1
			m ³	60229	197961	205505	463695	26,1
	razem	ha	1057,63	1766,90	2391,68	5216,21	100	
		m ³	115890	576520	1085211	1777621	100	
	łącznie nadleśnictwo	naturalne	ha	144,46	330,73	1233,07	1708,26	8,9
			m ³	13790	81183	489938	584911	9,8
		zbliżony do naturalnego	ha	1897,31	4332,24	6065,70	12295,25	64,3
			m ³	211078	1364353	2285578	3861009	64,5
zniekształcone		ha	1111,00	2223,05	1775,59	5109,64	26,7	
		m ³	155418	755999	624220	1535637	25,7	
silnie zdegradowane		ha	0,34			0,34	0,0	
		m ³	15			15	0,0	
razem	ha	3153,11	6886,02	9074,36	19113,49	100		
	m ³	380301	2201535	3399736	5981572	100		

Ryc. 24 Zestawienie powierzchni [ha] stanu siedlisk według obrębów.

Ryc. 25 Zestawienie powierzchni [ha] stanu siedliska według grup wiekowych w Nadleśnictwie Wejherowo.

Ryc. 26 Zestawienie stanu siedliska według grup siedlisk w Nadleśnictwie Wejherowo.

Regeneracja siedlisk Nadleśnictwa powinna dokonywać się głównie poprzez właściwe wykonywanie prac hodowlanych, prowadzące do polepszenia stopnia zgodności składów gatunkowych drzewostanów z warunkami siedliskowymi.

4.5.6 Formy degeneracji ekosystemu leśnego

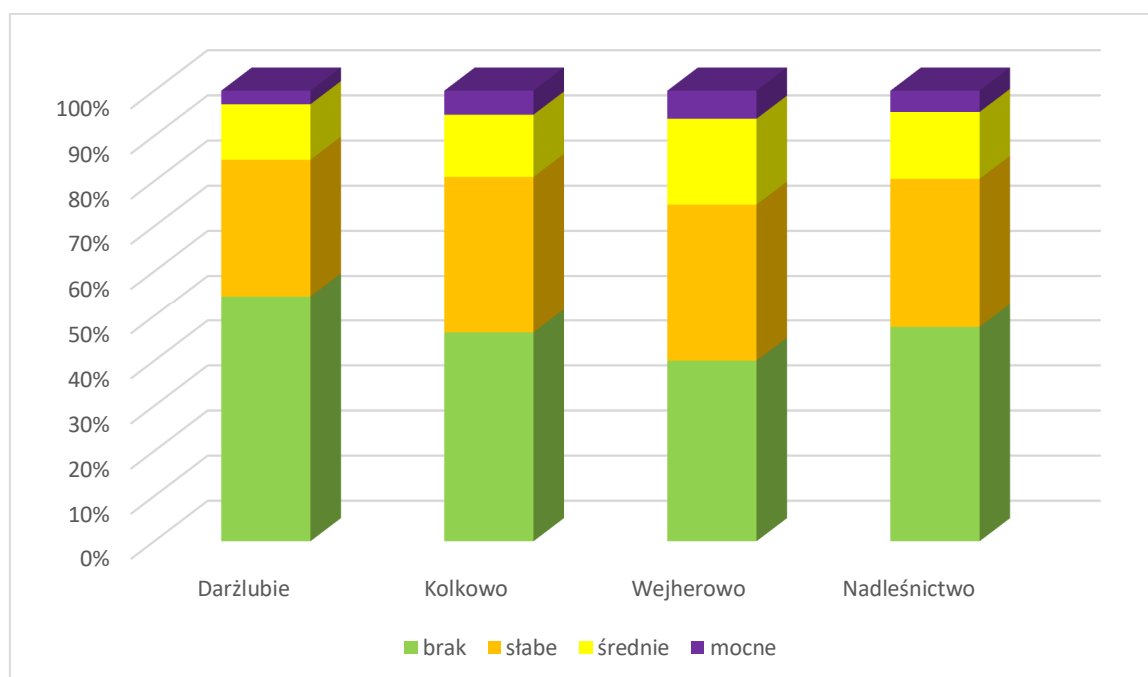
4.5.6.1 Borowacenie (pinetyzacja)

Borowacenie określane jest w drzewostanach na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału So lub Św (Jd i Md traktowane są jako gatunki właściwe dla siedlisk żyznych) w górnej warstwie drzew wyróżnia się borowacenia:

- słabe - jeżeli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym drzewostanu na siedliskach borów mieszanych wynosi ponad 80% powierzchni, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych i do 30% na siedliskach lasowych,
- średnie - jeśli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym przekracza 80% na siedliskach lasów mieszanych i wynosi 30-60% na siedliskach lasowych,
- mocne - jeśli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym na siedliskach lasowych wynosi ponad 60%.

Tabela 26 Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu – borowacenie (Wzór 22).

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80	>80 lat		
Obręb Darzłubie	brak	658,75	1 355,47	1 986,88	4 001,10	54,6
	słabe	263,90	986,16	977,30	2 227,36	30,4
	średnie	69,68	456,10	353,10	878,88	12,0
	mocne	20,23	94,82	101,23	216,28	3,0
	łącznie	1 012,56	2 892,55	3 418,51	7 323,62	100
Obręb Kolkowo	brak	632,22	790,92	1 329,58	2 752,72	46,3
	słabe	264,58	770,24	1 025,59	2 060,41	34,6
	średnie	81,58	433,39	306,13	821,10	13,8
	mocne	23,83	151,85	140,92	316,60	5,3
	łącznie	1 002,21	2 146,40	2 802,22	5 950,83	100
Obręb Wejherowo	brak	738,31	709,84	897,70	2 345,85	40,1
	słabe	296,34	683,07	1 045,61	2 025,02	34,7
	średnie	78,31	345,15	683,96	1 107,42	19,0
	mocne	25,38	109,01	226,36	360,75	6,2
	łącznie	1 138,34	1 847,07	2 853,63	5 839,04	100
Nadleśnictwo	brak	2 029,28	2 856,23	4 214,16	9 099,67	47,6
	słabe	824,82	2 439,47	3 048,50	6 312,79	33,0
	średnie	229,57	1 234,64	1 343,19	2 807,40	14,7
	mocne	69,44	355,68	468,51	893,63	4,7
	łącznie	3 153,11	6 886,02	9 074,36	19 113,49	100

Ryc. 27 Zestawienie stopni borowacenia według obrębów i Nadleśnictwa Wejherowo.

Borowacenie w Nadleśnictwie Wejherowo występuje na 52,4% (PUL 2015 – 65,1%) powierzchni drzewostanów analizowanych, przy czym zdecydowanie przeważa:

- borowacenie słabe – 33,0% (PUL 2015 – 44,5%), co wskazuje na niedostateczną ilość liściastych gatunków domieszkowych w składach drzewostanów;
- borowacenie średnie występuje na 14,7% (PUL 2015 – 17,0%) powierzchni, na siedliskach lasów mieszanych i lasów;
- borowacenie mocne występuje w niewielkim stopniu na poziomie 4,7% powierzchni (PUL 2015 – 3,6%).

Stopień borowacenia jest ściśle związany z udziałem w drzewostanach sosny i świerka, w związku z tym powierzchnia drzewostanów objętych borowaceniem powinna maleć wraz z postępowaniem dostosowywania do siedlisk składów gatunkowych drzewostanów, głównie w wyniku prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej.

4.5.6.2 Monotypizacja (ujednoczenie składu gatunkowego i wiekowego)

Jedną z form degeneracji ekosystemów leśnych jest monotypizacja. Polega ona na ujednoczeniu gatunkowym i wiekowym drzewostanu, uproszczeniu struktury przestrzennej zbiorowiska i nieznacznym zubożeniu florystycznym. Główną przyczyną monotypizacji jest zrębowy sposób zagospodarowania lasu, odnawianego sztucznie lub z częściowym wykorzystaniem odnowienia naturalnego z małym udziałem gatunków domieszkowych. Przyczyną monotypizacji może też być wielkopowierzchniowa gradacja owadów lub pożar, w szczególności na słabszych siedliskach, które w jednym czasie odnowiono sosną.

Monotypizację określa się dla kompleksów leśnych powyżej 200 ha z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów (od 1 – 40 lat, od 41 – 80 lat oraz powyżej 80 lat), oraz podziału drzewostanów na: sosnowe + świerkowe i pozostałe. Monotypizację wyróżnia się w tym przypadku, gdy drzewostany jednogatunkowe lub jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha).

Wyróżniamy:

- monotypizację częściową, gdy:
  - udział drzewostanów jednego gatunku i jednej (20-letniej) klasy wieku wynosi 50-80%
  - udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków w jednej klasie wieku przekracza 80%
- monotypizację pełną, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80%.

Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo nie stwierdzono zwartych kompleksów jednowiekowych i jednogatunkowych.

O pewnej formie monotypizacji częściowej można powiedzieć odnośnie drzewostanów sosnowych na Półwyspie Helskim w leśnictwie Jastarnia. Jest to kompleks drzewostanów ponad 140-letnich. Lasy te znajdują się w obszarze Natura 2000, a przede wszystkim uznano je za lasy ochronne glebochronne. Są one zgodne z siedliskiem i mimo, iż wiek gatunku panującego jest wysoki (przeważnie So 180 lat) to ze względu na liczne i różnowiekowe odnowienie naturalne sosny pod okapem drzewostanu, wynikające z przerębowego sposobu zagospodarowania, są to lasy zróżnicowane pod względem wieku tworzących je sosen.

Podkreślić należy, że działalność Nadleśnictwa zmierza do zmniejszenia powierzchni bloków drzewostanów sosnowych jednowiekowych poprzez stosowanie rębni złożonych oraz przebudowę w drzewostanach młodszych.

4.5.6.3 Neofityzacja

Neofityzacja jest formą degeneracji fitocenozy leśnej polegającą na występowaniu gatunków obcego pochodzenia (tzw. neofitów) w zbiorowiskach leśnych, wskutek ich samoistnego wnikania (synantropizacji) lub celowego wprowadzania ze względów gospodarczych.

Tabela 27 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w różnym wieku, w których stwierdzono występowanie neofitów.

Obręb, Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Darzłubie	AK	4,14	81,54	80,69	166,37	2,3
	CZM.P	10,98	22,74	46,02	79,74	1,1
	DB.C	1,20	26,25	28,41	55,86	0,8
	DG	16,45	8,44	30,05	54,94	0,8
	KSZ			1,48	1,48	0,0
	SO.B			11,01	11,01	0,2
	SO.C			21,42	21,42	0,3
	SO.K		4,15	243,48	247,63	3,4
	SO.WE		2,40	1,59	3,99	0,1
Obręb Kolkowo	AK			3,15	3,15	0,1
	CZM.P	22,22	40,61	16,52	79,35	1,3
	DB.C	3,72	9,94	9,49	23,15	0,4
	DG	15,15	5,27	74,31	94,73	1,6
	KSZ	1,42			1,42	0,0
	SO.C		7,87	15,54	23,41	0,4
	SO.K			11,47	11,47	0,2
	SO.WE	2,34		10,48	12,82	0,2
Obręb Wejherowo	AK	0,20	3,97		4,17	0,1
	CZM.P	32,52	13,97		46,49	0,8
	DG	21,37	5,58	36,03	62,98	1,1
	SO.B		1,77		1,77	0,0
	SO.WE			4,02	4,02	0,1
Nadleśnictwo Wejherowo	AK	4,34	85,51	83,84	173,69	0,9
	CZM.P	65,72	77,32	62,54	205,58	1,1
	DB.C	4,92	36,19	37,90	79,01	0,4
	DG	52,97	19,29	140,39	212,65	1,1
	KSZ	1,42		1,48	2,90	0,0
	SO.B		1,77	11,01	12,78	0,1
	SO.C		7,87	36,96	44,83	0,2
	SO.K		4,15	254,95	259,10	1,4
	SO.WE	2,34	2,40	16,09	20,83	0,1
łącznie		131,71	234,50	645,16	1011,37	5,3

Największy udział powierzchniowy wśród gatunków obcych będących w warstwie drzewostanu ma kosodrzewina (259,10ha), dagleżja zielona (212,65ha), robinia akacjowa (173,69ha), dąb czerwony (79,01ha) oraz sosna czarna (44,83ha) – są to obecnie przeważnie drzewostany ponad 40-letnie. Zarośla kosodrzewiny były przed laty wprowadzone w celu

utrwalania wydm nad brzegiem Bałtyku i szczególnie na Półwyspie Helskim. Zgodnie z powyższą tabelą dalsze miejsca zajmują sosna wejmutka, sosna banksa i kasztanowiec biały.

W podszycie spośród gatunków obcych zdecydowanie dominuje czeremcha późna, gatunek bardzo ekspansywny, występujący praktycznie na obszarze całego Nadleśnictwa.

Należy podkreślić, że występowanie neofitów w lasach Nadleśnictwa Wejherowo w tej niewielkiej ilości ma pozytywne znaczenie dla kształtowania leśnego krajobrazu.

Ekspansję gatunków drzewiastych można ograniczać poprzez usuwanie w trakcie zabiegów fitomelioracji i pielęgnacyjnych oraz wprowadzanie do podszytów i jako gatunki domieszkowe, rodzimych gatunków o znaczeniu biocenotycznym.

4.5.7 Drzewostany ponad 100 - letnie

Drzewostany ponad stuletnie ze względu na duży udział nisz ekologicznych stanowiących środowiska życia wielu, rozmaitych organizmów żywych, charakteryzują się wysoką bioróżnorodnością. Ponadto są to z reguły drzewostany, w których zachodzą intensywne procesy odnowienia naturalnego, które można wykorzystać w procesie zachowania ciągłości trwania ekosystemu leśnego. Dokładny udział poszczególnych gatunków w omawianych drzewostanach przedstawia tabela:

Tabela 28 Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich wg obrębów i gatunków panujących.

Gatunek panujący	Obręb Darzłubie		Obręb Kolkowo		Obręb Wejherowo		Nadleśnictwo	
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
DRZEWOSTANY								
SO	1303,94	17,5	970,54	16,2	1198,03	20,4	3472,51	18,0
MD			3,97	0,1	0,64	0,0	4,61	0,0
ŚW	79,96	1,1	11,52	0,2	47,61	0,8	139,09	0,7
JD			3,15	0,1			3,15	0,0
DG	2,16	0,0	19,16	0,3	1,54	0,0	22,86	0,1
BK	257,20	3,5	305,06	5,1	337,51	5,8	899,77	4,7
DB	3,02	0,0	43,53	0,7	68,30	1,2	114,85	0,6
GB			0,82	0,0			0,82	0,0
BRZ	57,54	0,8	14,27	0,2	28,75	0,5	100,56	0,5
OL	52,47	0,7	68,20	1,1	59,57	1,0	180,24	0,9
TP	0,86	0,0			1,11	0,0	1,97	0,0
LP	1,48	0,0					1,48	0,0
Razem	1758,63	23,6	1440,22	24,0	1743,06	29,7	4941,91	25,6
KĘPY								
SO	16,45	0,2	18,54	0,3	25,48	0,4	60,47	0,3
MD	0,16	0,0	0,21	0,0			0,37	0,0
ŚW	1,03	0,0	0,82	0,0	2,48	0,0	4,33	0,0
JD	0,12	0,0	0,36	0,0			0,48	0,0
DG	1,53	0,0	1,15	0,0	0,41	0,0	3,09	0,0
BK	22,33	0,3	19,61	0,3	13,80	0,2	55,74	0,3
DB	1,46	0,0	1,54	0,0	2,92	0,0	5,92	0,0
DB.S	0,21	0,0					0,21	0,0
GB	0,45	0,0					0,45	0,0
BRZ	0,70	0,0			0,14	0,0	0,84	0,0
OL	3,37	0,0	1,03	0,0	1,84	0,0	6,24	0,0
OS	0,51	0,0			0,44	0,0	0,95	0,0
LP	0,07	0,0			0,16	0,0	0,23	0,0
Razem	48,39	0,7	43,26	0,7	47,67	0,8	139,32	0,7
ŁĄCZNIE								
SO	1320,39	17,7	989,08	16,5	1223,51	20,9	3532,98	18,3
MD	0,16	0,0	4,18	0,1	0,64	0,0	4,98	0,0

Gatunek panujący	Obręb Darżlubie		Obręb Kolkowo		Obręb Wejherowo		Nadleśnictwo	
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
ŚW	80,99	1,1	12,34	0,2	50,09	0,9	143,42	0,7
JD	0,12	0,0	3,51	0,1			3,63	0,0
DG	3,69	0,0	20,31	0,3	1,95	0,0	25,95	0,1
BK	279,53	3,8	324,67	5,4	351,31	6,0	955,51	5,0
DB	4,48	0,1	45,07	0,8	71,22	1,2	120,77	0,6
GB	0,45	0,0	0,82	0,0			1,27	0,0
BRZ	58,24	0,8	14,27	0,2	28,89	0,5	101,40	0,5
OL	55,84	0,8	69,23	1,2	61,41	1,0	186,48	1,0
TP	0,86	0,0			1,11	0,0	1,97	0,0
LP	1,55	0,0			0,16	0,0	1,71	0,0
DB.S	0,21	0,0					0,21	0,0
OS	0,51	0,0			0,44	0,0	0,95	0,0
RAZEM	1807,02	24,3	1483,48	24,7	1790,73	30,6	5081,23	26,3

Drzewostany ponad stuletnie wraz z kępami (wg panującego udziału gatunków) na terenie Nadleśnictwa Wejherowo zajmują **5081,23** ha – 26,3% powierzchni leśnej (PUL 2015 – 10,5%). Głównie jest to sosna – 3532,98 ha i buk – 955,51 ha. Ponadto na uwagę zasługują starsze drzewostany olchowe (186,48), świerkowe (143,42), brzoźowe (101,40) i dębowe (120,98). Udział pozostałych drzewostanów ponad 100-letnich – w warunkach Nadleśnictwa Wejherowo jest raczej marginalny.

Drzewostany w takim przedziale wiekowym charakteryzuje największa bioróżnorodność wśród lasów użytkowanych gospodarczo, ze względu na największy udział zróżnicowanych nisz ekologicznych odpowiednich dla rozmaitych grup organizmów żywych. Ponadto są to zazwyczaj drzewostany, w których intensywnie zachodzi proces odnowienia naturalnego, które można wykorzystać w procesie zachowania ciągłości trwania ekosystemu leśnego przy jednoczesnym jego użytkowaniu gospodarczym.

4.5.8 Lasy ochronne – kategorie ochronności

Pomiędzy decyzją Ministra Środowiska Nr DL.Ip-0233-8/05 z dnia 08.03.2005 roku oraz DLP-I-612-21/46711/14/ŁP z dnia 18.11.2014 roku, a aktualnym wykazem kategorii lasów występuje różnica 254,47 ha na plus. Różnica ta wynika z korekt przebiegu granic wyłączeń oraz uregulowania rozbieżności ewidencyjnych pomiędzy stanem posiadania Nadleśnictwa a danymi w zasobach PODGiK a także zmian w typach siedliskowych lasu (wilgotnych i bagiennych) w nowym operacie glebowo siedliskowym. Ponadto uwzględniono we wniosku lasy zakupione w ostatnim 10 leciu a które obecnie spełniają warunek objęcia ich ochronnością. Po ponownym rozliczeniu powierzchni wyłączeń suma powierzchni lasów ochronnych wynosić będzie **15373,50** ha. W ramach sporządzanego PUL sporządzony zostanie nowy wniosek z listą wydzieleń i nowo rozliczoną powierzchnią do uznania jako lasy ochronne.

Największa jest powierzchnia lasów w miastach i wokół miast oraz lasów glebochronnych. Ich dokładna lokalizacja znajduje się w Elaboracie. Pełny wykaz kategorii ochronności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29 Kategorie ochronności - zestawienie powierzchni.

Kategorie ochronności	1. DARŻLUBIE	2. KOLKOWO	3. WEJHEROWO	Nadleśnictwo
	Powierzchnia [ha]			
glebochronne	699,17	1 728,30		2 427,47
wodochronne	187,51	198,17		385,68
cenne fragm. Przyrody	251,01			251,01
w miastach i wokół miast	2 101,44	1 956,45	4 922,25	8 980,14
nasienne		57,57		57,57
glebochronne, wodochronne	31,10	103,21		134,31
glebochronne, cenne fragm. Przyrody	48,69	0,62		49,31
wodochronne, cenne fragm. Przyrody	23,24			23,24
wodochronne, w miastach i wokół miast	305,79	78,22	509,46	893,47
glebochronne, w miastach i wokół miast	1 260,54	72,77	377,90	1 711,21
stałe pow. badaw. i dośw., w miastach i wokół miast	272,71			272,71
cenne fragm. Przyrody, w miastach i wokół miast			4,75	4,75
w miastach i wokół miast, ostoje zwierząt			22,57	22,57
w miastach i wokół miast, wodochronne			1,96	1,96
w miastach i wokół miast, nasienne			5,05	5,05
wodochronne, stałe pow. badaw. i dośw., w miastach i wokół miast	24,95			24,95
glebochronne, wodochronne, w miastach i wokół miast	109,77	1,45		111,22
wodochronne, w miastach i wokół miast, ostoje zwierząt			2,73	2,73
glebochronne, nasienne, w miastach i wokół miast			6,49	6,49
wodochronne, w miastach i wokół miast, nasienne			7,66	7,66
Razem	5 315,92	4 196,76	5 860,82	15 373,50

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, ustalenia Komisji Założeń Planu, obszar Nadleśnictwa Wejherowo zakwalifikowano do następujących gospodarstw:

Gospodarstwo specjalne (S) – obejmujące obszary funkcjonalne pełniące funkcje specyficzne w zarządzanym obiekcie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych, co dotyczy m.in. stref objętych zakazem pozyskiwania drewna. Do gospodarstwa specjalnego (S) zalicza się:

Gospodarstwo specjalne (S) – do którego zalicza się:

- rezerwaty przyrody wraz z otulinami,
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody,
- lasy wodochronne na siedliskach bagiennych, łęgowych oraz w strefie ujęć i źródeł wody,
- lasy glebochronne na wydmach nadmorskich w pasie nadbrzeżnym, na wydmach śródlądowych oraz na stokach o nachyleniu powyżej 45° i na stromych zboczach jarów, wąwozów i wzgórz,
- wyłączone drzewostany nasienne oraz drzewostany zachowawcze,

- lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa,
- lasy kryjące zabytki archeologiczne, fragmenty cmentarzysk, miejsca Pamięci Narodowej,
- lasy o dominującej funkcji społecznej.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obejmujące obszary uznanych lasów ochronnych z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) – do którego zalicza się drzewostany w lasach gospodarczych (nie ujęte w gospodarstwie specjalnym), które ze względu na typ siedliskowy lasu oraz TD i aktualny skład gatunkowy, zastosowano przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (rębna częściowa, gniazdowa lub stopniowa) z okresem odnowienia do 40 lat.

4.5.9 Martwe drewno w lesie

Ekosystem leśny to złożony układ, którego każdy z elementów odgrywa istotną rolę kształtując warunki bytowania wszystkich organizmów żywych oraz regulując funkcjonowanie procesów środowiska abiotycznego. Martwe drewno ulegając procesom dekompozycji staje się miejscem życia wielu organizmów, co powoduje zwiększenie różnorodności biologicznej. To niezbędny element środowiska leśnego występujący w dużych ilościach w lasach będących w stanie naturalnym.

W lasach Nadleśnictwa Wejherowo znajdują się kompleksy leśne z drewnem pozostawionym do naturalnego rozkładu. Największa jego ilość znajduje się przeważnie w lasach glebochronnych lub wodochronnych – w jarach i na stromych stokach w dolinach rzek. Lasy ochronne oprócz głównej roli - wodochronnej lub glebochronnej - sprawują kolejną bardzo ważną funkcję – są miejscem występowania martwego drewna.

Tabela 30 Zestawienie miąższości drewna martwego w typach siedliskowych lasu.

TSL	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m3/ha	m3	m3/ha	m3	m3/ha	m3
Obręb Darżlubie							
BB	23,51	7,70	181,00	5,57	130,87	13,27	311,87
BMB	242,30	6,08	1472,95	6,21	1504,64	12,29	2977,59
BMSW	589,70	4,88	2876,24	6,03	3557,78	10,91	6434,02
BMW	176,35	5,30	934,06	5,86	1033,73	11,16	1967,79
BS	349,24	5,02	1751,76	4,26	1487,02	9,28	3238,78
BŚW	980,59	4,99	4892,13	4,72	4623,95	9,71	9516,07
BW	35,81	5,92	211,87	6,89	246,66	12,81	458,53
Lł	16,72	10,97	183,37	1,58	26,48	12,55	209,85
LMB	27,23	4,37	119,09	6,31	171,72	10,68	290,80
LMŚW	2872,86	3,82	10962,32	4,10	11784,56	7,92	22746,87
LMW	72,44	5,33	386,06	7,47	541,29	12,80	927,35
LŚW	1374,45	3,60	4951,16	3,75	5151,01	7,35	10102,17

TSL	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m3/ha	m3	m3/ha	m3	m3/ha	m3
LW	41,50	4,52	187,75	2,51	104,36	7,03	292,11
OL	52,71	3,94	207,67	2,85	150,37	6,79	358,04
OLJ	24,04	4,93	118,49	2,68	64,37	7,61	182,86
Razem Obr. Darżlubie	6879,45	4,28	29435,92	4,44	30578,80	8,71	60014,72
Obręb Kolkowo							
BB	3,22	2,20	7,10	3,73	12,02	5,93	19,12
BMB	18,77	5,12	96,01	5,13	96,31	10,25	192,33
BMŚW	1009,72	4,78	4825,69	6,21	6273,78	10,99	11099,46
BMW	39,72	4,27	169,60	7,71	306,37	11,98	475,97
BŚW	566,67	4,84	2743,47	6,43	3640,94	11,27	6384,41
LMB	20,76	5,40	112,06	7,31	151,82	12,71	263,88
LMŚW	2328,66	3,51	8166,57	5,90	13749,47	9,41	21916,04
LMW	145,51	4,60	669,14	6,80	988,95	11,40	1658,09
LŚW	1233,95	2,88	3559,03	5,98	7380,47	8,86	10939,50
LW	12,73	3,61	46,00	9,17	116,68	12,78	162,68
OL	40,78	13,40	546,40	12,43	506,75	25,83	1053,15
OLJ	81,11	8,19	664,61	12,48	1012,33	20,67	1676,93
Razem Obr. Kolkowo	5501,60	3,93	21605,69	6,22	34235,88	10,15	55841,57
Obręb Wejherowo							
BB	1,52	7,24	11,01	5,41	8,22	12,65	19,23
BMB	195,24	4,93	962,14	7,41	1447,45	12,34	2409,60
BMŚW	880,30	4,47	3933,60	5,91	5201,81	10,38	9135,41
BMW	29,00	6,93	201,00	7,65	221,74	14,58	422,75
BŚW	211,53	4,86	1027,31	5,71	1207,34	10,57	2234,64
Lł	27,25	4,59	125,19	9,87	268,87	14,46	394,06
LMB	28,36	4,54	128,80	7,77	220,42	12,31	349,22
LMŚW	2107,28	4,19	8821,30	5,63	11859,51	9,82	20680,82
LMW	7,78	4,45	34,63	6,05	47,07	10,50	81,70
LŚW	1710,74	3,02	5161,98	3,80	6499,94	6,82	11661,92
LW	24,82	3,99	98,98	6,25	155,09	10,24	254,06
OL	24,93	4,54	113,23	9,17	228,59	13,71	341,82
OLJ	60,22	4,83	290,79	10,08	606,85	14,91	897,64
Razem Obr. Wejherowo	5308,97	3,94	20909,96	5,27	27972,91	9,2	48882,86
Ogółem Nadleśnictwo	17690,02	4,06	71951,56	5,25	92787,59	9,31	164739,15

Średnia masa drewna martwego w Nadleśnictwie Wejherowo wynosi 9,31 m³/ha. Najwyższy wskaźnik drzew martwych stojących i złomów stwierdzono na siedlisku OL – 13,40 m³/ha dla obrębu Kolkowo oraz na siedlisku Lł – 10,97 m³/ha dla obrębu Darżlubie. Natomiast najwyższy wskaźnik drzew leżących oraz fragmentów drzew stwierdzono na siedlisku OL – 12,43 m³/ha, OLJ – 12,48 m³/ha dla obrębu Kolkowo oraz Lł – 9,87 m³/ha i OLJ – 10,08 m³/ha dla obrębu Wejherowo.

Fot. 14 Drzewa pozostawione do naturalnego rozpadu w rezerwacie Widowo (Fot. M. Kaplarny)

5 WALORY HISTORYCZNO-KULTUROWE

5.1 Stanowiska archeologiczne

Niektóre obszary Nadleśnictwa znajdują się w strefie obserwacji archeologicznej. Posiadane materiały na tym terenie umożliwiają dość ścisłą rekonstrukcję dziejów. Dowody przeszłości – zabytki archeologiczne odkrywano przypadkowo w trakcie różnych prac ziemnych oraz pozyskiwano je podczas systematycznych badań wykopaliskowych.

Na podstawie danych przekazanych przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku, stwierdza się obecność 27 stanowisk archeologicznych na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo. Siedem z nich zostało wpisanych do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Pozostałe znajdują się w ewidencji, lecz nie są wpisane do rejestru zabytków.

Na gruntach Nadleśnictwa Wejherowo wyszczególniono następujące rodzaje stanowisk archeologicznych:

- cmentarzyska kurhanowe
- cmentarzyska płaskie,
- kurhany,
- grodziska,
- strefa osadnictwa,

- ślady osadnictwa,
- piec,
- huta szkła

W przypadku planowania tam zabiegów z zakresu gospodarki leśnej, budowy dróg itp. prawidłową ścieżką postępowania jest zwrócenie się najpierw o opinię do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Należy podać jakie prace mają być wykonane, czy to np. głęboka orka, zrywka itp. Na tej podstawie Wojewódzki Konserwator Zabytków Gdańsku wydaje stosowną decyzję. Może zdarzyć się, że prace leśne będą musiały być poprzedzone pracami wykopaliskowymi lub konieczny będzie nadzór archeologiczny w trakcie tych prac.

Generalnie można na takim terenie prowadzić gospodarkę leśną, lecz należy większą uwagę zwrócić na zachowanie obiektów chronionych, np. nie stosować zrywki drewna przez kurhany. Jeśli jest to pozytywnie zaopiniowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków to usuwa się drzewa rosnące na kurhanach. Powodem jest to, że system korzeniowy drzew może niszczyć wewnętrzną strukturę grobowca. Istnieje też niebezpieczeństwo wywrócenia się drzewa razem z korzeniami podczas silnych wiatrów, co może zniszczyć stanowisko w stopniu niemożliwym do odtworzenia. Jednak trzeba podkreślić, że takie zabiegi zawsze muszą być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Drzewa rosnące w pobliżu kurhanów (inaczej: tumulusów) spełniają też pozytywną rolę, nie pozwalając na rozwój bujnej roślinności trawiastej, która zatarłaby ich formę.

W wypadku kiedy lokalizacja stanowiska archeologicznego jest dokładna, a co się z tym wiąże – posiada szczegółowy opis – wyłączenia leśne w których się one znajdują, są opisane w bieżącym planie urządzenia lasu, jako lasy ochronne na stałych powierzchniach doświadczalnych i badawczych.

Fot. 15 Kurhan - oddz. 217b, I-ctwo Rybno (POP 2015)

Poniżej przedstawiono wykaz stanowisk archeologicznych w poszczególnych obrębach leśnych Nadleśnictwa Wejherowo wraz z informacją, które z nich są wpisane do rejestru zabytków. Lokalizacja stanowisk archeologicznych, z przypisanym im kolejnym numerem w obrębie leśnym została naniesiona na mapę walorów przyrodniczo-kulturowych (stanowiąca załącznik do „Programu Ochrony Przyrody”) na podstawie materiałów otrzymanych od Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku.

Obręb Darżlubie

1. Góra Szwedzka – Hel – ślady osadnictwa z epoki kamienia
2. Ślady osadnictwa (znaleziska luźne) z epoki kamienia
3. Jastarnia – ślady osadnictwa z neolitu (4 stanowiska)
4. Osada z wczesnego średniowiecza i okresu nowożytnego w miejscowości Darżlubie
5. Osada neolityczna w Rzucewie wpisana do rejestru zabytków decyzją 400/A oraz decyzją 445/A – obecnie park kulturowy – „Osada łowców Fok”
6. Osada neolityczna w Rzucewie, gm. Puck st. nr 7
7. Cmentarzysko płaskie z wczesnej epoki żelaza w Leśniewie/Domatowie
8. Cmentarzysko kurhanowe – epoka nieokreślona w Świecinie

Obwód Kolkowo

1. Grodzisko w Brzynie wpisane do rejestru zabytków decyzją 358/A
2. Łętowice/Goszczyń – cmentarzysko płaskie wpisane do rejestru zabytków decyzją 316/A
3. Lubkowo (Zamkowa Góra) – grodzisko wpisane do rejestru zabytków decyzją 81/A
4. Cmentarzysko płaskie z wczesnej epoki żelaza w Tyłowie, gm. Krokowa
5. Grodzisko w Tyłowie wpisane do rejestru zabytków decyzją 359/A (dwie lokalizacje, jedna zgodna z załącznikiem do decyzji, druga ze stanem faktycznym)
6. Strefa osadnictwa, obiekt wielokulturowy w Opalinie, gm. Gniewino
7. Strefa osadnictwa, obiekt wielokulturowy w Rybnie, gm. Gniewino
8. Cmentarzysko płaskie z wczesnej epoki żelaza w Warszkwie, gm. Wejherowo
9. Cmentarzysko płaskie z wczesnej epoki żelaza w Rybnie
10. Cmentarzysko płaskie z wczesnej epoki żelaza w Rybnie
11. Kurhan w Rybnie wpisany do rejestru zabytków decyzją 249/A
12. Cmentarzysko płaskie z wczesnej epoki żelaza w Lisewie Kaszubskim
13. Ślad osadnictwa, skarb z wczesnej epoki żelaza w Gniewinie

Obwód Wejherowo

1. Osady wielokulturowe (neolit, wczesna epoka żelaza, okres wędrówek ludów) w miejscowości Orle, gm. Wejherowo (stanowisko 1,2,3)
2. Huta szkła z XIX –XX w. w miejscowości Kąpino, gm. Wejherowo
3. Domniemane grodzisko w Sławutówku/Widlinie – brak danych dotyczących chronologii
4. Cmentarzysko o nieokreślonej chronologii, znane ze źródeł pisanych – Śmiertelna Góra
5. Pnie/Warszkowo – grodzisko wpisane do rejestru zabytków decyzją 250/A (jako Orle)
6. Nowoodkryte stanowisko – nowożytny piec, Reda

Fot. 16 Pozostałości cmentarzyska kurhanowego pochodzącego prawdopodobnie z X w. p.n.e. – kurhan z wyrobioną skrzynią - leśnictwo Sławutówko (POP 2015)

Tabela 31 Obiekty archeologiczne w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Wejherowo.

Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków				
Ip.	Leśnictwo	Adres leśny	Decyzja	Rodzaj miejsca pamięci
1	Lisewo	15-14-2-06-49-g-00	D/A 81; C-103	stan_archeo
2	Sobieńczyce	15-14-2-07-73-o-00	D/A 359; C-437	stan_archeo
3	Sobieńczyce	15-14-2-07-170-t-00	D/A 358; C-436	stan_archeo
4	Rybno	15-14-2-09-217-s-00	D/A 249; C-307	stan_archeo
5	Orle	15-14-3-12-14-r-00	D/A 250; C-308	stan_archeo
6	Darżlubie	15-14-1-04-223	D/Archeo 445, C-485; D/Archeo 400, C-538	Park Kulturowy Rzucewo
7	Kępino	15-14-3-11-168-n-00	D/Archeo 418, C-501	stan_archeo
8	Darżlubie	15-14-1-04-228-p-00	D/Archeo 150; C-188	stan_archeo
9	Darżlubie	15-14-1-04-228-r-00	D/Archeo 150; C-188	stan_archeo
10	Darżlubie	15-14-1-04-232-y-00	D/Archeo 402; C-486	stan_archeo
Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków				
Ip.		Adres leśny	Decyzja	Inf różne
1	Starzyno	15-14-1-01-39-x-00	decyzja o wpisie do rejestru nr 915 z 1985-09-25; decyzja o zmianie decyzji wpisującej do rejestru nr 915 z 2000-07-32	kaplica rodz. von Grass
2	Darżlubie	15-14-1-04-228-a-00	decyzja o wpisie do rejestru nr 940 z 1985-07-19	kaplica

3	Mechowo	15-14-1-03-115-s-00	decyzja o wpisie do rejestru nr 931 z 1985-05-09	układ ruralistyczny L.Mechowo
4	Jastarnia	15-14-1-05-284-k-00	D/A-1200, 1693	bateria artyleryjska nr 21
5	Jastarnia	15-14-1-05-239A-i-00	D/A-1200, 1693	bateria artyleryjska nr 33; duńska
6	Jastarnia	15-14-1-05-295-m-00	D/A-1200, 1693	bateria artyleryjska nr 22
7	Jastarnia	15-14-1-05-246-h-00	D/A-1200, 1693	bateria artyleryjska nr 32
8	Jastarnia	15-14-1-05-282-i-00	D/A-1200, 1693	bateria H.Laskowskiego (część)
9	Jastarnia	15-14-1-05-282-rx-00	D/A-1200, 1693	bateria H.Laskowskiego (część)
10	Jastarnia	15-14-1-05-253-d-00	D/A-1200, 1693	bateria artyleryjska nr 23
11	Jastarnia	15-14-1-05-263-i-00	D/A-1200, 1693	RUHel
12	Jastarnia	15-14-1-05-291-h-00	D/A-1200, 1693	stanowisko_archeolog. - _wieża

5.2 Miejsca kultu i pamięci

Miejsce pamięci to symboliczna przestrzeń, której celem jest upamiętnienie ważnych wydarzeń, osób lub idei. Może to być cmentarz, pomnik lub inne miejsce, które ma znaczenie historyczne, kulturalne lub społeczne. Miejsca pamięci mają za zadanie zachowywać pamięć zbiorową oraz przekazywać informacje o przeszłości kolejnym pokoleniom.

W tabeli poniżej zestawione zostały pomniki, mogiły, miejsca kultu i pamięci występujące na terenie Nadleśnictwa Wejherowo.

Tabela 32 Lokalizacja miejsc pamięci na terenie Nadleśnictwa Wejherowo.

Adres leśny	Informacje dodatkowe
15-14-3-10-88 -b -00	Krzyż upamiętniający dawnego leśniczego Ferdynanda Baufs
15-14-3-10-114 -d -00	Mogiła rodziny von Below - dawnych właścicieli pałacu w Sławutówku
15-14-2-06-31 -c -00	Mogiła matki z córką, które podczas zawieruchy wojennej zmarły na tyfus
15-14-1-01-39 -x -00	Miejsce pamięci - Grobowiec rodziny von Grass
15-14-2-09-148 -d -00	Cmentarz, miejsce pamięci
15-14-1-04-228 -a -00	Cmentarz, ruiny grobowca
15-14-2-07-74 -i -00	Cmentarz
15-14-2-09-149 -p -00	Mogiła
15-14-2-09-208 -w -00	Mogiła
15-14-1-02-83 -c -00	Pomnik Bitwy pod Świecinem
15-14-1-01-46 -n -00	Krzyż przydrożny
15-14-1-02-166 -d -00	Krzyż przydrożny
15-14-1-04-154 -f -00	Kapliczka
15-14-1-04-159 -h -00	Krzyż przydrożny
15-14-1-04-223 -k -00	Krzyż przydrożny
15-14-1-04-233 -j -00	Krzyż przydrożny
15-14-2-08-131 -w -00	Krzyż przydrożny
15-14-2-08-135 -c -00	Kapliczka
15-14-2-08-156 -g -00	Krzyż przydrożny
15-14-2-09-220 -a -00	Krzyż przydrożny
15-14-3-10-90 -c -00	Krzyż przydrożny
15-14-3-12-39 -c -00	Krzyż przydrożny
15-14-2-06-31 -c -00	Mogiła

Fot. 17 Pomnik upamiętniający 500 rocznicę bitwy pod Świecinem (Fot. M. Kaplarny)

5.3 Masowe groby pomordowanych w Lasach Piaśnickich na początku II wojny światowej

Działania zmierzające do zaplanowanej przez władze Trzeciej Rzeszy zagłady narodu polskiego wszczęto na Pomorzu Gdańskim bezpośrednio po zajęciu tego obszaru przez Niemców we wrześniu 1939 r. Podczas pierwszych miesięcy okupacji ofiarą jej padły najwartościowsze jednostki społeczeństwa pomorskiego. Zagłada przeprowadzona w październiku i listopadzie 1939 r., kiedy to we wszystkich powiatach województwa pomorskiego odbywały się masowe egzekucje, pochłonęła tysiące ofiar.

Powiat morski (obejmujący ziemię pucką i wejherowską poza miastem Gdynia) był miejscem najbardziej znanych i największych egzekucji dokonywanych w tym czasie. W lasach pod wsią Wielka Piaśnica, na terenie obecnego leśnictwa Piaśnica ginęli mieszkańcy Wybrzeża i ofiary przywożone przez szereg tygodni z Rzeszy.

Fot. 18 Kaplica leśna/mauzoleum w Leśnictwie Piaśnica (Fot. M. Kaplarny)

Fot. 19 Zbiorowe mogiły w leśnictwie Piaśnica (Fot. M. Kaplarny)

Obecnie teren masowej zbrodni wchodzi w skład leśnictwa Piaśnica. Zbiorowe mogiły znajdują się w oddziałach 132k, 135c,f,g,h,i,j, 136h, 156b (Pomnik Ofiarom Piaśnicy), 157m,n,

158l oraz 161 k,l,m,n,o. W oddz. 135c istnieje też kaplica zwana także mauzoleum w której kilka razy do roku odprawiane są msze św. – m. in. uroczysta msza św. w święto odzyskania przez Polskę niepodległości, w którym to Niemcy 11 listopada 1939 roku zamordowali szczególnie dużą ilość Polaków. Lasy Piaśnickie są też często nazywane „Pomorskim Katyniem” lub „Kaszubską Golgotą” ze względu na liczbę ofiar jaka w nich zginęła.

Fot. 20 Pomnik Ofiarom Piaśnicy ustawiony w 1955 r. – oddz. 156b, leśnictwo Piaśnica (Fot. M. Kaplarny)

5.4 Park kulturowy Osada Łowców Fok

Teren parku kulturowego „Osada Łowców Fok” obejmuje obszar tzw. Cypla Rzucewskiego położonego nad Zatoką Pucką. Obejmuje on obszar, który jest własnością Gminy Puck i Lasów Państwowych Nadleśnictwa Wejherowo.

Park kulturowy znajduje się w zasięgu Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, obszaru Natura 2000 „Zatoka Pucka i Półwysep Helski”, na części oddziału 223 w leśnictwie Darżlubie i w pasie technicznym ochrony brzegu morskiego. Cały teren cypla Rzucewskiego wpisany jest do rejestru zabytków województwa pomorskiego – Decyzja 400/A oraz 445/A.

Park Kulturowy Osada Łowców Fok otwarto w połowie 2013 roku - to jedna z większych atrakcji turystycznych Rzucewa. Osada została odkryta pod koniec XIX stulecia (w 1894 roku), ale dopiero w latach 1927–29 przeprowadzono pierwsze badania wykopaliskowe. Ponownie badania wznowiono w latach 80-tych ubiegłego wieku i trwają one do dziś.

W późnym neolicie (2500-1700 p.n.e.), nad dzisiejszą Zatoką Pucką pojawiły się pierwsze osady łowców fok. Swym zasiedleniem objęli Rewę, Ostonino, Rzucewo, Ostrowo. Stworzyli oni silną,

oryginalną kulturę, znaną z charakterystycznej ceramiki, wyrobów bursztynowych, kamiennych narzędzi. W Parku Kulturowym Osada Łowców Fok można skorzystać wytyczonego szlaku archeologicznego "Szlakiem łowców fok", w pobliżu którego, zostały usytuowane rekonstrukcje archeologiczne z epoki kamienia. Zobaczmy tutaj: piec garncarski, pracownię obróbki siekier kamiennych i dęberek, chatę słupową, półziemiankę, grób czy "chatę szamana". Z platformy widokowej możemy podziwiać panoramę półwyspu. W tzw. Chacie Kaszubskiej znajduje się sala ekspozycyjna ze stałą wystawą archeologiczną oraz pomieszczenia przeznaczone na sale multimedialną i sale w których prowadzone są warsztaty tematyczne. Obecnie można obejrzeć wystawy "Rzucewo w epoce kamienia" i "Obiekty archeologiczne w krajobrazie Kaszub". Na zewnątrz chaty prezentowane są relikty zachowanych fundamentów.

Na terenie parku kulturowego zachowane zostały walory krajobrazowe, kulturowe i archeologiczne, które nadają temu miejscu wartość ponadregionalną. Połączenie tematów przyrody i historii w jednym miejscu jest dla wielu ludzi miłym zaskoczeniem. Możliwość spędzenia czasu w ciekawym miejscu i zapoznanie się z wartościową informacją jest cenną atrakcją tej okolicy.

Fot. 21 Park kulturowy „Osada Łowców Fok” – rekonstrukcja półziemianki (POP 2015)

5.4 Obiekty zabytkowe

Materialny wymiar kultury przejawiający się między innymi w różnego typu obiektach dziedzictwa kulturowego, jest nieodłącznym elementem kształtującym tożsamość kulturową, zarówno na poziomie narodowym, jak i lokalnym. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo znajduje się szereg tego typu a najważniejsze z nich zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 33 Ważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo

Lp.	Nr rejestru zabytków woj. pom.	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Powiat Gmina Miejscowość
1.	145	91	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1960-01-18	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 91	kościół p.w. Św. Piotra i Pawła –ob. .Muzeum Rybołówstwa	Ul. Bulwar Nadmorski 2	pucki Hel Hel
2.	146	92	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1960-01-18	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 92 kościół pw. Zwiastowania a NMP , mur cmentarny, klasztor	zespół klasztoru cysterek ,ob. benedyktynek z folwarkiem / kościół parafialny p.w. Zwiastowania Pana, plebania, klasztor, cmentarz, mur cmentarny, budynki gospodarcze, ogrody/	Ul. Klasztorna 3	pucki Krokowa Żarnowiec
3.	279	198	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1962-01-21	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 198	karczma Lwia Jama	Ul. Wiejska 86	pucki Hel Hel
4.	296	229	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1962-08-06	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 229	kościół parafialny p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła	Puck	pucki Puck Puck
5.	315	228	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1962-09-06	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 228	kościół parafialny p.w. Św. Jakuba i Mikołaja	Mechowo	pucki Puck Mechowo
6.	316	230	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1962-09-07	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 230	kaplica Matki Boskiej Swarzewskiej	Swarzewo	pucki Puck Swarzewo
7.	328	250	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1962-09-11	dawny rejestr zabytków woj.	kościół parafialny p.w. Św. Michała Archanioła	Starzyno	pucki Puck Starzyno

Lp.	Nr rejestru zabytków woj. pom.	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Powiat Gmina Miejscowość
					gdańskiego- nr 250			
8.	522	371	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1971-06- 15	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 371	dom młynarza- ob. dom	Ul. Kochanowskie go 3	wejherowski Wejherowo Wejherowo
9.	546	400	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1971-09- 20	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 400	kamienica	Plac Wolności 20	pucki Puck Puck
10.	547	401	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1971-09- 20	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 401	kamienica - Hotel Kaszubski	Plac Wolności 21	pucki Puck Puck
11.	548	402	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1971-09- 20	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 402	zajazd- Pod lwem	Plac Wolności 17	pucki Puck Puck
12.	549	403	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1971-09- 20	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 403	kamienica	Plac Wolności 22	pucki Puck Puck
13.	550	404	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1971-09- 20	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 404	szpital -prztyłek	Ul. Wałowa 11	pucki Puck Puck
14.	552	417	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1971-10- 14	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 417-pałac	zespół pałacowo- parkowy / zamek - ob. pałac, wieżyczka, brama wjazdowa z reliktami ogrodzenia, park/	Ul. Zamkowa	pucki Krokowa Krokowa
15.	567	435	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1972-01- 04	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 435	dom	Ul. Wiejska 110	pucki Hel Hel
16.	570	438	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1972-01- 04	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 438	dom	Ul. Wiejska 29	pucki Hel Hel

Lp.	Nr rejestru zabytków woj. pom.	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Powiat Gmina Miejscowość
17.	571	439	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1972-01-04	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 439	dom	Ul. Spacerowa 134	pucki Krokowa Karwieńskie Błota
18.	572	440	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1972-01-04	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 440	zespół pałacowo-parkowy /pałac, spichlerz, park/	Kłanino 22	pucki Krokowa Kłanino
19.	574	442	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1972-01-04	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 442	latarnia morska	Ul. Wzorka	pucki Władysławowo Rozewie
20.	575	443	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1972-01-04	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 443-pałac z parkiem	zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem / pałac, park, domek ogrodowy, budynki gospodarcze (spichlerz, dwie chlewnie), kaplica grobowa, dwie aleje doprowadzające: Rzucewo -Błądzikowo oraz Rzucewo-Ostonino 2 km dł.)	Rzucewo	pucki Puck Rzucewo
21.	576	444	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1972-01-04	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 444	dom	Ul. Wiejska 78	pucki Hel Hel
22.	607	484	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1972-05-30	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 484	dom	Ul. Wiejska 39	pucki Hel Hel
23.	608	485	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1972-05-30	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 485	dom	Ul. Wiejska 33	pucki Hel Hel
24.	765	645	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1973-09-01	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 645	zabudowa ulicy Generała Waltera -ob. Wiejskiej w granicach według decyzji / d. nr 2-81(96) /	Ul. Wiejska 33	pucki Hel Hel
25.	873	773	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1977-09-26	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego -	układ urbanistyczny miasta Pucka	Puck	pucki Puck Puck

Lp.	Nr rejestru zabytków woj. pom.	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Powiat Gmina Miejscowość
					nr 773			
26.	885	757	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1978-01-30	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 757	dom gen. Józefa Hallera, tzw. Hallerówka	Ul. Morska 6	pucki Władysławowo Władysławowo
27.	886	758	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1978-01-30	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 758	dom adiutanta gen. Józefa Hallera	Ul. Merkleina	pucki Władysławowo Władysławowo
28.	957	818	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1979-02-26	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 818	układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta Wejherowa	Wejherowo	wejherowski Wejherowo Wejherowo
29.	959	819	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1979-04-17	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 819	dwa układy ruralistyczne /osada rybacka Jastarnia i Bór/	Jastarnia	pucki Jastarnia Jastarnia
30.	960	826	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1979-04-17	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 826	układ ruralistyczny Kuźnicy	Kuźnica	pucki Jastarnia Jastarnia
31.	974	832	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1979-11-02	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 832	dom	Żarnowiec 34/45	pucki Żarnowiec Żarnowiec
32.	1023	874	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1983-03-30	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 874	chata	Ul. Rynekowa 10	pucki Jastarnia Jastarnia
33.	1025	875	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1983-06-24	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 875	chata	Ul. Szkolna 6	pucki Jastarnia Jastarnia
34.	1074	922	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1984-12-21	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 922	dom	Ul. Ceynowy 1	pucki Puck Puck

Lp.	Nr rejestru zabytków woj. pom.	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Powiat Gmina Miejscowość
35.	1087	933	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1985-03-08	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 933	chata	Swarzewo 7	pucki Puck Swarzewo
36.	1088	934	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1985-04-10	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 934	zagroda (dom, stodoła)	Nadole 16	wejherowski Gniewino Nadole
37.	1090	931	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1985-05-09	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 931	układ ruralistyczny wsi Mechowo	Mechowo	pucki Puck Mechowo
38.	1091	944	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1985-06-10	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 944	układ ruralistyczny wsi Góra Pomorska	Góra	wejherowski Wejherowo Góra
39.	1099	915	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1985-09-25	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 915 zespół pałacowo-parkowy	zespół pałacowo-parkowy z następującymi obiektami: kaplica pocysterska, stajnia, obora, piwnice nieistniejącego pałacu, kaplica grobowa, założenie parkowo-ogrodowe	Starzyński Dwór	pucki Puck Starzyński Dwór
40.	1100	912	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1985-10-16	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 912	kamienica	Plac Wolności 28	pucki Puck Puck
41.	1103	946	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1985-10-16	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 946	zespół dworsko-ogrodowy z folwarkiem (dwór, ogród, dziedziniec folwarczny)	Żarnowiec	pucki Krokowa Żarnowiec
42.	1108	987	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1986-02-10	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 987	kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP	Aleja Żeromskiego 32	pucki Władysławowo Władysławowo
43.	1132	980	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1986-09-16	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 980	kamienica	Ul. Bogusława 2	pucki Puck Puck

Lp.	Nr rejestru zabytków woj. pom.	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Powiat Gmina Miejscowość
44.	1140	985	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1987-01-20	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 985	zespół dworsko-parkowy (dwór; park; zespół folwarczny z budynkami gospodarczymi zaznaczonymi na planie: /dwa budynki mieszkalne, chlewnie, stajnia, obora z kuźnią/ oraz młyn)	Sławutówko	pucki Puck Sławutówko
45.	1236	1043	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1988-07-20	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 1043	dom-ob. Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego	Ul. Sobieskiego 239	wejherowski Wejherowo Wejherowo
46.	1297	1074	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1989-12-28	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 1074	kościół parafialny p.w. Bożego Ciała	Hel	pucki Hel Hel
47.	1298	1075	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1989-12-28	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 1075	kościół parafialny p.w. Nawiedzenia NMP	Ul. Męczenników Piaśnicy 8	pucki Jastarnia Jastarnia
48.	1309	1089	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1990-04-24	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego- nr 1089	cmentarz ewangelicki	Karwieńskie Błota	pucki Krokowa Karwieńskie Błota
49.	1469	1108	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1994-07-28	dawny rejestr zabytków woj. nr 1108	dwór-ob. szkoła muzyczna	Ul. Przebendowskiego 17	pucki Puck Puck
50.	1526	1117	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1995-03-02	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1117	dom	Ul. Kaszubska 2	pucki Władysławowo Jastrzębia Góra
51.	1567	1136	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1995-10-27	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1136	zespół pałacowo-parkowy (pałac, spichlerz, park)	Sulicice	pucki Krokowa Sulicice
52.	1582	1147	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1996-03-10	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1147	kościół parafialny p.w. Św. Katarzyny	Krokowa	pucki Krokowa Krokowa

Lp.	Nr rejestru zabytków woj. pom.	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Powiat Gmina Miejscowość
53.	1628	1165	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1997-04-25	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1165	chata	Dębki 66	pucki Krokowa Dębki
54.	1647	1173	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1997-11-27	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1173 zespół dworsko-parkowy	zespół dworsko-parkowy z folwarkiem (dwór, stajnia, obora, park)	Parszkowo	pucki Krokowa Parszkowo
55.	1693	1200	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	1999-06-15	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1200	zespół obiektów fortyfikacji polskich rejonu umocnień "Hel" na Półwyspie Helskim zbudowanych przez Polską Marynarkę Wojenną w latach 1931-1939 (bateria nr 21, bateria nr 33, bateria nr 22, bateria nr 23, Ośrodek Oporu Jastarnia - schrony Sęp, Saragossa, Sabąła) oraz zespół fortyfikacji niemieckich zbudowanych na Płw. Hel (bateria Schleswig-Holstein)	Półwysp Helski	pucki Hel i Jastarnia Hel i Jastarnia
56.	1722	1218	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2001-02-12	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1218 - willa z posesją	willa wraz z posesją	Ul. Ofiar Piaśnicy 6	Pucki Wejherowo Wejherowo
57.	1731	1227	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2001-12-28	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1227	dom	Ul. Ceynowy 22	pucki Krokowa Sławoszyno
58.	1754	1246	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2005-01-25	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1246	zespół latarni morskiej w Helu, w skład którego wchodzi: latarnia morska, dom latarników, zabudowania gospodarcze domu latarników, skład opału z ubikacjami; budynek inwentarski, pralnia,	Ul. Bałtycka 2,4,7	pucki Hel Hel

Lp.	Nr rejestru zabytków woj. pom.	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Powiat Gmina Miejscowość
						piwniczka ziemna, fundament nieistniejącej latarni morskiej z 1820 r., maszt sygnalizacyjny radiolatarni, piwniczki ziemne - magazyn paliwa i amunicji; budynek inwentarski		
59.	1757	1251	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2005-05-09	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1251	kościół parafialny p.w. Św. Mateusza Apostoła wraz terenem działki	Góra	wejherowski Wejherowo Góra
60.	1760	1060	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2005-06-17	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1060	układ ruralistyczny wsi Karwieńskie Błota I i II w granicach historycznych wraz z otoczeniem	Karwieńskie Błota I i II	pucki Krokowa Karwieńskie Błota I i II
61.	1761	1255	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2005-08-13	dawny rejestr zabytków woj. gdańskiego - nr 1255	kaplica Księży Zmartwychwstańców p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej wraz z zespolonym z nią skrzydłem mieszkalnym, działką, na której kaplica jest zlokalizowana i znajdującym się na tej działce drzewostanem	Ul. Spacerowa 81	pucki Krokowa Dębki
62.	1792		Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2006-11-30		budynek Sądu Rejonowego wraz z działką oraz willa wraz z działką	Ul. Sobieskiego 302 i 304	Wejherowski Wejherowo Wejherowo
63.	1802		Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2007-04-04		dom letniskowy wraz z działką	Ul. Mestwina 39	pucki Jastarnia Jurata
64.	1804		Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2007-08-07		zespół Robakowskiego Młyna- młyn wodny z urządzeniami młyńskimi, dom młynarza wraz z małą architekturą oraz część działki	Śwecino 25	pucki Krokowa Śwecino
65.	1830		Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2008-06-25		kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny wraz z terenem przykościelnym, d. cmentarzem i ogrodzeniem	Ul. Ks. Kanonika Pronobisa 7	pucki Puck Swarzewo
66.	1890		Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2012-11-05		kościół ewangelicki, obecnie rzymskokatolicki kościół parafialny p.w. św. Leona Wielkiego i	Ul. Sobieskiego 235	wejherowski Wejherowo Wejherowo

Lp.	Nr rejestru zabytków woj. pom.	Nr dawnego rejestru zabytków	Organ wpisujący do rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków	Uwagi	Obiekt	Adres	Powiat Gmina Miejscowość
						św. Stanisława Kostki		

6 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Stan lasów jest miernikiem zagrożeń całego środowiska przyrodniczego. Las jest najbardziej czułym wskaźnikiem negatywnych zmian, a jednocześnie najtrudniejszym do odtworzenia ekosystemem.

Spośród wielu groźnych dla lasów czynników tylko część może je zniszczyć w ciągu bardzo krótkiego czasu. Taki typ działania wykazują np.: ogień, huragany, powódzie, itp. Pozostałe powodują najczęściej różnorakie uszkodzenia, w wyniku których rozwijają się mniej lub bardziej przewlekłe procesy chorobowe.

Wzajemne powiązanie kilku czynników, polegające na jednoczesnym lub następującym po sobie występowaniu, powoduje, że ich oddziaływanie jest silniejsze, a niszczący efekt końcowy większy niż zwykła suma efektów poszczególnych czynników.

Lasy Nadleśnictwa Wejherowo narażone mogą być na oddziaływanie następujących czynników:

- abiotycznych:
  - długotrwałe susze,
  - niskie temperatury, wczesne i późne przymrozki,
  - silne wiatry, huragany;
- biotycznych:
  - szkodniki owadzie (pierwotne, wtórne),
  - grzybowe choroby infekcyjne (korzeni, pędów, liści),
  - szkody powodowane przez zwierzęta roślinożerne;
- antropogenicznych:
  - zanieczyszczenie powietrza,
  - zanieczyszczenie wód i gleb,
  - pożary lasu,
  - szkodnictwo leśne.

Podczas prac terenowych zainwentaryzowano szkody w różnych stopniach na powierzchni 814,16 ha, stanowiącej 4,2 % powierzchni leśnej zalesionej. Przeważają szkody od grzybów i owadów w 1 i 2 stopniu uszkodzeń.

Tabela 34 Wykaz uszkodzeń w Nadleśnictwie

Obręb	Przyczyna uszkodzenia	Bez uszkodzeń	Stopień uszkodzenia			Powierzchnia razem [ha]
			1	2	3	
1. DARŻLUBIE		6609,70				6609,7
	GRZYBY		461,68	64,2		525,88
	INNE		47,12	0,92		48,04
	OWADY		91,40	20,95	11,24	123,59
	WODNE		5,88			5,88
	ZWIERZ		10,53			10,53
Razem 1. DARŻLUBIE		6609,70	616,61	86,07	11,24	7323,62
2. KOLKOWO		5879,06				5879,06
	GRZYBY		48,55	1,07		49,62
	INNE					
	OWADY		10,58	4,58		15,16
	WODNE		3,98	1,15		5,13
	ZWIERZ		1,86			1,86
Razem 2. KOLKOWO		5879,06	64,97	6,80		5950,83
3. WEJHEROWO		5810,57				5810,57
	GRZYBY		21,44	0,98		22,42
	OWADY		0,61			0,61
	WODNE		0,25			0,25
	ZWIERZ		5,19			5,19
	Razem 3. WEJHEROWO		5810,57	27,49	0,98	
Nadleśnictwo		18299,33				18299,33
	GRZYBY		531,67	66,25		597,92
	INNE		47,12	0,92		48,04
	OWADY		102,59	25,53	11,24	139,36
	WODNE		10,11	1,15		11,26
	ZWIERZ		17,58			17,58
Razem nadleśnictwo		18299,33	709,07	93,85	11,24	19113,49

6.1 Zagrożenia abiotyczne

6.1.1 Szkody powodowane przez czynniki klimatyczne

Wśród zagrożeń abiotycznych lasów Nadleśnictwa Wejherowo najważniejszymi i najgroźniejszymi są silnie wywalające wiatry, okiść, przymrozki późne oraz anomalie termiczne. W ostatnim czasie znaczenia nabierają powtarzające się susze i lokalnie podtopienia, które mają negatywny wpływ na kondycję zdrowotną drzewostanów.

Znaczne szkody w lasach powstają także w okresie śnieżnych zim, kiedy pada mokry śnieg, spada temperatura powietrza i występuje długo zalegający na gałęziach drzew śnieg lub przymarzający warstwami deszcz. Oblodzone drzewa nie wytrzymują obciążeń i pod wpływem silnych wiatrów łamią gałęzie i korony. Powyższe zjawisko zwane okiścią śniegową jest bardzo groźne dla drzewostanów młodszych klas wieku. Częstym zjawiskiem po silnych mrozach jest powstawanie pęknięć a następnie tzw. listew mrozowych na pniach dębów, buków.

Na okresy wysokich temperatur powietrza i dłuższych okresów bezdeszczowych najsilniej reagują drzewostany świerkowe, bukowe i dębowe. Szczególnie mocno cierpi świerk wykazując znaczne osłabienie i zamieranie licznych drzew, dobijanych przez szkodniki wtórne.

W starszych drzewostanach podczas długotrwałych upałów cierpią szczególnie drzewa bukowe, rzadziej świerk. Zjawiskiem wtórnym są martwice, pęknięcie i odpadanie kory. Specyficznym zagrożeniem na terenie Nadleśnictwa Wejherowo w lasach przylegających do Morza Bałtyckiego jest tzw. abrazja morska. Jest to proces erozji brzegu morskiego zachodzący podczas huraganowych wiatrów i sztormów na morzu.

6.1.2 Pożary

Według kategoryzacji zagrożenia pożarowego lasów obszar Nadleśnictwa Wejherowo zakwalifikowany został do II kategorii zagrożenia pożarowego.

Główne niebezpieczeństwo powstania pożaru związane jest z atrakcyjnością turystyczną terenu oraz sąsiedztwem obszarów rolniczych. Szczególnie niebezpieczna jest wczesna wiosna, z uwagi na częste występowanie długich okresów bezdeszczowych oraz wypalanie traw. Groźny jest również okres letni związany z większą penetracją terenów leśnych oraz prowadzeniem prac zniwnych. Czynnikiem osłabiającymi zagrożenie pożarowe są występujące na terenie Nadleśnictwa naturalne przeszkody wodne: jeziora, stawy i rzeki.

W latach 2015-2024 miały miejsce 33 pożary na obszarze o łącznej powierzchni 13,34 ha.

Tabela 35 Pożary powstałe na terenie Nadleśnictwa Wejherowo w latach 2015 – 2024. (stan na 01.09.2024r.)

Lp.	Leśnictwo	Oddz., pododdz.	Rodzaj	Data	Powierzchnia (ha)	Przyczyna
1.	Jastarnia	240i	ściółka	21.03.2015	0,70	Nieznana
2.	Jastarnia	253b	ściółka	24.05.2015	0,10	Nieznana
3.	Jastarnia	293c	ściółka	12.06.2015	1,50	Nieznana
4.	Orle	71i,j	uprawa leśna	15.07.2015	1,00	Nieznana
5.	Nanice	207d	ściółka	21.04.2016	0,05	Nieznana
6.	Jastarnia	263i	ściółka	05.04.2016	0,12	Nieznana
7.	Jastarnia	236Aa	ściółka	23.04.2017	0,15	Nieznana

Lp.	Leśnictwo	Oddz., pododdz.	Rodzaj	Data	Powierzchnia (ha)	Przyczyna
8.	Domatowo	180i, 180g	młodnik, łąka	17.05.2018	1,00	Nieznana
9.	Nanice	202g	ściółka, uprawa leśna	29.05.2018	0,40	Nieznana
10.	Rybno	204c	ściółka	29.05.2018	0,04	Nieznana
11.	Kępino	168n	ściółka	08.06.2018	0,01	Nieznana
12.	Kępino	173c, 193a,b	ściółka	16.06.2018	0,03	Podpalenie
13.	Jastarnia	266i	ściółka	19.06.2018	0,06	Nieznana
14.	Orle	11c	uprawa leśna	14.09.2018	0,40	Nieznana
15.	Orle	135h, 135i, 135g	ściółka	23.04.2019	1,73	Nieznana
16.	Jastarnia	266b	ściółka	2019-06.24	0,70	Nieznana
17.	Jastarnia	266b	ściółka	01.07.2019	0,15	Nieznana
18.	Jastarnia	246b	ściółka	01.09.2019	0,05	Nieznana
19.	Jastarnia	271b	ściółka	25.06.2020	0,05	Nieznana
20.	Jastarnia	243b	ściółka	22.07.2020	0,10	Nieznana
21.	Jastarnia	295i	ściółka	18.07.2020	0,01	Nieznana
22.	Jastarnia	241a	ściółka	10.05.2021	0,60	Nieznana
23.	Orle	39k	ściółka	08.09.2021	0,01	Nieznana
24.	Orle	71h	ściółka	21.04.2022	0,01	Nieznana
25.	Kępino	132h	ściółka	21.04.2022	0,01	Nieznana
26.	Jastarnia	271d	ściółka	29.04.2022	0,04	Nieznana
27.	Orle	135d	ściółka	27.06.2022	0,01	Nieznana
28.	Jastarnia	272a	ściółka	23.05.2023	2,20	Nieznana
29.	Orle	10d	ściółka	27.05.2024	0,04	Nieznana
30.	Orle	9a, b, d, f	młodnik/ściółka	04.06.2024	1,97	Podpalenie
31.	Orle	9d	ściółka	07.06.2024	0,07	Ponowny zapłon
32.	Jastarnia	249b	ściółka	27.06.2024	0,02	Nieznana
33.	Sobieńczyce	62f	pojedyncze drzewo	17.07.2024	0,01	Energia elektryczna
Łącznie					13,34	

Niewielka średnia powierzchnia odnotowanych pożarów lasów (0,40 ha) wskazuje na ich szybkie wykrycie i zawiadomienia właściwych służb. W części przypadków pożar został wykryty przez osoby postronne, w pozostałych przypadkach były to dostrzegalnie przeciwpożarowe. Fakt ten świadczy o znacznej penetracji lasów Nadleśnictwa przez ludność oraz wskazuje na dużą skuteczność wykrywania pożarów przez sieć dostrzegalni. Szybkie podejmowanie interwencji przez PSP oraz OSP uniemożliwiło dalszy rozwój powstałych pożarów.

System monitoringu przeciwpożarowego oparty jest na Punkcie Alarmowo-Dyspozycyjnym (PAD) znajdującym się w Gdańsku. Na terenie Nadleśnictwa znajdują się 4 dostrzegalnie, a także wykorzystywana jest dostrzegalnia zlokalizowana na terenie Nadleśnictwa Choczewo. Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny a także dostrzegalnie działają w okresie od 01.04 do 30.09. W poszczególnych leśnictwach pełnione są dyżury przeciwpożarowe, a w okresach dużego zagrożenia pożarowego organizowane są patrole przeciwpożarowe. Nadleśnictwo wyposażone jest w sprawną sieć łączności radiowej i telefonicznej.

Jednostką nadrzędną w sytuacjach kryzysowych jest RDLP Gdańsk, a jednostkami współpracującymi są Nadleśnictwo Choczewo, Nadleśnictwo Strzebielino i Nadleśnictwo Gdańsk.

Istniejący system obserwacyjno-alarmowy, sieć straży pożarnych, rozmieszczenie sprzętu pożarowego oraz zaopatrzenie w wodę pozwala wkroczyć w miejsce powstania pożaru w przeciągu 15-25 minut.

Terenowa infrastruktura przeciwpożarowa w Nadleśnictwie Wejherowo przedstawia się następująco:

- punkty zaopatrzenia wodnego: 4 naturalne (jeziora: Czarne, Dobre, Głodne, Stobor), 1 studnia, oraz 12 hydrantów,
- 27 dojazdów pożarowych o łącznej długości 114,4 km,
- pasy przeciwpożarowe o łącznej długości 12,70 km,
- 4 punkty obserwacyjne,
- bazy sprzętu przeciwpożarowego wyposażone zgodnie z wymogami przewidzianymi dla nadleśnictw II kategorii zagrożenia pożarowego:

Tabela 36. Wykaz i rozmieszczenie baz i sprzętu przeciwpożarowego

l.p.	Adres lokalizacji sprzętu	Leśnictwo Oddz, pododdz.	Rodzaj sprzętu								Uwagi
			hydronetki [szt.]	tłumice [szt.]	szpadle [szt.]	środek pianotwórczy [dm ³]	pompa pływająca [szt.]	pilarka [szt.]	plug [szt.]	inne [szt.]	
1.	ul. Bielawska 36 84-106 Domatowo	Domatowo 126j	10	10	20	50	1	-	-	-	
2.	ul. Kaszubska 30 Wielka Piaśnica 84-106 Leśniewo	Piaśnica 131j	10	10	20	50	1	-	-	-	
3.	ul. Leśna 7 84-140 Jastarnia	Jastarnia 239h	-	20	30	-	-	-	-	3	przyczepka z agregatem gaśniczym; przyczepka z przenośnym zbiornikiem wody 13 m ³ ; węże gaśnicze 75/20, 52/20 – 1000m
4.	ul. Sobieskiego 247 B 84-200 Wejherowo	Orle 194l	2	2	1	-	-	1	-	1	Samochód patrolowo-gaśniczy z agregatem gaśniczym Ford Ranger

Z uwagi na występujące corocznie zagrożenie pożarowe Nadleśnictwo realizuje postanowienia prewencyjne Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Lasu (Załącznik do Zrządzenia nr 81 Dyrektora Generalnego LP z 23 grudnia 2019r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu” w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych) w postaci:

- uprzątkowania pasów przeciwpożarowych i dodatkowej mineralizacji bruzd otaczających miejsca postoju pojazdów;
- przeglądów sprzętu przeciwpożarowego i utrzymywania go w wymaganej sprawności;
- utrzymania przejezdności dojazdów pożarowych;
- dokonywania corocznego przeglądu przeciwpożarowego w zakresie: punktów czerpania wody, przejezdności dojazdów, bezpieczeństwa osad leśnych;
- prowadzenia wspólnych ćwiczeń z Policją oraz PSP i OSP;
- prowadzenie wspólnych patroli z Policją, PSP, OSP
- prowadzenia działań propagandowych i edukacyjnych w mediach.

Zgodnie z § 8 Rozporządzenia MŚ z dnia 22.03.2006 r w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. 2006 nr 58, poz. 405, z późn. zm.) Nadleśnictwo utrzymuje sieć dróg, które są wykorzystywane jako dojazdy pożarowe oraz dojazdy do punktów czerpania wody. Są to w większości drogi ulepszone i utwardzone. Pozostałe to drogi gruntowe, okresowo (według potrzeb) profilowane, spełniające wymogi dotyczące szerokości, skrajni, nośności, łuków pionowych i poziomych. Drogi są ponumerowane i oznakowane w terenie na całej trasie przebiegu.

6.2 Zagrożenia biotyczne

Do zagrożeń biotycznych należą szkody powodowane przez owady leśne, zwierzynę łowną, gryzonie oraz patogeniczne grzyby powodujące choroby lub zamieranie drzew. W drzewostanach Nadleśnictwa Wejherowo sosna zwyczajna jest gatunkiem panującym w 53,35% drzewostanów, w 29,65% panuje buk zwyczajny, natomiast trzecim najczęściej panującym gatunkiem jest dąb – 5,33%. Zróżnicowanie gatunkowe oraz struktury drzewostanów korzystnie wpływają na odporność ekosystemu na wpływ niekorzystnych czynników biotycznych. Nadleśnictwo odnotowuje szkody powodowane przez te czynniki, które są regularnie raportowane do Zespołu Ochrony Lasu w Gdańsku.

6.2.1 Owady

Owady są najliczniejszą gromadą zwierząt zarówno pod względem liczby gatunków, jak i liczby osobników. Wśród owadów jest wiele gatunków, które są dla ludzi pożyteczne bezpośrednio (miododajne pszczoły, gatunki zapylające kwiaty itp.) bądź też pośrednio przyczyniając się do utrzymania biologicznej równowagi w przyrodzie i zapobiegając rozmnażaniu się szkodników (drapieżcy, pasożyty). Dość znaczna jest także liczba gatunków owadów szkodliwych. Są one groźne zwłaszcza wtedy, gdy znajdują sprzyjające warunki rozwoju

i dochodzi do gradacji. Znane są liczne gatunki niszczące najróżniejsze materiały w magazynach, budowlę, uprawy rolne, drzewa owocowe i owoce a także gatunki szkodników drzew leśnych.

Szkodniki owadzie drzew leśnych są przedmiotem badań i treścią praktycznej działalności ochrony lasu, której zadaniem jest utrzymanie drzewostanów w dobrym stanie zdrowotnym począwszy od sadzonki, poprzez młodnik aż do wieku rębności.

W Nadleśnictwie Wejherowo w przeszłości występowały ogniska rozrodu poprocha cetyniaka, wobec którego wykonywano zabiegi ochronne w latach: 1956, 1973 i 1992. Jakkolwiek zabiegi w przeszłości obejmowały też brudnicę mniszkę (w 1982r. i w 1983 - na 20843 ha), to było to skutkiem nie powstrzymania jej gradacji, która okazała się wówczas największą.

Szkodniki pierwotne drzewostanów liściastych pojawiały się rzadziej, ale okresowo potrafią zaznaczyć swoją obecność silnym żerem, tak jak było to w przypadku szczoteczniczy szarawki w 1992 roku, która wystąpiła na 1092 ha, w tym na 630 ha powtórzył się żer z poprzedniego roku.

W grupie owadów o charakterze nękającym wymienić należy krobika modrzewiowca, wobec którego w 1995 roku na powierzchni 141 ha podjęto chemiczną próbę ograniczania jego populacji w fazie dorastającej gąsieniczki. W przeszłości w roku 1994 do zamierania buków istotnie przyczyniał się czerwiec bukowiec (objęto wówczas zabiegami naziemnym pnie opanowanych buków do wysokości 6-7 metrów, łącznie na 14 ha). W latach 2005-2014 zanotowano występowanie oprócz krobika modrzewiowca (26 ha) i czerwca bukowca (19 ha) także szeliniaka sosnowca (19 ha), skoczonoza bukowca (1241 ha), hurmaka olchowca (49ha).

W roku 2024 przeprowadzono zwalczanie chemiczne brudnicy mniszki na powierzchni 1201 ha.

Największą rolę wśród szkodników wtórnych w Nadleśnictwie Wejherowo w latach 2005-2014 odgrywał kornik drukarz (rejestrowany na 1474 ha) wraz z zespołem gatunków towarzyszących tj.: kornik drukarczyk, kornik zrosłozębny, który zakłada żerowiska pod koroną świerka, co utrudnia jego wykrycie i terminowe usunięcie zasiedlonych drzew, ponadto rytownik pospolity i czterooczek świerkowiec.

W ramach walki biologicznej ze szkodnikami owadziemi należy chronić pożyteczne ssaki owadożerne (ryjówki, jeże), płazy, gady, ptaki i pożyteczne owady. Istotną sprawą jest konieczność szybkiego wywozu drewna z lasu, gdyż nagromadzona masa wyrobionego drewna przetrzymana w lesie posłuży jako baza do rozrodu szkodników wtórnych.

W minionych dziesięcioleciach Nadleśnictwo podejmowało działania ograniczające liczebność nadmiernie występujących owadów stanowiących zagrożenie dla drzewostanów poprzez:

- utrzymywanie właściwego stanu sanitarnego lasu,
- wyznaczanie i szybkie usuwanie z lasu drzew opanowanych przez owady,
- wyznaczanie drzew trocinkowych,
- wykładanie i kontrolę pułapek,
- korowanie surowca,
- zabiegi chemiczne.

6.2.2 Szkody powodowane przez ssaki

Utrzymująca się wysoka liczebność zwierzyny płowej (szczególnie jeleni, sarny oraz coraz częściej pojawiającego się łosia) skutkuje rosnącą presją z jej strony na drzewostany sosnowe, drzewostany z udziałem dęba oraz buka oraz gatunki domieszkowe.

W trakcie prac urządzeniowych zainwentaryzowano drzewostany uszkodzone przez zwierzynę. Żeby ograniczyć spałowanie, w pobliżu ostoi jeleniowatych intensyfikowano zabiegi pielęgnacyjne w okresie zimy i wiosny. Celem było rozszerzenie ich bazy żerowej poprzez wykładanie tzw. drzew ogryzowych. Nadleśnictwo Wejherowo współpracuje także ściśle z kołami łowieckimi na swoim terenie, w kierunku właściwego zagospodarowania poletek łowieckich.

Uszkodzenia upraw na powierzchniach otwartych, pod okapem drzewostanów i podsadzeń produkcyjnych spowodowane zgryzaniem przez jeleniowate dotyczą wszystkich gatunków drzew. Zgryzanie powoduje głównie zahamowanie przyrostu na wysokość. Uniemożliwia praktycznie wyprowadzenie dębu, lipy, graba, a w niektórych przypadkach sosny i modrzewia oraz gatunków biocenotycznych bez skutecznej ochrony grodzeniami lub innymi zabezpieczeniami. Znaczne szkody w drzewostanach w pobliżu wód powoduje bóbr europejski.

Nadleśnictwo podejmuje niżej wymienione działania w celu zapobiegania szkodom powodowanym przez zwierzynę:

- dostosowuje liczebność zwierzyny płowej oraz jej struktury wiekowej i płciowej do poziomu zapewniającego możliwość realizacji celów hodowli lasu
- grodzenie upraw,
- chemiczne zabezpieczanie upraw,
- palikowanie modrzewia,
- zakładanie osłonek przed zgryzaniem,
- zakładanie osłonek przed spałowaniem.

Skuteczną metodą ochrony przed zwierzyną są grodzenia, jednak duża ich liczba powoduje zmniejszenie powierzchni dostępnej dla zwierzyny. Jednocześnie skuteczne utrzymanie w sprawności dużej ilości stanowi poważne wyzwanie dla Służby Leśnej. Ogrodzenia są niszczone przez zwierzynę, a także przez miejscową ludność. Grodzone są uprawy usytuowane w miejscach szczególnie narażonych na szkody od zwierzyny.

W poniższej tabeli przedstawiono wykonanie zabezpieczeń przed szkodami wyrządzonymi przez zwierzynę w latach 2015 – 2024 r.

Tabela 37 Zabezpieczanie przed szkodami od zwierzyny

Rok	Grodzenie (ha)	Zabezpieczanie chemiczne (ha)
2015	32,49	28,69
2016	12,36	33,00
2017	48,66	30,04
2018	43,00	43,76
2019	30,26	46,39
2020	42,31	51,43
2021	22,01	41,66
2022	22,43	0,00
2023	35,76	0,00
2024	19,06	0,00
Razem	308,34	274,97

Alternatywną metodą ochrony przed zwierzyną jest kształtowanie właściwego składu gatunkowego upraw z użyciem dobrze rozmieszczonych gatunków domieszkowych, wykładanie drzew zgrzyzowych w okresie zimowym oraz właściwe prowadzenie gospodarki łowieckiej. Stosowanie i wdrażanie ogniskowo-kompleksowej ochrony lasu również w znaczący sposób podnosi odporność drzewostanów na działania szkodników liściożernych.

Fot. 22 Szkody powodowane przez bobry (fot. M. Kaplarny)

6.2.3 Szkody powodowane przez patogeniczne grzyby

Istotnym zagrożeniem w lasach Nadleśnictwa Wejherowo jest występowanie chorób związanych z grzybami korzeniowymi. Znaczny rozmiar powierzchni drzewostanów założonych na gruntach porolnych (1667 ha, w tym 411 ha w wieku do 40lat) powoduje, że największe znaczenie, jeżeli chodzi o grzyby patogeniczne ma huba korzeniowa (*Heterobasidion annosum*) oraz grzyby z rodzaju opieńka (*Armillaria spp.*).

Ograniczanie występowania powyższych patogenów w latach 2015-2024 odbywało się poprzez zabezpieczanie przed chorobami grzybowymi na powierzchni przedstawionej w tabeli.

Tabela 38 Zabezpieczenie przed grzybami w latach 2015-2024

Rok	Pow. zabezpieczona (ha)
2015	69,17
2016	100,02
2017	96,08
2018	40,95
2019	85,27
2020	89,4
2021	81,92
2022	50,26
2023	11,38
2024	30,58
Razem	655,03

Ponadto na nowo zakładanych uprawach ograniczono szkody powodowane przez hubę korzeni oraz opieńkową zgniliznę korzeni, poprzez stosowanie odpowiedniego składu gatunkowego. Szczegółowe dane o występowaniu chorób grzybowych znajdują się w corocznych sprawozdaniach Nadleśnictwa i Zespołu Ochrony Lasu w Gdańsku. Podczas prac terenowych stwierdzono występowanie szkód spowodowanych przez grzyby na powierzchni 597,92 ha, głównie w obrębie Darżlubie – 525,88 ha.

Należy pamiętać, że „szkody” powodowane przez czynniki abiotyczne i biotyczne są to „szkody” jedynie w pojęciu gospodarczym. W aspekcie przyrodniczym pojęcie „szkodnik” nie istnieje.

6.3 Zagrożenia antropogeniczne

6.3.1 Stan i zanieczyszczenie powietrza

Emisją zanieczyszczeń nazywamy zjawisko przedostawania się do atmosfery substancji i pyłów z powierzchni ziemi. Rozróżniamy emisje naturalne oraz antropogeniczne – będące wynikiem różnorodnej działalności człowieka. Z punktu widzenia źródeł emisji wyróżnia się emisje: punktowe (sektor energetyczny i przemysłowy), powierzchniowe (sektor komunalno-bytowy i stacje paliw), liniowe (z oddziaływania transportu samochodowego).

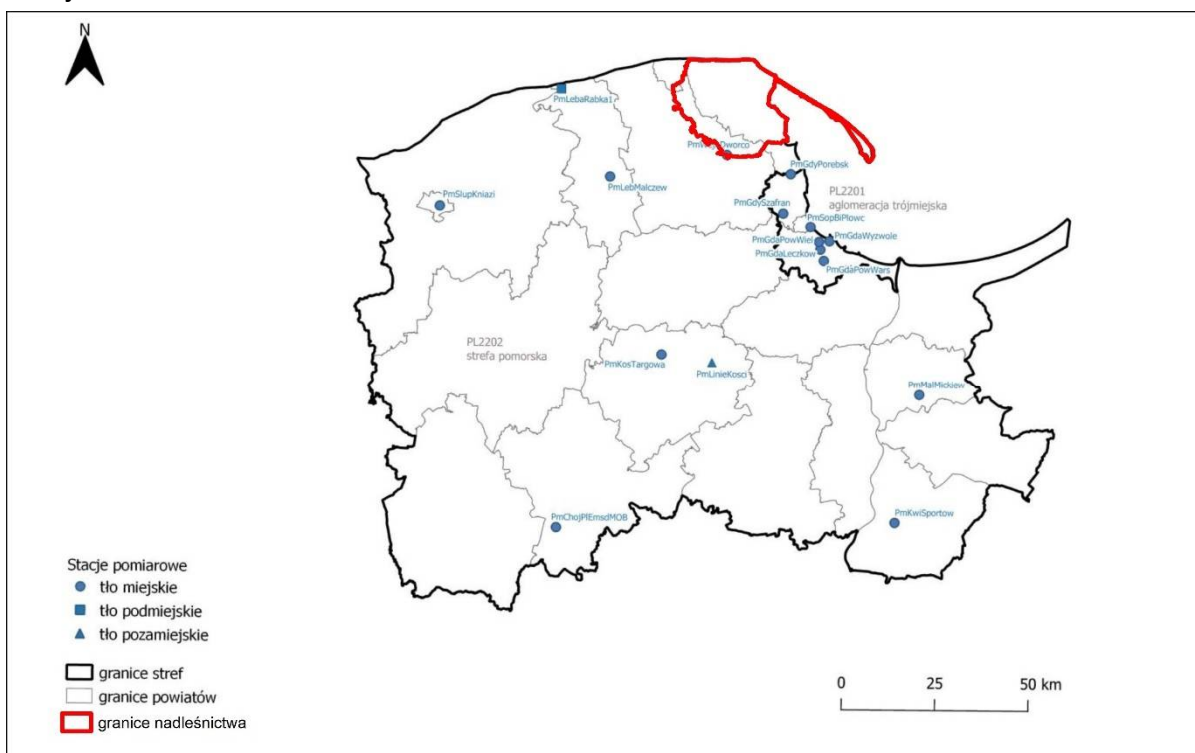
Obecnie, według Ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. 2024 poz. 54 z późn. zm.), oceny jakości powietrza dokonuje się w strefach. Strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy;
- miasto o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy;
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz aglomeracji.

Obszar Nadleśnictwa Wejherowo położony jest w strefie pomorskiej (kod PL2202).

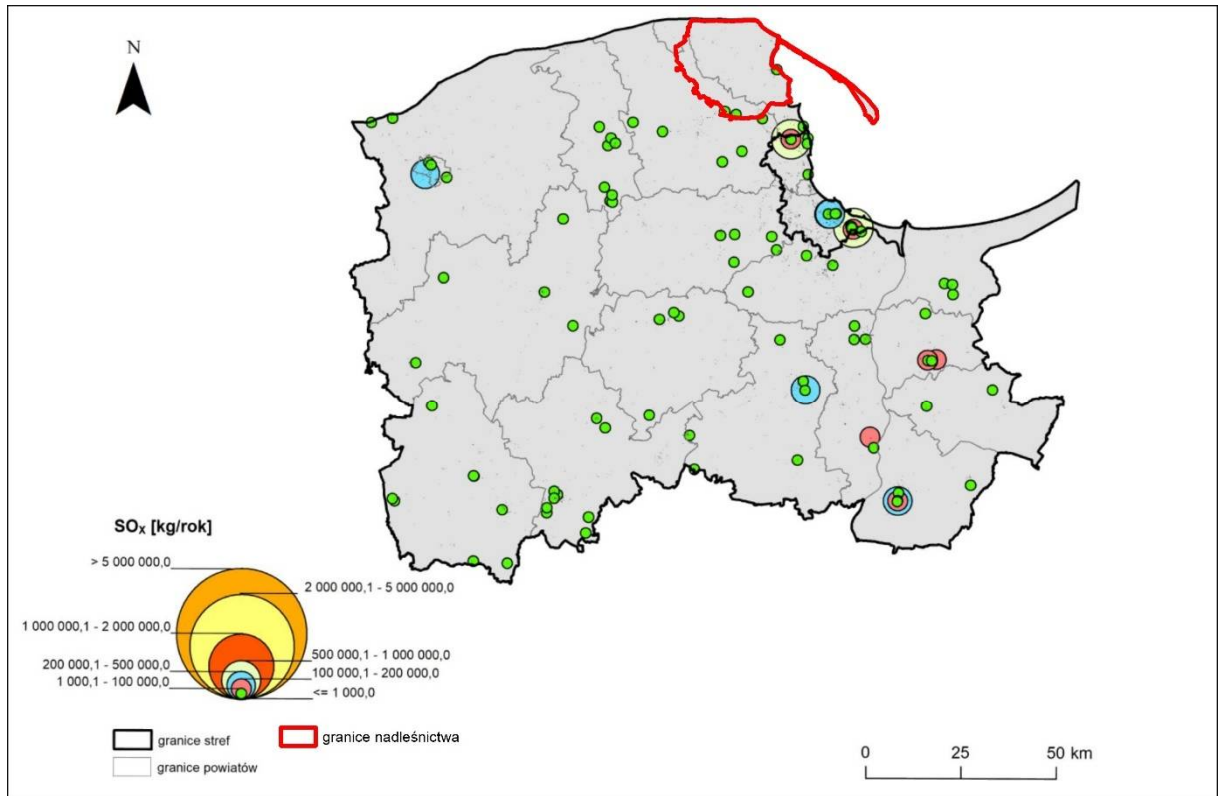
Do głównych źródeł emisji zanieczyszczeń mających wpływ na stężenia substancji objętych roczną oceną jakości powietrza należy spalanie paliw w indywidualnych piecach, tzw. niska emisja (zła jakość spalanych paliw, zły stan techniczny urządzeń i ich nieprawidłowa eksploatacja; emisja ze źródeł liniowych (transport, wtórne pylenie z podłoża, zwiększający się ruch kołowy, zły stan techniczny dróg, brak obwodnic wewnętrznych); ciasna zabudowa w miastach i położenie miejscowości w nieckach terenowych.

Ocena powietrza dokonywana jest na podstawie odczytów z stacji pomiarowych. W najbliższym sąsiedztwie zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa znajduje się stacja pomiarowa w Wejherowie. W dalszej odległości od granic Nadleśnictwa są stacje w Gdyni, Gdańsku, Sopocie, Lęborku i Łebie. Rozkład stacji pomiarowych w województwie pomorskim przedstawia rycina poniżej.

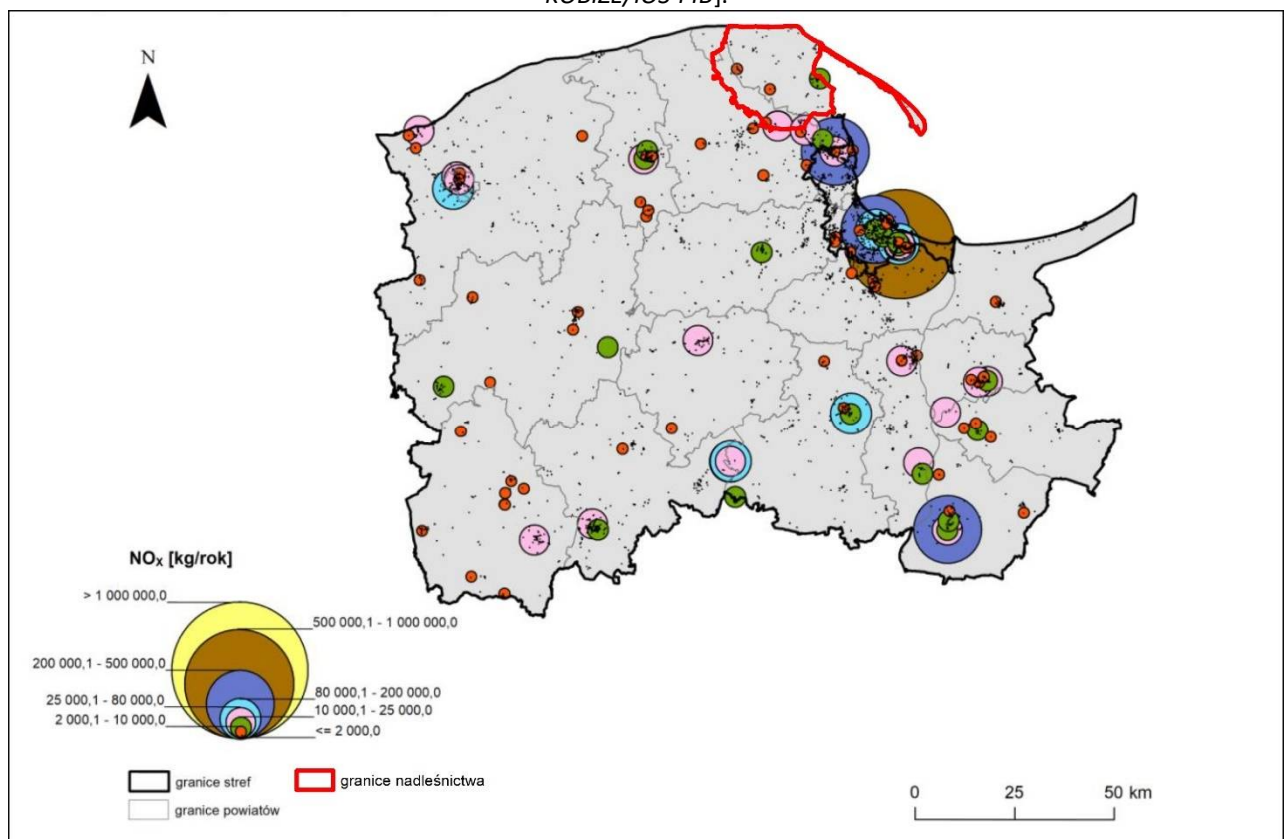

Ryc. 28 Rozkład stacji pomiarowych w woj. pomorskim wykorzystanych w ocenie za rok 2022 (źródło: GIOŚ).

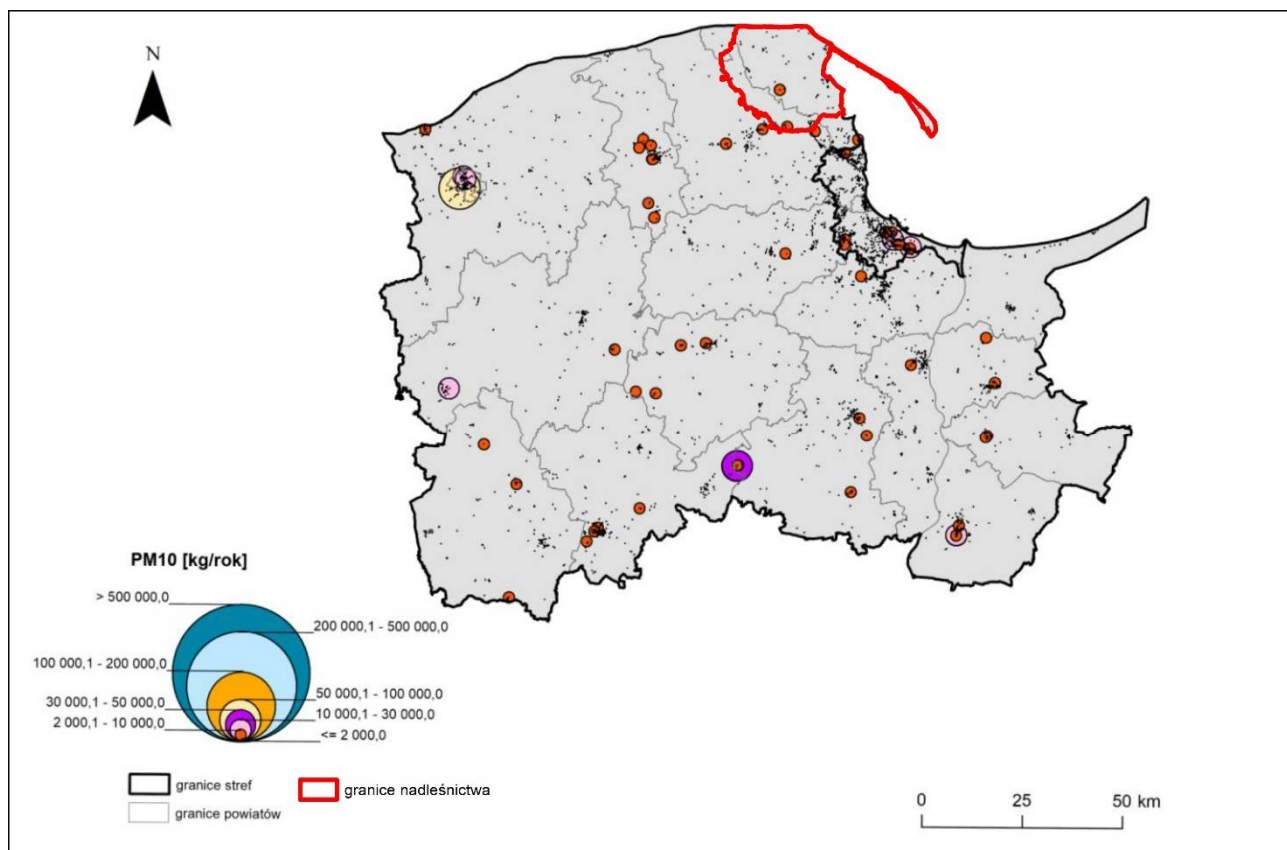
Największe skupiska emitorów punktowych, jak i znaczna emisja liniowa związane są z obszarami zurbanizowanymi dużych miast. Największe zagęszczenie emitorów zanieczyszczeń energetycznych występuje na terenie Trójmiasta. Dla przykładu zamieszczono poniżej rozkład emisji SOX, NOX oraz pyłu na obszarze województwa pomorskiego. Dane pochodzą z Rocznej oceny jakości powietrza w województwie pomorskim (GIOŚ, 2024).

Ryc. 29 Lokalizacja punktowych źródeł emisji SO_x na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].

Ryc. 30 Lokalizacja punktowych źródeł emisji NO_x na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].

Ryc. 31 Lokalizacja punktowych źródeł emisji PM10 na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].

Tabela 39 Wyniki klasyfikacji stref w województwie pomorskim ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 2022 roku [źródło: GIOŚ].

Rok	Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb (PM10)	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	B(a)P (PM10)	PM2,5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2023	PL2201	aglomeracja trójmiejska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
2023	PL2202	pomorska	A	A	A	A	A(D2)	A	A	A	A	A	C	A

Objaśnienie klas zanieczyszczeń:

A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych albo poziomów docelowych,

B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziom dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,

C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziom dopuszczalny albo przekraczają poziom docelowy (z wyjątkiem pyłu zawieszonego PM2,5).

Natomiast w klasyfikacji stref dla celów długoterminowych stosuje się dwuklasową skalę:

D1 – poziom substancji nie przekracza poziomu celu długoterminowego,

D2 – poziom substancji przekracza poziom celu długoterminowego.

Wykonano też ocenę jakości powietrza pod kątem ochrony roślin, która obejmuje monitoring stężeń:

- dwutlenku siarki,
- tlenków azotu,
- ozonu.

Oceny dokonuje się na podstawie pomiarów poza obszarami zurbanizowanymi.

W 2023 roku strefa pomorska uzyskała we wszystkich latach klasę A dla takich substancji, jak: dwutlenek siarki, tlenki azotu, ozon. Stężenia wymienionych substancji są na podobnym poziomie od paru lat i nie przekraczają określonych dla nich norm.

W województwie pomorskim spełnione są obowiązujące kryteria dotyczące poziomu docelowego ozonu dla ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin. Natomiast zagrożone pozostają poziomy celu długoterminowego.

6.3.2 Stan i zanieczyszczenie wód

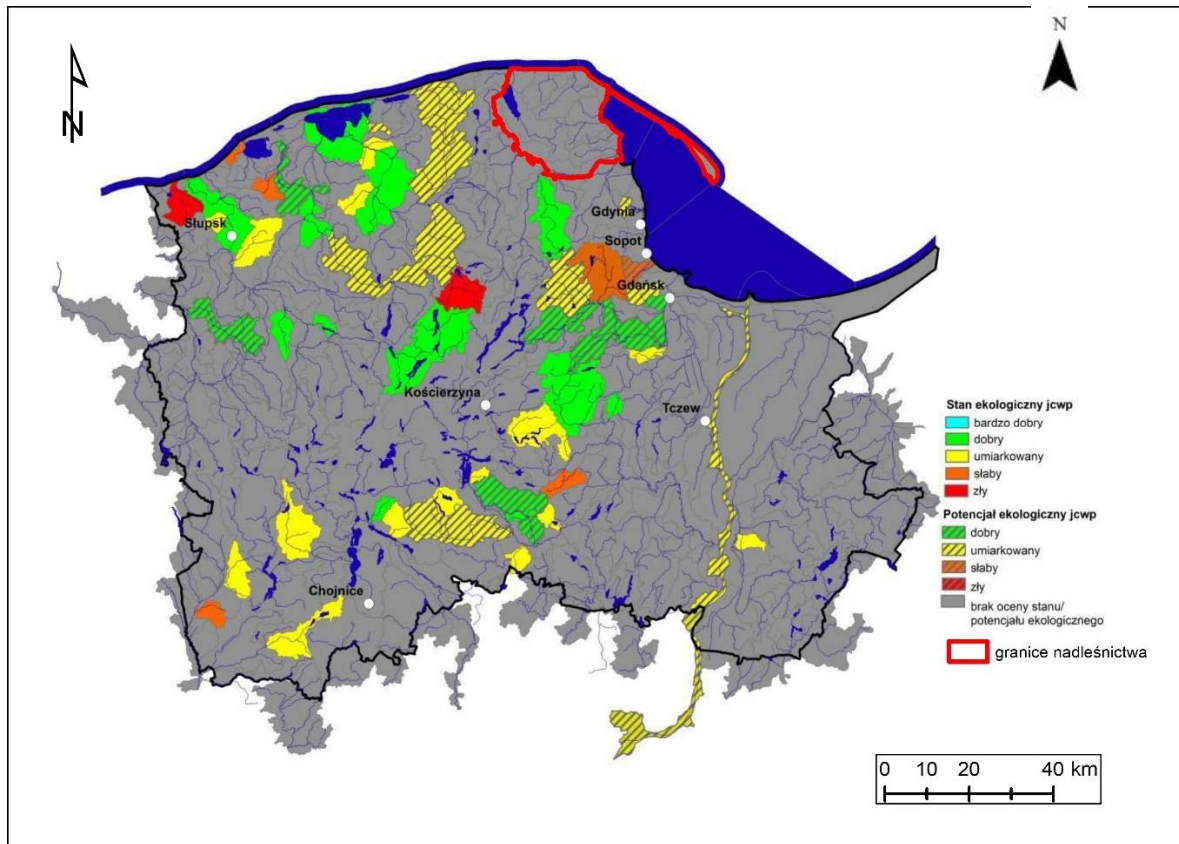
Ocenę stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, które powstały w wyniku działalności człowieka lub których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka, tzn. wód sztucznych lub wód silnie zmienionych – poprzez ocenę potencjału ekologicznego), ocenę stanu chemicznego i ocenę stanu. W procedurze oceny stanu jednolitych części wód stosuje się również tzw. zasadę dziedziczenia. Reguła ta umożliwia zestawienie na koniec okresu badawczego wyników klasyfikacji wszystkich wskaźników monitorowanych w danym okresie, z zastrzeżeniem, iż do końcowej oceny są wykorzystane najnowsze dostępne i kompletne roczne wyniki badań.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga - dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio - stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza i druga tworzą wspólnie potencjał "dobry i powyżej dobrego". O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego [rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1187)].

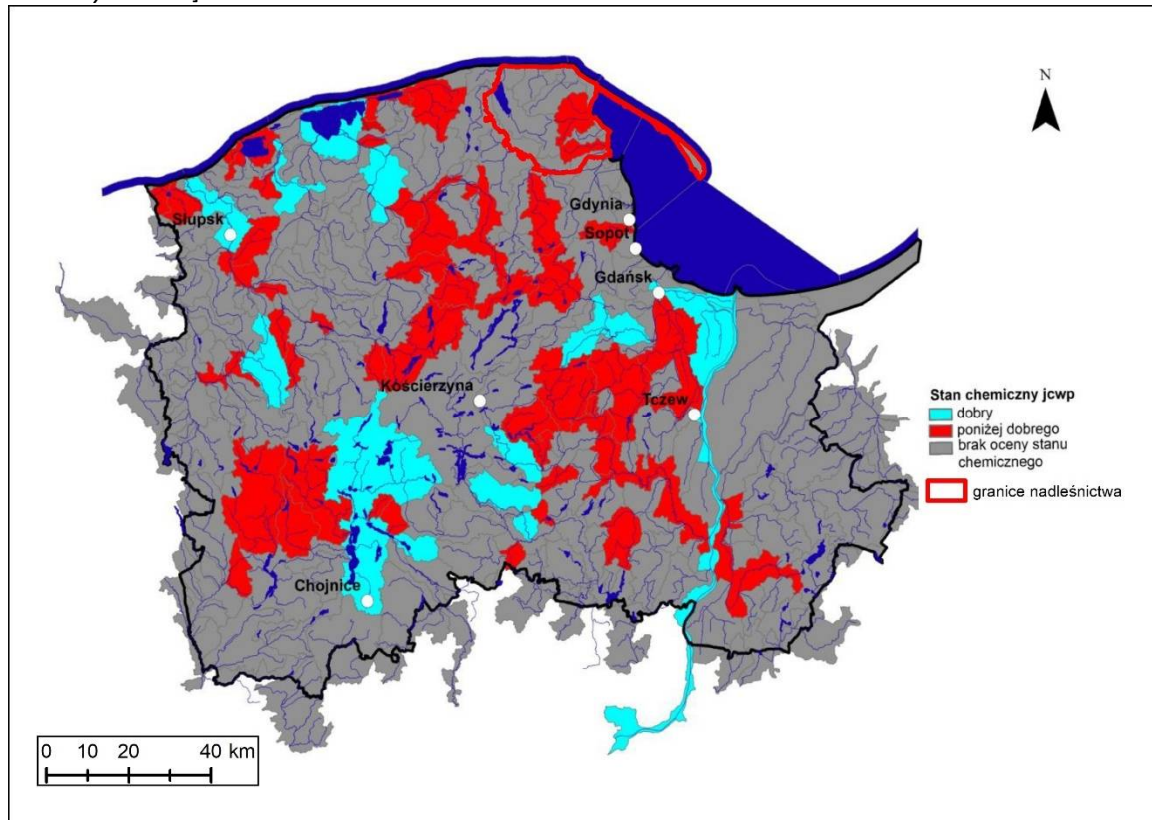
Na potrzeby opisu wód płynących skorzystano z danych zawartych w najnowszym na dzień opracowania *Raportie o stanie środowiska w województwie pomorskim (GIOŚ Gdańsk 2020)*, w którym udostępniono dane z 2018 roku.

Wody płynące

W 2018 roku monitoringiem objęto 89 jednolitych części wód płynących.

Ryc. 32 Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego JCWP rzecznych przebadanych w 2018 roku [źródło danych: PMŚ].

Ryc. 33 Klasyfikacja stanu chemicznego JCWP rzecznych przebadanych w 2018 roku [źródło danych: PMŚ].

Stan chemiczny, stan/potencjał ekologiczny oraz stan ogólny JCWP rzecznych znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Wejherowo przedstawia tabela poniżej.

Tabela 40 Ocena stanu JCWP płynących na terenie Nadleśnictwa Wejherowo w 2018 roku (źródło: PMŚ)

Lp.	Nazwa JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny
1.	Piaśnica od dopł. z polderu Dębki do ujścia	brak oceny	dobry	brak oceny
2.	Piaśnica od wypływu z jez. Żarnowieckiego do Białogórskiej Strugi	brak oceny	brak oceny	brak oceny
3.	Reda do Bolszewki	brak oceny	brak oceny	brak oceny
4.	Reda-Mrzesino	brak oceny	brak oceny	brak oceny
5.	Gizdepka-Ostoino	brak oceny	poniżej dobrego	zły
6.	Płutnica-Puck	brak oceny	poniżej dobrego	zły

Jeziora

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku w roku 2018 przeprowadził badania 45 jezior. Zakres monitoringu diagnostycznego zrealizowano dla 11 ocenionych jezior, w tym trzech reperowych badanych co roku (jez. Jasień Północny, jez. Jasień Południowy, jez. Sumińskie), zaś zakres monitoringu operacyjnego zrealizowano w 39 akwenach. Zakres monitoringu nie objął żadnego z jezior występujących na terenie Nadleśnictwa Wejherowo.

Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo nie ma przebadanych jezior.

Wody podziemne

Ocena stanu chemicznego wód podziemnych przeprowadzana jest w cyklu rocznym i dotyczy analizy wyników monitoringu operacyjnego lub diagnostycznego. Ogólna ocena stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wykonywana jest raz na trzy lata i wykonywana jest równoległe z oceną stanu chemicznego wg danych z monitoringu diagnostycznego. Powyższe oceny są podstawą raportów o stanie wód podziemnych przygotowywanych dla instytucji krajowych i międzynarodowych. Stan chemiczny JCWPd występujących na terenie Nadleśnictwa Wejherowo wg danych z 2023 roku określony został jako dobry (źródło: *Monitoring jakości wód podziemnych*).

Źródła zanieczyszczeń ekosystemów wodnych

Zagrożenie dla jakości wód podziemnych stanowią:

- intensywna eksploatacja zasobów wód podziemnych, w tym przekraczanie ilości ujmowanej wody,
- zanieczyszczenia pochodzące od zakładów przemysłowych – szczególnie od zakładów nieczynnych, które pozostawiły niezabezpieczone składowiska odpadów przemysłowych,
- zanieczyszczenia związane z eksploatacją składowisk odpadów komunalnych,
- rozwój rolnictwa oraz związane z tym stosowanie nawozów sztucznych,
- niewłaściwie zabezpieczone stacje paliw oraz bazy paliw,
- odprowadzanie nieoczyszczonych wód opadowych,

- używanie nieeksploatowanych studni głębinowych jako zbiorników na nieczystości,
- niezabezpieczenie studni nieczynnych,
- zrzuty nieoczyszczonych ścieków do gruntu lub wód powierzchniowych, wylewiska ścieków,
- zanieczyszczone wody powierzchniowe,
- szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu oraz obszary o zwartej zabudowie,
- duże fermy hodowlane oraz gospodarstwa rolne.

Ochrona i właściwe zagospodarowanie zasobów wodnych powinno się odbyć poprzez:

- realizację zbiorczych i indywidualnych systemów oczyszczania w jednostkach osadniczych i produkcyjnych oraz udoskonalanie systemów już istniejących;
- wykluczenie z zabudowy krawędzi, zboczy i den dolin rzecznych;
- tworzenie wzdłuż cieków tzw. pasów ekologicznych poprzez zalesianie, zadrzewianie, nasadzanie krzewów oraz przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone;
- ustanawianie lasów wodochronnych w bezpośrednim sąsiedztwie wód;
- likwidację dzikich wysypisk odpadów, a wobec planowanych w przyszłości wysypisk – przyjęcie i zrealizowanie zabezpieczeń ochraniających użytkowy poziom wodonośny;
- objęcie szczególną kontrolą obiektów hodowli ryb; potencjalne obiekty hodowlane wymagają nowoczesnych rozwiązań minimalizujących ujemny wpływ na środowisko wodne; wskazana jest ekspertyza ekologiczna przed wydaniem zgody na zlokalizowanie nowych obiektów wzdłuż rzek;
- realizowanie obiektów małej retencji wodnej (jazy, zastawki, zbiorniki)

6.3.3 Inne zniekształcenia i zagrożenia środowiska leśnego

Lasy Nadleśnictwa Wejherowo znajdują się na obszarze atrakcyjnym turystycznie między innymi ze względu na dostęp do morza. Poważnym problemem jest na obszarze Nadleśnictwa bardzo silna presja rekreacyjna i turystyczna, która mimo szerokiego zakresu udostępnienia lasów wymaga ukierunkowania i skanalizowania w obrębie wybranych dróg i szlaków. Konieczność taka wynika z konsekwencji, jakie niesie ze sobą nieograniczone przemieszczanie się po lasach dużej ilości ludzi w różnych przedziałach wiekowych w różnym celu. Do negatywnych skutków opisanego zjawiska należą m.in.: zaśmiecanie lasów, punktów widokowych, pól biwakowych i miejsc postoju, wydeptywanie ściółki prowadzące do całkowitej degradacji warstwy runa, punktowe pożary w miejscach nieprzeznaczonych na organizację ognisk. W celu doprecyzowania poziomu intensywności rekreacji na terenach leśnych oraz minimalizacji skutków negatywnych tego zjawiska wskazana jest współpraca nadleśnictwa z jednostkami samorządów lokalnych, których zasięg działania obejmuje obszary tożsame z terenem nadleśnictwa oraz te w bezpośrednim jego sąsiedztwie. Wskazanie to wynika z możliwego w ten sposób do osiągnięcia kompromisu pomiędzy wymaganiami ludności a utrzymaniem lasów w dobrym stanie pod względem przyrodniczym i gospodarczym.

Coraz bardziej nasilającym się i trudnym do rozwiązania problemem staje się nielegalne korzystanie z lasu przez użytkowników quadów, motocykli i samochodów terenowych. Ten sposób wykorzystania obszarów leśnych ma bardzo degradujący wpływ na runo leśne i glebę.

7 TURYSTYKA I EDUKACJA PRZYRODNICZA

7.1 Turystyka

Wypoczynek w środowisku leśnym przyciąga coraz więcej osób. Lasy Państwowe aktywnie angażują się w promowanie aktywnego spędzania czasu w lesie oraz dbają o infrastrukturę turystyczną. Lasy Nadleśnictwa Wejherowo z uwagi na bogactwo przyrodnicze, urozmaiconą rzeźbę terenu oraz bliskość aglomeracji trójmiejskiej stanowią atrakcyjny cel wypraw turystycznych.

Ważną rolę odgrywać tu będzie zagospodarowanie turystyczne, które na terenach leśnych uwzględniać powinno stopień dostępności (bądź wyłączenie), natężenie zagospodarowania, informację, co pozwoli na pewne ukierunkowanie ruchu turystycznego. Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo znajdują się miejsca postoju pojazdów, dostępne we wszystkie dni w roku. Służą one turystom, którzy np. chcą odpocząć w trakcie podróży. W miejscu wyznaczonym można także zostawić swój samochód, by udać się do lasu na spacer lub też w okresie jesiennym na grzybobranie. Aktualnie na gruntach Nadleśnictwa znajdują się następujące obiekty dla potrzeb turystyki i rekreacji:

- Miejsca postoju – 44,
- Miejsca biwakowe - 3,
- Wyznaczone miejsca na ognisko - 11,
- Zadaszenia – 11,
- 1 Punkt Widokowy - Platforma Widokowa - Osada Łowców Fok,
- 4 Ośrodki Wypoczynkowe („Pokoje gościnne Ostrowo” „Domki Jastarnia”, „Domki Hel”, „Pokoje Hel”),
- 1 Hotel – „Kwatera myśliwska Sobieńczyce”

Fot. 23 Miejsce postoju (Fot. M. Kaplarny)

Przystosowanie lasów dla potrzeb wypoczynku i rekreacji jest kontynuowane przez wiele dziesięcioleci i pociąga za sobą znaczne koszty. Zaspokojenie potrzeb w tym zakresie jest coraz trudniejsze. Część tych trudności stwarzają niektórzy użytkownicy poprzez niszczenie urządzeń, zaśmiecanie.

Wydzielone miejsca wraz z wyposażeniem dla potrzeb wypoczynku i rekreacji, mimo zdarzającej się ich dewastacji winny być utrzymywane w dobrym stanie, odpowiednio oznakowane, a w miejscach licznie uczęszczanych wskazanym jest ustawianie tablic i plansz z opisem miejscowych walorów przyrodniczych. Podkreślić należy wysiłek Nadleśnictwa w podnoszeniu standardu obiektów przeznaczonych dla turystyki, a zwłaszcza przeznaczonych do biwakowania.

Terytorium województwa pomorskiego przecina ponad 2500 km znakowanych szlaków turystyki pieszej PTTK. Znajdują się one w zasadzie na całym jego terenie, ale koncentrują się na obszarach o najwyższych walorach turystycznych: na terenach nadmorskich, w centralnej części Pojezierza Kaszubskiego, w Borach Tucholskich, w okolicy Trójmiasta. Szlaki na terenie województwa są bardzo zróżnicowane zarówno jeśli chodzi o ich długość, sposób wykorzystania i atrakcyjność. Obok szlaków bardzo krótkich o charakterze łącznikowym występują trasy bardzo długie, reprezentatywne dla obszarów, przez które prowadzą. Są też szlaki, które można traktować jako trasy spacerowe.

Przez najciekawsze tereny Nadleśnictwa Wejherowo bieżą następujące szlaki turystyczne, które można przebyć rowerem lub pieszo:

- międzynarodowa trasa rowerowa „Wokół Bałtyku – R10”,
- szlak „Pierścienia Zatoki Puckiej”,
- szlak „Pradoliny Łeby-Redy”,
- szlak „Rumia – Wejherowo – Białogóra” (Turystyczny Szlak Północnych Kaszub,
- szlak „Puszczy Darżlubskiej” do Ośrodka Edukacji Przyrodniczo-Leśnej „Muza”, do Leśniewa lub Darżlubia,
- szlak Wejherowskiego Towarzystwa Cyklistów „WTC”,
- ścieżka rowerowa na trasie dawnej linii kolejowej Swarzewo – Krokowa.

Międzynarodowa trasa rowerowa „**Wokół Bałtyku – R10**” (Nadmorski Szlak Hanzetycki) jest najdłuższym szlakiem turystyki rowerowej biegnącym w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo. Jest to okrężny szlak rowerowy sieci „EuroVelo” przebiegający dookoła basenu Morza Bałtyckiego. Polski odcinek szlaku przebiega przez tereny województw: zachodniopomorskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Na swojej trasie biegnie przez następujące miejscowości: Świnoujście–Międzyzdroje–Dziwnów–Rewal–Kołobrzeg–Mielno–Darłowo–Jarosławiec–Ustka–Łeba–Władysławowo–Puck–Bładzikowo–Rzucewo–Gdynia–Sopot–Gdańsk–Elbląg–Frombork–Braniewo–Gronowo.

Międzynarodowa trasa „Wokół Bałtyku – R10” na terenie Nadleśnictwa Wejherowo prowadzi m. in. przez lasy nad brzegiem Bałtyku w Dębkach i w pobliżu rezerwatu przyrody „Widowo”. Dalej biegnie przez Karwieńskie Błota, potem wzdłuż zachodniej granicy rezerwatu

przyrody „Bielawa”. Następnie biegnie szlakiem **ścieżki rowerowej na trasie dawnej linii kolejowej Swarzewo – Krokowa**. Na dalszym etapie łączy się z szlakiem „**Pierścienia Zatoki Puckiej**” i biegnie wzdłuż brzegu Morza Bałtyckiego w okolicach Pucka.

Bardzo dobrej jakości szlak rowerowy to **ścieżka rowerowa na trasie dawnej linii kolejowej Krokowa – Swarzewo**, (część międzynarodowej trasy R10) przez miejscowych żartobliwie zwana „szlakiem zwiniętych torów”. Inwestycja powstała na przełomie lat 2010/2011r. Jest to 17,35 km długości oznakowana rowerowa ścieżka asfaltowa, z tablicami informacyjnymi, miejscami postoju na odpoczynek czy posiłek. Jej budowa została dofinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Partnerami projektu były Gmina Puck i Gmina Krokowa.

W Swarzewie łączy się ona z kolejnym szlakiem rowerowym, także biegnącym po specjalnie wytyczonej i utwardzonej nawierzchni - szlakiem „**Pierścienia Zatoki Puckiej**”. Trasa ma swój początek w Gdyni i prowadzi brzegiem Bałtyku, wśród lasów leśnictwa Darżlubie (kompleksy nadmorskie w okolicach Rzucewa) i leśnictwa Jastarnia na Półwysp Helski do miejscowości Hel.

Fot. 24 Szlak rowerowy „Pierścień Zatoki Puckiej” na Półwyspie Helskim (POP 2015)

Na północ od Wejherowa, południowym skrajem Puszczy Darżlubskiej i leśnictw Nanice, Kępino i Orle biegnie szlak „**Pradoliny Łeby-Redy**” z Rumi do Warszkowa. Także w Rumi bierze swój początek szlak „**Rumia – Wejherowo – Białogóra**”, który od Rumi do Wejherowa pokrywa się z szlakiem „Pradoliny Łeby-Redy”. Docierając do tzw. „trasy krokowskiej” (drogi nr 218) szlaki rozdzielają się. Szlak w kierunku Białogóry prowadzi w górę stromego wzniesienia („góra krokowska”), obok drogi nr 218 (specjalna ścieżka dla rowerzystów oraz pieszych) i dalej w kierunku miejsca masowych mordów w latach 1939-1940 w lasach leśnictwa Piaśnica,

a następnie przez Nadole zachodnim brzegiem Jez. Żarnowieckiego do nadmorskiej Białogóry, gdzie łączy się z międzynarodową trasą rowerową „Wokół Bałtyku – R10”.

Fot. 25 Szlak „Pradoliny Łęby-Redy” – w leśnictwie Orle (POP 2015)

Na szlak „**Puszczy Darżlubskiej**” prowadzący w kierunku Ośrodka Edukacji Przyrodniczo Leśnej „Muza” także można wejść lub wjechać rowerem w miejscu, gdzie zaczyna się tzw. „górką krokowska” – w bezpośrednim sąsiedztwie oddz. 176 n leśnictwa Orle. Na szczycie wzniesienia szlaki rozdzielają się – w kierunku na Białogórę należy jechać prosto, natomiast podążając szlakiem „Puszczy Darżlubskiej” należy skręcić w prawo w kierunku jaki wskazuje drogowskaz wskazujący na Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej „Muza”. Trasa jest oznakowana – można nią dotrzeć albo do Leśniewa (po drodze mijamy „Muzę”) lub do Darżlubia – malownicza trasa w całości biegnie przez lasy leśnictw Kępino, Sławutówko i Darżlubie. Na trasie jest kilka zadaszonych i dobrze utrzymanych miejsc postoju.

Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo wyznaczono także i oznakowano trasy konne np. w leśnictwie Nanice i Orle. Często pokrywają się one z szlakami turystyki pieszej – czerwonym, niebieskim i zielonym. Jest to niezaprzeczalnym atutem, gdyż spacerowicze mogą przyrzeć się tym zwierzętom podczas jazdy. Szlaki piesze służą też osobom preferującym spacerowanie z kijkami, czyli coraz popularniejszy „nordic walking”. Trasa taka istnieje m. in. w Dębkach tzw. „Nordic Walking Park Dębki” prowadząc obok rezerwatu „Widowo”. Jest tam do wyboru kilka wariantów tras, w zależności od czasu jaki turysta chce poświęcić na przejście i od jego możliwości fizycznych. Trasa „nordic walking” wyznaczona i oznakowana jest też na północ od Wejherowa tzw. „Nordic Walking Park Gmina Wejherowo”. Jest to widokowa trasa biegnąca

pradolina rzeki Redy w kierunku Orla (trasa nr 5). Wejście na trasę zlokalizowane jest w okolicach stadniny koni przy osadzie leśnej Miga. Wyznaczona jest też trasa „nordic walking” nr 6 wiodąca z Orla do Piaśnicy.

Przy okazji opisywania szlaków turystycznych warto też wspomnieć o szlakach wodnych nadających się do spływów kajakowych. Do tego celu na terenie Nadleśnictwa Wejherowo znakomicie nadaje się rzeka Reda oraz Piaśnica. Toczą one swoje wody w dużej mierze po terenach leśnych, często silnie przy tym meandrując czym potęgują wrażenia z kajakarskiej wyprawy. Bardziej doświadczeni kajakarze mogą kontynuować spływ aż do ujścia tych rzek do Bałtyku, co jest niewątpliwie bardzo dużą atrakcją.

Leśny kompleks promocyjny Lasy Oliwsko - Darżlubskie

Leśny kompleks promocyjny to zwarty obszar lasu, w którego skład wchodzić może kilka nadleśnictw. Utworzono je w całej Polsce. Obrazują zmienność warunków siedliskowych, różnorodność gatunkową i strukturalną lasów, oraz zróżnicowanie pełnionych przez nie funkcji w ramach poszczególnych regionów kraju. W ramach funkcjonowania LKP pracownicy Lasów Państwowych promują zrównoważoną gospodarkę leśną, prowadzą działalność edukacyjną wśród społeczeństwa, współpracują z jednostkami naukowymi wspierając ich działalność badawczą.

Leśny kompleks promocyjny „Lasy Oliwsko – Darżlubskie” powstał w 1996 roku. Jest na tyle rozległy, że jego północną częścią zarządza Nadleśnictwo Wejherowo, natomiast południową – Nadleśnictwo Gdańsk. Obszar ten zajmuje w sumie ponad 40 tys. ha powierzchni. Reprezentuje specyfikę lasów i gospodarki leśnej na Pomorzu – 71 % jego powierzchni zajmują lasy z gatunkiem panującym liściastym, a gospodarka leśna ze względu na rzeźbę terenu ma często podgórski charakter i jest bardzo złożona.

7.2 Edukacja przyrodnicza

Działalność edukacyjna Nadleśnictwa Wejherowo prowadzona jest praktycznie od początku powstania Nadleśnictwa. Nie była to być może działalność zorganizowana i programowo udokumentowana, ale od zawsze, leśniczowie, za namową nauczycielek chętnie odwiedzali szkoły i opowiadali o swej pracy. Nie rzadko zdarzały się wycieczki dzieci bądź młodzieży do lasu, aby w zimie dokarmić zwierzęta, poszukać pierwszych zwiastunów wiosny, czy też wziąć udział w akcji sadzenia lasu. Przy takich okazjach leśniczowie mieli możliwość przekazać i rozpropagować wiedzę o lesie i tajnikach natury.

Na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia, kiedy na skutek konferencji międzynarodowych, przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa”, zaczęto mówić o potrzebie edukacji ekologicznej społeczeństwa, leśnicy częściej trafiali na prelekcje do szkół, lub zapraszając młodzież do lasu wykorzystując przy prowadzeniu lekcji walory terenowe swoich leśnictw. Sformalizowanie tych działań, nastąpiło poprzez Zarządzenie Dyrektora Generalnego nr 57 z dnia 9.05.2004 r., wprowadzając pełną sprawozdawczość oraz tworzenie programu edukacji społeczeństwa, będącego integralną częścią Planu Urządzenia Lasu.

Jedną z form edukacji przyrodniczej są ścieżki przyrodnicze. Budowane w lesie, mają one na celu dostarczenie interaktywnej i edukacyjnej przestrzeni dla odwiedzających, którzy chcą zdobyć wiedzę na temat lokalnej przyrody i jej związków ekologicznych. Stanowią one oazę wiedzy i ochrony przyrody, która służy zarówno dzisiejszym, jak i przyszłym pokoleniom.

Na terenie Nadleśnictwa Wejherowo znajdują się następujące obiekty edukacyjne:

„Ścieżka Edukacyjna Helskie Wydmy” - Ścieżka udostępniona o długości ok. 0,5 km. Przechodzi przez rezerwat Helskie Wydmy. Na ścieżce ustawiono 4 tablice edukacyjne.

Ryc. 34 Przebieg ścieżki edukacyjnej „Helskie Wydmy” (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo)

„Ogród dendrologiczny przy siedzibie Nadleśnictwa” - Ogród dendrologiczny przy siedzibie Nadleśnictwa funkcjonuje od 1996r. To około 1,00 ha powierzchni zlokalizowana pomiędzy ulicami Sobieskiego i Strzelecką.

Ogród dendrologiczny powstał w 1997 r. Nasadzeń dokonali pracownicy Nadleśnictwa w tzw. czynie społecznym w roku 1998. Projekt ogrodu przygotowała w 1995 r. Urszula Nawrocka-Grześkowiak – kierownik Katedry Dendrologii i Kształtowania Terenów Zieleni Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Na powierzchni ok. 0.85 ha posadzono ponad 150 gatunków i odmian różnych krzewów i drzew. W ogrodzie została wybudowana wiata, z której mogą korzystać uczniowie uczestniczący w zajęciach edukacyjnych.

Projekt ogrodu został sporządzony przez Panią Urszulę Nawrocką-Grześkowiak – kierownika Katedry Dendrologii i Kształtowania Terenów Zieleni Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie .

W ogrodzie zgromadzonych jest kilka ciekawych kolekcji. Rosną tu między innymi takie drzewa jak: sosna górska, sosna czarna, sosna oścista, sosna Armanda, Sosna żółta, miłorząb dwuklapowy, gatunki z rodzaju jałowców, cyprysików i żywotników.

W roku 2015 do ogrodu zostały zakupione tabliczki. Zakup zrealizowano w ramach projektu „Las - drewno - człowiek - kompleksowy program podniesienia świadomości społecznej dotyczący różnorodności biologicznej na terenie RDLP w Gdańsku”.

„Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej MUZA” - położony jest w lasach Puszczy Darżlubskiej, ok. 8 km od centrum miasta Wejherowo, w leśnictwie Kępino oddz. 31h. Obiekt powstał w 1997, po utworzeniu „Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Oliwsko-Darżlubskie”.

Ośrodek przystosowany jest do prowadzenia zajęć lekcyjnych, seminariów i konferencji. Na jego wyposażeniu znajduje się sprzęt audiowizualny. Jednorazowo może pomieścić około 30 osób. W ośrodku na stałe są zorganizowane trzy sale wystawowe, prezentujące "Świat roślin", "Zwierzęta naszych lasów" oraz "Gospodarkę leśną". Ekspozycje przedstawiają wybrane gatunki drzew (zbiory nasion, siewek, szyszek, pędów itp.) oraz zwierząt, charakterystycznych dla regionu. Przy „Muzie” funkcjonuje też wideoteka. W jej zbiorach są filmy przyrodnicze o ssakach, ptakach i owadach leśnych. Tematy zajęć i ich czas trwania ustalane są każdorazowo indywidualnie. Zgromadzone pomoce edukacyjne umożliwiają nauczycielom samodzielne przeprowadzenie zajęć edukacyjnych. W zakresie związanym z promocją gospodarki leśnej, pracownik nadleśnictwa może czynnie włączyć się do zajęć wg ustalonego scenariusza. Istnieje też możliwość zwiedzania obiektu z pracownikiem Nadleśnictwa, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu. Przy ośrodku istnieje także miejsce na ognisko z zadaszeniem. Wiata jest udostępniana grupom, które uczestniczą w zajęciach w ośrodku.

Fot. 26 Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej „Muza” (fot. Nadleśnictwo Wejherowo)

Przy ośrodku znajduje się też ścieżka przyrodnicza:

„Ścieżka edukacyjna Las za Muzą” - Ścieżka stanowi pętlę o długości ok. 1300 m. Jest oznakowana tablicami kierunkowymi oraz białym kółkiem z zieloną strzałką kierunkową pośrodku. Na ścieżce umiejscowiono 12 przystanków:

- Przystanek 1 Lasy Państwowe
- Przystanek 2 Nadleśnictwo
- Przystanek 3 Las
- Przystanek 4 Drzewa biocenotyczne
- Przystanek 5 Ochrona lasu
- Przystanek 6 Pułapki feromonowe
- Przystanek 7 Ochrona przed zwierzyną płową
- Przystanek 8 Duże zwierzęta leśne
- Przystanek 9 Mała retencja
- Przystanek 10 Pomiary
- Przystanek 11 Bioróżnorodność
- Przystanek 12 Podział powierzchniowy lasu

Ryc. 35 Przebieg ścieżki edukacyjnej „Las za Muzą” (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo)

Głównymi zaletami ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych jest łatwa ich dostępność, estetyczny sposób oznakowania i właściwy dobór tematyczny poszczególnych oznakowanych stanowisk, ściśle związany z terenem. Dzięki temu możliwe jest poznanie charakterystycznych elementów naturalnego środowiska. Zwiedzający mają także możliwość bezpośredniego zapoznania się z różnymi zjawiskami zachodzącymi w przyrodzie. W ten sposób kształtowana jest umiejętność obserwacji oraz wyrabiane są nawyki obcowania z przyrodą i zachowania się w lesie.

Dla uczniów właściwie zorganizowane zajęcia dydaktyczne w terenie umożliwiają wyposażenie ich w wiedzę, umiejętności i wyobrażenia, których nie można zrealizować w szkole.

Pracownicy Nadleśnictwa Wejherowo organizują na swoim terenie cykliczną imprezę „**Edukacyjny Festyn Leśny**”. Biorą też udział w wydarzeniach edukacyjnych odbywających się pod patronatem RDLP Gdańsk - „**Festyn przy moło w Sopocie**” i organizowanych przez Bałtycki Festiwal Nauki (BFN) „**Bałtycki Festiwal Nauki – Pikinik Naukowy w Gdyni**”. Nadleśnictwo Wejherowo we współpracy z Urzędem Miasta Reda włącza się też na swoim terenie do akcji „**Było wysypisko, jest uroczysko**” organizowanej corocznie pod auspicjami Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych.

Oprócz wymienionych powyżej imprez edukacyjnych, pracownicy Nadleśnictwa Wejherowo starają się zapewniać nadzór merytoryczny oraz wspomagać inicjatywy ekologiczne realizowane przez szkoły, jak również inne instytucje.

Nadleśnictwo Wejherowo posiada rozwiniętą stronę internetową. W działach „Nasze Lasy”, „Edukacja” oraz „Turystyka” można się m.in. dowiedzieć o historii terenu Nadleśnictwa i ciekawostkach z zakresu przyrody. Opisy atrakcji przyrodniczych, czyli głównie form ochrony przyrody są zachęcające i zapraszają odwiedzających stronę internetową do wyjścia w teren i zapoznania się z nimi osobiście.

Ciekawie prezentuje się też podstrona „Aktualności”. Zamieszcza się tam aktualne informacje np. relacje z imprez edukacyjnych, opatrzone zdjęciami, oraz wiadomości nt. wszelkich działań z zakresu szeroko pojętej ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych w Nadleśnictwie.

8 PLAN DZIAŁAŃ

8.1 Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej

Zachowanie właściwego stanu ochrony danego leśnego typu siedliska nie jest jednoznaczne z ochroną konserwatorską lub jego doprowadzaniem do stanu pierwotnego. Celem ochrony jest przede wszystkim nie pogorszenie stanu siedlisk - zachowanie płatów siedlisk o określonych parametrach (warunki abiotyczne, struktura zbiorowiska roślinnego) w określonym stanie – bądź, jeśli to możliwe, polepszenie ogólnego stanu lub konkretnych parametrów siedliska. Gospodarka leśna ma być prowadzona w sposób zrównoważony - w oparciu o obowiązujące akty wykonawcze ustawodawstwa wszystkich poziomów oraz wytyczne w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

Podstawą prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Wejherowo jest Plan Urządzenia Lasu na lata 2025–2034. Podstawowe wytyczne i zasady prowadzenia gospodarki leśnej wynikające z obowiązującego ustawodawstwa i wewnątrzbranżowych zasad i zarządzeń można przedstawić w następujących punktach:

a) Zachowanie oraz kreowanie ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego poprzez:

- stosowanie cięć o charakterze przekształceniowym – renaturalizującym;

restytucja zdegradowanych i zniekształconych zbiorowisk metodami hodowli i ochrony lasu poprzez:

- wykorzystanie sukcesji naturalnej,
  - zastosowanie rębni złożonych przy przebudowie drzewostanów,
  - używanie do przebudowy i odnowień najwartościowszych miejscowych ekotypów drzew z przestrzeganiem zasad regionalizacji,
  - protegowanie odnowienia naturalnego;
- b) utrzymanie i wzmożenie produkcyjnych funkcji lasu poprzez racjonalne użytkowanie główne;
- c) ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego dziko żyjących roślin, grzybów i zwierząt poprzez:
- zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak: bagna, moczary, torfowiska, wrzosowiska, wydmy, wychodnie skalne etc. oraz łąki, polany,
  - pozostawianie drewna martwego i drzewostanów bez planowanych zabiegów do rozpadu naturalnego (5% powierzchni ogólnej drzewostanów użytkowanych rębnie) oraz pozostawianie wszystkich drzew dziuplastych,
  - zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych, jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt;
- d) utrzymanie i wzmożenie funkcji ochronnych lasów, w szczególności funkcji wodochronnych i glebochronnych;
- e) utrzymanie żywotności ekosystemów leśnych poprzez:
- zwiększanie zasobów martwego drewna stojącego (w tym tzw. posusz jałowy) i leżącego (tzw. leżanina) jako naturalnych ognisk biocenotycznych,
  - możliwie wczesne stosowanie zabiegów pielęgnacyjnych,
  - dostosowywanie składu gatunkowego do warunków siedliskowych (przy odnowieniach wykorzystać należy zmienność warunków siedliskowych w wydzieleniach),
  - zróżnicowanie wiekowe i gatunkowe (pozostawianie kęp starodrzewu, stosowanie domieszek produkcyjnych i biocenotycznych),
- f) stosowanie przyjaznych dla środowiska technologii i metod użytkowania lasu, takich jak:
- sortymentowa metoda pozyskania drewna ze zrywką nasiębierną po odpowiednio zaplanowanych i wykonanych szlakach zrywkowych,
  - takie ustalanie terminów pozyskania i zrywki, aby pozwalały uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby i jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych, nie powodując zagrożenia dla awifauny,
  - techniczne środki zabezpieczające pozostałe na powierzchni manipulacyjnej i wokół niej drzewa przed uszkodzeniami od zrywki,
  - stosowanie w maszynach bioolei, mat absorbujących itp.

8.1.1 Podział na gospodarstwa

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, ustalenia Komisji Założeń Planu Narady Techniczno-Gospodarczej, obszar Nadleśnictwa Wejherowo zakwalifikowano do następujących gospodarstw:

Gospodarstwo specjalne (S) – obejmujące obszary funkcjonalne pełniące funkcje specyficzne w zarządzanym obiekcie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych, co dotyczy m.in. stref objętych zakazem pozyskiwania drewna. Do gospodarstwa specjalnego (S) zalicza się:

- lasy glebochronne, na stokach i zboczach o nachyleniu powyżej 45°, oraz na stromych zboczach jarów, wąwozów i wzgórz;
- lasu stanowiące wyłączone drzewostany nasienne i drzewostany zachowawcze;
- lasy stanowiące ostoję zwierząt podlegających ochronie gatunkowej
- lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody;
- lasy na gruntach wpisanych do rejestru zabytków i ze stanowiskami archeologicznymi;
- lasy na terenie ośrodków wypoczynkowych i w ich najbliższym otoczeniu;
- lasy na siedliskach bagiennych: Bb, BMb, LMb, Lł;
- lasy ze źródłiskami i inne, cenne pod względem przyrodniczym lub krajobrazowym, w szczególności na gruntach przyległych do rzek;
- ostoje różnorodności biologicznej;
- lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych;
- lasy, na których zainwentaryzowano siedliska przyrodnicze NATURA 2000 o znaczeniu priorytetowym;
- lasy będące częścią rezerwatu lub jego otuliny
- lasy o zwiększonej funkcji społecznej, zgodnie z Zarz. DGLP nr 58 z dn. 5 lipca 2022r.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obejmujące obszary uznanych lasów ochronnych z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych. Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) zalicza się:

- wszystkie lasy ochronne nie zaliczone do gospodarstwa specjalnego, które uzyskały właściwą decyzję Ministra Środowiska.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) – obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymagania ochrony przyrody. Na potrzeby obliczenia etatów cząstkowych w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) wyodrębnia się obszary kwalifikujące się do jednego sposobu zagospodarowania, w tym:

- zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ) w odniesieniu do siedlisk borowych nadleśnictwa,
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ) w odniesieniu do siedlisk lasowych nadleśnictwa.

8.1.2 Wytyczne w zakresie planowania hodowlanego

Biorąc pod uwagę regionalizację przyrodniczo-leśną oraz lokalne warunki siedliskowe, KZP ustaliła dla poszczególnych typów siedliskowych lasu gospodarcze typy drzewostanów (TD) oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw, które zostały przedstawione w tabelach poniżej. Określając TD dla konkretnego wydzielenia uwzględniano stan siedliska, rzeczywisty skład gatunkowy drzewostanu, stopień uwilgotnienia, występujące mikrosiedliska. Na siedliskach przyrodniczych położonych na obszarach Natura 2000, rodzaj rębni oraz składy gatunkowe należy dostosować do założeń wynikających z PZO dla obszaru Natura 2000.

Tabela 41 Schemat projektowania rodzajów rębni na siedliskach w mezoregionach Mierzei Helskiej i Wybrzeża Słowińskiego w zależności od TSL i przyjętych dla nich TD oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw.

TSL	Zespół roślinny i trofizm siedliska	Typ lasu	Struktura	Typ d-stanu (TD)	Gatunki, udział w składzie upraw w %		Sposób zagospodarowania
					główne	domieszkowe	
Bs	<i>Empetro nigri - Pinetum</i> suche oligotroficzne rodzaje siedlisk	So	lp	So	So 95% - 100%	Brz do 5%	V
Bśw 1 – 2	<i>Empetro nigri - Pinetum</i> świeże i silnie świeże oligotroficzne rodzaje siedlisk	So	lp	So	So 90% - 100%	Brz do 10%	V
Bw 1 – 2	<i>Empetro nigri - Pinetum</i> wilgotne i silnie wilgotne oligotroficzne rodzaje siedlisk	So	lp	So	So 80% - 100%	Brz, Brzo do 20%	pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
Bb 1 – 2	<i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i> wszystkie oligotroficzne rodzaje siedlisk na torfach wysokich	So	lp	So	So 80% - 90%	Brz, Brzo 10% - 20%	pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
BMśw 1 – 2	<i>Betulo - Quercetum roboris</i> oligo- i mezotroficzne rodzaje siedlisk świeżych i silnie świeżych	Brz – Db	lp	Brz– So – Db	Dbś 20% - 50% So 20% - 40% Brz 20-30%	Os, Św pjd.	IV/V
BMw 1 – 2	<i>Betulo - Quercetum roboris</i> wszystkie oligo- i mezotroficzne rodzaje siedlisk wilgotnych i silnie wilgotnych	Brz – Db	llp	Brz– So – Db	Dbś 20% - 50% So 20% - 40% Brz 20-30%	lp Św, Ol, Os do 10% llp Dbś, Dbb	V/pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
BMb 1 - 2	<i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i> oligotroficzne rodzaje siedlisk bagiennych	So	lp	So	So 80% - 90%	lp Brzo, Brz 10 – 20 %	V/pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
BMb 1	<i>Vaccinio uliginosi - Betuletum pubescentis</i> i Las sosnowo brzozowy na zmurszałym torfie mezotroficzne rodzaje siedlisk bagiennych	Brz	lp	So - Brz	Brzo 50% So 40% - 50%	Brz do 10 %	V/pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
LMśw 1 – 2	<i>Betulo - Quercetum roboris</i> mezotroficzne siedliska świeże i silnie świeże	Brz – Db	llp	Brz – So – Db	Dbś 40% - 50% So 20 - 30% Brz 20%	lp Os, Kl, Ol, Jw do 10% llp Kl, Jw	IV/V
LMśw 1 – 2	<i>Fago - Quercetum</i> mezotroficzne siedliska	Bk – Db	llp	Bk – So –	Dbb 30% - 50%	lp Brz, Os, Św, Md, Lp,	IV/V

TSL	Zespół roślinny i trofizm siedliska	Typ lasu	Struktura	Typ d-stanu (TD)	Gatunki, udział w składzie upraw w %		Sposób zagospodarowania
					główne	domieszkowe	
	świeże i silnie świeże			Db	So 20% - 30% Bk 20%	Kl, Jw do 10% Ilp Bk, Dbb	
LMśw 1 – 2	<i>Stellario holostea</i> - <i>Carpinetum betuli</i> mezotroficzne siedliska świeże i silnie świeże	Gb – Db	Ilp	Db	Dbb, Dbs 50% - 70%	Bk 10% - 20% So 10-20% Lp, Jw, Kl, Gb, Brz, Os, Md do 10% Ilp Gb, Bk, Lp, Kl, Jw	IV/V
LMw 1 – 2	<i>Betulo - Quercetum roboris</i> mezotroficzne siedliska wilgotne i silnie wilgotne	Brz – Db	Ilp	Brz – So – Db	Dbs 40% - 50% So 20% Brz 20%	Ip Os, Kl, Ol, Jw 10% - 20% Ilp Kl, Jw	IV/V
LMw 1 – 2	Formy degeneracyjne <i>Ribeso nigri - Alnetum</i> siedliska wilgotne i silnie wilgotne okresowo podtapiane	Ol	Ilp	Db – Ol	Ol 50% - 60% Dbs 20%	Ip Św 10% Os, Brzo, Kl, Jw, So, Lp 10% - 20% Ilp Lp, Kl, Jw, Gb	IV/V
Lw 1 - 2	<i>Betulo - Quercetum roboris</i> eutroficzne siedliska wilgotne i silnie wilgotne	Brz – Db	Ilp	Db	Dbs 60% - 80%	Ip Brz 10 – 20% Kl, Jw, Lp, Js, 10 - 20% Ilp Dbs, Kl, Jw	IV/V
Ol 1 – 3	<i>Ribeso nigri - Alnetum</i> wszystkie rodzaje siedlisk na torfach niskich	Ol	Ip	Ol	Ol 90% - 100%	Brzo, Js do 10%	pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne

Tabela 42 Schemat projektowania rodzajów rębni na siedliskach w mezoregionach Wysoczyzny Żarnowieckiej i Pradoliny Redy i Łęby w zależności od TSL i przyjętych dla nich TD oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw.

TSL	Zespół roślinny i trofizm siedliska	Typ lasu	Struktura	Typ d-stanu (TD)	Gatunki, udział w składzie upraw w %		Sposób zagospodarowania
					główne	domieszkowe	
Bśw 1	<i>Leucobryo - Pinetum</i> świeże oligotroficzne rodzaje siedlisk	So	Ip	So	So 90% - 100%	Brz do 10%	I/IV/V
Bb 1 – 3	<i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i> wszystkie oligotroficzne rodzaje siedlisk na torfach wysokich	So	Ip	So	So 80% - 90%	Brz, Brzo 10% - 20%	V/ pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
BMśw 1	<i>Leucobryo - Pinetum</i> świeże	So	Ilp	So	So 80%	Ip Dbb 10% Bk, Brz, Os, Md do 10% Ilp Bk, Dbb	I/IV/V
BMśw 1 – 2	<i>Fago - Quercetum</i> mezotroficzne rodzaje siedlisk świeżych i silnie świeżych	Bk – Db	Ilp	Bk – Db - So	So 40% - 50% Dbb 30% Bk 20%	Ip Md, Brz, Os, Św do 10% Ilp Bk, Dbb	III/IV/V
BMśw 1	<i>Luzulo pilosae - Fagetum</i> mezotroficzne rodzaje siedlisk świeżych	Bk	Ilp	So – Bk	Bk 60% So 30%	Ip Dbb, Md, Brz, Os, Św 10 - 20% Ilp Bk, Dbb	III/IV/V

TSL	Zespół roślinny i trofizm siedliska	Typ lasu	Struktura	Typ d-stanu (TD)	Gatunki, udział w składzie upraw w %		Sposób zagospodarowania
					główne	domieszkowe	
BMw 1 – 2	<i>Fago - Quercetum</i> wszystkie mezotroficzne rodzaje siedlisk wilgotnych i silnie wilgotnych	Bk – Db	IIp	Bk – So – Db	Dbb 30% - 50% So 20% - 30% Bk 20%	Ip Brz, Os, Św, Md, Lp, Kl, Jw do 10% IIp Bk, Dbb	III/IV/V
BMb 1 - 3	<i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i> oligotroficzne rodzaje siedlisk bagiennych	So	Ip	So	So 80% - 90%	Ip Brzo, Brz 10 – 20 %	V/ pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
BMb 1 - 3	<i>Vaccinio uliginosi - Betuletum pubescentis</i> mezotroficzne rodzaje siedlisk bagiennych	Brz	Ip	So - Brz	Brzo 50% So 40% - 50%	Brz do 10 %	V/ pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
LMśw 1 – 2	<i>Fago - Quercetum</i> mezotroficzne siedliska świeże i silnie świeże	Bk – Db	IIp	So – Bk – Db	Dbb 30% - 50% Bk 20% - 30% So 20% - 30%	Ip Brz, Os, Św, Md, Lp, Kl, Jw do 10% IIp Bk, Dbb	III/IV/V
LMśw 1 – 2	<i>Luzulo pilosae – Fagetum</i> mezotroficzne siedliska świeże i silnie świeże	Bk	Ip	Bk	Bk 60% - 70%	So do 20% Dbb do 10% Md, Św, Jw, Brz do 10%	II/IV/V
LMśw 1 – 2	<i>Stellario holostea - Carpinetum betuli</i> mezotroficzne siedliska świeże i silnie świeże	Gb – Db	IIp	Db	Dbb, Dbs 50% - 70%	So 10%-20% Bk 10% - 20% Lp, Jw, Kl, Gb, Brz, Os, Md do 10% IIp Gb, Bk, Lp, Kl, Jw	III/IV/V
LMśw 1	Żyzna dąbrowa ze związku <i>Quercion robori-petraeae</i> mezotroficzne siedliska świeże	Db	IIp	Db	Dbb 70% - 80%	Ip Bk do 20% So do 20% Dbs, Jw, Kl, Lp, Md, Brz do 10% IIp Bk, Db, Kl, Jw, Lp	IV/V
LMw 1	<i>Stellario holostea - Carpinetum betuli</i> mezotroficzne siedliska wilgotne	Gb – Db	IIp	Db	Dbs 60% - 70%	So 10-20% Ip Brzo, Kl, Jw, Lp, Os, Ol, Św 10% - 20% IIp Gb, Lp, Kl, Jw	III/IV/V
LMw 1	<i>Fago - Quercetum</i> mezotroficzne siedliska wilgotne	Bk – Db	IIp	Db	Db 50% - 70%	So 10 - 20% Ip Bk do 10% Brzo, Kl, Jw, Lp, Os, Ol, Św do 10% IIp Bk, Lp, Kl, Jw	III/IV/V
LMw 1 - 2	Formy degeneracyjne <i>Fraxino – Alnetum i Ribesio nigri - Alnetum</i> mezotroficzne siedliska wilgotne i silnie wilgotne okresowo podtapiane	Js - Ol	IIp	Db – Ol	Ol 50% - 60% Dbs 20%	Ip Js, Św, Os, Brzo, Kl, Jw, Wz So, Lp 10% - 20% IIp Lp, Kl, Jw, Gb	III/IV/V
LMb 1 - 2	<i>Vaccinio uliginosi - Betuletum pubescentis</i> siedliska mokre	Brz	Ip	Brz	Brzo 50% - 70%	Ol 10% - 20% So 10% - 20%	V/ pozostawienie

TSL	Zespół roślinny i trofizm siedliska	Typ lasu	Struktura	Typ d-stanu (TD)	Gatunki, udział w składzie upraw w %		Sposób zagospodarowania
					główne	domieszkowe	
	odwodnione i mokre					Os, Dbs, Kl, Św, Brz do 10%	drzewostanu, odnowienie naturalne
L Mb 2 – 3	<i>Sphagno squarrosi</i> - <i>Alnetum</i> siedliska mokre i bardzo mokre	Ol	Ip	Brz – Ol	Ol 50% - 70% Brzo 20% - 30%	So, Brz, Św 10% - 20%	V/ pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
L Św 1 – 2	<i>Galio odorati</i> – <i>Fagetum</i> eutroficzne rodzaje siedlisk w wariancie świeżym i silnie świeżym	Bk	Ip	Bk	Bk 70% - 80%	Db do 20% Jw, Kl, Md do 10% Ilp Gb, Lp, Kl	II/IV/V
L Św 1 – 2	<i>Stellario holostea</i> - <i>Carpinetum betuli typicum</i> eutroficzne siedliska świeże i silnie świeże	Gb – Db	IIp	Db	Dbs 60% - 80%	Ip Bk 10% - 20% Dbb, Kl, Jw, Lp, Gb, Md 10% - 20% Ilp Gb, Lp, Kl	II/IV/V
L w 1 – 2	<i>Stellario holostea</i> - <i>Carpinetum betuli ficarietosum</i> eutroficzne siedliska wilgotne i silnie wilgotne	Gb – Db	IIp	Db	Dbs 70% - 90%	Ip Lp, Jw, Wz, Ol, Js, Gb, Bk 10% - 30% Ilp Gb, Lp, Kl, Wz	III/IV/V
L w 1 – 2	<i>Fraxino</i> – <i>Alnetum</i> i <i>Stellario nemorum</i> - <i>Alnetum glutinosae</i> eutroficzne siedliska wilgotne i silnie wilgotne	Js – Ol	IIp	Db - Ol	Ol 50% - 60% Dbs 20 - 30%	Ip Js 10 – 20% Lp, Jw, Wz, Ol, Wz, Jw do 10% Ilp Lp, Kl, Wz	III/IV/V
L w 1 – 2	<i>Ficario</i> – <i>Ulmum minoris</i> eutroficzne siedliska wilgotne i silnie wilgotne	Js – Wz	IIp	Db	Dbs 50 - 70%	Ip Js 10 – 20% Wz 10 – 20% Ol, Lp, Kl do 10% Ilp Lp, Kl, Wz	III/IV/V
L 0 – 2	<i>Ficario</i> – <i>Ulmum minoris</i> eutroficzne rodzaje siedlisk niezalewane, zalewane i podtapiane, na tarasach zalewowych i nadzalewowych małych rzek i strumieni	Js – Wz	IIp	Db	Dbs 40% - 70%	Ip Js 10 – 20% Wz 10 – 20% Tpb, Tpc, Ol, Lp, Kl 10 - 20% Ilp Lp, Kl, Wz	V/ pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
Ol 1 – 3	<i>Ribeso nigri</i> - <i>Alnetum</i> eutroficzne siedliska bagienne	Ol	Ip	Ol	Ol 90% - 100%	Brzo, Js do 10%	I/IV/V pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
Ol 1 – 2	<i>Fraxino</i> – <i>Alnetum</i> eutroficzne siedliska na torfach niskich	Ol	Ip	Ol	Ol 80% - 90%	Js, Brzo do 20%	I/IV/V pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne
Ol J 1 – 2	<i>Fraxino</i> – <i>Alnetum</i> i <i>Carici remotae</i> - <i>Fraxinetum</i> eutroficzne siedliska na torfach niskich, namutach i murszach	Js - Ol	IIp	Js – Ol	Ol 60% - 70% Js 20% - 30%	Ip Dbs, Wz, Kl do 10% Ilp Wz, Js	I/IV/V pozostawienie drzewostanu, odnowienie naturalne

Ze względu na trwającą chorobę jesionu możliwe jest zastąpienie go innym gatunkiem zgodnym z siedliskiem

8.2 Ochrona różnorodności biologicznej

Złożona struktura środowiska leśnego, mnogość procesów oraz różnorodność ekologiczna występujących w nim organizmów, stanowią ważny element w zachowaniu i zwiększaniu bioróżnorodności warunkującej stabilność bytu organizmów żywych oraz równowagę elementów abiotycznych w ujęciu globalnym, na przestrzeni całej planety.

W celu ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Wejherowo zaleca się:

- a) dla zachowania różnorodności gatunkowej:
  - zwracać uwagę na skład gatunkowy nie tylko upraw i warstwy drzewiastej, ale również podszytów,
  - stwarzać warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu;
- b) w celu zachowania bogactwa i różnorodności ekosystemów należy dążyć do:
  - wykorzystania zmienności w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki,
  - zachowania w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzania śródleśnych cieków
  - i zbiorników wodnych,
  - pozostawiania w stanie nienaruszonym nisz źródłiskowych, bagien, trzęsawisk i torfowisk z ich charakterystyczną florą i fauną,
  - zachowania olsów i innych naturalnych zbiorowisk jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
  - indywidualizowania zasad postępowania gospodarczego,
  - popierania mechanizmów samoregulacji w przyrodzie (o ile nie zagraża to trwałości lasów),
  - zwiększania udziału starych drzew w lasach oraz związanych z nimi roślin, zwierząt i mikroorganizmów,
  - pozostawiania drzew dziuplastych do ich naturalnego rozkładu;
  - preferowania odnowień naturalnych,
  - kształtowania strefy ekotonowej, bogatej w gatunki stykowe, szczególnie na siedliskach porolnych,
  - zagospodarowania lasu w sposób zapewniający maksymalizację korzystnego ich wpływu na klimat, wodę, glebę i warunki życia człowieka,
  - czynnej ochrony ekosystemów łąkowych poprzez regularne wykaszanie, a tam, gdzie jest to konieczne – zbiór siana;
- c) w celu zachowania różnorodności genowej należy:
  - chronić populacje rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt,
  - zwracać uwagę, ażeby pozyskiwanie materiału siewnego (głównie drzew i krzewów leśnych) odbywało się z jak największej liczby osobników oraz z różnych miejsc Nadleśnictwa.

8.3 Kształtowanie stref ekotonowych

Biocenozy mogą mieć w przyrodzie wyraźnie wykształcone granice lub przechodzić jedna w drugą stopniowo, szerszym lub węższym pasem przejściowym. Ta strefa przejściowa, zwana inaczej ekotonem, odznacza się zazwyczaj większym bogactwem flory i fauny, niż podstawowe, graniczące ze sobą ekosystemy. Szczególnie korzystne są szerokie strefy ekotonowe, będące miejscem bytowania gatunków charakterystycznych dla obu sąsiadujących biocenoz oraz tzw. gatunków stykowych.

W celu kształtowania korzystnej strefy ekotonowej w Nadleśnictwie Wejherowo należy:

- dążyć do tego, by zewnętrzne obrzeże lasu oraz lasy wzdłuż dróg, cieków wodnych, szlaków turystycznych itp. w pasie 10-30 m były maksymalnie wypełnione; by tworzyła się ściana lasu ograniczająca wnikanie i penetrację czynników szkodliwych; ściana ta winna składać się z wielu warstw roślinnych, obejmujących roślinność drzewiastą, krzewiastą i runo o możliwie największym zróżnicowaniu gatunkowym,
- stosować na obrzeżach lasu silniejsze cięcia pielęgnacyjne, umożliwiając w ten sposób wnikanie światła do wnętrza lasu i powstawanie ścian ochronnych drzewostanów;
- w cięciach pielęgnacyjnych preferować drzewa i krzewy silnie korzeniące się oraz drzewa silnie ugałęziane;
- przy sztucznym kształtowaniu tej strefy stosować luźniejszą więźbę sadzenia, wprowadzać możliwie dużą gamę gatunków o wysokich walorach estetycznych;

Realizacja powyższych zaleceń powinna odbywać się etapami, przy okazji wykonywania bieżących zadań gospodarczych w poszczególnych drzewostanach.

8.4 Kształtowanie stosunków wodnych

Występujące na terenie Nadleśnictwa zbiorniki wodne, jeziora, torfowiska, źródła i bagna stanowią rezerwar zasobów wodnych wymagający ochrony i szczególnego traktowania. W niektórych przypadkach postępowanie zapewniające utrzymanie tych terenów w pożądanym stanie zawiera się w odpowiednim postępowaniu gospodarczym (m.in. zgodnym z wymaganiami dla danego typu siedliskowego lasu, siedliska przyrodniczego, zbiorowiska roślinnego) na danym obszarze. Warunkiem utrzymania niektórych miejsc jest całkowite zaniechanie zabiegów gospodarczych. W uzasadnionych przypadkach wskazane jest prowadzenie działań, w tym budowy infrastruktury, ukierunkowanych wyłącznie na ochronę określonych cech retencji i spowalniania odpływu wody z ekosystemów (m.in. w oparciu o opracowania naukowe, PZO lub w porozumieniu z RDOŚ Gdańsk).

Realizacji tego celu ma służyć przestrzeganie następujących zasad:

- należy chronić cieki i zbiorniki wodne przed splywem powierzchniowym poprzez tworzenie stref buforowych (o szerokości równej co najmniej w przybliżeniu wysokości drzewostanu) na których nie prowadzi się cięć zupełnych;

- wokół jezior, których brzegi stwarzają korzystne warunki dla rozwoju rekreacji, powinny być wyznaczone strefy ochronne ograniczające przekształcanie brzegów;
- należy utrzymywać w stanie jak najbardziej zbliżonym do naturalnego śródlęśne zbiorniki i oczka wodne;
- pozwolić na naturalne kształtowanie się koryt rzek;
- nie odwadniać, nie osuszać i nie zalesiać torfowisk;
- melioracje odwadniające powinny być ograniczone do niezbędnego minimum;
- zaleca się lokalne zbieranie wód, np. w rowach bez odpływu, zbiornikach retencyjnych;
- nie można zalesiać tych łąk i pastwisk, na których zaewidencjonowano siedliska przyrodnicze, lub będące siedliskiem gatunków chronionych w ramach obszarów Natura2000 – gatunków będących przedmiotami ochrony wg SDF;
- wskazana jest likwidacja gruntów ornyczych dochodzących do zbiorników i koryt rzek; należałoby je przekształcać na trwałe użytki zielone (TUZ) lub pozostawić do sukcesji leśnej,
- maksymalnie ograniczyć cięcia rębne w bezpośrednim sąsiedztwie jezior, torfowisk oraz bagien - pozostawiając bufor o szerokości co najmniej równej wysokości drzewostanu, w którym nie stosuje się cięć zupełnych,
- w przypadku pozostałych elementów o wysokiej wartości dla właściwości retencyjnych lasu należy na etapie planowania cięć rębnych pamiętać o pozostawianiu stref przejściowych (ekotonów) oraz o ich tworzeniu podczas odnowień i zalesień w sposób odpowiadający lokalnym warunkom przyrodniczym.

8.5 Postępowanie w obiektach objętych różnymi formami ochrony

Postępowanie w obiektach objętych ustawową ochroną na terenie Nadleśnictwa Wejherowo w pierwszej kolejności jest zgodne z zapisami Ustawy o ochronie przyrody odnoszącymi się do poszczególnych form ochrony przyrody. Wszystkie obiekty objęte ochroną na terenie Nadleśnictwa podlegają szczególnemu traktowaniu pod względem prowadzenia gospodarki leśnej i warunek ten został uwzględniony w Planie Urządzenia Lasu.

Zgodnie z art. 32 ust. 4 Ustawy o ochronie przyrody na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajdują się obszary Natura 2000, zadania z zakresu ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami PUL.

Ochrona walorów przyrodniczych na obszarach o podwyższonej penetracji turystycznej i rekreacyjnej jest obciążona dodatkowymi trudnościami. W związku z tym musi odnosić się nie tylko do samej gospodarki leśnej, ale też do sposobu oznakowania w terenie obszarów chronionych i obiektów chronionych, do rozszerzania działalności edukacyjnej wśród społeczeństwa o informacje odnoszące się do wspomnianej powyżej problematyki, ale również do prawidłowego kanalizowania ruchu turystycznego w celu ograniczenia presji turystycznej na cenne obiekty czy wręcz nieupubliczniania informacji nt. chronionych obiektów, jeśli miałyby to im zaszkodzić.

Pomniki przyrody jako cenne fragmenty przyrody należy otoczyć szczególną ochroną. Właściwe oznakowanie w terenie ustrzeże je przed przypadkowym zniszczeniem, a odpowiedni nadzór przed aktami wandalizmu. Bieżąca kontrola stanu zdrowotnego i sanitarnego umożliwi szybkie reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Należy także dbać o pełną zgodność rejestru pomników istniejących oznaczonych na gruncie z odpowiednimi zarządzeniami powołującymi oraz ochronę pomników również po ich zamarcu, gdyż są one chronione aż do naturalnego rozpadu.

Stanowiska roślin i grzybów podlegających ochronie prawnej należy objąć ochroną zabezpieczającą je przed zniszczeniem. Ważne, aby leśniczowie nadzorujący prace związane z użytkowaniem lasu wykorzystywali informacje o stanowiskach roślin i grzybów chronionych tak kierując pracami, aby uchronić je przed zniszczeniem. Istotne jest także bieżące monitorowanie, inwentaryzowanie i uzupełnianie listy gatunków chronionych na terenie nadleśnictwa również w oparciu o dane zewnętrzne.

W niniejszym POP przedstawiono zakres dokumentów, obowiązujących dla poszczególnych elementów chronionych. W przypadku obiektów, dla których zatwierdzono takie dokumenty, w ich zasięgu wszelka działalność z zakresu gospodarki leśnej jest ściśle podporządkowana zapisom w nich zawartym. Obiekty nieposiadające planów ochrony lub planów zadań ochronnych uwzględniono w PUL pod kątem planowania zabiegów gospodarczych (ich ograniczenia, zaniechania lub szczególnego ukierunkowania) zgodnie z ogólnie przyjętymi zaleceniami.

Tabela (wg wzoru nr XXII) zawierająca lokalizację przedmiotu ochrony, wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu przedmiotu ochrony, potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania zabiegów gospodarczych oraz zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożenia znajduje się w Załączniku I *Lokalizacja chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz stref ochrony gatunkowej* do Programu Ochrony Przyrody, stanowiącym osobne opracowanie.

Tabela 43 Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w zasięgu bezpośredniego działania Nadleśnictwa Wejherowo (według wzoru nr XXIII).

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
1	Rezerwat przyrody: Bielawa	Zachowanie torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z charakterystyczną roślinnością, stanowiącego ostoję ptactwa wodno-błotnego	Na podstawie Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17 marca 2023 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Bielawa: - poza obszarem działania Nadleśnictwa	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.
2	Rezerwat przyrody: Darżlubskie Buki	Zachowanie zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu naturalnego lasu bukowego w stanie nie zmienionym, stanowiącego resztkę dawnej Puszczy Darżlubskiej. Zachowanie ekosystemu leśnego wraz z jego charakterystycznymi biocenozami i biotopami, przede wszystkim kwaśnej buczyny niżowej <i>Luzulo pilosae – Fagetum</i>	Nie posiada aktualnego zatwierdzonego planu ochrony oraz obowiązujących zadań ochronnych.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.
3	Rezerwat przyrody: Helskie Wydmy	Zachowanie ekosystemów murawowych, wrzosowiskowych i leśnych, w szczególności bardzo bogatych biot porostów i grzybów naporostowych, charakterystycznych dla naturalnego nadmorskiego krajobrazu wydmowego	Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 23 maja 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Helskie Wydmy” (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2034): - Ograniczenie i ukierunkowanie penetracji rezerwatu - Usuwanie odpadów związanych z turystyką i rekreacją oraz sąsiedztwem terenów wojskowych - Ocena stanu i zagrożeń dla bioty porostów - Usuwanie nalotów drzew i krzewów z płatów wydmy szarej Siedliska 2120, 2130, 2170, 2180, gatunek 2216	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			<p>- Ograniczenie skutków antropopresji (niszczenia roślinności, rozdeptywania i zanieczyszczenia wydm) poprzez ukierunkowanie penetracji rezerwatu: 1) utrzymanie szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego, remont lub uzupełnianie tablic informacyjnych i edukacyjnych – według potrzeb; 2) ustawienie szlabanów uniemożliwiających wjazd do rezerwatu – min. 2 szlabany; 3) usuwanie odpadów.</p> <p>Siedlisko 2130: - Usuwanie nalotów drzew i krzewów z płatów wydmy szarej – po wykonaniu oceny występowania nalotów i potrzeby wykonania działania</p>	
4	Rezerwat przyrody: Piaśnickie Łąki	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska rzadkich elementów flory atlantyckiej na naturalnym stanowisku	<p>Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 24 lipca 2023 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Piaśnickie Łąki":</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekstensywne koszenie łąk zmiennowilgotnych - usuwanie odrośli drzew i krzewów z powierzchni łąk - usuwanie drzew i krzewów gatunków konkurencyjnych rosnących w zaroślach woskownicy europejskiej <i>Myrica gale</i> - prace wykonywać corocznie w drugiej połowie sierpnia i zakończyć najpóźniej do końca września 	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.
5	Rezerwat przyrody: Widowo	Zachowanie krajobrazu brzegu morskiego, procesów akumulacji i abrazji warunkujących zróżnicowanie form geomorfologicznych, tj. wydmy i zagłębień międzywydmowych, oraz związanych z nimi biocenoz wydmy i leśnych	<p>Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Widowo" (zadania obowiązywały do 19.12.2022):</p> <ul style="list-style-type: none"> - usuwanie gatunków niepożądanych – sosny i świerka na siedlisku lasu brzoźowo-dębowego - odślanianie skupisk samosiewów dębowych (usuwanie drzew gatunków niepożądanych np. sosna, świerk i ich naloty) - przerzedzenie drzewostanu na siedlisku nadmorskiego boru bażynowego (stopniowe usuwanie świerka ze wszystkich warstw, usuwanie sosny z miejsc o dużym zagęszczeniu) - zmniejszenie zagrożenia pożarem poprzez działania prewencyjne (usuwanie drzew suchych wzdłuż szlaków udostępnionych, patrole SL w okresie wakacyjnym) - ukierunkowanie ruchu pieszego i rowerowego <p>Na podstawie projektu planu zadań ochronnych opracowanego, w trakcie procedowania: Siedlisko 9190:</p>	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			- Przyspieszenie naturalizacji ekosystemu przez wyeliminowanie świerka z drzewostanu, jako czynnika degenerującego fitocenozę i degradującego siedlisko. Stopniowe usuwanie świerka niedużymi gniazdami w ciągu całego okresu obowiązywania planu; podsadzanie dębu szypułkowego w miejscach gdzie brak jest naturalnego odnowienia.	
6	Rezerwat przyrody: Zielone	Zachowanie populacji wiciokrzewu pomorskiego <i>Lonicera periclymenum</i> oraz umożliwienie renaturyzacji zniekształconych fitocenoz leśnych	Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 30 lipca 2018 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Zielone” (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 3139): - eliminacja świerka ze wszystkich fitocenoz, - wspieranie przebudowy drzewostanu lasu brzozowodębowego, - przebudowa drzewostanów w zbiorowiskach zastępczych na siedlisku lasu brzozowodębowego, - ograniczenie niekorzystnych zmian stosunków wodnych, - ograniczenie antropopresji i jej skutków.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.
7	Rezerwat przyrody: Źródlika Czarnej Wody	Zachowanie w stanie niezmienionym zespołu źródlisk i rzadkich regionalnie gleb zbliżonych do pararendziny wapiennej, porastających je zbiorowisk leśnych i źródliskowych oraz rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt	Nie posiada zatwierzonego planu ochrony oraz obowiązujących zadań ochronnych.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.
8	Otuliny rezerwatów:	Ochrona rezerwatu przed	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony	Zgodnie z Planem Urządzenia

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
		planami lub zadaniami, mogącymi mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody na jego terenie.	Środowiska.	Lasu po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.
9	Obszar Natura 2000 posiadający zatwierdzony PZO: Bielawa i Bory Bażynowe PLH220063	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bielawa i Bory Bażynowe PLH220063 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 25 marca 2020 r. Poz. 1581) Siedliska 2180, 3160, 4010, 7120, 7140, 7150, 9190 - prowadzenie patroli przeciwpożarowych oraz w celu ograniczenia antropopresji i zanieczyszczania płatów siedliska, zwłaszcza w obrębie rezerwatu przyrody „Bielawa”, - utrzymanie, uzupełnianie i konserwacja infrastruktury przeciwpożarowej obszaru Natura 2000 – wg potrzeb, w tym coroczne kontrolowanie jej stanu, bieżące uzupełnianie i konserwacja szlabanów i przegród ograniczających wjazd stwarzający zagrożenia pożarowe dla rezerwatu przyrody „Bielawa” i lasu poza granicami rezerwatu, konserwacja istniejących studni p.poż. i punktów czerpania wody, dostrzegalni przeciwpożarowej, - dyżurowanie w dostrzegalni przeciwpożarowej oraz patrolowanie obszaru torfowiska w okresach zagrożenia pożarowego (w dni powszednie i wolne od pracy) lub zamontowanie automatycznego systemu monitorowania przeciwpożarowego (np. kamery), Siedlisko 2180 -Usuwanie świerka pospolitego Picea abies z wszystkich pięter w drzewostanie. Biomase usuwać poza płaty siedlisk przyrodniczych, Siedlisko 9190 -Przerzedzenie prowadzące do rozluźnienia drzewostanu do zwarcia przerywanego. Stopniowe usuwanie Brz i So w ramach ciec jednostkowych lub trzebieży- w okresie 10 lat usunąć do 30 % drzew. Wprowadzać i protegować dąb szypułkowy lub bezszypułkowy, w przypadku zaistnienia możliwości hodowli dla gatunku, Siedlisko 91D0* - Zabiegi pielęgnacyjne w nadmiernie zwartych drzewostanach boru bagiennego Vaccinio uliginosi-Pinetum oraz w zniekształconej brzezynie bagiennego Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis polegające na usunięciu części drzew do uzyskania zwarcia przerywanego- usuwanie wg potrzeb	Zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami zawartymi w PZO dla danego obszaru; Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
10	Obszar Natura 2000 posiadający zatwierdzone zadania ochronne: Bielawskie Błota PLB220010	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 11 czerwca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bielawskie Błota PLB220010 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2014r. Poz. 2318): Gatunek A166 Łęczak <i>Tringa glareola</i> - prowadzenie dyżurów p.poż. i nadzoru nad powierzchnią torfowiska, remont dróg przeciwpożarowych, orka pasa przeciwpożarowego na szer. ok. 4 m i koszenie traw z usunięciem biomasy na pozostałej (nie uwodnionej) powierzchni, konserwacja studni przeciwpożarowych, dostrzegalni przeciwpożarowej, szlabanów i dróg przeciwpożarowych. W razie konieczności relokacja drogi przeciwpożarowej, -prowadzenie nadzoru nad obszarem i usuwanie wnyków Gatunek A127 Żuraw <i>Grus grus</i> (populacja przelotna) - prowadzenie dyżurów p.poż. i nadzoru nad powierzchnią torfowiska, remont dróg przeciwpożarowych, orka pasa przeciwpożarowego na szer. ok. 4 m i koszenie traw z usunięciem biomasy na pozostałej (nie uwodnionej) powierzchni, konserwacja studni przeciwpożarowych, dostrzegalni przeciwpożarowej, szlabanów i dróg przeciwpożarowych. W razie konieczności relokacja drogi przeciwpożarowej, -prowadzenie nadzoru nad obszarem i usuwanie wnyków	Zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami zawartymi w zadaniach ochronnych dla danego obszaru; Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.
11	Obszar Natura 2000 posiadający zatwierdzone zadania ochronne: Kaszubskie Klify PLH220072	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 5 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kaszubskie Klify PLH220072 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 18.05.2023 r. Poz. 2394): Siedlisko 1210 -Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS GIOŚ, co 3 – 6 lat, w okresie od czerwca do października; w tym parametr powierzchnia siedliska na stanowisku; parametr struktura i funkcje - wskaźniki: gatunki charakterystyczne, naturalna działalność fal i sztormów, zniszczenia mechaniczne oraz parametr perspektywy ochrony Siedlisko 1230 -Oznakowanie przebiegu zejść na plażę w obrębie płatów siedliska oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, celem skanalizowania ruchu turystycznego – od drugiego roku obowiązywania planu; -Bieżące remonty lub modernizacja istniejącej infrastruktury turystycznej i technicznej zejść,	Zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami zawartymi w zadaniach ochronnych dla danego obszaru; Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			<p>celem skanalizowania ruchu turystycznego – od drugiego roku obowiązywania planu (po weryfikacji podstaw prawnych ich utworzenia i funkcjonowania);</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kontrola i likwidacja miejsc występowania rdestowców Reynoutria sp. – od drugiego roku obowiązywania planu, przez cały okres obowiązywania PZO; - Sporządzenie i ustawienie tablic informacyjno-edukacyjnych: tablice informujące o obszarze Natura 2000, procesach eolicznych nad Bałtykiem, zagrożeniach, potrzebie ochrony; - Likwidacja nielegalnych zejść na plażę, przebiegających przez płaty siedliska oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, po weryfikacji podstaw prawnych ich utworzenia i funkcjonowania – cały okres obowiązywania planu; - Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez: nie użytkowanie rębne w obrębie klifu (poza drzewami zagrażającymi bezpieczeństwu) tj. „brak wskazań” gospodarczych lub objęcie ochroną w formie rezerwatu przyrody <p>Siedlisko 2120</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eliminacja wierzby kaspijskiej; - Ogrodzenie płatu łącznie z sąsiednim płatem siedliska 2130 (również od strony lasu) - w drugim roku obowiązywania planu; - Monitoring stanu ochrony siedliska co trzy lata zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ, dodatkowo wskaźnik „obce gatunki inwazyjne” <p>Siedlisko 2130</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eliminacja wierzby kaspijskiej i róży pomarszczonej; - Ogrodzenie płatu łącznie z sąsiednim płatem siedliska 2120 (również od strony lasu) – w drugim roku obowiązywania planu; - Monitoring stanu ochrony siedliska co trzy lata zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ, dodatkowo wskaźnik „obce gatunki inwazyjne” <p>Siedlisko 6120</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wygrodenie płatu siedliska łącznie z sąsiednimi płatami siedliska 4030 suche wrzosowiska; - Ręczne koszenie powierzchni całego płatu do wysokości 10 cm z usunięciem biomasy – co dwa lata w trakcie obowiązywania planu w miesiącach sierpień - wrzesień - Usuwanie drzew i krzewów z powierzchni całego płatu – co dwa lata od drugiego roku obowiązywania planu, w miesiącach listopad – marzec. <p>Siedlisko 9110</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			<ul style="list-style-type: none"> - Zamknięcie wyjścia 19X z prawej (wschodniej) odnogi Lisiego Jaru; - Bieżące remonty lub modernizacja istniejącej infrastruktury turystycznej i technicznej (zejścia Rozewie 19), celem kanalizacji ruchu turystycznego; - Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez:<ul style="list-style-type: none"> 1) nie użytkowanie rębne w obrębie klifu (poza drzewami zagrażającymi bezpieczeństwu), 2) stosowanie wyłącznie rębni złożonych z długim okresem odnowienia, z zachowaniem przestojów do naturalnego rozpadu w ilości 10% masy całego drzewostanu w postaci biogrup usytuowanych w każdym wydzieleniu użytkowanym rębnie, 3) zapobieganie pogorszeniu parametru specyficzna struktura i funkcje poprzez pozostawianie martwych i obumierających drzew, aby były obecne w płatach siedliska. Ich ilość docelowo powinna kształtować się na poziomie wartości 20 m³/ha oraz 5 szt./ha o wymiarach większych niż 3 m długości i większej grubości niż 50 cm, 4) w obrębie siedlisk przyrodniczych w odnowieniach wprowadzać gatunki zgodne z siedliskiem; - Monitoring stanu ochrony siedliska co sześć lat zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ Siedlisko 9130 - Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez:<ul style="list-style-type: none"> 1) nie użytkowanie rębne w obrębie klifu (poza drzewami zagrażającymi bezpieczeństwu), 2) stosowanie wyłącznie rębni złożonych z długim okresem odnowienia, z zachowaniem przestojów do naturalnego rozpadu w ilości 10% masy całego drzewostanu w postaci biogrup usytuowanych w każdym wydzieleniu użytkowanym rębnie; 3) zapobieganie pogorszeniu parametru specyficzna struktura i funkcje poprzez pozostawianie martwych i obumierających drzew, aby były obecne w płatach siedliska. Ich ilość docelowo powinna kształtować się na poziomie wartości 20 m³/ha oraz 5 szt./ha o wymiarach większych niż 3 m długości i większej grubości niż 50 cm, 4) w obrębie siedlisk przyrodniczych w odnowieniach wprowadzać gatunki zgodne z siedliskiem; - Oznakowanie przebiegu zejść na plażę w obrębie płatów siedliska oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie; - Bieżące remonty lub modernizacja istniejącej infrastruktury turystycznej i technicznej zejścia; - Likwidacja nielegalnych zejść na plażę, przebiegających przez płat siedliska oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie;	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			<p>Gatunek 1364 Foka szara</p> <p>Postawienie tablic informacyjnych przy zejściach na plażę (nr 17, nr 16 oraz 16a), w okresie luty – kwiecień ochrona obszarów występowania w przypadku obecności szczenięcia, system informowania o obecności fok, monitoring społeczny; Coroczny monitoring występowania zgodnie z metodyką PMS GIOŚ.</p> <p>Obszar znajduje się jedynie w zasięgu administracyjnego Nadleśnictwa Wejherowo. Dlatego Nadleśnictwo nie figuruje wśród podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych.</p>	
12	Obszar Natura 2000 nie posiadający zatwierdzonego PZO: Opalińskie Buczyny PLH220099	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	Obszar nie posiada zatwierdzonego PZO.	Do czasu opracowania PZO - zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi obowiązującymi na danym terenie.
13	Obszar Natura 2000 nie posiadający zatwierdzonego PZO: Orle PLH220019	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	Obszar nie posiada zatwierdzonego PZO.	Do czasu opracowania PZO - zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi obowiązującymi na danym terenie.
14	Obszar Natura 2000 posiadający zatwierdzony PZO: Piaśnickie Łąki PLH220021	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Piaśnickie Łąki PLH220021 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2014r. Poz. 1816), zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 26 listopada 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Piaśnickie Łąki PLH220021 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2015r. Poz. 4392), zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 listopada 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Piaśnickie Łąki PLH220021 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016r. Poz. 3596):	Zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami zawartymi w PZO dla danego obszaru; Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			<p>Siedlisko 2180</p> <p>- dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stosowanie wyłącznie rębni złożonych z długim okresem odnowienia; 2) zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez zwiększanie zasobów drzew starych (w dłuższej perspektywie >10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat); 3) zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >30 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >30 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości co najmniej 3 sztuk/ha; 4) zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawienie w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co najmniej 3% miąższości drzewostanu; 5) podczas odnowień wprowadzanie wyłącznie gatunków zgodnych z siedliskiem; <p>- dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez wykonanie rębni przerębnowych i trzebieży w oddziałach leśnych o największym zwarciu;</p> <p>Siedlisko 7120</p> <p>- usunięcie wszystkich drzew i krzewów z wyjątkiem woskownicy europejskiej. Pozostawienie pasa drzew i krzewów o szerokości min. 5 m wzdłuż północnej i wschodniej granicy rezerwatu (w pierwszych pięciu latach od ustanowienia PZO).</p> <p>Siedlisko 9190</p> <p>- dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stosowanie wyłącznie rębni złożonych z długim okresem odnowienia; 2) zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów specyficznej struktury i funkcji poprzez pozostawianie martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >30 cm dążenie do pozostawiania martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości co najmniej 3 sztuk/ha; 3) zapobiegnięcie skutkowi utraty polegającemu na pogorszeniu parametrów specyficznej struktury i funkcji poprzez pozostawienie w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			<p>najmniej 3% miąższości drzewostanu; 4) podczas odnowienia wprowadzanie wyłącznie gatunków zgodnych z siedliskiem; 5) eliminacja sosny z płatów siedlisk możliwie do około 10% pokrycia; 6) zwiększanie zasobów drzew starych (>10% udział objętościowy drzew starszych niż 100 lat).</p> <p>Siedlisko 91D0 - konserwacja zastawek na rowach i kanałach melioracyjnych położonych na terenie rezerwatu „Długosz Królewski w Wierzhucinie”. W ciągu 9 lat od ustanowienia PZO; - dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez: 1) prowadzenie gospodarki leśnej bez stosowania cięć zupełnych; 2) podczas odnowienia wprowadzanie wyłącznie gatunków zgodnych z siedliskiem; 3) zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów specyficznej struktury i funkcji poprzez zwiększanie zasobów drzew starych (docelowo >10% udziału objętościowy drzew starszych niż 100 lat); 4) zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów specyficznej struktury i funkcji poprzez pozostawianie martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >30 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >30 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości co najmniej 3 sztuk/ha, 5) zapobiegnięcie skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów specyficznej struktury i funkcji poprzez pozostawianie w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co najmniej 3% miąższości drzewostanu;</p> <p>Siedliska 2180, 7120, 91D0*: Nadleśnictwo Wejherowo nie figuruje wśród podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych.</p>	
15	Obszar Natura 2000 posiadający zatwierdzony PZO: Puszcza Darżłubska PLB220007	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 9 maja 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Darżłubska PLB220007 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 19.05.2014r. Poz. 1920), zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18 lutego 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Darżłubska	Zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami zawartymi w PZO dla danego obszaru; Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			<p>PLB220007 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 16.03.2016r. Poz. 1108):</p> <p>Gatunek A223 Włochatka <i>Aegolius funereus</i>:</p> <p>- dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony gatunku poprzez:</p> <p>1) utrzymywanie na dotychczasowym poziomie udziału powierzchniowego i miąższościowego drzewostanów dojrzałych: wiek gatunku panującego powyżej 40 lat (Os), powyżej 60 lat (Brz, Gb, Ol), powyżej 80 lat (So, Św, Kl, Jw, Lp), powyżej 100 lat (Bk) bądź powyżej 120 lat (Db, Js, Wz). Biorąc pod uwagę przestrzenno-wiekową dynamikę gospodarki leśnej i związane z nią fluktuacje powierzchni drzewostanów w różnym wieku, dopuszcza się okresowe zmniejszenie się ww. powierzchni o maksymalnie 15%. Do powierzchni tych zalicza się także kępy drzewostanów dojrzałych, które nie stanowią osobnych wydzieliń;</p> <p>2) pozostawienie w ramach każdej rębni, na powierzchni manipulacyjnej ok. 5% powierzchni starodrzewu (drzewostanu macierzystego) wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy) do naturalnego rozpadu. Minimalna powierzchnia kępy starodrzewu powinna wynosić 5 arów. Działanie nie dotyczy powierzchni zrębu do 1 ha, powierzchni objętej rębniami sanitarnymi i drzewostanów niestabilnych (o ile powierzchnia ta nie jest zasiedlona przez włochatkę) oraz usuwania zagrożeń dla bezpieczeństwa osób i mienia;</p> <p>3) pozostawienie w drzewostanach wszystkich drzew dziuplastych, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi, mienia w istniejących obiektach budowlanych, na obszarach w użytkowaniu rębny takie wyznaczanie pozostawianych kęp starodrzewu, aby obejmowały maksymalną liczbę drzew dziuplastych;</p> <p>4) do czasu utworzenia strefy ochrony, w okresie lęgowym tj. od 1 marca do 31 lipca, po uzyskaniu informacji o rewirach od RDOŚ w Gdańsku, w drzewostanach, w których stwierdzono zajętą dziupłę lub odżywającego się w okresie lęgowym samca, odstąpienie od prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna i zagospodarowaniem lasu z wykorzystaniem urządzeń mechanicznych;</p> <p>5) do czasu rozpoczęcia użytkowania rębno pozostawianie świerka pospolitego w drugim piętrze lasu, podroście i podszycie. Dopuszcza się usuwanie świerka w przypadku zagrożenia dla trwałości lasu na skutek gradacji szkodników wtórnych oraz ze względu na ochronę siedlisk przyrodniczych.</p> <p>- liczebność (liczba odżywających się samców). Coroczne badania na sieci punktów nasłuchowych oddalonych od siebie o ok. 1000 m, rozmieszczonych w taki sposób, aby</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			<p>objąć nasłuchami całe tereny leśne w granicach obszaru Natura 2000. Dwie nocne kontrole z każdego punktu nasłuchowego: pierwsza w marcu (uzależniona od długości zimy), druga w kwietniu, przy dodatniej temperaturze i małej prędkości wiatru. Nasłuchy należy prowadzić zgodnie z metodyką monitoringu GIOŚ;</p> <p>- coroczna lokalizacja miejsc gniazdowania włośchatki (zajętych dziupli i miejsc stwierdzenia samców odzywających się głosem godowym) w stwierdzonych terytoriach i wyznaczenie powierzchni wyłączonych z prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna i zagospodarowaniem lasu z wykorzystaniem urządzeń mechanicznych;</p> <p>Gatunek A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>: Utrzymywanie na dotychczasowym poziomie udziału drzewostanów liściastych i mieszanych. Udział ten wynosi aktualnie – na podstawie SDF – 3672 ha. Biorąc pod uwagę przestrzenno-wiekową dynamikę gospodarki leśnej i związane z nią fluktuacje udziału poszczególnych gatunków w drzewostanie, dopuszczalne jest okresowe zmniejszenie się wyżej opisanych powierzchni o maksymalnie 1/4.</p>	
16	Obszar Natura 2000 posiadający zatwierdzony PZO: Trzy Młyny PLH220029	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	<p>Na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzy Młyny PLH220029 (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 06.06.2014r. Poz. 2090), zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 2 września 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzy Młyny PLH220029, (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 07.09.2016r. Poz. 3101):</p> <p>Siedlisko 9110 Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie gospodarki leśnej bez stosowania rębni zupełnych, zalecana rębnią częściową i stopniową udoskonaloną - Nie wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie - Zwiększenie zasobów martwego drewna w lesie (docelowo 20 m³/ha w perspektywie ponad 10-letniej); <p>należy uwzględnić martwe drzewa i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, nie wliczać pniaków o wysokości poniżej 0,5 m.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie udziału drzew starych (ponad 10% drzew powyżej wieku rębego w perspektywie ponad 10 - letniej) 	Zgodnie ze szczegółowymi zaleceniami zawartymi w PZO dla danego obszaru; Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			<p>- Stopniowa przebudowa drzewostanu w celu ograniczenia udziału sosny (docelowo poniżej 10% w perspektywie ponad 10-letniej); Utworzenie stref buforowych poprzez utrzymanie 5-metrowych stref buforowych od strony stoków doliny Czarnej Wody przy granicy z buczyną w postaci pasów roślinności użytkowanych następująco: - wykaszanie raz w roku najpóźniej do 30 września, zachowując istniejące drzewa i krzewy; - zakaz stosowania nawozów i środków ochrony roślin; - usunięcie biomasy w ciągu 2 tygodni od skoszenia. Działania te mają charakter fakultatywny</p> <p>Siedlisko 9160 Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez: - Prowadzenie gospodarki leśnej bez stosowania rębni zupełnych, zalecane zagospodarowanie rębniami złożonymi (z przewagą stopniowych IVd), - Nie wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie - Zwiększenie zasobów martwego drewna w lesie (docelowo 20 m³/ha w perspektywie ponad 10-letniej); należy uwzględniać martwe drzewa i części drzew leżących i stojących od 7 cm grubości w cieńszym końcu, nie wliczać pniaków o wysokości poniżej 0,5 m. - Zwiększenie udziału drzew starych (ponad 10% drzew powyżej wieku rębnego w perspektywie ponad 10-letniej) - Stopniowa przebudowa drzewostanu w celu ograniczenia udziału sosny (docelowo poniżej 10% w perspektywie ponad 10-letniej) oraz zwiększenia udziału graba;</p> <p>Siedlisko 91E0 Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez: - Ochrona bierna - wyłączyć z prac hodowlano-pielęgnacyjnych</p>	
17	Obszar Natura 2000 nie posiadający zatwierdzonego PZO: Widowo PLH220054	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	Obszar nie posiada zatwierdzonego PZO	Do czasu opracowania PZO - zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi obowiązującymi na danym terenie.
18	Obszar Natura 2000 nie posiadający	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony	Obszar nie posiada zatwierdzonego PZO	Do czasu opracowania PZO - zgodnie z Ustawą o ochronie

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
	zatwierdzonego PZO: Zatoka Pucka i Półwysep Helski PLH220032	poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.		przyrody i aktami wykonawczymi obowiązującymi na danym terenie.
19	Obszar Natura 2000 nie posiadający zatwierdzonego PZO: Zatoka Pucka PLB220005	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	Obszar nie posiada zatwierdzonego PZO. Obszar znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie zasięgu administracyjnego Nadleśnictwa	Do czasu opracowania PZO - zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi obowiązującymi na danym terenie.
20	Obszar Natura 2000 nie posiadający zatwierdzonego PZO: Przybrzeżne wody Bałtyku PLB990002	Utrzymanie lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych wskazanych w SDF jako przedmiot ochrony.	Obszar nie posiada zatwierdzonego PZO. Obszar znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie zasięgu administracyjnego Nadleśnictwa	Do czasu zatwierdzenia PZO - zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi obowiązującymi na danym terenie.
21	Park krajobrazowy z otuliną: Nadmorski	Ochrona terenu ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe.	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi; Zgodnie z Uchwałą nr 789/LXIII/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Nadmorskiego Parku Krajobrazowego (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 16.04.2024r. Poz. 1908) .
22	Obszary Chronionego Krajobrazu: – OChK Nadmorski – OChK Puszczy	Ochrona terenów wyróżniających się krajobrazowo, o zróżnicowanych	Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu.	Zgodne z Ustawą o ochronie przyrody; aktami wykonawczymi; zgodnie z Uchwałą nr 259/XXIV/16 Sejmiku Woj.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
	<p>Darżlubskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> – OChK Pradoliny Redy-Łeby – OChK Bielawski – OChk Doliny Rzeki Płutnicy 	<p>ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych</p>		<p>Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2942)</p>
23	<p>Użytki ekologiczne (wszystkie) - lokalizacja zgodna z wykazem, wizualizacją na mapie walorów przyrodniczo - kulturowych oraz na mapie obszarów chronionych i funkcji lasu</p>	<p>Ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej.</p>	<p>Nie wykonuje się zabiegów gospodarczych. Konieczna jest znajomość granic użytków ekologicznych, aby wykonując prace w sąsiednich wydzieleniach zachować szczególną ostrożność w strefie przygranicznej z użytkowaniem ekologicznym.</p>	<p>Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.</p>
24	<p>Siedliska przyrodnicze - zgodnie z PUL</p>	<p>Co najmniej nie pogorszenie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i ich poszczególnych parametrów.</p>	<p>Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu.</p>	<p>Zgodnie z wytycznymi PZO i PUL (POP).</p>
25	<p>Pomniki przyrody (wszystkie) - lokalizacja zgodna z wykazem, wizualizacją na mapie walorów przyrodniczo - kulturowych oraz na mapie obszarów chronionych i funkcji lasu</p>	<p>Ochrona pomników przyrody w celu zachowania ich wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej i estetycznej.</p>	<p>W przypadku wszystkich obiektów zachowanie szczególnej ostrożności podczas prac z zakresu pozyskania drewna prowadzonych w bezpośrednim otoczeniu obiektu.</p>	<p>Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.</p>

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywania metody ich realizacji	
			zadania obligatoryjne	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
26	Strefy ochrony gatunków Bielik Kania ruda Włochatka Granicznik płucnik	Utrzymanie właściwych warunków do wyprowadzania lęgów i bytowania wszystkich gatunków.	Bieżący monitoring stanu stref ochrony ścisłej pod kątem warunków do wyprowadzania lęgów gatunków oraz stanu stref ochrony częściowej pod względem zachowania stanu otoczenia nieprowadzącego do zaburzeń w warunki bytowania poszczególnych gatunków; Monitoring obecnych i zgłaszanie nowych lokalizacji oraz wnioskowanie o likwidację stref w uzasadnionych przypadkach.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.
27	Organizmy objęte ochroną gatunkową - lokalizacja zamieszczona w Załączniku nr I do POP	Monitoring, utrzymanie/poprawa warunków do funkcjonowania gatunków w stanie co najmniej niezmienionym	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi; Bieżący monitoring znanych miejsc występowania gatunków chronionych, ewidencja nowych miejsc występowania.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i aktami wykonawczymi.

8.6 Metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków

W celu ochrony rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków flory i fauny oraz ich siedlisk należy:

- a) w stosunku do roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową:
  - stanowiska cennych gatunków nanieść na odpowiednie mapy (np. szkice powierzchni manipulacyjnej), a w razie potrzeby zaznaczyć w terenie,
  - aktualizować stanowiska na gruntach Nadleśnictwa w oparciu o dokumenty i opracowania wykonane przez inne instytucje lub na ich zlecenie (m.in. organizacje przyrodnicze, instytucje naukowe, WIOŚ/GIOŚ, RDOŚ/GDOŚ) oraz w oparciu o zweryfikowane przez pracowników Nadleśnictwa zgłoszenia,
  - działania gospodarcze na stanowiskach cennych gatunków lub w bezpośrednim otoczeniu prowadzić w sposób niezagrażający trwaniu populacji (np. poprzez pozostawianie biogrup na rębniach, wytyczenie szlaków zrywkowych z ominięciem występujących płatów cennej flory),
  - nowe stanowiska cennej roślinności w odpowiedni sposób katalogować i kartować (np. aktualizując warstwy .shp, uzupełniając kronikę w programie ochrony przyrody),
  - przeprowadzać szkolenia pracowników z rozpoznawania cennych gatunków,
  - przestrzegać zaleceń mających na celu zapobieganie lub ograniczenie niektórych negatywnych oddziaływań w stosunku do wybranych gatunków flory np. prowadzić zabiegi w miarę możliwości przy pokrywie śnieżnej,
- b) w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową:
  - prowadzenie wizji terenowych przed rozpoczęciem zabiegów gospodarczych,
  - w wypadku stwierdzenia występowania gatunków zwierząt wymagających ustalenia stref ochrony, ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania - wymienione w załączniku nr 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.) – należy zaniechać prac gospodarczych,
  - w wypadku stwierdzenia występowania zasiedlonej nory przez gatunek chroniony spoza zał. 4 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.) należy przesunąć zabieg gospodarczy na okres, kiedy nora jest niezasiedlona, równocześnie dostosowując intensywność zabiegu, tak by nie pogorszyć warunków bytowania zwierząt np. poprzez stworzenie strefy buforowej,
  - w miarę możliwości prowadzić pozyskanie w okresie zimowym - poza sezonem lęgowym/rozrodczym,
  - przestrzegać zasad podanych w rozdziale „Kształtowanie stosunków wodnych”, które pozwolą zachować we właściwym stanie zbiorniki będące miejscem rozrodu płazów i gadów,
  - przestrzegać sposobów gospodarowania w pobliżu zbiorników wodnych, które stanowią potencjalne miejsca bytowania wielu gatunków ptaków,

- pozostawiać w drzewostanach drzewa martwe i obumierające, które będą stanowić potencjalne miejsca gniazdowania ptaków dziuplastych,
  - przestrzegać zaleceń mających na celu zapobieganie lub ograniczenie niektórych negatywnych oddziaływań w stosunku do wybranych gatunków fauny, szczególnie wynikających z ich biologii:
- c) w stosunku do stref ochrony (dla gatunków z Załącznika nr 4 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.):
- dla gatunków ptaków, które gniazdują na terenach leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwo:
    - strefy całoroczne: **bielik, kania ruda, włośchatka** – przestrzegać zakazu przebywania osób, z wyjątkiem osób sprawujących zarząd i nadzór,
    - strefy ochrony okresowej: **bielik** – należy przestrzegać terminu ochrony okresowej (bielik 1.01 – 31.07; kania ruda 1.03 – 31.08; włośchatka – nie wyznacza się), niezbędne prace wykonywać poza tym okresem i w uzgodnieniu z RDOŚ, pilnując by jednorazowo zabiegi odbywały się z jednego kierunku (strony) gniazda;
    - stale monitorować sytuację pod kątem stwierdzeń nowych lokalizacji;
- d) w stosunku do stref ochrony (dla gatunków z Załącznika nr 4 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów, (Dz. U. z 2014 poz. 1408 z późn. zm.)):
- dla gatunków grzybów, które występują na terenach leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwo:
    - strefy ochrony ich ostoi i stanowisk: **granicznik płucnik *Lobaria pulmonaria*** (strefa o promieniu 50 m) – należy przestrzegać zakazu przebywania osób, z wyjątkiem osób sprawujących zarząd i nadzór.

8.7 Ochrona siedlisk przyrodniczych

8.7.1 Zalecenia ochronne w stosunku do leśnych siedlisk przyrodniczych

- **Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich (kod siedliska 2180)**
  - pozostawiać wywroty i złomy (z wyjątkiem zagrażających bezpieczeństwu publicznemu);
  - pozostawiać drzewa dziuplaste i próchniejące;
  - usuwać i nie wprowadzać gatunków obcych geograficznie i ekologicznie;
  - stosować cięcia przerębowe, nie stosować cięć zupełnych prowadzących do powstawania powierzchni otwartych
  - promować odnowienia naturalne;

- tworzyć strukturę wielogeneracyjną i wielopiętrową;
  - pozyskiwać maksymalnie 20% zasobności drzewostanu w ramach jednego PUL;
- **Kwaśne buczyny (kod siedliska 9110)**
    - pozostawiać wywroty i złomy (z wyjątkiem zagrażających bezpieczeństwu publicznemu);
    - pozostawiać drzewa dziuplaste i próchniejące;
    - usuwać i nie wprowadzać gatunków obcych geograficznie i ekologicznie;
    - stosować cięcia częściowe;
    - pozyskiwać maksymalnie 10% zasobności drzewostanu w ramach jednego PUL;
    - pozostawiać minimalnie 35% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu;
    - pozostawić starodrzew do rozpadu w ilości 5 - 10% powierzchni wydzielenia;
    - nawroty cięć co 10 lat;
    - w bezpośrednim otoczeniu jezior:
      - stopniowa eliminacja gatunków iglastych na korzyść gatunków liściastych;
      - usuwać podrost drzew iglastych;
      - usuwać świerka ze wszystkich warstw drzewostanu;
      - zrywać drewno środkami nasiębiernymi po wcześniej wyznaczonych szlakach zrywkowych.
- **Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) (kod siedliska 9130)**
    - usuwać i nie wprowadzać gatunków obcych geograficznie i ekologicznie;
    - pozostawiać drzewa dziuplaste i obumierające;
    - stosować cięcia częściowe;
    - pozostawiać drzewa starsze.
- **Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*) (kod siedliska 9160)**
    - w przypadku koniecznej przebudowy lub starości drzewostanu należy stosować różne warianty rębni złożonej z wykorzystaniem odnowienia naturalnego.
    - skład gatunkowy powinien uwzględniać gospodarczy typ przyszłego drzewostanu, ale jednocześnie powinien być zgodny ze składem zespołów naturalnych;
    - należy dążyć do osiągnięcia struktury wielopiętrowej i składu wielogatunkowego, przy jednoczesnej ochronie naturalnego, dolnego piętra grabowego lub/i lipowego;
    - w razie konieczności prowadzenia cięć odnowieniowych w lasach grądowych należy pozostawić do naturalnej śmierci, jako diasporę, fragmenty grądowe o udziale 5-10 % powierzchni w stosunku do powierzchni całego wydzielenia;
    - stosować częściowy sposób przygotowania gleby stosując jej spulchnianie tylko w sytuacjach koniecznych, gdy gleba jest nieprzepuszczalna;
    - postaci zespołu z czoskiem niedźwiedzim, śnieżyczką przebiśnieg lub innymi osobliwościami wyłączyć z użytkowania

- **Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) (kod siedliska 9190)**
  - stosować cięcia częściowe i gniazdowe;
  - zapobiegać skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie martwych drzew o długości pnia powyżej 3 m i grubości powyżej 50 cm (o ile takie występują) w ilości powyżej 3 sztuk/ha;
  - w przypadku braku drzew w/w pozostawić drzewa martwe o możliwie największej długości i średnicy pnia w ilości powyżej 3 sztuk/ha;
  - zapobiegać skutkowi polegającemu na pogorszeniu parametrów struktury i funkcji poprzez pozostawianie około 5% powierzchni manipulacyjnej zrębu w postaci biogrup do naturalnego rozpadu;
  - coroczny monitoring ruchu turystycznego w sposób ciągły, szczególnie w sezonie letnim.

- **Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*FicarioUlmetum*) (kod siedliska 91F0)**
  - właściwym sposobem ochrony dla tego siedliska będzie ochrona bierna;

- **Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe* (kod siedliska 91E0*)**
  - pozostawiać drzewa martwe i obumierające;
  - w razie potrzeby usunąć odpady pozostawione z gospodarstw domowych.

8.7.2 Zalecenia ochronne w stosunku do nieleśnych siedlisk przyrodniczych

- **Estuaria (kod siedliska 1130)**
  - brak zaleceń dla gospodarki leśnej.
- **Kidzina na brzegu morskim (kod siedliska 1210)**
  - brak zaleceń dla gospodarki leśnej.
- **Klify na wybrzeżu Bałtyku (kod siedliska 1230)**
  - brak zaleceń dla gospodarki leśnej.
- **Nadmorskie wydmy białe (kod siedliska 2120)**
  - brak zaleceń dla gospodarki leśnej.
- **Nadmorskie wydmy szare (kod siedliska 2130)**
  - brak zaleceń dla gospodarki leśnej.

- **Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) (kod siedliska 6410)**
  - nie zalesiać;
  - zapobiegać zarastaniu siedliska przez drzewa oraz krzewy;
  - nie zakłócać stosunków wodnych;
  - kosić z usuwaniem biomasy.

- **Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (kod siedliska 7230)**
  - zachować naturalny poziom wody, a jeżeli został on obniżony, to przywrócić do stanu pierwotnego lub maksymalnie mu bliskiego;
  - pożądane jest ekstensywne przepasanie niektórych typów torfowisk, zapobiegające ich zarastaniu, oraz usuwanie nalotu drzew;
  - torfowiska niskie mogą być traktowane jak typy łąk mokrych i podlegać koszeniu;
  - zapobiegać zarastaniu przez drzewa i krzewy.

9 LITERATURA

1. „Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Bielawa i Bory Bażynowe PLH220063”, Gdańsk 2020.
2. „Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Bielawskie Błota PLB220010”, Gdańsk 2014.
3. „Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Kaszubskie Klify PLH220072”, Gdańsk 2023.
4. „Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Piaśnickie Łąki PLH220021”, Gdańsk 2016.
5. „Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Puszcza Darżłubska PLB220007”, Gdańsk 2014.
6. „Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Trzy Młyny PLH220029”, Gdańsk 2014.
7. „Polityka Ekologiczna Państwa 2030” – MP. 2019. Poz. 794, Warszawa 2019.
8. „Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie Wejherowo na okres od 01.01.2015 do 31.12.2024 r.” – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni, Gdynia 2015.
9. „Program ochrony środowiska województwa pomorskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025”, Gdańsk 2018.
10. „Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim w roku 2020” – GIOŚ, Gdańsk 2020.
11. „Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych”, Barbara Tokarska-Guzik i inni, 2012
12. „Typologia zbiorowisk i kartografia roślinności w Polsce-rozważania nad stanem współczesnym”, zbiór prac pod redakcją Ewy Roo-Zielińskiej, Jerzego Solona, PAN, Warszawa 2001
13. „Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1 stycznia 2022 r.” – BULiGL, Sękocin Stary, styczeń 2023.
14. Alojzy Woś „Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody”, Nr20, 1993, PAN Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania
15. Nieróbca A., Kozyra J., Mizak K., Wróblewska E. 2013. Zmiana długości okresu wegetacyjnego w Polsce. Woda-Środowisko-Obszary Wiejskie. T. 13. Z. 2(42) s. 81–94.
16. Czarnecka H. [red.]: „Atlas podziału hydrograficznego Polski” – IMGW Warszawa 2005.
17. GUS, Ochrona Środowiska 2022, Warszawa 2022
18. Urząd Statystyczny w Gdańsku, Rocznik Statystyczny Województwa Pomorskiego 2022, Gdańsk 2022
19. Kurek K., Holuk J., Bury S., Piotrowski M.: „Podręcznik najlepszych praktyk ochrony gadów”. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, Warszawa 2014.
20. Matuszkiewicz J. M. „Potencjalna roślinność naturalna Polski”, IGiPZ PAN, Warszawa 2008.
21. Matuszkiewicz J.M.: „Regionalizacja geobotaniczna Polski” IGiPZ PAN, Warszawa 2008.
22. Mróz W. (red.) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
23. Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.
24. Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.
25. Mróz W. (red.) 2015. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa.
26. Operat siedliskowy dla Nadleśnictwa Wejherowo stan na 01.01.2013, BULiGL o w Gdyni, Gdynia 2013.
27. Pacyniak C., Smólski S. „Drzewa godne uznania za pomniki przyrody oraz stan dotychczasowej ochrony drzew pomnikowych w Polsce.” Roczniki AR w Poznaniu, Poznań 1973
28. Pawlaczyk P.: „Natura 2000 – Niezbędnik leśnika” – Klub Przyrodników, Świebodzin 2008.
29. Protokół z posiedzenia Komisji Założeń Planu Urządzenia Lasu Dla Nadleśnictwa Wejherowo na lata 2024 - 2033.
30. Richling A. i in. „Regionalna geografia fizyczna Polski” – BWN, Poznań 2021.
31. Standardowy Formularz Danych Bielawa i Bory Bażynowe PLH220063.
32. Standardowy Formularz Danych Bielawskie Błota PLB220010.

33. Standardowy Formularz Danych Kaszubskie Klify PLH220072.
34. Standardowy Formularz Danych Opalińskie Buczyny PLH220099.
35. Standardowy Formularz Danych Orle PLH220019.
36. Standardowy Formularz Danych Piaśnickie Łąki PLH220021.
37. Standardowy Formularz Danych Puszcza Darżłubska PLB220007r.
38. Standardowy Formularz Danych Trzy Młyny PLH220029.
39. Standardowy Formularz Danych Widowo PLH220054
40. Standardowy Formularz Danych Zatoka Pucka i Półwysep Helski PLH220032
41. Standardowy Formularz Danych Zatoka Pucka PLB220005
42. Standardowy Formularz Danych Przybrzeżne wody Bałtyku PLB990002
43. Zasady hodowli lasu – CILP Warszawa 2012.
44. Zielony R., Kliczkowska A. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. CILP Warszawa 2012.

10 SPIS RYCIN

Ryc. 1 Położenie administracyjne Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: BULiGL Gdynia/Nadleśnictwo Wejherowo) ..	10
Ryc. 2 Nadleśnictwo Wejherowo na tle innych jednostek organizacyjnych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku (źródło: BULiGL O/Gdynia)	12
Ryc. 3 Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Wejherowo na tle mezoregionów przyrodniczo – leśnych (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo, BULiGL O/Gdynia).....	18
Ryc. 4 Położenie Nadleśnictwa Wejherowo na tle regionów fizycznogeograficznych (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo, BULiGL O/Gdynia)	22
Ryc. 5 Położenie Nadleśnictwa Wejherowo na tle regionów geobotanicznych (źródło: BULiGL O/Gdynia)	23
Ryc. 6 Potencjalna roślinność naturalna w granicach Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: Atlas Rzeczypospolitej)...	24
Ryc. 7 Regiony klimatyczne Polski (źródło: Atlas obszarów wiejskich w Polsce, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN)	25
Ryc. 8 Izolinie długości okresu wegetacyjnego w Nadleśnictwie Wejherowo (źródło: https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy).....	29
Ryc. 9 Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) w granicach Nadleśnictwa Wejherowo z wyróżnieniem gruntów w PGL LP (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo).....	33
Ryc. 10 Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) w granicach Nadleśnictwa Wejherowo z wyróżnieniem gruntów w PGL LP (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo).....	33
Ryc. 11 Lokalizacja rezerwatów przyrody na terenie Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo).....	56
Ryc. 12 Położenie NPK oraz jego otuliny na terenie Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo)	81
Ryc. 13 Obszary Chronionego Krajobrazu w granicach Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo).....	82
Ryc. 14 Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Helski Cypel” (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo)	101
Ryc. 15 Mapa hipsometryczna Nadleśnictwa Wejherowo na podstawie modelu SRTM (Shuttle Radar Topography Mission)	111
Ryc. 16 Schemat przebiegu rzek w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo, BULiGL O/Gdynia)	117
Ryc. 17 Schemat położenia jezior w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo, BULiGL O/Gdynia)	117
Ryc. 18 Powierzchnia [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego	128
Ryc. 19 Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie [ha]	128
Ryc. 20 Charakterystyka bogactwa gatunkowego obrębu Darżlubie	129
Ryc. 21 Charakterystyka bogactwa gatunkowego obrębu Kolkowo	129
Ryc. 22 Charakterystyka bogactwa gatunkowego obrębu Wejherowo	130
Ryc. 23 Charakterystyka zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem siedliskowym lasu.	135
Ryc. 24 Udział [%] stopni zgodności składu gatunkowego drzewostanów w typach siedliskowych lasu.	135
Ryc. 25 Zestawienie powierzchni [ha] stanu siedliska według grup wiekowych w Nadleśnictwie Wejherowo....	140
Ryc. 26 Zestawienie stanu siedliska według grup siedlisk w Nadleśnictwie Wejherowo.	141
Ryc. 27 Zestawienie stopni borowacenia według obrębów i Nadleśnictwa Wejherowo.....	142
Ryc. 28 Rozkład stacji pomiarowych w woj. pomorskim wykorzystanych w ocenie za rok 2022 (źródło: GIOŚ). ...	178
Ryc. 29 Lokalizacja punktowych źródeł emisji SO _x na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].....	179
Ryc. 30 Lokalizacja punktowych źródeł emisji NO _x na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].....	179
Ryc. 31 Lokalizacja punktowych źródeł emisji PM ₁₀ na obszarze województwa pomorskiego [źródło danych: KOBIZE/IOŚ-PIB].....	180
Ryc. 32 Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego JCWP rzecznych przebadanych w 2018 roku [źródło danych: PMŚ].	182
Ryc. 1 Klasyfikacja stanu chemicznego JCWP rzecznych przebadanych w 2018 roku [źródło danych: PMŚ].	182
Ryc. 1 Przebieg ścieżki edukacyjnej „Helskie Wydmy” (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo)	190
Ryc. 1 Przebieg ścieżki edukacyjnej „Las za Muzą” (źródło: Nadleśnictwo Wejherowo)	192

11 SPIS FOTOGRAFII

Fot. 1 Siedziba Nadleśnictwa Wejherowo (fot. Nadleśnictwo Wejherowo)	11
Fot. 2 Obszar Natura 2000 Puszcza Darżłubska – tablica informacyjna (fot. M.Kaplarny)	49
Fot. 3 Wydmy w Obszarze Natura 2000 Zatoka Pucka i Półwysp Helski (fot. M.Kaplarny)	53
Fot. 4 Rezerwat Darżłubskie Buki – tablica informacyjna na granicy rezerwatu (fot. M.Kaplarny)	66
Fot. 5 Rezerwat Helskie Wydmy - tablica informacyjna przy ścieżce przyrodniczej (POP 2015)	68
Fot. 6 Rezerwat Widowo – granica LP i GUM (fot. M. Kaplarny)	71
Fot. 7 Rezerwat Widowo – tablice informacyjne (fot. M. Kaplarny)	72
Fot. 8 Rezerwat Zielone – girlandy wiciokrzewu pomorskiego/punkt informacyjny (fot. M. Kaplarny)	73
Fot. 9 Ścieżka w rezerwacie (fot. M. Kaplarny)	75
Fot. 10 Widok na piaszczystą plażę w Nadmorskim Parku Krajobrazowym (fot. M. Kaplarny)	80
Fot. 11 Ciek wodny w buczynie w OChK Puszczy Darżłubskiej (fot. M. Kaplarny)	84
Fot. 12 Pomnik przyrody – głąz narzutowy „Pogański Kamień” – leśnictwo Lisewo (fot. M. Kaplarny)	99
Fot. 13 Użytek ekologiczny „Migowa łąka” (POP 2015)	106
Fot. 14 Drzewa pozostawione do naturalnego rozpadu w rezerwacie Widowo (Fot. M. Kaplarny)	150
Fot. 15 Kurhan - oddz. 217b, I-ctwo Rybno (POP 2015)	152
Fot. 16 Pozostałości cmentarzyska kurhanowego pochodzącego prawdopodobnie z X w. p.n.e. – kurhan z wyrabowaną skrzynią - leśnictwo Sławutówko (POP 2015)	154
Fot. 17 Pomnik upamiętniający 500 rocznicę bitwy pod Świecinem (Fot. M. Kaplarny)	156
Fot. 18 Kaplica leśna/mauzoleum w Leśnictwie Piaśnica (Fot. M. Kaplarny)	157
Fot. 19 Zbiorowe mogiły w leśnictwie Piaśnica (Fot. M. Kaplarny)	157
Fot. 20 Pomnik Ofiarom Piaśnicy ustawiony w 1955 r. – oddz. 156b, leśnictwo Piaśnica (Fot. M. Kaplarny)	158
Fot. 21 Park kulturowy „Osada Łowców Fok” – rekonstrukcja półziemianki (POP 2015)	159
Fot. 22 Szkody powodowane przez bobry (fot. M. Kaplarny)	176
Fot. 23 Miejsce postoju (Fot. M. Kaplarny)	186
Fot. 24 Szlak rowerowy „Pierścień Zatoki Puckiej” na Półwyspie Helmskim (POP 2015)	187
Fot. 25 Szlak „Pradoliny Łeby-Redy” – w leśnictwie Orle (POP 2015)	188
Fot. 26 Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej „Muza” (fot. Nadleśnictwo Wejherowo)	191

12 SPIS TABEL

Tabela 1 Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa Wejherowo z podziałem na obręby (stan na 01.01.2025r.).....	11
Tabela 2 Punkty skrajne zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Wejherowo.....	12
Tabela 3 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa Wejherowo w latach 2015 i 2025	13
Tabela 4 Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu.....	14
Tabela 5 Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa kompleksami.....	15
Tabela 6 Średnia roczna liczba dni z wybranymi typami pogody regionie klimatycznym nr III, IV i VIII (<i>Źródło: Alojzy Woś, Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości ich występowania różnych typów pogody, Warszawa, 1993</i>).....	26
Tabela 7 Średnie miesięczne i roczne temperatury powietrza odnotowane na stacji w Helu w latach 2014-2023.	27
Tabela 8 Średnie miesięczne i roczne sumy opadów odnotowane na stacji w Helu w latach 2014-2023.....	28
Tabela 9 Obiekty chronione w Nadleśnictwie Wejherowo.	30
Tabela 10 Charakterystyka obszarów sieci Natura 2000 w Nadleśnictwie Wejherowo.....	34
Tabela 11 Wykaz rezerwatów w Nadleśnictwie Wejherowo.....	57
Tabela 12 Wykaz pomników na terenie Nadleśnictwa Wejherowo.....	88
Tabela 13 Użytki ekologiczne występujące na terenie Nadleśnictwa Wejherowo	102
Tabela 14 Zestawienie liczbowe chronionej fauny, flory oraz grzybów w Nadleśnictwie Wejherowo.	107
Tabela 15 Wymogi stref ochrony miejsca rozrodu bielika, włośчатки i kani rudej.....	108
Tabela 16 Typy gleb występujące na terenie Nadleśnictwa.....	114
Tabela 17 Ekosystemy wodno-błotne w Nadleśnictwie Wejherowo.	119
Tabela 18 Zestawienie źródlisk na terenie Nadleśnictwa Wejherowo.....	119
Tabela 19. Obiekty małej retencji w Nadleśnictwie Wejherowo	121
Tabela 20 Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie prawnej w obszarach.....	124
Tabela 21 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (Wzór 13).....	127
Tabela 22 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury (Wzór 14).....	131
Tabela 23 Zestawienie powierzchni [ha] według rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (Wzór 15).	133
Tabela 24 Zestawienie powierzchni [ha] według zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem (Wzór 20).....	133
Tabela 25 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] według grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (Wzór 21)	136
Tabela 26 Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu – borowacenie (Wzór 22).	142
Tabela 27 Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w różnym wieku, w których stwierdzono występowanie neofitów.....	144
Tabela 28 Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich wg obrębów i gatunków panujących.	145
Tabela 29 Kategorie ochronności - zestawienie powierzchni.	147
Tabela 30 Zestawienie miąższości drewna martwego w typach siedliskowych lasu.....	148
Tabela 31 Obiekty archeologiczne w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Wejherowo.....	154
Tabela 32 Lokalizacja miejsc pamięci na terenie Nadleśnictwa Wejherowo.....	155
Tabela 33 Ważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wejherowo	160
Tabela 34 Wykaz uszkodzeń w Nadleśnictwie.....	169
Tabela 35 Pożary powstałe na terenie Nadleśnictwa Wejherowo w latach 2015 – 2024. (stan na 01.09.2024r.) .	170
Tabela 36. Wykaz i rozmieszczenie baz i sprzętu przeciwpożarowego	172
Tabela 37 Zabezpieczanie przed szkodami od zwierzyny.....	176
Tabela 38 Zabezpieczenie przed grzybami w latach 2015-2024	177
Tabela 39 Wyniki klasyfikacji stref w województwie pomorskim ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 2022 roku [<i>źródło: GIOŚ</i>].	180
Tabela 40 Ocena stanu JCWP płynących na terenie Nadleśnictwa Wejherowo w 2018 roku (<i>źródło: PMŚ</i>).....	183

Tabela 41 Schemat projektowania rodzajów rębni na siedliskach w mezoregionach Mierzei Helskiej i Wybrzeża Słowińskiego w zależności od TSL i przyjętych dla nich TD oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw.....	196
Tabela 42 Schemat projektowania rodzajów rębni na siedliskach w mezoregionach Wysoczyzny Żarnowieckiej i Pradoliny Redy i Łeby w zależności od TSL i przyjętych dla nich TD oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw.....	197
Tabela 43 Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w zasięgu bezpośredniego działania Nadleśnictwa Wejherowo (według wzoru nr XXIII).....	204

**PROGRAM OCHRONY PRZYRODY
NA LATA 2025-2034
NADLEŚNICTWO WEJHEROWO**

Program opracował:

**Taksator
mgr inż. Mariusz Kaplarny**

Program sprawdził:

**Starszy Inspektor Nadzoru
mgr inż. Janusz Kiełczewski**

Program akceptował

**Zastępca Dyrektora
mgr inż. Jacek Wojtyniak**

13 KRONIKA

A series of horizontal dotted lines for writing the chronicle.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY NADLEŚNICTWA WEJHEROWO

Blank lined area for text entry, consisting of multiple horizontal lines.

Blank lined area for text or notes.

Blank lined area for text entry.

Blank lined area for text entry.